

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

7 TÜRKİYE MUHASEBE FORUMU

04-05 Mayıs 2012

Yaşar Doğu Spor Salonu - SAMSUN

**“Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinde
TÜRMOB’un Rolü”**

TÜRMOB

DENETİM

MUHASEBE

Editor
Aysel ŞİMŞEK

TÜRMOB YAYINLARI -456

7. TÜRKİYE MUHASEBE FORUMU

YENİ MUHASEBE VE DENETİM SÜRECİNDE TÜRMOB'UN ROLÜ

Editör
Aysel ŞİMŞEK

04-05 MAYIS 2012 / SAMSUN

TÜRMOB YAYINLARI - 456

ISBN : 978-605-4880-06-5

Yayıncı : MU-DEN A.Ş.
Muhasebe Denetim Basın Yayın A.Ş.
Şehit Gönenc Sk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA
Tel : (0.312) 230 04 51
www.mu-den.com.tr

Yayıncı Sertifika No: 24514

1. Baskı Mart 2014

Dizgi - Düzenleme
Tuncay TEKYILDIZ

Baskı
Ankara Ofset Basım Matbaacılık Reklam Ltd.Şti.
Büyük Sanayi 1. Cad. 93/43-44 İskitler/ANKARA
Tel : (0.312) 384 50 63
Matbaa Sertifika No : 17937

ISBN : 978-605-4880-06-5

İÇİNDEKİLER

AÇILIŞ VE PROTOKOL KONUŞMALARI

<i>Ahmet HAYVALI</i> / Samsun SMMM Odası Başkanı	3
<i>Nail SANLI</i> / TÜRMOB Genel Başkanı	6
<i>Hüseyin AKSOY</i> / Samsun Valisi	16
<i>Yusuf Ziya YILMAZ</i> / Samsun Büyükşehir Belediye Bşk.	18
<i>Ahmet YENİ</i> / AK Parti Samsun Milletvekili	20
<i>Suat KILIÇ</i> / T.C. Gençlik ve Spor Bakanı	21

AÇILIŞ BİLDİRİSİ

Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinin Unsurları	27
<i>Seyit Ahmet BAŞ</i> / Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Başkanı	

BİRİNCİ OTURUM

KAMU GÖZETİMİ - TÜRMOB İLİŞKİSİ : GÖZETEN - GÖZETİLEN

<i>Dr. Masum TÜRKER</i> / Oturum Başkanı / IFAC Yönetim Kurulu Üyesi .37	
Dünyada ve AB’de Kamu Gözetimi Sistemlerine Genel Bakış	40
<i>Prof. Dr. Banu DURUKAN</i>	
Başarılı Bir Kamu Gözetimi Fonksiyonunun Temel Unsurları	50
<i>Prof. Dr. Can ŞİMGİ MUGAN</i>	
Kamu Gözetimi ve Meslek Örgütü İlişkisi: Uyumlu Çalışmanın Unsurları	56
<i>Burhan GEZGİN</i> / TÜRMOB Genel Saymanı	

İKİNCİ OTURUM

YENİ MUHASEBE VE DENETİM SÜRECİ KAPSAMINDA MESLEKİ EĞİTİM VE SINAVLARIN DURUMU

Rıfat T. NALBANTOĞLU

Oturum Başkanı / TÜRMOB Etik Komitesi Başkanı 73

Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecine Göre

Staj Genel Hükümlerinin Değerlendirilmesi 77

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI / Temel Eğitim ve Staj Merkezi Müdürü

Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecine Göre SMMM ve

YMM Sınavlarının Değerlendirilmesi 86

Aykut Oktay ULU / Bartın SMMM Odası Başkanı

Ali İhsan KAYA / Gaziantep YMM Odası Sekreteri 90

Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecine Göre

Zorunlu Mesleki Eğitimin Değerlendirilmesi 94

Hasan DEMİR / Muğla SMMM Odası Başkanı

PANEL

Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinde TÜRMOB'un Rolü:

“Hesap Verebilirlik, Liderlik, Mentorluk, Rehberlik”

Yahya ARIKAN

Oturum Başkanı / İstanbul SMMM Odası Başkanı 105

Mustafa GÜNEŞ

Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı 108

<i>İsmail YÜCEL</i>	
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı - İç Ticaret Genel Müdürü..	115
<i>Doç. Dr. Orhan ÇELİK</i>	
Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu Üyesi	119
<i>Doç. Dr. Volkan DEMİR</i>	
Galatasaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	127
<i>Nurettin ÇEKİCİ</i>	
Ankara YMM Odası Yönetim Kurulu Üyesi	131
<i>Mesut TOPÇU</i>	
Bursa SMMM Odası Başkanı	140

FORUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ

<i>Yücel AKDEMİR</i>	
TÜRMOB Genel Sekreteri	165
<i>Nail SANLI</i>	
TÜRMOB Genel Başkanı	168

ÖNSÖZ

Yedincisini gerçekleştirdiğimiz Türkiye Muhasebe Forumu meslek örgütümüz açısından vazgeçilmez bir niteliğe bürünmüştür.

Türkiye Muhasebe Forumlarını düzenlemeyi düşündüğümüzde yola çıkış amacımız; mesleğin yarınlarına ışık tutacak görüş ve önerileri meslektaşlarımızla belirlemeye çalışmaktı. Forumlarımız, bu amacımızı gerçekleştirmede büyük katkı sundu.

İlkini 20-21 Nisan 2006 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirdiğimiz Muhasebe Formunda “Muhasebe Mesleğinin Bugünü ve Geleceği”ni tartıştık. Bu forumda yapılan sunular ve meslektaşlarımızın yaptığı katkılar, bu çalışmanın mesleki politika ve hedeflerin belirlenmesin de büyük katkı koyacağını ortaya çıkardı.

Türkiye Muhasebe Forumu’nun, ikincisini 30-31 Mart 2007 tarihlerinde Ankara’da gerçekleştirdik. “Muhasebe Mesleğinin Gelişiminde Yeni Ufuklar” ana temasıyla gerçekleştirdiğimiz İkinci Türkiye Muhasebe Forumunda şu ana başlıklar ele alındı;

Muhasebe ve Bilgi Teknolojileri,

Muhasebe Mesleğinde İş Geliştirme ve Zenginleştirme,

KOBİ Muhasebe Standartları,

Muhasebe Eğitim Standardı,

Kalite Güvence Standardı,

Ana başlıkları geniş sunum ve daha sonra katılımcıların yaptığı katkı ve öneriler ile geniş bir şekilde tartışıldı.

Mesleğin Yeniden Yapılanması Sürecinde Mali Müşavirin Çevresi ile İlişkilerini ele aldığımız Üçüncü Türkiye Muhasebe Forumunu 4-5 Nisan 2008 tarihinde İzmir’de gerçekleştirdik.

Mali Müşavir-Stajyer İlişkisi,

Mali Müşavir-Toplum İlişkisi,

Mali Müşavir-Mali Müşavir İlişkisi,

Mali Müşavir-Müşteri İlişkisi,

Mali Müşavir-Devlet İlişkisi,

Ana başlıkları sunum ve katkılarla tartışıldı.

Dördüncü Muhasebe Formunu 10-11 Nisan 2009 tarihinde Mersin’de gerçekleştirdik.

Muhasebe Mesleğinde Uzmanlaşma ana teması altında;

Muhasebe - Denetimde Uzmanlaşma,

Sektörel Uzmanlaşma

konuları üç ayrı oturumda ele alındı.

Beşinci Türkiye Muhasebe Forumu’nu ise 2-3 Nisan 2010 tarihlerinde Bursa’da gerçekleştirdik. Beşinci Türkiye Muhasebe Forumun’da “Muhasebe Mesleğinde 20. Yılın Bilançosunu” tartıştık.

Altıncı Türkiye Muhasebe Forumu’nu ise 6-7 Mayıs 2011 tarihlerinde Gaziantep ilimizde gerçekleştirdik. “Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsallaşma” ana teması altında;

Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Muhasebe Mesleğinden Beklentiler,

Muhasebe Standartları Uygulamaları Açısından Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsallaşma,

Denetim Standartları Uygulamaları Açısından Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsallaşma,

Kurumsal Yönetim ve Yeni Türk Ticaret Kanunu,

Yeni Türk Ticaret Kanununun Işığında Muhasebe – Denetim Mesleğini Bekleyen Fırsatlar ve Tehditler, görüşüldü.

Yedinci Türkiye Muhasebe Forumu’nu ise 4-5 Mayıs 2012 tarihlerinde Samsun’da gerçekleştirdik. “Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinde TÜRMOB’un Rolü” başlağı altında;

Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinin Unsurları,

Kamu Gözetimi - TÜRMOB İlişkisi : Gözetilen - Gözetilen,

Dünyada ve AB’de Kamu Gözetim Sistemlerine Genel Bakış,

Başarılı Bir Kamu Gözetimi Fonksiyonunun Temel Unsurları,
Kamu Gözetimi ve Meslek Örgütü İlişkisi: Uyumlu Çalışmanın Unsurları,
Yeni Muhasebe ve Denetim Süreci Kapsamında Mesleki Eğitim ve Sınavların Durumu,
Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecine Göre Staj Genel Hükümlerinin Değerlendirilmesi,
Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecine Göre SMMM ve YMM Sınavlarının Değerlendirilmesi,
Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecine Göre Zorunlu Mesleki Eğitimin Değerlendirilmesi,
Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinde TÜRMOB'un Rolü: "Hesap Verebilirlik, Liderlik, Mentorluk, Rehberlik"

konuları iki ayrı oturum ve bir panelde ele alındı.

Yurdun dört bir yanından gelen meslektaşlarımız, meslek örgütümüzün ne kadar dinamik bir yapıya sahip olduğunu bir kez daha gösterdi.

Türkiye Muhasebe Forumları, mesleğimiz için çok etkili ve sonuç çıkaran toplantılar haline geldi. TÜRMOB yönetimi olarak bu çalışmalarını çok önemsiyoruz.

Organizasyonumuza katılanlardan olumlu eleştiriler aldık. Muhasebe Forumu'muzdaki konuşmacılara, protokole, Samsun Odamıza, diğer odalarımıza, meslektaşlarımıza ve katılımcılarımıza teşekkür ediyorum.

Diğer forumlarda da olduğu gibi Yedinci Türkiye Muhasebe Forumu'nda yapılan sunumları, görüş, öneri ve tartışmaları sizlere bu kitapla sunuyoruz. Bu kitap aynı zamanda, toplantıda yapılan çalışmalarını yarınlarımıza aktarma işlevini de yerine getirecektir. Kitabın, meslektaşlarımıza, akademisyenlere ve araştırmacılara faydalı olmasını diliyorum.

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkanı

**AÇILIŞ VE PROTOKOL
KONUŞMALARI**

Ahmet HAYVALI
Samsun SMMM Oda Başkanı

Sayın Genel Başkanım,

Sayın Devlet Eski Bakanım,

Sayın Kamu Gözetim Muhasebe ve Denetim
Standartları Kurumu Başkanım,

Vergi Dairesi Başkanım,

Vergi Müfettişleri Grup Başkanım,

Değerli Bürokratlar,

Türkiye'nin dört bir tarafından Samsun'umuza
gelmiş olan Çok Sevgili Oda Başkanlarımız,

Değerli Yöneticiler,

Sevgili Meslektaşlarım,

7. Türkiye Muhasebe Forum'u için Karadeniz'in incisi Samsun'umuza hoş
geldiniz.

Artık geleneksel hale gelen 7. Türkiye Muhasebe Forumunun Samsun'da ya-
pılmasına karar veren başta Sevgili Genel Başkanım Sayın Nail Sanlı olmak
üzere TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyelerine sonsuz teşekkürlerimizi arz edi-
yoruz.

Alışlageldiği üzere 2 gün sürecek olan Türkiye 7. Muhasebe Forumunun bu
seneki konusu; "Yeni Muhasebe ve Denetim Düzeninde TÜRMOB'un Rolü"
olup iki gün içerisinde yapılacak muhtelif oturumların ardından yarın yapıla-
cak Panel ile sona erecektir.

Türkiye'nin dünya ekonomisinde söz sahibi olabilmesi noktasında atılan en
önemli adımlardan birisi olan ve iş dünyası kadar meslek camiamızı da çok
yakından ilgilendiren 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun mesleki bo-
yutuyla incelenip irdelenmesi görüş ve önerilerin ortaya konulması bakımın-
dan bu Forumun konusu isabetli bir seçim olmuştur. Bu anlamda iki gün
içinde sunulacak tebliğler ve ortaya çıkacak yeni görüşlerle aydınlanacak, bil-
gi dağarcığımızı zenginleştireceğiz. Hiç kuşkusuz, bu anlamda mesleki sorun-
larımızın da irdelenmesi, çözüm önerilerinin tartışılması imkanı da doğacaktır.

Bundan önce gerçekleştirilen altı forumda olduğu gibi 7. Foruma gösterilen ilgi ve alakanın yoğunluğu, TÜRMOB'un bu konuda ne denli başarılı bir organizasyon gerçekleştirmekte olduğunun da ayrı bir göstergesidir.

7. Türkiye Muhasebe Forumunun Samsun Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası için çok daha farklı bir anlamı bulunmaktadır; Türkiye'de artık birçok Odamız, TÜRMOB'umuzun büyük destekleriyle kendi binalarında, kendi tesislerinde üyelerine ve buldukları illerine hizmet vermektedir. Samsun Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası olarak bizler de çok kısa denilebilecek bir zaman diliminde ve TÜRMOB'umuzun olağanüstü maddi ve manevi destekleri sayesinde binasını tamamlayarak, çok değerli sizlerin ve katılımcıların teşrifleriyle onurlandırdıkları bir törenle dün hizmete açmış bulunuyoruz. Bu vesileyle Sayın Genel Başkanım başta olmak üzere TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyelerine ve katkılarını esirgemeyen Büyükşehir Belediye Başkanımız ve mahiyetine, bu çerçevede katkı veren herkese, kamu kurum ve kuruluşlarına teşekkürü bir borç biliyoruz.

Saygıdeğer konuklar, değerli katılımcılar, Samsun'un adının Yunanca "Amisos" kelimesinden gelme olduğu ileri sürülmüşse de bu kelimenin kökeninin eski Yunan öncesi döneme dayandığı daha kuvvetli bir ihtimaldir. Amisos adının, Bölgeye denizyoluyla gelen Yunanlılar tarafından verilmeyip "Amasiya" gibi Anadolu menşeli bir kelime olduğu ihtimali daha da yüksektir. Roma İmparatoru Kompiyus, M.Ö. 64 yılında Amisos'a geldiği zaman şehrin ismini "Komipolis'e" çevirmişse de bu isim kalıcı olmamış ve Amisos adı sonraki dönemlerde de devam etmiştir. Bugün kullandığımız "Samsun" adının ortaya çıkışı, Türklerin buraya hakim olmasından sonradır. 12. ve 13. Asırlardaki Türk kaynaklarında "Samsun" ismi kullanırken Batı kaynaklarında "Samsong" adı kaydedilmektedir. Her iki kelimenin de Amisos'tan türetildiği düşünülmektedir. Osmanlı Döneminde farklı yazılım biçiminde de olsa Samsun kelimesinin kullandığı açıktır. Sancak adı olarak "Canip" ismi kullanılmıştır. Cumhuriyet Döneminde il haline getirilen şehir, artık resmen "Samsun" adını almıştır. Samsun, M.Ö. 750 – 760 yılları arasında İyon şehir devletlerinden Milatoslular tarafından Amisos adıyla kurulmuş küçük bir yerleşim merkezi idi. Daha sonra sırasıyla Pers, Makedonya, Pontus, Roma, Bizans, Danişment, Selçuklu ve Osmanlı hakimiyetinde kalmıştır.

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da Milli Mücadeleyi başlatmak üzere ilk adımını attığı yer olarak Samsun tarihimizdeki yerini almıştır.

2011 yılı sayımlarına göre 1.251.729 nüfusıyla Samsun, 17 ilçesi ve 4 merkez ilçesi ile Karadeniz'in en büyük, Türkiye'nin 14. büyük ilidir. Kentin nüfus yoğunluğu sebebiyle ticari ve sanayi yaşantısı canlıdır. Özellikle, 1980 yılından sonra kentte daralan istihdamın geliştirilmesi için endüstri çağına uygun olarak gerek kent civarında gerekse ilçelerinde küçük sanayi siteleri oluşmuş, istihdam, yavaş yavaş sermayesi yoğun olan küçük işletmelere doğru yönelmeye başlamıştır. Bunların yanı sıra organize sanayi bölgeleri de önemli katkılar sağlayacak duruma gelmek üzeredir. Samsun ve yöresindeki imalat sanayinde üretilen ürünlerin, en önemlileri; çimento, gübre, bakır, yapay jüt, oto yedek parçası, muhtelif boyutlarda pompa, mobilya, tekstil, demir, konfeksiyon ve özellikle tıbbi aletlerdir.

Samsun ilinin ekonomik yapısını oluşturan sektörlerin başında, tarım sektörü gelmekle birlikte hayvancılık ve turizm de önemli bir yer işgal etmektedir. İl ekonomisinde büyük etkisi olan tarımsal ürünler; buğday, tütün, mısır, ayçiçeği, şeker pancarı, fındık, çeltik ve sebzedir. İl tarımında önemli bir yere sahip olan Bafra ve Çarşamba Ovaları, toplam 122.410 hektarlık tarım alanına sahiptir. Buralarda yetişen sebzeler, öncelikle bölge ihtiyacını gidermekle birlikte yurdun dört bir yanına pazarlanmaktadır. Tarım, bu bölgede ağırlıklı sektör olduğundan Samsun İli, istihdam yapısında ilk aşamada tarımdan etkilenmiştir. İstihdam gücünün %67'si tarımsal alanda çalışmaktadır.

Bağımsız Devletler Topluluğu ile ve Türk Cumhuriyetlerine yakınlığı deniz, kara, hava ve demiryolu ulaşım imkanlarıyla büyük potansiyele sahip bulunan İlimiz, sanayide ne yazık ki istenilen gelişmeyi gösterememiştir. Samsun'da imalat sanayinin yaratmış olduğu katma değerın %55,6'sı kamu, %44,4 ise özel sektör tarafından gerçekleştirilmektedir.

Hiç kuşku yok ki, 500.000 milyon liralık bütçesiyle; 14 fakülte, 3 yüksekokul, 10 meslek yüksekokulu, 5 enstitüsü, 1 konservatuar ile gerçekleştirilen eğitim ve öğretiminin yanında uzaktan eğitim ve pedagojik enformasyon eğitimi ile ülkemizin ve Samsun'un sosyo-ekonomik ve kültürel yapısına katkı sağlamaya devam eden 19 Mayıs Üniversitesinin kentimiz için ne denli önemli olduğunun da altını çizmek gerekir. Bu anlamda 2012-2013 öğretim döneminde eğitime başlayacak olan Canik Başarı Üniversitesinin de Kentimize önemli katkılar sağlayacağı açıktır.

Samsun, kabuk değiştirmekte; öncelikle eğitim, sağlık ve turizm kenti olma yolunda önemli adımlar atılmakta, yeni yeni yatırımlar yapılmaktadır. Fuar, sergi ve kongre merkezi, 7.500 kişilik kapalı spor alanı, 2.000 kişilik kapalı

spor salonu, muhtelif kurumlar tarafından inşaatı devam etmekte olan 4 adet 5 yıldızlı otel ve bir tanesi özel olmak üzere 3 tane liman ve birçok alışveriş merkezi bunlara dâhil edilebilir. Bunlar tamamlandığında Samsun, hiç kuşku yok ki, daha farklı bir pozisyon kazanacaktır.

Sayın Genel Başkanım, Sayın Devlet Eski Bakanım, Değerli Konuklar, Kıymetli Katılımcılar, 7. Türkiye Muhasebe Forumunun Samsun’da düzenlenmesini sağlayan TÜRMOB’a ve emeği geçen herkese bir kez daha teşekkür ediyor, sizleri güzel Samsun’umuzda ağırlamaktan duyduğumuz mutluluğu ifade ederek tekrar hoş geldiniz diyor, saygılarımı sunuyorum.

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkanı

- Sayın Devlet Bakanım,

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’nun Değerli Başkanı,

Vergi Denetim Kurulunun Değerli Başkan Yardımcısı,

Mali İdaremizin Değerli Temsilcileri,

Kurum ve Kuruluşlarımızın Değerli Başkan ve Temsilcileri,

Değerli Hocalarım,

Odalarımızın Değerli Başkanları,

Değerli Meslektaşlarım,

Basınımızın Değerli Temsilcileri,

Hepinizi şahsım ve TÜRMOB Kurulları adına saygıyla selamlıyorum, 7. Türkiye Muhasebe Forumuna hoş geldiniz.

Değerli Konuklar, Değerli Meslektaşlarım, bu yıl 7’cisini düzenlemekte olduğumuz Türkiye Muhasebe Forumunu Büyük Önder Atatürk’ün önderliğinde başlamış olan Kurtuluş Savaşımızın başladığı Samsun’da, bu güzel ilimizde yapmanın büyük mutluluğu ve sevinci içerisinde olduğumuzu belirtmek isti-

yorum. Türkiye Muhasebe Forumlarının ilkini, 2006 yılında İstanbul'da gerçekleştirdik. Ondan sonra Ankara, İzmir, Mersin, Bursa ve en son geçen sene Gaziantep'te gerçekleştirdik. 7'cisini de bu sene burada, şuanda sizlerle Samsun'da gerçekleştiriyoruz.

Türkiye Muhasebe Forumlarının düzenlenmesindeki amacımız; meslektaşlarımızın genel kurullarda tartışma fırsatı bulamadığı mesleki konular e gündemimizdeki diğer konularda bir tartışma ortamı yaratıp meslektaşlarımızın mesleki bilgi paylaşımını arttırmak ve bu noktada yeni ufuklar açmaktır.

Muhasebe, denetim mesleği, günümüzde Yeni Türk Ticaret Kanunu ve sonrasında çıkarılan 660 sayılı Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname ile önemli bir süreçten geçmektedir. Bu nedenle Forumumuzun gündemini, "Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinde TÜRMOB'un Rolü" olarak belirledik. Forumumuz, 3 Oturum ve 1 Panelden oluşmaktadır. Oturumlardaki ve gündemimizdeki konular, konuşmacılar ve panelistler tarafından detaylı bir şekilde ele alınacak ve siz değerli katılımcıların katkı ve destekleriyle de şekillenecektir.

Değerli Konuklar, gündemimizdeki önemli konulardan birisi de Türk Ticaret Kanunu'dur. Türk Ticaret Kanunu'nun önemli bir tarafı olarak hazırlık döneminden beri destek verdik ve vermeye devam ediyoruz, katkılarımızı sunmaya gayret ediyoruz. Özellikle, son üç aydır Gümrük ve Ticaret Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı, Türkiye Odalar Borsalar Birliği'nin Başkanı Sayın Rıfat Hırcıoğlu ile birlikte yani Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, TOBB ve TÜRMOB işbirliğiyle Türkiye'nin çeşitli illerinde Türkiye'yi dolaşarak Türk Ticaret Kanunu hakkında bilgilendirme ve tanıtım toplantılarını gerçekleştiriyoruz. Türk Ticaret Kanunu'nun Resmi Gazetede 14 Şubat 2011 tarihinde ticari hayatımıza yakışır çağdaş yeni bir Kanun olarak yayınlandığını hepimiz biliyoruz. Maddelerin birçoğu 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe girecek. Onun için yürürlük tarihi yaklaştıkça son zamanlarda en çok yazılan, çizilen, hakkında program yapılan kanunlardan ve düzenlemelerden birisi olma-ya başladı. Ticari hayatımızı baştan sona değiştiren, şirketlerimize yeni bir kültür getiren Kanunun, tüm kesimler için sayısız faydaları bulunmaktadır. Daha sağlıklı bir ticari hayat için günün şartlarına uygun özellikler taşıyan Yeni Türk Ticaret Kanununa olan gereksinim tüm kesimlerce yıllardır ifade edilmekteydi. Hazırlanan Kanun, genel hatlarıyla daha şeffaf ve daha düzenli, daha denetimli bir ticari hayata, Avrupa Birliği normlarına uyumlu bir ticari hayata bizi yöneltmektedir. Yeni Türk Ticaret Kanununun getirdiği hükümlerde şeffaflık anlayışı ön plan çıkmaktadır. Ticari hayatta şeffaflık ve hesap vere-

bilir olmanın ve dış pazarlara açılabilmenin uluslararası anlamda kabul görmüş üç temel ilkesi vardır. Bunlar; bir tanesi şirketlerin, uluslararası standartlara göre finansal raporlama yapması, ikincisi, bu finansal raporlamaların yine uluslararası denetim standartlarına göre bağımsız denetimden geçirilmesi, üçüncüsü de şirketlerin kurumsal yönetim anlayışını benimsemiş olmalarıdır.

Yeni 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, işte, bu temeller üzerine oturtulmuş çağdaş bir Kanun'dur. Bu noktada meslek mensuplarımıza önemli görevler düşüyor; şirketlerin finansal tablolarının standartlara uygun hazırlanması ve denetlenmesi gerekiyor. Bu yapı içerisinde şirketler şeffaflaştıklarında karşılığında şüphesiz, bir maliyete katlanacaklardır. Ancak şirketler açısından şeffaflaşmanın bu maliyetini çok önemsiz kılan çeşitli ve sayısız faydaları da bulunmaktadır. Bu faydalara şöyle özet olarak bir göz atacak olursak; bir kere bilgilerini kamuya doğru sunan şirketlerin firma değerinin artacağı açıktır. Bu durumda şirketlerin itibarı ve saygınlığı artacaktır. İtibarın artması sonucunda şirketlerin müşteri sayısı, iş hacmi, cirosu artacaktır, yurtdışı piyasalara açılabilir. Bu şekilde bir şirketin daha kolay ve daha uygun şartlarla borçlanması, finansman yaratması, sermaye piyasalarından daha kolay yararlanması, şirketlerin halka açılabilmesi mümkün olacaktır. Şirketlerin kredibilitésinin artması, sermaye maliyetinin düşmesi kârlarının yükselmesini sağlayacaktır. Bu sayısız faydaların yanında şeffaflaşmanın maliyetleri çok küçük kalacaktır. İşte bu durumda fayda-maliyet analizi yapıldığında faydanın çok ağır basacağı açıkça ortadadır. Bu nedenledir ki, Yeni Türk Ticaret Kanunu'na getirilen eleştiriler arasında şirketlerin standartlara uygun finansal tablo hazırlamaları ve denetime tabi tutulmaları konularında herhangi bir itiraz veya eleştiri yoktur.

Eleştirilere baktığımız zaman, eleştiriler dört grupta toplanmaktadır; bir tanesi; Türk Ticaret Kanunu'nun getirmiş olduğu şirketlerin zorunlu olarak oluşturacakları internet siteleri, ikincisi; şirket ortaklarının şirkete karşı borçlanmasını yasaklayan maddeler, üçüncüsü; özellikle hürriyeti bağlayıcı cezalar açısından ceza maddeleri, dördüncüsü de; şirketler hukukunda bilgi ve belge konusundaki yapılan değişikliklerdir. Eleştirilerin bu dört noktada olduğunu gözlemliyoruz ancak ceza kısmıyla ilgili biraz duyarlı olunması noktasında da dikkat çekmek istiyoruz.

Değerli Konuklar, Değerli Meslektaşlarım, hiç şüphesiz kanunlar toplumların refah düzeylerinin artırılması için yapılırlar. Ticari hayatın kendisine özgü uygulamaları içerisinde tüm yasalarda olduğu gibi Türk Ticaret Kanununun da zaman içerisinde revize edilmesi gereken bölümleri olmuştur ve bundan son-

ra da olması muhtemeldir. Zira Ticaret Kanunlarının da uygulamalardan kopuk olması, ticari hayatın gerçeklerine ve uygulamalarına ters düşmesi beklenemez. Yeni Türk Kanunu'nda ceza uygulamaları açısından bazı kaygılara da kulak verilmelidir. TÜRMOB olarak Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun özüne hiçbir itirazımız bulunmamakla birlikte iş dünyasından gelen mevcut itirazların büyük bir kısmının hapis cezalarıyla ilgili olduğunu görüyoruz. Bu konunun değerlendirilebileceğini düşünüyoruz. Zira biz, ekonomik suça ekonomik ceza anlayışını benimseyen bir kuruluşuz. Tıpkı çok yakın bir geçmişte Çek Kanunu'nda olduğu gibi Türk Ticaret Kanunu'nda da hürriyeti bağlayıcı cezalar açısından cezalar mutlaka gözden geçirilmelidir. Onun için diyoruz ki, eğer Türkiye, Yeni Türk Ticaret Kanunu'yla birlikte gelişen dünyanın bir parçası olmak istiyorsa, uluslararası sermayenin Türkiye'ye daha emin bir şekilde gelmesini ve yatırımların yapılmasını istiyorsa, dünya markalarımızın oluşmasını arzu ediyorsa, 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun genel hükümlerinin hiçbir erteleme olmadan 1 Temmuz 2012 tarihi itibarıyla 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla de denetim hükümlerinin uygulanmasına şiddetle ihtiyaç vardır.

Sayın Konuklar, Değerli Katılımcılar, uluslararası düzeyde mesleğimizin kabul değiştirdiği bir dönemi birlikte yaşıyoruz. Meslekte “denetim” ön plana çıkmaktadır. Bu açıdan denetim alanındaki çalışmalarımıza hız verdik. Kaliteli bir denetim faaliyeti, sürekli mesleki eğitim ve gelişim ile mümkündür. Denetçinin yeterlilik şartları, IFAC Uluslararası Eğitim Standartlarına paralel olarak değerlendirilmelidir. Yeni dönemde muhasebe ve denetim standartlarını uygulayacak ve bu standartlara göre hazırlanacak finansal tabloların denetimini yapacak meslek mensuplarımızın eğitim gereksinimlerini karşılamak için yoğun bir eğitim dönemini başlatmış bulunuyoruz. Yeni Türk Ticaret Kanunu kapsamında TÜRMOB olarak meslek mensuplarımıza yönelik başlattığımız eğitim programımız üç bölümden oluşmaktadır. Sizin de yakında bildiğiniz gibi; birincisi, Yeni Türk Ticaret Kanunu açısından verilen eğitimler, ikincisi; uluslararası finansal raporlama standartlarının eğitimleri, üçüncüsü ise denetim, denetim uygulamaları ve uluslararası denetim standartlarının eğitimidir. Tüm Türkiye genelinde Türk Ticaret Kanunu ile TFRS ve Finansal Raporlama Standartlarına yönelik eğitimlerimiz tamamlanmış bulunmaktadır. Bir hafta içerisinde de denetim, denetim standartları ve denetim uygulamaları eğitimini tüm Türkiye genelinde başlatıyoruz. Bu eğitim programı ile ilgili çalışmalarımızı 2011 yılı içerisinde hızla yürüterek, öncelikle eğitimcilerimizin eğitimi çalışmalarını tamamladık, 2012 yılı başı itibarıyla de üç ana konudaki bu eğitimlerimizi Türkiye genelinde yaygınlaştırarak meslek mensuplarımızı

zın eğitimine başlamış bulunuyoruz. Meslek Mensuplarımız, deneyimleri, bilgi birikimleri ve aldıkları eğitimlerle yeni standart ve uygulamalara bu süreç içerisinde tam olarak hazır olacaklardır.

Değerli Arkadaşlarım, Değerli Konuklar, bildiğiniz gibi 1 Kasım 2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 660 sayılı Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname, mesleğimiz açısından önemli düzenlemeler getiren bir gelişme olmuştur. 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname; Muhasebe Standartları, Denetim Standartları ve Kamu Gözetimi olmak üzere üç temel konu üzerinde düzenlemeler getiren ve bu alanda tek bir yetkili otorite kurulmasını amaçlayan özellik taşımaktadır. Bu açıdan bakıldığında bağımsız denetim alanındaki parçalı, çok başlı ya da bölünmüşlük olarak ifade ettiğimiz yapının sona ermesi nedeniyle Kanun Hükmünde Kararname sevindirici bir gelişme olarak değerlendirilmelidir. Zira ülkemizde çeşitli alanlarda düzenleme yapan Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, Hazine Müsteşarlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ve buna benzer kurum - kuruluşların bağımsız denetime ilişkin farklı düzenleme ve uygulamaları nedeniyle meslek mensuplarımızı yıllardır sıkıntı içine sokan çok başlı yapı ortadan kalkmakta, bağımsız denetim alanında tek başlı bir yapıya geçiş sağlanmaktadır. Esasen, Türkiye’de bağımsız denetime ilişkin görev ve yetkilerin tek elde toplanmış olması çok önemli bir gelişmedir. Bu gelişme, aslında Yeni Türk Ticaret Kanunu’nun da istediği ve beklediği yöne uygundur.

Değerli Arkadaşlarım, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, bağımsız denetim alanında iki kurumu ön plana çıkarmaktadır, bunlardan ilki; 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin kendisiyle kurulan Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, ikincisi ise bağımsız denetim uygulamalarını yürütecek olan bağımsız meslek mensuplarımızın Birliği olan TÜR-MOB’tur. Bu iki Kurum, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile öne çıkan iki kurumdur. Zira Kanun Hükmünde Kararnamenin 2/A maddesinde bağımsız denetçinin, 3568 sayılı Meslek Yasamız çerçevesinde ruhsat almış bir YMM ya da SMMM olabileceğini hüküm altına alınmıştır.

Değerli Arkadaşlarım, mesleğimize 3568 sayılı Meslek Yasamızdan sonra yön verecek bir temel düzenleme olan Yeni Türk Ticaret Kanunda denetçilerin nitelikleri 400’ncü madde de düzenlenmiştir. Buna göre denetçi, sadece yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir olan veya bunların kurduğu bir bağımsız denetleme kuruluşu olabilir. Orta ve küçük ölçekli ano-

nim şirketler, bir veya birden fazla yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşaviri denetçi olarak seçebilirler. Türk Ticaret Kanunu'nun 400'üncü madde gerekçesini incelediğimizde her iki denetçinin de hukuki açıdan aynı konumda oldukları yani bağımsız denetim açısından yeminli mali müşavir ile serbest muhasebeci mali müşavir unvanlarının bir farkının olmadığı ifade edilmektedir. Madde gerekçesine göre meslekten olmayan kişiler, bağımsız denetleme kuruluşu kuramazlar. Ayrıca madde gerekçesinde denetçilik mesleğine önem verildiği ve denetimde ana ilke olarak meslek mensubu olmayı yani serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavir ünvanı yeterli görülmüştür. Gerek Türk Ticaret Kanunu'nun 400'üncü maddesi gerekse madde gerekçesi incelendiğinde bağımsız denetçilik için meslek mensubu olmanın yeter ve gerekli şart olduğu görülmektedir. TÜRMOB olarak yıllardır mesleğe girişte staj, mesleki yeterlilik sınavları ve sürekli eğitim çalışmalarımızla bağımsız denetim ve denetçiliğin gerektirdiği eğitim ve sınav şartları zaten aranmış ve aranmaktadır. Uluslararası uygulamalara da baktığımızda örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nde CPA sınavlarında bizim SMMM sınavlarında olduğu gibi bir denetim sınavının bulunduğu ve sınavı geçmeksizin CPA olunmadığı, dolayısıyla bağımsız denetimin yapılmadığı görülmektedir. Aynı şey bizim SMMM ve YMM sınavlarında da geçerlidir. SMMM veya YMM olmak için adaylar bağımsız denetim alanında sınava girmektedirler. Ayrıca global düzeyde denetçinin kimler olacağına yönelik iki temel düzenleme vardır. Bunlardan ilki; IFAC'ın 8 numaralı Uluslararası Eğitim Standardı diğeri ise Avrupa Birliği'nin 8 Numaralı Direktifidir. Her iki düzenleme de mesleki eğitimi ve deneyimi ön plana çıkarmakta, denetçi olmak için CPA sınavları haricinde ilave bir sınava gerek görülmemektedir. Buna göre uluslararası düzeyde denetçi olmanın üç temel şartı vardır, bunlar; mesleki ehliyet ve ruhsat, denetim alanında deneyim ile sürekli eğitime tabi olmak. Bizde de lisans seviyesinde eğitim görmek, staj ve sınav esaslarını yerine getirmek ve sonunda da sınavla bir meslek sahibi olma esasları uluslararası uygulamalarda olduğu gibi var olan bir uygulamadır. Yani bu noktada dünyanın gerisinde değiliz. Sürekli mesleki eğitim için 3568 Meslek Yasamızda değişiklik yapan 5786 sayılı Yasanın 44. maddesiyle birlikte "Sürekli mesleki geliştirme eğitimi yönetmeliğimiz" hazırlanmış ve yayınlanmak üzere Maliye Bakanlığına gönderilmiş bulunmaktadır. Bu noktadaki eksikimizi de gidermiş bulunuyoruz. Dünya uygulamalarının hiçbirisinden geride olmadığımız hem düzenlemelerimizle hem uygulamalarımızla çok açık ortadadır. CPA olmuş bir muhasebe meslek mensubu, bu ünvanı aldığı anda aynı zamanda "bağımsız denetçi" de olabilmektedir. Açıkladığım uluslararası uygulama-

lar ve Türk Ticaret Kanunu'nun 400'ncü maddesinin kapsamı da açıktır ki, TÜRMOB bünyesindeki SMMM ve YMM unvanlı tüm meslek mensuplarımız, staj, mesleğe giriş ve mesleki yeterlilik sınavları sonrasında sürekli mesleki eğitimler kapsamında müfredatımızın bir gereği olarak bağımsız denetim alanında eğitilmekte ve sınavdan geçmektedirler. Bu yapı içerisinde ilave olarak bir bağımsız denetim sınavına bu yüzden karşıyız ve gerek olmadığını söylemekteyiz.

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirler, mesleki alanda denetim konusu dahil sınavları aşarak ruhsat almışlardır. Aynı bir denetim sınavına gerek duyulmamalıdır. Değerli meslektaşlarım, Sayın Kurum Başkanı, Değerli misafirlerimiz unutulmamalıdır ki, bir Serbest Muhasebeci Mali Müşavir 9 yılda yetişmektedir. Bir Yeminli Mali Müşavir 19 yılda yetişmektedir. Bütün bu staj ve sınav süreçlerimiz yok sayılamaz ve sayılmamalıdır. Herhalde başka hiçbir ülkede bir mesleğin akıbeti bu kadar belirsiz bir şekilde sürüncemede kalmamıştır. Bu açıdan meslek mensuplarının eğitimi ve denetimi meslek örgütümüzün yani TÜRMOB'un işidir.

Denetim, mesleğimizin en önemli boyutudur. Hatta günümüzde dünyada muhasebeci kavramı ile denetçilik tanımlanmaktadır. Yani muhasebeci dediğimiz zaman akla gelen kişi denetim yapan kişidir. Nitekim denetim için dünyada öngörülen yüksek eğitim, staj ve sınav süreci bütün ülkelerde uygulanmakta olup ülkemizde de aynı uygulama sürdürülmektedir. Türkiye'de SMMM sınavı için kullanılan ders konuları bütün ülkelerde denetim amaçlı yapılan muhasebe meslek sınavları ile aynıdır. Bu noktadan bakıldığı zaman denetim için ayrı bir sınav yapmaya gerek yoktur. Mesleğimizde denetim gibi çeşitli uzmanlık alanları gelişmektedir. Her alt mesleki uzmanlık için ayrı bir sınava gerek yoktur. Deneyim şartı için mesleğe girişte bir denetçi yanında staj görmek yeterli görülmelidir. Denetim örnek uygulamaları, vaka çalışmaları tecrübe için yeter şart sayılmalıdır. TÜRMOB'un eğitim seferberliği kabul görmeli ve denetçi olmanın temel ve tek koşulu olmalıdır.

Dolayısıyla başlattığımız "denetçi eğitiminde" eğitimcilerin eğitimi programı ve sonrasında denetçi eğitim programlarımızı önemi, bu Kanun Hükmünde Kararname ile bir kat daha artmış bulunmaktadır. Bu çerçevede denetçi eğitimlerimizi en yüksek kalitede ve hızlı bir şekilde tamamlamak için çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Sayın Konuklar, Değerli Meslektaşlarım, mesleğimizi yakından ilgilendiren 660 sayılı Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname yürürlüğe girmiştir, artık önümüzdedir. Belirttiğimiz değerlendirmelerin yanı sıra şu aşamada Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili olarak nasıl bir yol haritası izleyeceğimiz önemlidir. Kanun Hükmünde Kararnamenin olumlu yönleri göz önünde bulundurularak meslek, Odalar, TÜRMOB ve denetim işinin geleceği açısından biran önce yeni stratejileri geliştirmek ve kaliteli denetim için başlatmış olduğumuz eğitim projesine devam etmek bizim için büyük önem taşımaktadır.

Bütün bunların yanı sıra özellikle son günlerde 6183 sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve diğer bazı kanunlarda değişiklik yapan ve torba yasa olarak tanımlayabileceğimiz bir yasa taslağında, bu kadar zorlu süreçten sonra elde ettiğimiz ruhsatlarımızın harç kapsamına da alındığını gözlemlemekteyiz. Belki birtakım kamu hizmetleri açısından harçlar öngörülebilir ancak bunlar bizden önce uygulanan avukatlarda, eczacılarda, diş tabiplerinde, gümrük müşavirlerinde olduğu gibi aynı ölçüde olmalı ve bir defaya mahsus uygulanmasına özellikle dikkat edilmelidir.

Tasarıda, bağımsız denetim firmaları açısından kamu yararına tabi hizmet verecek bağımsız denetim firmaları için yıllık 30.000 lira, diğer denetim firmaları için 15.000 liralık harç öngörülmektedir. Soruyorum size değerli arkadaşlar; sene de 100.000-150.000 lira ciro yapan bir denetim firması bu kadar ağır şartlar altında çalışıp vergilerini ve 30.000 lira harç ödedikten sonra büyük denetim kuruluşları ile nasıl rekabet edecek ve yaşama şansını nasıl elde edecektir?

Bu çerçevede TÜRMOB olarak mesleğimiz için yol haritamızın temel taşlarını şu şekilde sıralıyoruz;

Yeni kurulan Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun çalışmalarında Kurula her konuda etkin bir şekilde katkı sağlayacağız. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun, bir mesleki kariyer kurumu olabilmesi için bu yapıda yeter sayıda meslek mensubu yani serbest muhasebeci mali müşavir ile yeminli mali müşavirin yer almasını sağlayacağız. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu bünyesinde standart oluşturma süreçlerinde ve uygulama dönemlerinde ihtiyaç duyulduğunda oluşturulacak çalışma komisyonlarının asli üyelerinin çoğunluğunun uygulayıcı meslek mensuplarının olmasının gerektiğine inanıyoruz,

bu konudaki çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Başlattığımız denetçi eğitimi, eğitimcilerin eğitimi programı ve sonrasında denetçi eğitimi programlarımızın önemi bu Kanun Hükmünde Kararname ile bir kat daha artmış olmaktadır. Bu çerçevede denetçi eğitimlerimizi en yüksek kalitede ve hızlı bir şekilde tamamlamak için çalışmalarımıza devam edeceğiz. Başlatmış olduğumuz denetçi eğitimi projemizi büyük bir titizlikle devam ettirip tamamlayacağız. Bunları Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ile uyumlu bir çalışma ortamında elbirliği, gönül birliği ve işbirliğiyle yapmak için azami özen ve gayret içerisinde olacağız.

Değerli Arkadaşlarım, hepsinden önemlisi şudur ki, bu Kararname ile kurulan Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun faaliyetlerini yürütebilmesi için mesleki gücümüze ve meslek mensuplarına ihtiyaç olduğunu hiçbir zaman unutmaksızın bu yapıda hak ettiğimiz yeri alacağız ve çalışmalara aktif bir şekilde katkı vermeye devam edeceğiz.

Değerli Konuklar, Değerli Meslektaşlarım, 3 Nisan 2012 tarihinde Zaman Gazetesinde Ahmet Yavuz'un "Yeni TTK Denetime Neler Getirecek?" başlıklı yazısından bir alıntıyı sizlerle paylaşmak istiyorum. Ahmet Yavuz köşesinde şöyle demektedir; "Ben bu meslek mensuplarının bağımsız denetim yapabilmek için yeniden sınava tabi tutulmalarını abesle iştigal olarak görüyorum. Ahmet Yavuz şöyle devam ediyor; "zaten oldukça yetkin ve eğitilmiş olan bu meslek mensupları, belgelerini çeşitli sınavlardan geçerek aldılar. Benzer biraz daha kapsamlı bir işi yapmak için yeni sınava alınmaları şart değildir. TÜRMÖB'un vereceği bir oryantasyon eğitimi ile mesleğe geçiş yapılabilir" demektedir. Ben bu yazıya ilişkin hiçbir yorum yapmaksızın sadece buradan Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Değerli Başkan ve üyelerine bir kez daha seslenmek istiyorum; Sayın Başkan, gelin meslek mensuplarımız için yürüttüğümüz bağımsız denetim alanındaki eğitim çalışmalarımızı bağımsız denetçilik işi için yeter şart olarak alınız ve tanıyınız.

Ancak bu şekilde denetim alanında Yeni Türk Ticaret Kanunu, zamanında uygulama alanı bulur ve şirketlerimiz çağdaş ticari hayatın vazgeçilmez unsuru olarak bağımsız denetim ile tanışmış olurlar.

Değerli Meslektaşlarım, 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun 398'nci maddesinin gerekçesinin vurguladığı konuyu, gerekçenin sadece bir paragrafını sizlerle paylaşmak istiyorum. Bakın, 398. maddenin gerekçesi ne diyor? 398'i hepimiz biliyorsunuz, bağımsız denetim ve şirketlerin faaliyetlerini de-

netleyecek bölüm ile ilgili bir maddedir. Maddenin bir Fıkrası şöyle diyor; denetlemenin nitelikleri belirtilmiş ve özenle yapılması gereği vurgulanmıştır. Tasarının denetlemeye ilişkin hükümleri bu anlayışa dayalıdır. Onun için bu hükümler Kanunu'nun ruhuna göre yorumlanmalıdır. Meslek ise Türkçede tam karşılığı bulunmayan profesyonelliği şart kılar. Profesyonellik, güncel yenilikleri izleyen ve sindirilmiş bulunan uzmanlık bilgisini bilimsel yöntemi, tarafsızlığı, ciddiyeti, mesleki ahlâkı anlamında etiği ve uluslararası denetim standartlarını içerir. Bu anlamda eğitim özel bir önem taşır. Tasarının kanunlaşması halinde TÜRMOB'un bugüne kadar yürüttüğü başarılı mesleki eğitim çalışmaları ve sınav sisteminin daha da geliştirilmesi ve desteklenmesi gerekecektir. TÜRMOB, denetçinin tasarıda oynadığı merkez rol dolayısıyla eğitimine tasarının sistem ve amaçlarına uygun bir derinlik ve boyut kazandırmak zorundadır, devletin bu yapıyı destekleyeceği şeklinde yorum vardır. 398'nci maddenin vurguladığı ve 400'üncü maddenin tanımladığı şekilde bağımsız denetim yetkisinin üyelerimize kullandırılmasını istiyoruz ve talep ediyoruz.

Türkiye'de 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu çıkana kadar denetim vardı ve var olmaya devam edecek. Ancak Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun bir esprisi vardır; eskiden var olan "murakıplık sistemini" kaldırıyor onun yerine bağımsız denetim mantığını ikame ediyor. Öteden beri yapılmakta olan bağımsız denetimin yanı sıra Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun bağımsız denetim mantığı içerisinde ve özellikle küçük ve ortak ölçekli firmalarda bir veya birden fazla serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirler ile yapılacak bağımsız denetim yetkimizi kullanmak istiyoruz ve kullandırılmasını bir kez daha bu kürsüden talep ediyoruz.

Beklenilenin elde edilmesi için meslek mensuplarımızın kazanımları yok sayılmamalı ve beklentilerine mutlaka cevap verilmelidir. Gönülleri hoş tutulmalıdır, çalışmaları mutlaka desteklenmelidir. Değerli arkadaşlar, bütün meslekler çok kıymetlidir, hiçbir mesleğin birbirinden daha kıymetli olduğu iddiasında değiliz ama bizim mesleğimizin çok ayrıcalıklı bir tarafı vardır çünkü biz milli geliri çok yakından ilgilendiren ve herkesin milli gelirden pay alacağı beyannameleri düzenleyen bir meslek grubuyuz.

Milli gelirin rahatça dağılımı için, milli gelirin artması için bizler ülkemize hizmet ediyoruz, işletmelerin gelişmesine katkıda bulunuyoruz, ülke ekonomisine katkıda bulunuyoruz. Meslek camiamıza verilecek her katkı ve her desteğin ülke ekonomisinin gelişmesi için verilecek bir destek olduğu unutulmamalıdır.

Ben bu duygu ve düşüncelerle bugün özellikle bu organizasyonun Samsun'da gerçekleştirilmesine katkı sağlayan Samsun Odamızın Değerli Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Hayvalı başta olmak üzere Yönetim Kuruluna, TÜRMOB'un değerli Kurul üyeleri ve çalışanlarına, oturumlarda katkı verecek olan hocalarıma ve meslektaşlarıma, konuk olarak ve kurumları temsilen katılan bütün üstatlarımıza ve bürokratlarımıza teşekkürlerimi, şükranlarımı arz ederken en büyük teşekkür, en büyük şükran sizlere. Bu Forumları anlamlı kılıyorsunuz, katılarak daha da anlamlı hale getiriyorsunuz toplantıya katıldığınız için destek verdiğiniz için mesleğinize sahip çıktığımız için hepimize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Hüseyin AKSOY
Samsun Valisi

- Çok Saygıdeğer Gençlik ve Spor Bakanım,
Çok Saygıdeğer eski Bakanım,
Çok Saygıdeğer Valim,
Çok Saygıdeğer Milletvekilim,
Çok Saygıdeğer Türkiye Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası Genel Başkanı,
Çok Saygıdeğer Genel Sekreteri ve Yönetim Kurulu Üyeleri
Çok Saygıdeğer Sivil Toplum Kuruluşlarının Başkanları,

Samsun Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası Başkanımız,

Ve Türkiye'nin her tarafından Samsunumuza teşrif etmiş olan Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odalarının Değerli Başkanları, Değerli Yönetim Kurulu Üyeleri

Ve Basınıımızın Değerli Mensupları,

Sizleri Samsun'da görmekten büyük mutluluk duyduğumuzu belirterek hepimize hoşgeldiniz diyorum. Samsun, birçok yönüyle öne çıkan, özellikleriyle farklılığını ortaya koyan bir kent. Ve bu kentte gerek ekonomik yapıda gerek sosyal yapıda önemli değişim ve dönüşümler gerçekleştiriliyor. Bu boyutu ile

baktığımızda Samsun'da özellikle ticari alanda üçü faal, ikisi yapım aşamasında olan beş organize sanayi bölgemiz mevcut. Özellikle ticari hareketlilik anlamında komşularla olan ilişkilerimizi daha iyi bir noktaya taşımak adına Büyükşehir Belediyemizle, Odalarımızla birlikte yürüttüğümüz önemli çalışmalarımız var. Samsun, kendisine belirli hedefleri koyan ve bu alanda çalışmalar sürdüren bir kent. Bunlardan biri de "Sağlık Kenti Samsun" ve bu kapsamda yürüttüğü önemli çalışmalar var. Özellikle kamu yatırımları ve özel sektörün sağlık yatırımları Samsun'da oldukça fazla, medikal aletlerin üretiminde de kümelenme merkezi diyebileceğimiz bir boyutta faaliyetlerini sürdüren bir kent. Özellikle Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Suat Kılıç'ın Bakanlık görevini üstlendikten sonra Samsun'daki spor altyapısıyla ilgili yürütülen çalışmalarla Samsun bir spor kenti olma yolunda da önemli gayretler içerisinde. Samsun'da gerek yerel yönetimlerimizle gerek Odalarımızla birlikte önemli çalışmalarımızı yürütüyoruz. Bu çalışmalarımızda bize Sayın Milletvekillerimizin ve Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Suat Kılıç'ın önemli katkıları oluyor. Bu katkılarla Samsun'u daha iyi bir noktaya taşımak adına önemli çalışmaları hep birlikte gerçekleştiriyoruz.

Samsun, dün de SMMM Odası binasının açılış töreninde ifade etmişim ama orada bulunmayan arkadaşlar için tekrar etmek istiyorum. Özellikle vergi tahakkukunda Türkiye'de 16. sırada yer alan, tahsilatta da 14. sırada yer alan bir kent. Bunun daha iyi bir noktaya taşınması için çalışmalarını, hedeflerini belirlemiş bir kent. Ve Samsun Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. Yılında, 2023 yılında Türkiye'nin ilk 10 kenti arasında yer almayı kendisine hedef olarak koyan bir kent ve bu kapsamda da çeşitli alanlarda yürüttüğü çalışmalar var.

Ben bu vesile ile Samsun'a gelen bütün konuklarımıza tekrar hoş geldiniz diyorum, bu Forumun özellikle Türk mali yönetim sistemi içerisinde yararlı sonuçlar doğurmasını diliyorum. Bu programa yoğun faaliyetleri içerisinde olmasına rağmen katılarak onur veren Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Suat Kılıç başta olmak üzere bütün konuklarımıza da tekrar hoş geldiniz diyor, teşekkür ediyor, hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Yusuf Ziya YILMAZ
Samsun Büyükşehir Belediye Başkanı

- Çok Saygıdeğer Gençlik ve Spor Bakanım,
Çok Saygıdeğer eski Bakanım,
Çok Saygıdeğer Valim,
Çok Saygıdeğer Milletvekilim,
Çok Saygıdeğer Türkiye Serbest Muhasebeci ve
Mali Müşavirler Odası Genel Başkanı,
Çok Saygıdeğer Genel Sekreteri ve Yönetim
Kurulu yeleri
Çok Saygıdeğer Sivil Toplum Kuruluşlarının
Başkanları,

Samsun Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası Başkanımız,

Ve Türkiye'nin her tarafından Samsunumuza terif etmiş olan Serbest Muha-
sebeci ve Mali Müşavirler Odalarının Değerli Başkanları, Değerli Yönetim
Kurulu yeleri

Ve Basınımızın Değerli Mensupları,

Sizleri Samsun'da görmekten duyduğum mutluluğu ben de Sayın Valimden
sonra da olsa iki cümle ile ifade etmek üzere huzurlarınızdayım. İten hoş gel-
diniz dileklerimi iletiyorum; hoş geldiniz, sefa getirdiniz.

Efendim, biraz önce Sayın Valim hrimizle ilgili güzel bir perspektif çizdi,
belki son cümlelerine ben tanık oldum ama... Sayın Valimin söylediklerine
ilave olarak birkaç şey söyleme ihtiyacı ben de duydum, onları ilave edeyim
zamanınızı çok fazla almadan.

Efendim, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik mesleği şehirlerin adeta sa-
nayisinin ve kalkınma dinamiklerinin danışmanı, maviri konumundaki ku-
rululardır. Normal bir sivil toplum kuruluu olmaktan öteye hakikaten kent-
sel dinamiğin önemli bir parçasıdır ve sivil toplum hareketinin de önemli bir
parçasıdır. Samsun'umuzda Ahmet Hayvalı Bey'in yıllardır Başkanlığını sr-
drdğ bu faaliyette biz bunu yudum yudum hissettik, Samsunu'muzda
nemli bir sivil toplum kuruluu dinamiği profili çizdiler ve Samsunumuzun
gelişmesinde gerçekten önemli katkıları oldu.

Değerli konuklarımız, Samsun şehri biraz önce Sayın Valimin de ifade ettiği gibi 1.250.000 nüfusuyla Orta Karadenizi'in tek büyük şehri. Ve şehrimiz için 2002 yılında yapılmış Devlet Planlama Teşkilatı ile birlikte oluşturulan bir protokolle, Valiliğimizle birlikte yaptığımız bir protokolle İl Gelişim Stratejisi planı yapıldı. Bu planda üç stratejik gelişme dinamiğini gelecek perspektifi olarak, stratejik gelişme dinamiği olarak öngörüldü. Bunlardan bir tanesi uluslararası ticaret ve gelişmiş hizmetler. İkincisi, tarım ve tarıma dayalı sanayi. Üçüncüsü de, uzman işgücüne dayalı sanayi. Bu üç dinamiği geliştirerek kalkınma hedefi olan, kalkınma iddiasında olan bir şehir Samsun. Bunu uluslararası ticaret iddiası ile eğer takviye edecek olursak özellikle kendimize karşı komşuları; Rusya'nın, Ukrayna'nın, Bulgaristan'ın, Romanya'nın şehirlerini karşımızda önemli bir ticari partner olarak görüyoruz ve o şehirlerle olan iktisadi ilişkileri önemsiyoruz, o şehirlerle olan ulaşımı, diğer iletişimi kolaylaştırmak ve bununla ilgili ticari dinamikleri harekete geçirmek üzere çaba gösteriyoruz.

Değerli misafirlerimiz, Samsun'umuz hakikaten son 10 yıl içerisinde önemli mesafeler kat etti kentsel gelişme ve kentsel dinamikleri itibariyle ama önümüzdeki günlerde o kentsel gelişmenin üzerine iktisadi kalkınmasını da, kişi başına düşen gelirini de onun üzerine inşa etmeyi hedeflemiş Türkiye'mizin yıldızı, parlayan şehirlerinden bir tanesidir.

Ben Samsun'umuzda böyle seçkin bir topluluğu görmekten, ülkemizin sorunlarına duyarlı bir topluluğu görmekten duyduğum mutluluğu bütün samimiyetimle ifade etmek istiyorum ve bu güzel organizasyonu gerçekleştirmiş olan Samsun Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odasının Değerli Başkanı Ahmet Hayvalı'yı bir kez daha tebrik ediyorum, siz değerli konuklarımızı saygı ve sevgi ile bir kez daha selamlıyorum. Hoş geldiniz, sefa getirdiniz...

Ahmet YENİ
AK Parti Samsun Milletvekili

- Sayın Bakanım,
Sayın Eski Bakanımız,
Sayın Valim,
Belediye Başkanımız,
Değerli Akademisyenler,
Değerli Muhasebeciler,
Değerli Katılımcılar,

Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. Öncelikle 19 Mayıs şehrine hoş geldiniz diyorum. Bu toplantımızın sizlere, ülkemize ve insanlığa hayırlı

sonuçlar getirmesini de cenabı haktan niyaz ediyorum.

Tabii, burada benim de sivil hayatta geçim kaynağımı temin ettiğim işin muhasebecilik olduğunu özellikle belirtmek isterim. Buradan İstanbul'a gittiğimde bir muhasebe bürosuna eleman olarak kabul edildim. Bana, "1'den 10'a kadar yazabilir misin, daktilo biliyor musun?" dediler. O gün o işe başladım ve uzun yıllar bir yabancı sermayeli kuruluşun mali ve idari işler müdürlüğünü yaptım. Bunu niye söylüyorum? Bu meslekten de kurtulamadım, 10 yıldır milletvekili olarak da KİT Komisyonu Başkan Vekilliğini ve yine mali kurumların ki bunlar da kamu bankaları, İMKB, Altın Borsası, Eximbank gibi birçok bankanın komisyon başkanlığını da sürdürüyorum. Yani ben de özellikle Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu ki şimdi Sayıştay üyesi arkadaşlarımızla birlikte çalışıyorum, 10 yıldır bu denetim işini yapıyoruz. Yani beni de bir meslek mensubu olarak kabul edebilirsiniz.

İşimizin çok kolay olmadığını, çok çalışmak zorunda olduğumuzu da biliyorum. İşimiz zor ancak sadece kaydi olarak değil günlük işlerimizde bütün gün sabahtan akşama kadar çalışmalarımızda özel hayatımızda akşam kafamızı yastığımızı koyduğumuzda bile bir muhasebe yapma zorunluluğumuz var. Diğer taraftan da hem ilgilendiğimiz kurumların, şirketlerin kayıtlarını çok iyi tutmamız lazım, yani patron "ben şu kadar vergi ödemek istiyorum" dememeli. Biz ona "şu kadar vergin ortaya çıkmıştır patron, siz bunu ödeyeceksiniz" diyebilmeliyiz ki onu diyoruz hep beraber. Onun için özellikle hem muhasebe ve denetimin son derece önemli olduğunu ben 10 yıl önce Samsun'a ilk adaylığım konusunda geldiğimde iki işi başarmak zorundayız diyeret

belirtmiştim. Birisi, kasaya iyi sahip çıkmamız lazım, diğeri ise ülkeyi de iyi idare etmemiz lazım demiştim. Sizler bu hizmetinizle birlikte kasaya iyi sahip çıkıyorsunuz, hep beraber sahip çıkmak durumundayız çünkü ülkemizin buna ihtiyacı var. Böyle bir toplantıda tüm ülkeden, ülkemizin birçok bölgesinden gelen arkadaşlarımızın karşılıklı olarak bu konuları tartışmış olmalarını son derece önemli görüyoruz ve bunun Samsun'da yapılmış olması bizi son derece memnun ediyor. Ama sizi daha güzel yerlerde ağırlamak isterdik, inşallah önümüzdeki yıllarda muhteşem otellerimiz, salonlarımız ortaya çıkıyor. Oralarda inşallah önemli günlerde sizleri ağırlayacağız, bu toplantımızın tekrar hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, hepinize sevgi ve saygılar sunuyorum.

Suat KILIÇ
T.C. Gençlik ve Spor Bakanı

- Sayın Valim,
Çok Değerli Milletvekilimiz,
Sayın Devlet Eski Bakanı,
Çok Değerli Büyükşehir Belediye Başkanımız,
TÜRMOB'un Değerli Genel Başkanı,
Çok Değerli TÜRMOB Ailesi,
Serbest Muhasebeciler,
Mali Müşavirler,
Yeminli Mali Müşavirler,
Samsun'a hoş geldiniz, şeref verdiniz, hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Bu etkinliğin Samsun'da yapılması gerçekten bizler adına gurur verici, bundan dolayı TÜRMOB Başkanına ve Yönetim Kuruluna teşekkür ediyorum. Ama bu ev sahipliğini gerçekleştirme aktivitesini ortaya koyduğu için aynı zamanda çok uzun yıllardan bu yana Samsun Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası Başkanlığını yürütmekte olan Ahmet Hayvalı Beyefendiyi, hemşerimizi de kutluyorum, tebrik ediyorum huzurlarınızda.

Dün Samsun Oda Başkanlığının yeni hizmet binasının açılışını katılımcılarla birlikte gerçekleştirdiniz, bizler orada bulunamadık. Yeni Oda binamızın Samsun'a hayırlı olmasını temenni ediyorum. Bu binanın Samsun'a kazandı-

rılmasında Büyükşehir Belediyemizin de çok ciddi emeği vardır, onları da kutluyorum, tebrik ediyorum.

Değerli konuklar, sizleri burada görmek gerçekten bizim açımızdan gurur vesilesi ama Ahmet Yeni Milletvekilimizin de ifade ettiği gibi sizleri ağırladığımız salona bakarak Samsun hakkında kanaat yürütürseniz bize haksızlık etmiş olursunuz. Bu salonu vakti zamanında yapanlara teşekkür ediyoruz, minnettarlığımızı bildiriyoruz. Muhtemeledir ki Cumhuriyetin o yıllardaki imkanlarının elverdiğinin en iyisini yapmaya gayret etmişlerdir. Ama geçen zaman, büyüyen şehir, artan nüfus bu ve benzer tesisleri artık Samsun gibi büyük ve modern şehirler açısından yetersiz hale getirmiş bulunmaktadır. Şu an Samsun'da 7.500 kişilik bir spor salonu inşaatına devam ediyoruz. Müteahhit verdiği sözü tutarsa 29 Ekim 2012 tarihinde 7.500 kişilik spor salonunu hizmete açarak Samsun'a kazandıracacağız. Geçen sene sonbaharda temelini attık, şu an kaba inşaatı bitmiş vaziyette. Bu söylediklerimi bir yere not edin, buradan başka bir hususa temas edeceğim. Bununla beraber Samsun'da inşallah önümüzdeki 10 ay içinde 2.222 kişilik yeni spor salonunu daha yine bu noktaya çok yakın bir mevkide Samsun'a kazandırmış olacağız. Ve yine yakında ihaleye çıkacak bir olimpiik yüzme havuzu 2.500 seyircili, bunu da Samsun'a kazandıracacağız. Hatta bugün öyle bir tesadüf oldu ki, bugün Samsun'a geliş vesilemiz tamamen daha önce Ahmet Hayvalı Bey'e verdiğimiz sözün gereği ama tek programla gelişimizi doldurmamız mümkün değil tabii, gelmişken diğer temel atma ve açılış etkinliklerimizi de gerçekleştirmeye gayret ediyoruz. Bafra'ya gideceğiz buradan ve Bafra ilçemizde 2.000 kişilik bir spor salonunun temelini atacağız. Sizler hesap adamısınız; hesabı, kitabı, rakamları, rakamların muhasebesini, dört işlemi en iyi bilen kimselersiniz. 19 Mayıs 2012 Cumartesi günü Ankara'da Türkiye'nin 2. Ulusal Gençlik Şurasını gerçekleştireceğiz değerli meslek mensupları. Bazı rakamı sizlerle paylaşmak istiyorum. Bağlı kurumlardaki arkadaşarımdan şunu rica ettim; o gün gençlik vesilesiyle temel atmaya hazır olan ya da inşaatına birkaç ay içinde başlamış olduğumuz gençlik yatırımlarını topluca bir araya getirelim, bütün bunların rakamsal değerini ortaya koyalım, temel atma programlarına çok sıcak bakmıyor, açılışları daha ziyade tercih ediyor ama iyi bir rakam, olursa kabul ederse Sayın Başbakanımızdan bir toplu temel atma töreni rica edelim. Değerli arkadaşlar, rakama lütfen dikkat buyurunuz; inşaatına başladığımız ya da Mayıs'ın 10'u itibariyle inşaatına başlayabilecek durumda olduğumuz yüksek öğrenim öğrenci yurdu adedi 32. Bu 32 yurdun karşılık geldiği yatak kapasitesi 25 bin kişi. Ve bu 32 projenin KDV dahil hepsinin ihalesi bu yıl ya da geçen senenin son çeyreğinde yapıldı, KDV dahil ihale bedeli 762 milyon lira!

762 milyon. Spor Genel Müdürlüğünden aynı şekilde temeli atılabilecek olan ya da inşaatına yeni başladığımız yatırımları istedim, 26 adet proje de Spor Genel Müdürlüğünden geldi, biri Mersin diğeri Malatya stadyumu olmak üzere 26 adet projenin KDV dahil yatırım maliyeti 450 milyon lira. Yani 1 milyar 162 milyon liralık yatırım tek kalemde, tek butonla temeli atılabilecek durumda. Bunu iktidarın propagandasını yapmak için söylemiyorum, öyle düşünüp rahatsız olanlar da olabilir. Olmayınız, zira bu kaynakları yaratan ülke Türkiye Cumhuriyetidir, bizim ülkemiz. Bu kaynak hepimizin kaynağı. Şunu söylemek istiyorum; böylesine yüksek, dinamik bir ekonomik büyüklüğe sahibiz. Ve bu değer ortaya çıkmasında serbest muhasebecilerin, mali müşavirlerin, yeminli mali müşavirlerin çok, çok, çok büyük katkısı var, sizleri kutluyorum, tebrik ediyorum.

Bazı gerilenler olmuş olabilir ama lafı getireceğim yer sizdiniz yani.

Bu kaynağı üretmek kolay değil, 182 tane proje ihale edeceğiz öğrenci yurdu olarak bu sene, 32 tanesi sadece inşaatı başlayanlar. 352 tane de halı sahadan tutun, sentetik çim yüzeyli futbol saha, yani ilçe ölçeğinde stadyumdan büyük ölçekli stadyuma kadar da 352 adet spor tesisi ihalesine çıkıyoruz. Neye üzülüyorum biliyor musunuz? Üzülüğüm şey şu; S&P geçtiğimiz günlerde Türkiye'nin kredi notunu bir basamak aşağıya indirdi. Hepiniz takip etmişsinizdir çünkü herkesten ziyade sizin işiniz. 2011 yılının son çeyreğindeki küresel büyüme verilerine göre Türkiye Cumhuriyeti ekonomisi dünyanın en hızlı büyüyen ikinci ekonomisi. Avrupa'nın da en hızlı büyüyen birinci ekonomisiyiz. Ama gelin görün ki kredi derecelendirme kuruluşu S&P bizim kredi notumuzu bir kademe aşağıya indirdi. Ne kadar haklı ya da haksız olduklarını buradan anlamaya çalışmamız lazım. Dünyanın en hızlı büyüyen ikinci ekonomisi, biz Avrupa'nın en hızlı büyüyen birinci ekonomisiyken büyümede bizimle rekabet bile edemeyen pek çok Avrupa Ekonomisine dokunulmuyorken, Türkiye ekonomisinin kaderi üzerinde kalem oynatılıyor. Bunu da bağlayacağım yer şurasıdır; en hızlı büyüyen ikinci dünya ekonomisi, en hızlı büyüyen birinci Avrupa ekonomisi haline getirdik demek için bunları söylemiyorum. Gene getireceğim yer Türkiye'nin toplam ekonomik performansıdır.

Değerli arkadaşlar, bizimle o kadar çok uğraşan var ki bizim kendi kendimizle uğraşmamamız lazım, bizim bilakis içerde kenetlenerek işe odaklanmamız lazım. Avrupa'da, işte İspanya ekonomisinin hali ortada, İrlanda ortada, İtalya ortada, Yunanistan ortada, Fransa'nın durumu pek de iç açıcı değil. Avrupa'nın amiral gemisi Almanya bile batmış durumdaki Avrupa ekonomilerini

kurtarmak için kaynak bulmaya çalışırken kendi ekonomisi açısından ciddi problemler yaşıyor. Ama elin oğlu S&P oralardakilerin kredi notunu değil Türkiye'nin kredi notunu düşürerek adeta küresel sermaye birikimine Türkiye yerine başka yerlere gitmeyi öneriyor, tavsiye ediyor. Buralardan baktığımız zaman bizim kendi iç dinamiklerimize duymamız gereken güven apaçık ortadadır. Bu kredi notu etkileşimi ile Türkiye'nin kredisi de düşmez, itibarı da düşmez. Ama S&P'nin itibarı tahmin ediyorum ciddi anlamda düşmüştür, sarsılmıştır. Rakamlara bundan dolayı temas ettim.

Bir rakam daha vereyim, ondan sonra sözlerimi toparlayayım, nereden nereye geldiğimizin görülmesi adına biraz öğrenci ve üniversite odaklı gittim; bir, kurumlar bana bağlı ondan dolayı; iki, 19 Mayıs Üniversitesinden geliyoruz, öğrencilerle beraberdik ve gündemimizde hem eğitim hem de yüksek öğrenim öğrencileri vardı. Bugün Türkiye'de devletin her ay düzenli olarak burs veya kredi ödemekte olduğu öğrenci sayısı yüksek öğrenimde 1 milyon 173 bin kişi. 1 milyon 173 bin kişiye her ay 260 lira düzenli olarak burs veya kredi ödüyoruz. Bu sayının 450 bini burs, yani tamamen karşılıksız olmak üzere, geri dönüşü yok. 450 bini 1 milyon 173 bin rakamına tamamlayacak kadarı da kredi, ama nasıl kredi? Okulu bitecek, kayıt altında sigortalı bir iş gücü sahibi olacak, parası banka hesabına yatmaya başladıktan sonra kredi borçlarının taksitlerini ödemeye başlayacak şekilde. 1 milyon 173 bin gencime bu rakamı verebilen bir Türkiye var. Diğer tarafta memur maaşlarını, emekli maaşlarını aşağıya çekmek zorunda kalan Birlik üyesi Avrupa ülkeleri var. Ülkemizin gücüne inanalım, kendi dinamizmimize inanalım, kendi ekonomik kaynaklarımızın büyüklüğüne inanalım. İstendiğinde, çalışıldığında, gayret sarf edildiğinde Türkiye'de Türk insanının çok büyük ve nitelikli işler ortaya çıkarabileceğine yönelik kanaatimizi her geçen gün biraz daha kuvvetlendirelim. Önce biz kendimize inanırsak emin olun bütün dünya bize ardı sıra inanmaya mecbur kalacaktır.

Değerli meslek mensupları, TÜRMÖB'un 7'cisini düzenlediği, "Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinde TÜRMÖB'un Rolü" temalı bu toplantının hem serbest muhasebeciler, mali müşavirler ve yeminli mali müşavirlerden oluşan meslek ailesine, hem ülkemizin mali sistemine ve mali disiplinine, hem de bütün bunlarla birlikte Türkiye'nin genel görünümüne katkı sağlaması temennisiyle etkinliğinizin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, tekrar Samsun'a hoş geldiniz diyor, sizleri misafir eden Sayın Ahmet Hayvalı'ya bir kere daha teşekkürlerimi bildiriyor, ev sahipliğini kusursuz yerine getirmekte olan Büyükşehir Belediye Başkanımız, Valimiz ve diğer meslek örgütlerini de kutluyor, tebrik ediyorum. Sevgiler, saygılar sunuyorum, sağolun, var olun.

AÇILIŞ BİLDİRİSİ

Seyit Ahmet BAŞ

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Başkanı

- Eflatun “Devlet” isimli eserinde, erdemli bir devlete nasıl ulaşabileceğini kendisi irdeler, tartışır. Onunla ilgili olarak olay, bu topraklarda geçmektedir, Anadolu coğrafyasında, her ne kadar Ege Bölgesiyle sınırlı olsa da, o dönemlerde büyük ihtimalle bu taraflarda da, bu bölgede de benzer olaylar yaşanmıştır. O, Lidya kralından bahseder, Lidya kralının emrinde çobanlar vardır ancak Lidya kralı, emrindeki çobanların güttüğü koyunlardan hesap sormaktadır ya da sordurmaktadır; çobanlardan birisi de Giges, Giges’in de elinde koyunlar vardır, Giges, namuslu bir çobandır, güder, koyunların hesabını da her hafta itibariyle krala ya da kralın yardımcısına verir. Günlerden bir gün Giges, koyunları otlatırken bir fırtına çıkar, yer yerinden oynar, yağmur yağar, ortalık karışır ve yerde bir çatlak oluşur, geniş bir çatlaktır ve koyunlardan birisi bu çatlakın içine düşer. Tabii, bunun hesabını vermek var; Giges, o koyunu oradan çıkarıp, en azından eksik koyun olmadığını söyleyecektir krala fakat çatlak da büyüktür, zor bela yerin altına iner. Oraya inince görür ki, orada bir at heykeli var demirden, merak eder bunun içinde ne vardır diye, etrafındaki boşluklardan, deliklerden içine bakar atın ve içinde bir yüzük bulur. O yüzüğü de kenardan, kıyıdan, köşeden tedarik ettiği, bulduğu bir sopayla atın içerisinden çıkartır. Fakat O’nun için o yüzük adı bir yüzüktür netice itibariyle. Ancak bu yüzüğün sırrını sonra keşfeder. Yüzüğü taktığında taşlı kısmının avucunun içerisine getirdiği zaman görünmez hale geliyor, bunu sonradan keşfetmiştir ve o günden sonra artık “namuslu çoban Giges’in” aklına şeytan girmiştir. Şeytan, bir şekilde görünmez hale gelerek kralı alt etmesini ve kralın yerine geçmesini söyler. Giges, bu işe uyar ve sonrasında görünmez yüzüğü kullanmak suretiyle kralı alt eder ve yerine kendisi kral olur. Lidya tarihinde Giges de Kral olarak geçmektedir. Demek ki, Eflatun, gerçek bir olayı anlatmıştır.

Sayın Eski Bakanım,
Değerli TÜRMOB Başkanım,
Değerli Bürokrat Arkadaşlarım ve Meslektaşlarım,

Denetim, görünmez yüzüğü kullanmak suretiyle kamuyu ilgilendiren menfaatlardan fazlasını elde etmeyi amaçlayanları gözetlemek için vardır. Denetimin gerçek manada özü, budur. Denetimin tarafları şüphesiz ki fazladır, en başta denetimden menfaati haleldar olanlar denetimden faydalanacaklardır. Ancak kamunun da denetim ile ilgili bir gözetim ve düzenleyici fonksiyonu vardır. Salt anlamda baktığımızda denetimin unsurları şüphesiz, denetimin taraflarından, denetlenen konudan, hangi kurallara uygunluğu denetlediğine ilişkin denetim kriterlerinden ve denetim ile ilgili yapılacak olan çalışmanın, sizlerin yapacağı çalışmanın, toplanacak kanıtların ve bunun raporlanmasından oluşur. Ancak denetim sistemi dediğimiz zaman denetim sisteminin içine kamu girmektedir. Kamu, denetim sistemini kurar, denetleme yetkisini verir ve yapılan denetimi de gözetir.

Nitekim Amerika Birleşik Devletleri'nde Sarbanes Oxley Yasasından önce bahsettiğimiz denetimin unsurları mevcuttu ancak bu yeterli görülmedi. Hepinizin bildiği üzere Enron vakasıyla ortaya çıkmış olan finans skandalını bir şekilde kamu gözetim altına almak istedi. Gelinek noktada ki, daha sonra Avrupa Birliği de orayı takip ettiği için Amerika Birleşik Devletlerini örnek veriyoruz, geldiğimiz noktada, kamunun bir yetkilendirme sistemi, denetim standardı, denetim kriterleri ve denetim üzerinde de bir gözetimi vardır. İşte, ikinci bahsettiğimiz bu kısım, denetim sistemidir. Yani Sarbanes Oxley'den önce denetim ve denetimin unsurları vardı işte, Sarbanes Oxley'den sonra ise denetim sistemi var.

660 ile birlikte biz, denetim sistemini kuruyoruz, Kamu Gözetimi Kurumu, denetim sisteminin kurucu organizasyonudur, denetim sistemini oluşturacak olan organizasyondur.

Sayın Başkan, biraz hızlıca geçtiği için belki çok fark edilmedi, anlaşılmadı ancak 660'ı okuyanın hemen dikkati çekeceği üzere meslek mensubu 660'ın yanında, sağında ya da solunda meslek mensubunun herhangi bir yeri yoktur. Meslek mensubu, 660'ın bizatihi içindedir, meslek mensubuna dayanmaktadır 660 temel olarak. Bu, çok önemli bir düzenlemedir, çok önemli bir imtiyazdır. SMMM'lik ve YMM'lik ruhsatının bağımsız denetim için temel şart olarak koşulması çok önemli bir düzenlemedir. Bunu lütfen es geçmeyelim.

Şüphesiz, Türkiye'de muhasebecilik mesleği çok eskiye dayanmaktadır ancak bu mesleğin belli bir şahsiyet kazanması bugünkü statüsüne oturması 3568 sayılı Kanun'dan sonra oluşagelen bir durumdur. Bu Kanun ile birlikte meslek, bir statü kazanmıştır. Geldiğimiz noktada 20 yılı aşkın süreli bir pro-

fesyonellik oluşmuştur. Şüphesiz, bu yeni denetim sistemi açısından önemli bir kazanımdır. Şunu kimse iddia edemez; yeni denetim sistemi, “bütün her şeyi yok sayıp sıfırdan ele alacaktır”. Böyle bir görüş, böyle bir düşünce herhangi bir yerde zikredilmemiş, zikredilemez de. Bu bakımdan bu tür tartışmaları geride bırakmamız gerektiğini düşünüyorum.

Ortaya yeni bir meslek çıkıyor, çıkacak. Şüphesiz, sektörel olarak bu çalışmalar, şimdiye kadar yapılageldi ancak bildiğiniz üzere çok başlı olan bu çalışmalarda her kurumun kendine göre ayrı düzenlemesi olması dolayısıyla yapılmış olan çalışmalar hem standarda kavuşturulamadı hem de Avrupa Birliği’ne giriş sürecinde bizim işimize yaramadı. Geldiğimiz noktada şirketler hukuku faslında bu konuda bir mesafe alınamamışsa bunun temel nedeni, bu konudaki çok başlılıktır. 660 ile birlikte bu çok başlılık ortadan kalkacak, Meslek, belli bir sistematığe, belli bir düzene oturacaktır. Ancak buradan sağlamayı hedeflediğimiz temel katma değer, verdiğimiz bağımız denetçi yetkisinin Avrupa Birliği ülkelerinde de akredite olmasıdır. Bizim kuracağımız bağımsız denetim sisteminin, Avrupa Birliği açısından akreditasyonunu sağlayabilmemiz ulaşabileceğimiz bir hedeftir. Bu, en temel katma değerdir. Bu katma değeri sağlayacak başka bir kurumun gündeme getirilmesine ilişkin herhangi bir öneriye herhangi bir açılıma herhangi bir düzenlemeye karşıyız, bunu açıkça buradan belirtmek istiyorum. Netice itibariyle şayet bu tür bir katma değeri biz sağlayamayacaksa yapacağımız çalışmanın, dünden bugüne herhangi bir faydası olmayacaktır. Avrupa Birliği açısından da bize herhangi bir katkısı olmayacaktır.

8 Numaralı Direktif, yapılacak olan düzenlemeler açısından temel yol haritasını bize göstermektedir. 8 Numaralı Direktifin imkan verdiği ölçüde biz, meslek mensupları açısından hayatı en kolay hale nasıl getirebiliriz onun çabası ve gayreti içerisindeyiz.

Değerli meslektaşlarım, bu bakımdan 660 önemlidir. Denetim boyutu itibariyle denetimin unsurların birisi meslek mensubudur, denetimin taraflarından birisidir ve denetlenen ve denetimden fayda bekleyenden de bağımsızdır. Bu bakımdan “bağımsız denetçi” adı ile isimlendirilmiştir.

Denetim ile ilgili ikinci husus ise, “denetimin kriteridir”, denetim neye göre yapılacaktır? Biz, kendimiz oturduğumuz yerden finansal tablolarla ilgili bir denetim kriteri oluşturacak değiliz. Sağlamayı amaçladığımız temel katma değer, finansal tabloların uluslararası anlamda genel geçer tablolar olması, harçilem mal gibi okunabilmesidir, reçete ile birlikte sunulan bir finansal tablo

dönemi artık sona ermiştir. Uluslararası standartlarda finansal tablonun hazırlanabilmesi Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının kullanılmasına bağlıdır. Bu bakımdan diyorum, biz bir denetim kriteri oluşturacak durumda değiliz. Uluslararası kriterler mevcuttur, bunlar Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarıdır ve zaman içerisinde bunlar Türkçeye kazandırılmıştır. Bugün itibarıyla Türkiye Muhasebe Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları ismiyle yayınlanmış tebliğlerimiz mevcuttur. Bunlar denetimin kriterini oluşturmaktadır. Ancak yeni dönemde biz, mevcut tebliğlerin hem revizesini sağlamak hem de daha anlaşılabilir ve uygulayabilirliğini sağlamak amacıyla bunları gözden geçirip yeniden uygulamaya koyacağız.

Türk Ticaret Kanunu, bahsettiğimiz bu Finansal Raporlama Standartlarını işaret etmektedir. Finansal tablolar, Finansal Raporlama Standartlarına göre düzenlenmelidir. Ancak Finansal Raporlama Standartları çok geniş bir çerçeveyi işaret etmektedir. Bu, büyük işletmelerin altından kalkabileceği bir iş hacmini gerektirir. Diğer taraftan küçük işletmelerin Uluslararası Standartlara göre nasıl finansal tablo üretebileceği hususu ise Uluslararası Kurulda* da ele alınmıştır. Uluslararası Kurul, KOBİ'ler ile ilgili bir finansal raporlama standardı yayınlamıştır. Ancak Uluslararası Kurulun yayınlamış olduğu bu Standart, Avrupa Birliği ülkelerinde KOBİ'ler açısından ağır kabul edilmiş, birtakım hükümleri uygulanabilir görülmemiştir. Şüphesiz bizim hedefimiz, uluslararası standartlara uyumlu bir raporlama yapmak ancak önümüzde Avrupa Birliği gibi bir hedefimiz ve müzakere sürecimiz var. Bu bakımdan biz Avrupa Birliği müzakere sürecini de dikkate almak suretiyle, küçük işletmelerin uygulayacağı daha basit KOBİ standardı üretmeyi planlıyoruz. Yeni dönemde Avrupa Birliği'nin uyguladığı 4 ve 7 Numaralı Direktiflerin revizesi yapılacak. Bu revize çerçevesinde biz de KOBİ standardımızı buna göre revize edip tekrar yayınlayacağız. Yeni KOBİ Standardı, mevcut KOBİ standardından daha basit ve daha anlaşılabilir ve meslek mensupları açısından da daha uygulanabilir bir standart olacaktır.

Değerli meslektaşlarım, şimdiye kadar meslek mensubunun geçirmiş olduğu dönem içerisinde, gerek muhasebecilik gerek serbest muhasebeci mali müşavirlik, gerekse yeminli mali müşavirlik dönemiyle sadece muhasebe kavramından bahsedildi. Şüphesiz muhasebe temel olarak, finansal raporlamanın da altyapısını oluşturmaktadır. Ancak geldiğimiz noktada muhasebenin, fi-

---

* Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını yayınlayan International Accounting Standards Board (IASB) kastedilmektedir.

nansal raporlamadan ayrıştırılması gerektiğini görüyoruz. Uluslararası Kurul, bu konuyu 5-6 yıl önce ele almıştır, Uluslararası Kurulun düzenlemelerine göre de muhasebe, finansal raporlamadan ayrıdır ve muhasebe, işletmenin içe dönük bir fonksiyondur. Bu bakış açısıyla Uluslararası Kurul, önceden “Muhasebe Standartları” adıyla yayınlanmış olan standartlarını artık “Finansal Raporlama Standartları” olarak yayınlamaktadır. Ülkemizde de tebliğler, revize edildikçe finansal raporlama standardı adıyla değiştirilmektedir. Yeni dönemde yayınlanacak olan standartlar, “Finansal Raporlama Standartları” olacaktır. Bir süre sonra düzenleyici kurumun yaptığı standartlar içerisinde “Muhasebe Standardı” adıyla yayınlanan herhangi bir standart kalmayacaktır. Standartların hemen hemen tamamı “Finansal Raporlama Standardı” olarak yayınlanacaktır. Bu bakış açısını dikkate almak suretiyle bütün meslek mensuplarından bu hususu, dikkatle ayırt etmelerini istiyorum.

Şüphesiz, işletmeler açısından muhasebe fonksiyonu önemlidir. Muhasebe fonksiyonu, işletmenin içe dönük bir fonksiyondur. Muhasebe fonksiyonu, işletme işlemlerinin sistematik bir şekilde takip edilmesini sağlayacak bir fonksiyondur. Muhasebe fonksiyonu, süreklilik arz eden, devam eden bir süreci ifade etmektedir. Ancak dönemler itibarıyla belli tarihlerde biz, bu süreci durdurup elimize makinelerimizi alacağız ve fotoğraf çekeceğiz. Kamu Gözetimi Kurumu, kendi makinesiyle, kendi ışık ayarlılığı ile bir fotoğraf çekecek. Diğer taraftan Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi, kendi makinesiyle, kendi ışık ayarlılığı ile başka bir fotoğraf çekecek. Şayet varsa başka bir düzenleyici kurum, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu ya da düzenleyici başka bir otorite varsa onlar da kendi ışık ayarlarıyla, kendi mevzuatıyla, kendi hükümleriyle farklı farklı fotoğraflar çekecekler. Fakat bu fotoğrafların hepsi, aynı zemine dayanacak, aynı veri tabanına dayanacak, muhasebe veri tabanına dayanacak. Bu bakımdan biz, muhasebe derken, finansal raporlama derken şimdiye kadar hep aynı şeyi kastediyormuş gibi anlam farklılaştırmasını yapmadık. Dikkat edilmesi gereken nokta yeni dönemde, muhasebe tamamen ayrı bir sistematiktir, finansal raporlama ise ayrı bir sistematiktir. Meslek mensuplarının bu hususa dikkat etmesini istiyorum. Finansal raporlama, işletmenin dışa dönük bir fonksiyondur. İşletme sahibi, yöneticileri, ortakları işletmede ne olup bittiğini zaten biliyorlar, onlar muhasebe sistematüğini zaten içeriden biliyor, raporlama dışarıya doğru yapılan bir fonksiyondur, raporlama, kamuya doğru yapılan bir fonksiyondur, raporlama, diğer paydaşlara yapılan bir fonksiyondur. Bu bakımdan Maliye Bakanlığına yapılan raporlama, farklı bir fotoğraf gösterebilir, Ticaret Bakanlığına yapılan raporlama farklı bir fotoğraf gösterebilir, bundan daha doğal

bir durum da yoktur. Birkaç gün önce Bağımsız Denetim Derneğinden bazı arkadaşlarımız geldi, belki içinizde onlardan da vardır ve dediler ki, “biz, şayet Vergi Usul Kanunu’na göre bir raporlama yaparsak Ticaret Kanunu’na aykırı hareket etmiş oluyoruz, Ticaret Kanunu’na göre bir raporlama yaparsak Vergi Usul Kanunu’na aykırı hareket etmiş oluyoruz. Biz, mutlaka suç işlemek durumunda mıyız? Yani bunun bir orta yolu yok mudur?” Ben de onlara bu muhasebe ve finansal raporlama ayırımından bahsettim, dedim ki, “siz, karıştırıyorsunuz, muhasebe ayrı şeydir, finansal raporlama ayrı şeydir.” Bu hususu açıklığa kavuşturmak üzere yeni dönemde biz, muhasebenin sistematik bir şekilde tutulmasını gösterecek bir hesap planını Maliye Bakanlığı ile birlikte ortaklaşa yayınlayacağız. Sizler ve lütfen muhasebesini tuttuğunuz, danışmanlığını yaptığınız işletmelerde de böyle bir kafa karışıklığına mahal vermeyin. Maliye Bakanlığının ve Kamu Gözetiminin ortaklaşa yayınlacağı tek bir tek düzen hesap planı olacak. Bu hesap planı, muhasebenin sistematik olarak tutuluşunu gösteren bir hesap planıdır. Bu hesap planı, hem Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun bir hesap planıdır hem Finansal Raporlama Standartlarına göre raporlama yapmaya imkan sağlayacak bir hesap planıdır. Şüphesiz, bu plana göre tutulur ancak sonrasında raporlamaya geldiğiniz zaman vergi usul hükümlerini uygulayarak, vergi usul bakış açısıyla çektiğiniz fotoğraf, vergi dairesine vereceğiniz bilançonun, gelir tablosunun fotoğrafını ortaya çıkarır. Ticari olarak kamuya açıklanacak olan gelir tablosu, bilanço için çekilecek olan fotoğraf da Türkiye Finansal Raporlama Standartlarında yer alan değerlendirme hükümleriyle yapılacak değerlendirme sonrasında çekilen fotoğrafı gösterecektir. Bu önemli bir gelişmedir. Bu durumda Kamu Gözetimi Kurumu tarafından yayınlanmış olan, onun sahiplenmiş olduğu tek düzen hesap planına göre muhasebenin tutulmuş olması aynı zamanda Yeni Türk Ticaret Kanunu’nun göstermiş olduğu sistematığe göre de muhasebenin tutulacağı anlamına gelecektir.

Şüphesiz eleştiriler olabilir, Ticaret Kanunu açısından, 660 sayılı Kanun Hükümünde Kararname açısından eleştiriler olabilir ancak şunu hiç unutmamalıyız; “Hatalar insanlar içindir” der bir Hollanda atasözü. Şayet, hiç hata yapmıyorsanız, yeni şeyleri de denemiyorsunuz demektir. Şayet, 660 çıkmamış olsaydı Yeni Türk Ticaret Kanunu çıkmamış olsaydı bugün konuştuğumuz bu hususları konuşmuyor olurduk. Çünkü yeni bir şey denemiyoruz, herhangi bir hata yapmamış olurduk.

Şüphesiz, zaman içerisinde düzenlemelerde hatalar olabilir ancak bunlar “ila-hi kelam” değıldir, netice itibariyle oturulur, konuşulur, siyasi irade gerekir-

se Meclis'ten siyasi irade alınır, bu düzenlemeler yapılır. Temel maksadımız, Türkiye için iki temel katma değeri sağlamaktır, bunu nasıl yapabiliriz yollarını hep birlikte arayacağız, bulacağız, yanılmışsak düzelteceğiz, bundan daha doğal bir yol yoktur. İki temel katma değerden, bunu tekrar söylemek istiyorum; birisi, uluslararası anlamda karşılaştırılabilir, reçetesiz okunabilir mali tablolar üretmektir. İkincisi ise uluslararası geçerliliği olan başta Avrupa Birliği olmak üzere mütakabiliyet esasına da geçerlilik sağlayacağımız bağımsız denetçi yetkisi verdiğimiz meslek mensuplarının, uluslararası alanda tanınmasıdır.

Ben bu mesajlarla konuşmamı bitirirken, başta TÜRMOB olmak üzere bu Forumu ev sahipliği yapan Samsun Odasına çok teşekkür ediyor, Forumun Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girmesinin hemen öncesinde gerçekleştiriliyor olmasının önemine dikkat çekerek, başta meslek mensuplarımıza ve meslek camiasına olmak üzere milletimize hayırlı olması dileğiyle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

BİRİNCİ OTURUM

**KAMU GÖZETİMİ – TÜRMOB İLİŞKİSİ:
GÖZETEN - GÖZETİLEN**

Dr. Masum TÜRKER
Oturum Başkanı
IFAC Yönetim Kurulu Üyesi

- Değerli meslektaşlarım, 7. Forumun esas ana temasına girmek üzere oturumu açıyorum.

Biliyorum hem Forumun konusundan hem içinde bulunduğumuz koşullardan dolayı hepinizin ilgilendiği konu mesleğin kurulması için 1931 yılından bu yana mücadele eden üstatlarımızdan bize devreden temel hedef, bizim muhasebe mesleğinin aktif fonksiyonu olan denetim faaliyetleriyle ilgili yetkimizin kullanılmasıyla ilgilidir. Bu yetkiyle ilgili kullanım özellikle bizim içimizde bazı arkadaşlarımızın bazen kafasını karıştırdığı için tabiri caizse tam üzümü dalından koparacağımız an

dal elimizden gidiyor, üzümle birlikte gidiyor. Ve bugüne geldik; bugün dal da bizim önümüzde, üzüm salkımı da bizim önümüzde ama elimizi nasıl uzatacağımızı, nasıl bir yol çizeceğimizi bir türlü bulamıyoruz. Bugüne kadar ne zaman bizim asli işimiz denetimdir organize edin dediysek, birileri çıktı, “Herkes mi denetçi olacak canım? Defterleri kim tutacak?” dediler. Halbuki bunu söyleyenler dünyayı bilirlerse hatta aramızda merak eden varsa çantamda duruyor, şu anda Avrupa Muhasebeciler Birliği yapılan bütün bildirimleri ayırıyor, diyor ki, asıl meslek denetimdir! Denetim dışındaki işleri herkes yapabilir, onu yapmaya engel değil ama o işleri yapanlar aynı işlerin denetimini yapamaz diyor. O nedenle biz çözüm ararken, burada tartışırken artık birilerinin bize “e canım muhasebeyi kim yapacak?” lafını, “Onu git kendin yap!” diyerek yanıtlayalım ve biz acaba yıllarca denetim işiyle ilgili elimizden alınmış olan bu hakkı nasıl tesis eder, nasıl devreye sokarız üzerine düşünmemiz gerekiyor.

Bu konuda hiç kimse, hiç kimseden iyi değildir. Kendisini iyi bulan farkında olmadan hata yaptığını fark eder. Hata yaptım demez, hata daha da artar. O zaman hepimizin ihtiyacı olan şey acaba ortak aklı oluşturup, tam kıvamına gelen bu organizasyonu nasıl yapabiliriz, nasıl hakkımız olan şeyi biz artık bütün dünyaya ilan ederiz diye düşünmek zorundayız.

Biraz önce Sayın Spor Bakanı; Başbakanın Standart&Poor’s ile ilgili çıkışını dolaylı siyaset yaparak destekleyen bir konuşma yaptı. Dedi ki, bu Standart

& Poor's kim oluyor, bizim bir puanı düşürdü! Başbakan gibi hem Yunanistan hem İspanya örneği verdi. Bilgisi olsa Fransa için de konuşacaktı. Ben oturduğum yerden içimden dedim ki, eğer denetçi işini çözmezseniz başımıza bir bela daha gelecek yakında. Ola ki birileri çıkıp Türkiye'de bu serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler denetimi bilmiyor; denetimi yeniden inşa ediyoruz dediği zaman bütün yabancı yatırımcılar diyecek ki, "bugüne kadar paramızı ülkenize gönderiyorduk, ülkenizde bu hesabı denetleyen adamlar vardı. Bunlar hayalet denetçiler miydi? Gerçek değil miydi?" diyecekler. O zaman bir puan değil beş puan düşer. O nedenle değerli arkadaşlar, bu işi ortak akılla çözeceğiz. Siz başkasına, parası olana, emek gücü olanlara danışmanlık hizmeti veriyorsunuz, para kazanıyorsunuz. Bu danışmanlık hizmetini vermek için ne yapıyoruz? Kanunları okuyoruz, standartları okuyoruz, muhasebeyi okuyoruz. O zaman ilk defa bu işte kendi kendimize biz danışmanlık yapmalıyız, kendi kendimizin yolunu biz açmalıyız. Bunu açmanın yolu, bu oturumla ilgisi bakımından söylüyorum, her şeyin bir felsefesi vardır, her kanunun bir felsefesi vardır, her hukuki düzenlemenin bir felsefesi vardır. Biz de burada bugün denetimin felsefesini, denetimi burada bulunan meslek mensupları gerçekleştirmelidir savımızın felsefesini oluşturabilirsek kazanırız. Oluşturamazsak kendimizi başkasının idare etmesine ve hakikaten angarya işi yapan bir meslek grubu olmaya mahkum ederiz. Bizim artık tahammülümüz yok. Bugüne kadar angaryaları yapa yapa geldik, bugüne kadar denetim yapabilmek için hepimizin girdiği denetim sınavı bizim SMMM sınavıdır. Hani 8 No.lu Direktif, 8 no.lu eğitim standardı deniliyor ya onları söyleyenlerle oturun bizim SMMM sınavına girenler, bakın YMM'yi ayırıyorum o ekstrası, yani onu çok daha ek görerek, yalnız SMMM sınavı bile bu sınavlara eşittir. Peki, biz niye anlatamıyoruz? Yanıtını arayacağımız birinci soru bu. İkinci yanıtını arayacağımız soru ise; bizim kendimizi aynada gördüğümüz gibi başkasının görmesini sağlamak için ne yapmalıyız?

Bu oturumda, bu konuyu tartışacağız. Konumuzu, özellikle Kamu Gözetimi-TÜRMOB ilişkisini gözetilen ve gözetilen açısından irdeleyeceğiz. Bildiğiniz gibi ben Akdeniz Muhasebeciler Birliği yönetimindeyim. Kısa adı FCM olan bu Birlik Yönetiminde sorumlu olduğum konu, Türkiye dahil, kamu gözetim sahasından sorumluyum. Yani Akdeniz Birliği'ne, FCM'e üye olan bütün ülkelerin; Fransa, İtalya, İspanya, Arap ülkeleri, İsrail dahil içinde, şimdi Türkiye giriyor, kamu gözetimi nasıl işliyor, nasıl işlemeli konularını izlemekten sorumluyum. Şimdi, ben bu oturumu önce o kimliğimle dinleyeceğim. İkincisi de, biz bu oturumun sonunda nasıl bir yol haritası çizmeliyiz? Bunun ya-

nıtını bugün aldık, şimdi hepinize sormak istiyorum: Bugün burada Genel Başkanımız Sayın Nail Sanlı'nın yaptığı konuşma hissiyatımızı ifade etti mi etmedi mi? Şimdi, bu konuşmanın hissiyatınızı ifade ettiğini alkışlarınız gösteriyor, bazıları çekingen durdu, sorumu anlamadı. Sorayım mı tekrar, Genel Başkanımızın konuşması hissiyatınızı dile getirdi mi? getirmedi mi? Çünkü siz kendinizi alkışlamazsanız başkası nasıl alkışlayacak bu işi biliyorsunuz diye? Birincisine öyle bakacaksınız. Madem Sayın Genel Başkanımız bunu dile getirdi, o zaman bu konuşmayı esas alarak, bugün bu oturumdan sonra, tartışmalardan sonra nasıl bir yol haritası çizer, Kurum'a öneri olarak götürürüz? Sorusuna yanıt aramalıyız. Ben bir parantez açıp kapatayım; Kamu Gözetim Kurumu Başkanı da yaptığı konuşmadan, "başkasının dediğine kulak vermeyin" dedi, "bu işin sahibi sizsiniz" dedi. "Sizin rolünüz, görülmez olup hile yapanları denetleyerek ortaya çıkartmaktır; şeffaflığı sağlamaktır, dedi ve ekledi: Bizim işimiz de sizin o denetimi nasıl yaptığınızı kamu adına gözlemlemektir." . Yani bu kürsüde Kamu Gözetim Başkanı dedi ki, " hak sizindir, bu hakkı nasıl oluşturacağımızı gelin birlikte yol haritasını hazırlayalım, bana yardım edin" dedi.

Böyle dediğine göre ilk sözü bu bağlamda dünyada ve Avrupa Birliğinde kamu gözetim sistemleri nasıldır, Sayın Profesör Doktor Banu Durukan'a veriyorum.

DÜNYADA VE ABD'DE KAMU GÖZETİM SİSTEMLERİNE GENEL BAKIŞ

Prof. Dr. Banu DURUKAN
Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi

- Çok teşekkür ederim.

Değerli meslek mensupları, değerli katılımcılar öncelikle TÜRMOB'a bu Forumda bana konuşma şansı verdiği için çok teşekkür ediyorum. Bu güzel organizasyon için kendilerini tebrik ediyorum.

Oturumumuz çok sarktı, o yüzden ben lafı çok uzatmadan size genel hatlarıyla kamu gözetim sistemi neden çıkmıştır ve genel olarak dünyada nasıl işlemektedir onunla ilgili altyapıyı oluşturmaya çalışacağım. Benim arkamdan Can Hocamız daha detaylı olarak özellikle Kamu Gözetim Kurumunun özellikleri, nasıl çalışması gereklidir, unsurları nelerdir onlar üzerinde duracak.

Bu bağlamda baktığımızda öncelikle denetim kalitesinden bahsetmek istiyorum. 2007 yılında 2. Türkiye Muhasebe Forumuna katılanlar hatırlarlar, aslında TÜRMOB denetim kalitesi kamu gözetiminden o dönemde de bahsediyordu, hatta yine orada benim bir arkadaşımın birlikte "Denetim Kalitesi Nedir, Kalite Nasıl Ölçülür?" adlı bir bildirimiz vardı. Biz aslında o günlerde bu konuyu tartışmaya başlamıştık, çünkü kamu gözetim sisteminin asıl amacı denetimde kaliteyi sağlamak, onun sürekliliğini meydana getirmektir. Bu bağlamda denetim kalitesiyle ilgili bu kavramı açıkladıktan sonra kalite-güvence sisteminin yeri nedir bu kavram bağlamında ve bu sistemin içinde de kamu gözetim sistemleri nasıl bir rol oynar? Genel hatlarıyla ben size bunları anlatmaya çalışacağım.

Denetim kalitesi dediğimiz zaman bakıyoruz ki aslında bütün dünyada muhasebe skandallarını takiben 2002-2003 yıllarında çok büyük değişiklikler ortaya çıktı, özellikle sermayenin küreselleşmiş olması, yatırımcıların ön plana çıkması, şirketlerin finansal tablolarının doğruyu yansıtmasının ne kadar

önemli olduğunu, aslında bu güveni sağlamak için de denetim fonksiyonunun var olduğunu ama denetim fonksiyonunun da burada veya denetim fonksiyonu demeyelim de denetim mesleğinin var olması ve onun da bu güveni sağlaması açısından önemi daha da ortaya çıktı. Ve bir muhasebe profesörü Amerika'da şu yorumu yaptı; “Enron, muhasebenin başına gelen en iyi şeydir. Enron öncesi denetim sattığımızı sanıyorduk, Enron sonrası şimdi biliyoruz ki aslında gerçekten sattığımızın inanırlılık, güven ve güvence.” Çünkü baktığımızda biz derslerimizde ilk başladığımız zaman, özellikle şimdi bu kurumsal yönetimle ilgili de çok fazla yayın var, okuyorsunuzdur, kurumsal yönetim ilkeleri de çok ön plana çıktı. Özellikle yöneticilerle şirket sahipleri arasındaki büyük şirketlerde bilgi asimetrisinden doğan ve şirket yöneticilerinin şirketi nasıl yönettiğini öğrenmek için şirket sahiplerinin öncelikle başvurduğu kanıtlar, belgeler finansal tablolar oluyor. Dolayısıyla bu finansal tabloların gerçekleri yansıtması gerekiyor. Şirket sahipleri bu gerçeklerin yansıtıldığından nasıl emin olacak? Tabii ki bağımsız denetçilerin bunları onaylamasıyla ile. Dolayısıyla denetim bu bağlamda çok önemli oluyor ve denetim kalitesi de yani denetimin kaliteli olması da ön plana çıkıyor. Tabii ki şirketlerin performanslarını en iyi yansıtan bu finansal tabloları kullananlar sadece şirket sahipleri değil devlet, kredi verenler, bankalar gibi birçok paydaşı var. Dolayısıyla hepsi denetim şirketleri tarafından denetlenmiş tabloların gerçekleri yansıtmasını bekliyorlar. Bu kapsamda muhasebe skandalları sonrasında özellikle denetim kalitesinin artırılmasına yönelik olarak bazı düzenlemeler yapıldı. Öncelikle Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü* 2002 yılında denetçilerin gözetiminin prensiplerini yayınladı. Çünkü dediğimiz gibi özellikle muhasebe skandallarıyla birlikte Arthur Anderson firmasının da bu işin içinde olduğu ve denetçilerin de bu güvenilirliği sağlamadığı kanısı ortaya çıkınca artık denetleyenlerin de denetlenmesi gerektiği sorgulanmaya, konuşulmaya başlandı ve bu kapsamda uluslararası örgütler belirli çalışmalar yaptılar. Arkasından Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) tarafından 2004 yılında Üyelik Yükümlülükleri Beyannamesi 1 ve Uluslararası Kalite Kontrol Standartları 1, Uluslararası Denetim Standardı 220 yayımlandı ve bu standartlarla denetim işleminin de nasıl yapılması gerektiğine dair belli standartlar getirerek bu denetim işlemlerinin de güvenilirliği ve inanırlılığının onaylanması yolunda adımlar atılmaya çalışıldı. Avrupa Birliği de yine bu doğrultuda 2006 yılında 8. Direktifini yeniledi ve Denetim Direktifini yayınladı. Zaten bugün özellikle ülkemizde yapılan çalışmalara baktığımızda bütün

---

* The International Organization of Securities Commissions (IOSCO)

dünyada da bu yönde çalışmalar var, kamu gözetim sistemlerinin bu denetim direktifi doğrultusunda kurulmaya çalışıldığı gözlemleniyor.

Denetim kalitesi dediğimizde aslında özünde şunu demek istiyoruz; bir şirketin finansal tablolarıyla ilgili uygun mesleki görüşün ilgili kanıtlar ve tarafsız yargı ile sunulması. Burada önemli olan kanıt ve tarafsızlık. İşte burada güven ortaya çıkıyor. Çünkü şirketin kendisine, yöneticilerin anlatmak için ortaya koymuş olduğu finansal tabloların güvenilir olduğuna dair bir anlamda güvenilir olduğunu söyleyen tarafın da tarafsız olması gerekiyor. Fakat baktığımızda şirket ilişkilerinde şunu diyebilirsiniz; biz denetçiyiz ama biz şirket yöneticisinden işi alıyoruz, o zaten bize paramıza veriyor. İşte bütün bu tür karmaşık ilişkiler anlamında bir gözetim sisteminin kurulması gündeme gelmiş durumda bütün dünyada. Çünkü denetimin amacı potansiyel tüm yatırımcılara şirket sahiplerine kredi verenlere, devletlere şirketlerin finansal tablolarının güvenilir olduğuna dair kanıtlarla bir görüş bildirmek. Bu anlamda denetçilere biçilen bu role baktığımız zaman, Call Walker'ın 2002'de denetçileri piyasanın gardiyanı olarak nitelediğini ve Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütünün de 2002'de yayınladığı prensiplerde bağımsız denetçiler, yöneticilerin hazırladığı finansal tabloların halka açık şirketlerin finansal durumunu ve geçmiş performansını kabul edilen muhasebe standartları doğrultusunda doğru yansıttığını onaylayarak finansal bilginin güvenilirliğini arttırmakta kritik rol oynamaktadır demektedir. Burada güvenilirlik altının çizilmesi gerekli olan kelime.

Denetim kalitesinin bileşenlerine baktığımızda ise beş bileşenden bahsetmek mümkün. Bunun bir tanesi, denetim şirketinin kendi stratejisi ve üst düzey yönetimindeki liderlik. Diğer yetkin, tarafsız, namuslu ve kaliteli çalışanların var olması. Üçüncüsü, uygulamalar ve kalite kontrol yöntemleri. Bunların hepsinin denetim işlemi başlamadan önce şirketin içinde sistemlerinde var olması gerekiyor. Diğer iki tanesi ise, birini iç denetim, diğerini ise dış denetim olarak ayırabiliriz. Denetim işlemi bittikten sonra denetimin nasıl yapıldığı, doğru bir şekilde yapıp yapılmadığı ile ilgili kamu gözetimi dediğimizde de işte dış denetimden bahsediyoruz. Burada şunun altını da çizmek gerekiyor; kamu gözetimi dediğimiz zaman kamu burada şirketle ilgili tüm paydaşları, tüm halkı temsil ediyor. Yani burada bir devletin gözetiminden değil kamuoyunun yararına bu işlemin nasıl yapıldığının, kaliteli bir şekilde yapıp yapılmadığının gözetiminden bahsediyoruz. Bu kapsamda da denetim kalitesini belirlemek için denetim kalite güvence sisteminden bahsetmek gerekiyor. Tüm kalite sistemlerinde, yani bir hizmetin de kalitesinden

bahsediyorsanız kalite güvence sistemlerinin olduğunu görüyoruz, aynı şekilde denetim de bir hizmettir ve bir hizmetin kalitesine baktığımız zaman güvence sistemine baktığımızda ikiye ayırmamız mümkün; kalite kontrolü ve kalite güvencesi. Kalite kontrolü dediğimizde denetim şirketinin personeli tarafından gerçekleştirilen denetim işini gözden geçiren ve kalitesini temin eden iç sistemi, politika ve prosedürleri, yani kalite kontrolü şirketin kendi içinde, denetim şirketinin kendi içindeki yaptığı işlerin kalitesinin kontrolü sağlanması anlamında. Kalite güvencesi dediğimiz zaman ise bir denetçi veya denetim şirketi tarafından gerçekleştirilen denetimi gözden geçiren ve kalitesini temin eden ulusal düzeydeki dış denetimden bahsediyoruz. İşte bütün dünyada ve ülkemizde de şu anda bütün konuşmalarda da ortaya çıkan o ki, muhasebe mesleği kendi kendini düzenleyen, kendi kendini denetleyen bir meslek. Ancak bu konuştuğumuz muhasebe skandallarını takiben bu mesleğin kendi kendini düzenleyen bir meslek olmasından biraz ayrılarak bir anlamda bir gözetim kurumunun kurulmasına doğru bir adım atılmakta ve bu birçok ülkede birçok tartışmaları ortaya çıkartmakta. Ancak en başarılı olanlara baktığımızda meslek örgütüyle kamu gözetim kurumunun birlikte çalıştığı zaman bu sistemlerin en iyi şekilde oturduğunu görüyoruz.

Peki, denetim kalite güvence sisteminin içinde kamu gözetim sisteminin yeri nedir dediğimizde; kamu gözetim sistemlerinin kamu çıkarı açısından şu iki önemli soruya çözüm olmayı amaçladığını görüyoruz. Bir tanesi, kendi kendini yöneten bir meslek örgütü finansal raporlama ve denetim standartlarının onayı gibi kamu çıkarı ile ilgili sorumluluklara tek başına sahip olabilir mi? İşte bu skandallar bu soruların sorulmasını ortaya çıkarttı. İkinci soru ise, kendi kendini yöneten bir örgüt kamu katılımı olmaksızın etkin ve güvenilir bir disiplin örgütü olabilir mi? Yani kendi içinde çıkarları çatışabilir mi? Kamu gözetim sistemi bir anlamda bu sorulara cevap verebilmek adına ortaya çıkmış bir sistem tüm dünyada.

Kamu gözetim sistemlerine baktığımız zaman bunları nasıl tanımlıyoruz, dünyada bunlara nasıl bir yer biçilmiş? Kamu gözetim sisteminin yasal düzenlemelerin ve/veya mesleki standartların uygulamalarını denetleyen bir sistem olduğunu görüyoruz. Yani uygulamayı düzenleyen, uygulamayı ortaya çıkartan, uygulayan değil bu uygulamanın doğru bir şekilde yapılıp yapılmadığını kontrol eden bir sistem olduğunu görüyoruz. Bir anlamda sabahki konuşmalar yapılırken Sayın Can Hocamla konuşurken şu geldi aklımıza, hoşumuza gitti belki o da söyleyecektir. Meslek örgütleri bir anlamda açığı ise kamu gözetim sistemi gurme. Yani bakacak, yemek iyi pişmiş mi, tadı güzel mi onu

kontrol edecek. Yoksa yemeği pişirecek olan nasıl pişmesi gerektiğini bilen o meslek örgütünün karar vermesi, en iyi bu şekilde olur demesi gereken bir nokta olarak gözüküyor.

Diğer bir kriter, yine bunlar tabii Avrupa Birliği'nin getirdiği bu denetim direktifi ile hükümetten ve diğer kamu kurumlarından ayrıdır. Kamu gözetim kurumu dediğimiz zaman bunu hükümetin kurumu veya bir kamu kurumu olarak değil de bildiğiniz gibi denetim işleminin doğru yapılıp yapılmadığını denetleyen ve işletmelerin finansal tablolarının güvenilirliğine ihtiyaç duyarak bunları kullanan tüm paydaşları temsil etmesi gerekiyor ki bu da bizi buradaki 4. maddeye getiriyor. Sadece bir kesimi değil tüm paydaşları temsil edecek şekilde oluşturulmalıdır. Dolayısıyla sadece bir kesim tüm herkesin çıkarlarını burada gözetemeyecektir, bunun göz önüne alınması gerekiyor, dediğimiz gibi rolü kontrol etmek değil gözetmek. Ve bağımsız olması gerekiyor, gözetebilmek için hem meslek mensuplarından, meslek örgütünden bağımsız olması gerekiyor hem de tarafsız olması gerekiyor. Bu anlamda da kendi bütçesinin olması ve bütçesinin de meslekle ilişkili olmaması, denetçilerden bağımsız olması gerekiyor. Bunun yanında şeffaf olması gerekiyor, bütün bugüne kadar kurulmuş olan kamu gözetim kurumlarına baktığımız zaman özellikle raporlamalarının, yani her yıl sonundaki yıllık raporlarının herkese açık, herkesin okuyabileceği ve şeffaf bir şekilde neleri yaptığını gösterir raporlar olması gerekiyor. Yine Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü 2002'de yayınladığı prensiplerde benzer kriterleri ortaya koyuyor. Dediğimiz gibi denetim mesleğinden bağımsız bir komisyon, bir kurumdan bahsediyoruz ama bu demek değildir ki denetim mesleğini yapanlar bu kurumda yer almayacak. Sadece üzeri çizilen nokta çoğunlukta olmamaları gerektiği ki tarafsızlığını kurum koruyabilsin. Kamu çıkarlarını koruyacak bir üye yapısı, dediğimiz gibi sadece tek bir kesimi temsil etmemeli. Finansman yapısı, gözetimi nasıl yapacağına ilişkin yöntemleri belirgin olmalı ve disiplin işlemlerini başlatmalı ve/veya yerine getirme yetkisi de bulunmalı diyor Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü.

Bu düzenlemeleri takipte, bakıyoruz ki bütün dünyada sadece ülkesel bazda değil uluslararası düzeyde de belli kuruluşların kurulduğunu görüyoruz. 2005 yılında IFAC bünyesinde Kamu Yararı Gözetim Kurulunun kurulduğunu görüyoruz ve burada üyelerinin IOSCO dediğimiz biraz önce de bahsettiğimiz Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü ki bu yatırımcıları temsil eden bir örgüt. Basel, Bankacılık Gözetim ve Denetim Komitesi de Avrupa Komisyonu, Dünya Bankası, Uluslararası Sigorta Denetim Otoriteleri Bir-

liği, Finansal İstikrar Kurumu gibi denetimle ilişkili olan, denetimden belli ıktıları alıp kullanacak olan tüm paydaşların temsil edildiği bir kurul. Bu uluslararası bir kurul ama aslında bunun ulusal düzeye indiğinde nasıl yansıyacağını da, yansıması gerektiğini de bize gösteriyor. Daha sonra 2006 yılında Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumunun* kurulduğunu görüyoruz ki buraya 2009 yılında SPK'nın yeliği kabul edilmiştir, yani Türkiye'de SPK Türkiye'yi burada temsil etmektedir. Burada da yine 37 ülke temsilcisinin ye olduğunu, geniş katılımlı bir kurul, bir forum olduğunu görüyoruz. Ve bağımsız denetçi ve bağımsız denetim kuruluşlarının kalite kontrol gözetimi de dahil olmak üzere küresel düzeyde bağımsız denetimin kalitesinin arttırılarak yatırımcının korunması ve kamu yararı sağlanması ortak amacının gerçekleştirilmesi için faaliyet göstermektedir. şimdi, burada özellikle ön plana çıkan konu şu; sizin kendi kamu gözetim sisteminiz eğer diğer ülkelerle eşdeğer kabul edilirse bu durumda bir Türk şirketi rneğin Turkcell New York borsasında işlem görüyorsa ve Türkiye'deki bir denetim şirketi onu denetlerse eğer Amerika bizim kamu gözetim sistemimizi eşdeğer kabul ederse bu durumda Turkcell'in bir daha ayrıca orada denetlenmesi gerekmeyecek. Buradaki denetim raporları orada aynı şekilde kabul edilecek. Dünyada buna yönelik çalışmalar devam ediyor, o nedenle bütün ülkeler birbirinin kamu gözetim sistemleriyle ilişkili olarak kendi sistemlerini kurmaya çalışıyorlar.

Dediğimiz gibi bu skandallar Amerika Birleşik Devletlerinde ortaya ıktı. Burada aslında ilginç bir nokta var; Amerika Birleşik Devletlerinde skandalardan önce bir kamu gözetim kurumu vardı, yani denetçileri denetleyen bir kurum vardı. Fakat bu meslek mensuplarından oluşuyordu, meslek mensupları çoğunlukta ydı. Ve 2002 yılında yeni bir kamu gözetim kurulu kuruldu. Çok ilginçtir bugün hl internetten girerseniz bu eski kamu gözetim kurumunun web sayfasına ulaşabiliyorsunuz ve orada şöyle ilginç bir not düşmüşler; "Bizim haberimiz olmaksızın denetimle ilişkili olan tüm paydaşlar toplandılar, bizim işimizi doğru yapmadığımıza karar verdiler ve bizi ortadan kaldırdılar. Dolayısıyla biz 2000 yılı itibariyle istifa ediyoruz." gibi bir ibare düşmüşler. İşte bu kamu gözetimi buradan çıkıyor, yani orada aslında bir kamu gözetimi kurulu vardı fakat çalışmadığından hareketle Amerika Birleşik Devletlerinde kamu gözetim kurulu yeniden yapılandırıldı SPK'ya bağlı olarak, fonlarını, btcesini Kongreden alıyor, SPK tarafından ilk yeleri atanmıştı. Fakat diğer ülkelerde de bunu çok görüyoruz, bu kurulda çok fazla hukuk-

---

* IFIAR - İngilizce - Türkçe

çu yer alıyor. Çünkü gözetim, denetimi denetleme ve disiplin gibi bir rol de yüklendiği zaman çoğunlukla hukukçuların burada yer aldığını görüyoruz. Bu kurul beş üyeden oluşuyor ve üç üyesinin de bizim mesleğimizden olmayan kişilerden oluşması gerekiyor. Yani iki kişi evet meslek mensubu olabilir ama çoğunluğun meslek dışından olması gerektiğini düzenliyor.

Avrupa Birliği'ne baktığımız zaman, Avrupa Birliği kendi yayınladığı direktifi ile ve 2006'da yayınladığı yönergesiyle kamu gözetim sistemlerinin sorumluluklarını belirliyor ve şunları söylüyor; denetçilerin ve denetim şirketlerinin onay ve kaydı, etik kurallar, denetim şirketlerinin ve denetimin iç kalite kontrolü ile ilgili standartların uyarlanması, sürekli eğitim kalite güvence araştırma ve disiplin sistemleri. Bu, tabii bu sistemleri o yaratacak anlamında değil, gözetim kapsamında bu sistemlerin nasıl çalıştığını, doğru çalışıp çalışmadığını kontrol edecek. Çünkü şunun da altı özellikle çiziliyor, kamu gözetim kurumu eğer kendisi bir şeyler yapmaya kalkarsa yani standart yayınlamak, eğitim yapmak gibi, yarın öbür gün sistemde bir sorun çıktığı zaman bu kurumun da güvenilirliği ortadan kalktığında o zaman kalkıp biz bu kurumu da mı denetleyen bir kurum yaratacağımız gibi bir kısır döngüye giriyoruz. Dolayısıyla kurumun bu tür işlemlerin, yani yemeğin yapılışına karışmaması, sadece yemeğin doğru şekilde yapılıp yapılmadığını kontrol etmesi gerektiği üzerinde duruluyor. Bu kapsamda yine Avrupa Birliği Avrupa Denetçi Gözetim Kurumları Grubunu kurmuş durumda. Burada amaç Avrupa Birliği'ndeki yeni kamu gözetim sistemlerinin etkin koordinasyonunu sağlamak, çünkü Avrupa Birliği üyeleri 2008 yılı itibarıyla bu sistemlerini tamamlamak zorundaydılar ve hepsinde şu anda var olan sistemler var. Tabii burada küçük ülke, büyük ülke olmasının ortaya çıkarttığı farklılıklar var ve Avrupa Birliği şunu söylüyor, her ülke kendi ihtiyaçlarını kendi şartlarına göre bu sistemleri bizim belirlediğimiz kriterler doğrultusunda belirleyecektir. Yani tek bir şablon koymuyor ortaya.

Buradan hareketle ben birkaç ülkede çok kısaca ne var onları söyleyeceğim, ondan sonra da tamamlayacağım. İngiltere'ye baktığımız zaman Kamu Gözetim Kurumunun Finansal Raporlama Konseyinin altında denetim inceleme birimi olarak var olduğunu görüyoruz. Ticaret ve Sanayi Sekreterliği bu kurumun üyelerinin atamasını yapıyor. Muhasebe standartları, denetim standartları, gözetim, denetim incelemeleri ve disiplin alanlarında yetkisi var. Uygulamacı olmayan üyelerden oluşuyor genelde, eğer uygulamacılar varsa bunlar azınlıkta. Şimdi, uygulamacı olmayan dediğimiz zaman şöyle de altı çiziliyor bunun; siz uygulamada denetim yapmamış olabilirsiniz ama son üç yıl-

dır veya beş yıldır bu denetim yapılmamış olması gibi bazı ülkelerde belirli uygulamalar da var. Almanya'ya baktığımızda Denetçi Gözetim Komisyonu olduğunu görüyoruz. Ekonomi ve Ticaret Bakanlığına bağlı ve üyelerini Bakanlık tayin ediyor. Bağımsız denetim düzenleyicisi olarak geçiyor. 9 uygulamacı olmayan komisyon üyesi var ve ayrıca bu kurumun içinde çalışanlar da uygulamacı olmayanlar. Burada oturuma da belki bir ön hazırlık olması adına, bunu özellikle belirtmiş olayım, Almanya'da Muhasebeciler Odası ile bu kurumun ilişkisine baktığımızda, mesleki sınavları onaylama, kayıt, disiplin işlemleri, kalite güvencesi incelemeler gibi yetkilerin Muhasebeciler Odasında olduğunu görüyoruz. Sadece bu kurum bağımsız denetimi düzenliyor ve dediğimiz gibi bu işlemlerin doğru yapıp yapılmadığını kontrol ediyor. Fransa'ya baktığımızda Denetim Yüksek Konseyi var, Adalet Bakanlığına bağlı. Bu şekilde birçok ülkede Adalet Bakanlığına bağlı olanlar da var. Dediğimiz gibi daha yargısal bir kurum gibi düşünürsek burayı. Fransa'daki bu Konsey üç hâkim, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı, Ekonomi Bakanlığı temsilcisi, üniversite temsilcisi bir akademisyen, üç iş dünyası ve kâr amacı gütmeyen sektör temsilcisi ve üç denetçiden oluşuyor. Yine burada meslek mensubuna yer veriliyor. Dikkat ederseniz bir işletme ile ilişkili olan tüm taraflar temsil edilmeye çalışılmış. Meslek örgütüyle ortak takip yapıyor, kalite güvencesi, onay, kayıt ve disiplin işlemlerini de meslek örgütüyle birlikte çalışıyor. Son iki ülke, bunlar daha küçük ülkeler ama ilginç oldukları ve 2006 itibarıyla bile kamu gözetim sistemleri var olduğu için anlatmak istedim, biri Norveç, biri İsveç. Norveç'te Mali Hizmetler Otoritesi olarak geçiyor; beş uygulamacı olmayan üye kral tarafından atanıyor, onayın gözetimi, yani onaylamanın gözetimi, kalite güvencesi, kayıt, incelemeler ve bunlara takiben de disiplinin sonucunda yaptırımlar. İsveç'te ise Kamu Gözetim Otoritesi adı altında geçiyor, yine Adalet Bakanlığına bağlı Fransa'da olduğu gibi. Hükümet tarafından atamalar yapılıyor, çoğunluğu uygulamacı olmayan üyeler yine kral tarafından atanıyorlar, biliyorsunuz İsveç ve Norveç krallık. Gözetim, mesleki sınavlar, etik ve denetim standartlarının yeterliliğinin sağlanması yani yine sınavlar meslek örgütü tarafından yapılıyor, Kamu Gözetim Otoritesi sadece bunların yeterli olup olmadığı, nasıl geliştirilebileceği konusunda fikir beyan ediyor, görüş bildiriyor.

Kamu gözetim sistemleriyle ilgili Avrupa Birliği bizim için neden önemli? Aslında bütün dünyada etkisi var, o da şu açıdan: Avrupa Birliği 2010 yılının Ocak ayında Avrupa Birliği'nin ilişkide olduğu üçüncü ülkelerin kamu gözetim sistemleriyle ilgili bir araştırma yapmış ve bir incelemede bulunmuş ve şu sonuçlara varmış. Avustralya, Kanada, Çin, Hırvatistan, Japonya, Singa-

pur, Güney Kore, Güney Afrika ve İsviçre'nin kamu gözetim sistemlerinin Avrupa Birliği'nin kamu gözetim sistemlerine benzer olduğu ve eşdeğer kabul edilebileceğine karar vermiş. ABD ile ilgili de yine aynı kararı var fakat eşdeğerlikten kaçınıyorlar. Onun nedeni de aslında Amerika Birleşik Devletleri'nden kaynaklanıyor, çünkü Amerika Birleşik Devletleri'nde yeni kurulan Kamu Gözetim Kurumunun şöyle bir özelliği var; diyorlar ki, eğer bir şirket Amerika'da borsada işlem görüyorsa o şirketin, kendi ülkesindeki denetimiyle ilgili de biz buna karışırız diyor. Yani ben, oradaki denetçinin bu denetimi doğru yapıp yapmadığına da karışırım diyor, onu da gözetirim diyor. Ve Avrupa Birliği de buna karşılık diyor ki, bak, bizim ve senin sisteminde benzer, biz bunları eşdeğer kabul edelim, iki işi yapmayalım. Yani gelip sen bana karışma, ben sana karışmayayım, orada yapılan denetimi kabul edelim. ABD buna yanaşmıyor, dolayısıyla Avrupa Birliği onlarla 2013'e kadar müzakereleri devam ediyor, edecek. Ve benzer ama eşdeğerliğini kabul etmiyoruz diye bir karar alıyor.

Ben bütün ülkeleri okumayacağım, bunların içinde Türkiye de var, bu çalışmanın yapıldığı dönemde sistemlerini kurmakta olan ülkeler olarak geçiyor. Henüz yeterli ve tam bir bilgimiz yok. Bir karara varamayız ama şöyle bir bilgimiz var; kamu gözetim sistemleri üzerinde çalışıyorlar dolayısıyla bu geçiş sürecini bu ülkeler için uzatalım. diye karar verilmiş Dolayısıyla bizim için böyle bir süre var, geçiş süresini uzatmış durumdalar. Bermuda, Kayman Adaları, İsrail ve Yeni Zelanda'nın da şöyle bir durumu var; onların hiçbir sistemleri henüz yok, bir çalışmaları yok ama niyetleri varmış bize bildirdiler. O zaman onlar için de geçiş süresini uzatalım diye bir kararları var. Kırmızıyla gözüken ülkeler, bunların sistemleri yok, bunlarla ilgili bir bilgimiz de yok. Herhalde bunların zaten niyeti de yok! O zaman biz bunlarla ilgili artık ilişkimizi keselim ve bu ülkelerin denetim şirketleri tarafından denetlenen raporlarının nasıl olduğuyla ilgili bu kararları biz aynı Amerika'nın yaptığı gibi biz kendimiz bakalım, diyorlar.

Şimdi, bu açıdan önemli özellikle Avrupa Birliği ile ilişkilerimiz göz önüne alındığında bizim denetim şirketlerimizin yaptığı denetimlerin Avrupa Birliği tarafından kabul edilebilir olması Türk şirketleri açısından çok önemli diye düşünüyorum.

Sonuç olarak şunu görüyoruz, tek bir model yok. Tüm şartlara uygun tek bir formül yok. Bütün dünyada kimse kalkıp da evet, bu böyle olmalıdır diyememiş her ülkenin şartları farklı olduğu için. Her ülke kendi şartlarına uygun bir

model geliştirmiş ama temel uyulması gereken kriterler var. Ülkelerin sistemleri arasında uyum ve eşdeğerliğin tanınır olması önemli, bunu Avrupa Birliğinin çalışmasından da görüyoruz ve son olarak özellikle bütün çalışmalarda, bütün uygulamalarda altı özellikle çizilen; kamu gözetim sistemine geçişin en etkin şekilde gerçekleşmesi ancak meslek örgütü ile kamu gözetim kurumunun ortak çalışması sonucunda ortaya çıkacaktır. Dolayısıyla umarım bu Forum ve bu oturum da buna açıklık getirip yol açacak bir oturum olur. Saygılar sunuyorum. Teşekkür ederim.

Dr. Masum TÜRKER
Oturum Başkanı

- Değerli Hocamız Banu Hanım'a teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, Banu Hanım'ın sunumunun tamamı ilginç ancak son 7 dakika içinde söyledikleri bizim yol haritasında dikkate almamız gereken hususlardan bazılarını kapsıyor. Nedir bunlar? Avrupa Birliği Üçüncü Ülkeler listesi yayınlamış. Diyor ki, senin ülkende kamu gözetim kurumu yoksa ve sen o kamu gözetim kurumuna tescilli değilsen senin denetleyeceğin, imzalayacağın finansal tablolar geçerli değildir. Bu gerçek bizim nasıl bir yol haritası çizmemiz gerektiğini açık seçik ortaya koyuyor. Biraz sonra tartışmalara geçerken Banu Hoca'nın söylediği bu olay hatırımda yanlış kalmadıysa Avrupa Birliği'nin 29 Temmuz 2008 tarihli 8 No.lu Direktifini açıklayan özel genelgesi var. şu anda bu genelge uygulamasının geçiş dönemindeyiz. Onun manası şudur; eğer biz kamu gözetim esaslı denetimi organize edemezsek bu ülkede her birimiz yaptığı iş için Bulgaristan'dan, Romanya'dan, Fransa'dan bir imza atacak denetçi aramak zorunda kalacağız demektir. Bu gerçeği dikkate alarak bugün tartıştığımız konu Türkiye'de siyasi otoritenin, Türkiye'de Maliye Bakanlığının, Ticaret Bakanlığının talebi değil, dünyada kapital finansın dayattığı bir projedir. Bu kapital finansın dayattığı projeye karşı biz mesleğimizi nasıl güçlü tutmalıyız? Bu konuda Banu Hoca'nın son söylediği bildirden yola çıkıp arayış içinde olmalıyız.

şimdi, bu bağlamda aslında Türkiye'de ilk defa denetim talebi gelirken sermaye piyasasında o zaman denetçi olarak görev alan, beraber de çalıştığımız değerli Hocamız Can şimga, başarılı bir kamu gözetim fonksiyonunu, dolayısıyla bu fonksiyonun içindeki bizlerin neler yapması gerektiğini bize anlatacak. Buyurun, söz sizin Sayın Hocam.

BAŞARILI BİR KAMU GÖZETİMİ FONKSİYONUNUN TEMEL UNSURLARI

Prof. Dr. Can ŞİMGİ MUGAN
Orta Doğu Teknik Üniversitesi İşletme Fakültesi

- Teşekkür ederim. Sağ olun Sayın Başkan,

Görüşlerimi paylaşmak üzere beni buraya davet eden bu güzel organizasyonu gerçekleştiren TÜRMOB'a çok teşekkür ediyorum. Sizlere de sabrınız için teşekkür ediyorum. Uzun bir oturum oldu bu, umarım bu oturumu sonuna kadar taşıyabiliriz. Desteğinize ihtiyacım var diyorum yani özetle.

Bir iki şey söyleyecektim, onlardan vazgeçip doğrudan konuya gireceğim. Kamu yararı dediğimizde ne anlıyoruz? Kamu yararı nedir? Bana göre

kamu yararı evimin dışına çöp atmasınlar, yani bu da kamuya yararlı bir iş. Kamu yararı dediğimizde devletin dışındakilere yararlı mı, yoksa şirketlerin dışındakilere mi? Sabahleyin Sayın Başkan muhasebenin tanımını bana göre yeniden yaptı. Muhasebe bilumum bizim şu anda paydaşlar dediğimiz veya steak holder dediğimiz çevrelere aldıkları kararlarda yardımcı bilgiyi sunan bir sistemdir. Muhasebe bir sistemdir. Bu sistemi işler vaziyette götürmek de bizim işimiz. Sistemin çıktılarını kontrol etmek de denetçilerin, denetçilerin işlerini doğru yapıp yapmadığını kontrol etmek de gözetimin. Yani böyle bir hiyerarşiye girdiğimizde kamu yararı tamam, bu çerçevede bana göre kamu yararı; finansal tablolardan yararlanacak ilgililerin yararına olmasıdır.

Bu fonksiyonların yerine getirilmesinde üç temel grup var aslında. Birincinin kamu tarafından yerine getirilmesinde fayda var, diğerinin özel sektör tarafından yerine getirilmesinde fayda var. Yani çok kısa bir bakışla 1930'lara dönersek, o zaman devlet işletmeleri gayet revaçtaydı çünkü onun işini yapacak özel sektör yoktu. Ama şu anda özel sektörün üretimi gayet iyi götürdüğünü ve devletin oraya girmemesini istiyoruz. Aynı şekilde denetime taşırırsak bunu, denetim işini özel sektör gayet güzel yapıyor, gözetilmesi lazım mı? Bir takım skandallar ne yazık ki gözetilmesinin lazım olduğunu gösterdi. Bu gö-

zetimi kamu yapabilir mi? Yapabilir. Yasama düzenleme ve gözetim zaten kamu dediğimiz aslında kamunun yararına çalışan otoritelerin elinde. Peki, meslek mensuplarının burada durumu nedir dediğimizde de, o da ortada geçişi sağlayan bir kurumdur. İkisinin arasındaki geçişi sağlayıp, bir takım görevlerini üstlenirler. Bu slayt aslında bizim Kamu Gözetim Kurumumuzla ilgili değildir, herhangi iyi bir kamu gözetim kurumu ne olmalıdır? Bir iki slayt böyle devam edecek.

İyi bir gözetim kurumunun varlık nedeni yatırımcıların çıkarını korumak içindir. Halka açık şirketlerin, aracı şirketlerin ve denetimin gözetimidir. Bilgilendirici, doğru ve bağımsız denetim raporlarının hazırlanmasında kamu yararının kollanmasıdır. Bu tanımı ne olur aklımızda tutalım çünkü sonradan geri döneceğim. Peki, bu işi yapabilmek için hangi niteliklere sahip olmalı? Birincisi, güvenilir olmalı. Herhangi bir şekilde saygınlığına hanel getirtmeyecek olması lazım ve çalışanlarının, kurul üyelerinin konularında yetkin ve bağımsız olmaları lazım. Bağımsızlık gerek meslekten bağımsız olmayı gerek finansal açıdan bağımsız olmayı getiriyor. İlgili tarafların görüşlerinin dengeli bir biçimde yansıtılması gerekiyor. İlgilileri, demin bankalardan başlayıp kreditorler, şirketler ve sade vatandaş olarak yatırımcılar veya akademisyen olarak ben de tablolarla ilgileniyorum. Bana kadar uzanan bir zincir var. Hepimizin görüşlerinin burada yansıtılması gerekiyor, farklı uzmanlık alanlarının katılımı lazım. Banu Hoca'nın da demin söylediği gibi değişik kurullarda, özellikle Amerika, İngiltere ve Almanya örneklerine baktığımızda, Fransa örneğine baktığımızda muhasebecilerin veya denetçilerin dışında bir grup uzmanlığın orada olması gerekiyor ayrıca dünya örneklerinden yola çıktığımızda da gene aynı şeye rastlıyoruz, ekip çalışması var. Peki, hangi uzmanlık alanları olsun? Gözlemleyebildiğimiz; hukuk, iktisat, finans, banka, yatırım piyasaları konusunda uzman olması ancak bu uzmanlığı sırasında bir şekilde muhasebe ile ilgilenmiş olması, ya muhasebe çıktıları kullanmış olması ya bu çıktıları hazırlamış olması ama sistemin nasıl işlediğini, muhasebe sistemini bilmesi gereken bir grup olması gerekiyor. Nereleri temsil edecek? Tabii ki kamuyu temsil edecek, biraz önceki diyagramımızı düşünürsek, yatırımcıları temsil eden bir grup olması lazım. Değişik sektörlerimiz var; sigorta, mali analiz. Ancak denetim ve aracı kurum temsilcilerinin gözetim kurulunda olmaması gerekiyor tamamen çıkar çatışmasını önlemek açısından. Çünkü hem kuralı koyup hem de onu denetlemek pek olmuyor. Peki, ne yapabiliriz? Biz hiç mi işe yaramayacağız dediğimizde, kurulun kendine destek olmak için sektör danışmanlarına ihtiyacı olacaktır. Bu sektör danışmanları mesleki uygulama kuraları hakkında görüş vermek için denetçiler ki daha iyisini kimse bilemez, bir

işi en iyi yapan bilir, Banu Hoca'nın da demin dediği gibi yani aşçı bilecektir işi nasıl yaptığını. Yatırımcılar, halka açık şirket yöneticileri çünkü onlar da bundan etkilenecekler, bankacılar ve aracı kurumlar. Bunun dışında bugünlerde ortaya gelen hani gerçeğe uygun değer olarak kabul edilmekle beraber tanımını, benim ona halen itiraz ettiğim bir tanım var ortada ama bu değeri nasıl tespit ederiz dediğimizde bu başımıza gelecek bir şey, kim tespit edecek? Bu tespit edildiği zaman herhangi bir yoruma açık. Onun için de düşündük biz Hamdi Hoca'yla beraber dedik ki, burada da Fiyat Belirleme Komisyonu var Amerika'da, bunun benzerine herhangi bir komisyonda olsa hiç de fena olmaz, bir sürü işi hafifletir dedik. Ve burada gözlemci olarak katılan karar alıcı değil yalnız, sermaye piyasasını düzenleyici kurul temsilcileri çünkü bunlar da regüle edebiliyorlar, kontrol gücü var orada gözlemci olabilir ama regüle etmeyecek. Muhasebe standartlarını çıkaranlar, kamu muhasebe standartları kurulu ve şirket temsilcileri. Bunlar da gözlemci olup görüş verebilirler.

Şimdi, kurumun konumuna tekrar geri döndüğümüzde Kamu Gözetim Kurumu'nun nerede olduğu biraz daha açık oluyor, genellikle kamu tarafından yerine getirilmesinde, kamu yararı içinde olan hizmetler için ele alıyoruz. Kamu-özel işbirliği alanında da meslek kuruluşlarımızı görüyoruz. Bu konumdaki bir kurumdan beklenen nedir? Etik kuralların en üst derecede uygulanması, denetim standartlarının –burada çekimserim aslında tamamen sizin görüşlerinize de ihtiyacım var birazdan soracağım gibi- denetim şirketlerinin kaydı, denetim şirketi kalite güvence sistemi kurulması, şirketlerin ve aracı kurumların denetimi, denetçilerin denetim standartlarına uyup uymadığının tespiti, denetçi eğitim kurumlarının akreditasyonu. Lütfen dikkat edelim akreditasyonu, sınavların hazırlanması veya nasıl yapılması değil. Yaptırımların neler olacağı, hangi durumlarda ne gibi yaptırımların uygulanacağını açıkça belirtilmesi, uluslararası ilişkiler ve yetkilendirme. Biraz önce Banu Hoca'nın da dediği gibi şirketler global dünyamıza birkaç yerde birden kote olup, her yere tablo vermek zorunda kalabiliyorlar. Bu durumlarda neler yapabiliyoruz?

Böyle baktığımızda bana göre bizim Kamu Gözetim Kurumumuza yüklenmiş olan görevler arasında olan muhasebe standartlarının orada olmaması gerekiyor. Muhasebe standartları başka bir kurum tarafından hazırlanmalı, Kamu Gözetim Kurumu bunların uygulanıp uygulanmadığını denetlesin orada herhangi bir sorun yok. Ama hem yemeği pişirip hem de bu tuzlu olmuş diye sonra arkasından söylenmeyelim veya bunun tuzu az olmuş. Ama tuzun stan-

dardı bu değildi aslında 10 gram değildi onu 15 yapacaktık diyebilir. Çünkü Kanun'a da baktığımızda gerekli gördüğü hallerde Kamu Gözetim Kurulu Standartlarda değişiklik yapabilir diyor, değişik sektörler için, değişik büyüklükler için değişiklik yapabilir. Kanunu değiştirmiş bir ülkedeyiz çeşitli şirketler için, standardın değişmeyeceğinin de bir garantisi yok. Dolayısıyla standardı başka bir kurum tarafından konabilir ama biri denetlesin. Aynı şekilde denetim standartlarının da başka kurum tarafından konması taraftarıyım, yani denetim ve muhasebe standartları. Sınavların hazırlanmasını bu kurumun yapmaması gerekiyor. Sınavları, yani TÜRMOB hazırlayabilir mi? Aracı meslek kuruluşu olarak TÜRMOB'un hazırlaması şu anda daha iyi görünüyor ama her ne olursa olsun TÜRMOB hazırlamasa da sınavların bu kurum tarafından değil daha başka bir kurum tarafından, bu kurum tarafından akredite edilen bir başka kurum tarafından yapılması gerekiyor. Sınavlar doğru yapılıyordur, bu sorular sorulabilir diyecektir ama sınavları Kamu Gözetim Kurumu'nun yapması gerekmiyor.

Şimdi, Kamu Gözetim Kurumunun konumu dediğimizde, ben hukukçu değilim onun için herkes beni tersliyor ben söyledikçe ama Kanun Hükmünde Kararname ile kanun var. Şimdi, Kanun Hükmünde Kararnamede ile Kamu Gözetim Kurumu kurulmuş durumda. SPK'da da Kanun Taslağı var. SPK Kanun Taslağının 14. maddesinde diyor ki aşağıdaki denetçi listeleri, Kamu Gözetim Kurumu diyor ki denetçileri ben belirlerim. Ondan sonra ortaklaşa veya TÜRMOB'tan görüş alma uygulaması yaparım. Yani bir yetki kargaşası şu anda var. Bu böyle gidecektir demiyorum ama özenle üzerine yaklaşılması gereken konulardan biri olarak düşünüyorum. Çünkü BDDK'nın kendi standartları var, Hazine'nin kendi standartları var. Amerika'ya baktığımızda kamu gözetim kurumu SPK'nın altında ACC'den* parasını alıyor ve oradan besleniyor, onun yeri, konumu daha farklı. Dolayısıyla bu özen gösterilmesi gereken konulardan bana göre. Eğer gösterilemezse ne olacak ya da bu çatışma değil de anlaşma nasıl sağlanacak? Başında demiştim bir takım çalışması halinde olmak zorunda. Eğer takım çalışması olmazsa muhasebe standartları zaten vardı, 1988'den beri çevrilen, çeşitli kurumlarca çıkartılan muhasebe standartları vardı. Denetim standartları da vardı, o yıldan bu yıla denetim de yapılıyordu bu da yeni değil. Yeni olan biraz daha genişlemesi, yani şu ana kadar sermaye şirketleri için yapılıyordu bundan sonra tüm şirketler için yapılıyor. Eğer bu listeleme olayı devam ederse denetim şirketleri açısından da sorun yaratabilir. Birinin listesinde olan denetim şirketi öbürünün listesinde olmayabilme gibi abuk bir durum ortaya çıkar mı? Yani onu da bilmiyorum. Ban-

kaların daha değişik bir sistemleri var, sigorta şirketinin öyle, Türk Ticaret Kanunu zaten doğrudan TFRS'ye atıfta bulunuyor. İleriki günlerde bu konuların üzerine daha özenle yaklaşılması gerektiğine inanıyorum.

Bunun dışında Kanun'da çok açık olmayan yaptırım sorunları var. Mesleki sorumluluk sigortası olacak diyor. Bir tanesine meraklan baktım, mesleki sorumluluk sigortasında örneğin üst limiti 250 bin lira veririm hasar başına diyor. Şimdi, büyük şirketler açısından baktığımızda üst limiti 250 bin lira. Şu anda dört büyük şirketten gidersek onlar en büyük olduğuna göre, 400 bin dolardan aşağı denetim yapanın olmadığı bir yerde 250 bin liralık bir hasar tazminatı bana az göründü, bilmiyorum. Bunu peki, diyelim ki ben de şikayet ettim, mahkemeye verdim zaten birazdan ona da değineceğim ama bu durumda benim istediğimi karşılamazsa sigortanın limiti, benim zararımı kim karşılayacak? Denetlendim ve yanlış oldu ve ben mahkemeye götürdüm ve mahkeme belli bir zarar biçti. Anonim şirket halinde kurulan denetim şirketleri var, anonim şirketleri de biliyoruz yani benim zararımı karşılayabilecek pek bir yer yok bu açıdan değerlendirecek. Mali özerklik açısından baktığımızda Banu Hoca da buna değindi, mali özerkliğe kavuşmuş olması lazım. Şu anda Kamu Gözetim Kurumu Türkiye'de Hazine yardımı, telif hakları ve diğer gelirlerden oluşuyor. Hazine yardımı yaptığımızda, şöyle bir bakarsak kaba hesapla sizler daha iyi biliyorsunuz, 600 bin tane işleyen şirket var Türkiye'de herhalde. Bunların içinde sermaye piyasasına kote şirketler de aşağı yukarı 350 desek yani bu şirketler için harcanan masrafı ya da bu şirketlerin devlete olan, millete olan maliyetini biz olduğu gibi millete yüklüyoruz, Hazine'ye yüklüyoruz. Niye Hazine'ye yükleyelim? Yani bunun örneği var mı, var. Amerika'da şirket birleşmelerinden alınan harçlar var, yani şirketlerden alınan parayla sistemin kendi kendini döndürebilmesi lazım, denetçilerden alınan parayla değil. Şirketlerden şirketin piyasa değerlerini baz alarak veya aracı kurumlardan net aktif değeri üzerinden ücret alıyorlar. Yani belli bir sistem kurulabilir ama Hazine'nin üzerindeki bu yükü kaldırmak lazım diye düşünüyorum. Ankara'ya metro yapıyorlar, ona da aynı şekilde itiraz ediyorum. Ankara'daki metronun parasını Hazine ödememeli, Ankara'da yaşayanlar ödesin. Yani hizmeti kim kullanıyorsa hizmetin parasını da o versin diye düşünüyorum. Çok teşekkür ederim, sağ olun.

Dr. Masum TÜRKER
Oturum Başkanı

- Değerli Hocamız Profesör Can Şınga Mugan'a teşekkür ederim. Kendisi bir sorumuza açıklık getirdi; bu işin içinde sınav olacaksa bunu Kamu Gözetim Kurumu yapmayacak, organize edecek. O zaman karşımıza iki sorun geliyor; biri, meslek örgütü mü yapsın yoksa başka bir kurum mu? Doğru olan meslek örgütüdür dedi.

Değerli arkadaşlar, bu son bölümü dinlerken, tartışmalara geçerken bizim kendi kendimize şu soruyu sormamız lazım. Mevcut sınav sistemimize denetçi olmayı gerektiren hangi ders varsa onu ekleyelim. Hangi dersi soracaklarsa, tekrar muhasebe denetimi dersinden mi sınav yapacağız, finansal muhasebeden mi yapacağız bunu düşüneceğiz. Bu düşünce biraz sonra tartışmalar için şu bakımdan önemli, biz kendimiz için değil bugünden sonra ruhsat alacaklar için formül bulacağız, bizim bugünkü ruhsatlarımızın denetim değerinin bir sınav geçişi olmaksızın koruyabilmesinin de çerçevesini tarif edeceğiz, tanımlamış olacağız.

Bu noktadan hareketle şimdi TÜRMOB'un, yani gözetilen meslek mensuplarının meslek örgütü ne düşünüyor? Bu konuda nasıl bir yol haritası çizecek? TÜRMOB'un Genel Saymanı Sayın Burhan Gezgin'den dinleyeceğiz. Buyurun Sayın Gezgin.

KAMU GÖZETİMİ VE MESLEK ÖRGÜTÜ İLİŞKİSİ: UYUMLU ÇALIŞMANIN UNSURLARI

Burhan GEZGİN
TÜRMOB Genel Saymanı

- Genel Başkanım teşekkür ediyorum. İçtenlikle, saygıyla selamlıyorum tüm meslektaşlarımı.

Konuya hızla gireceğim çünkü artık mesleğin kırılma noktasındayız. Yani bu Kamu Gözetim Kurumu ve yeni TTK ile birlikte artık adını da koyalım belki meslek tabirine muhalif olabiliriz ama Kamu Gözetim Kurumu Başkanı sabah meslek olarak nitelendirdi, karşımızda bağımsız denetçilik var.

Şimdi, benim spesifik konum meslek örgütüyle Kamu Gözetim Kurumu arasındaki ilişkiler. Bu

ilişkilerin elbette ki uyumlu olmasını arzuluyoruz ve bunun unsurlarını arıyoruz. Eğer ortada ilişki varsa en az iki taraf vardır. Dolayısıyla tarafların önce birbirini tanıması ve birbirini anlaması gerekiyor. Yani tarafların birbirine kapısını açması gerekiyor. Banu Hocam sundu, gönül isterdi ki Kamu Gözetim Kurumu Başkanı ya da Kurul heyetinden birileri anlatsaydı. Şimdi ben, çok kısa 660 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname'de bu Kamu Gözetim Kurumu nedir, nasıl çalışır, nasıl karar alır, yetkileri nedir? Çok kısa olarak üzerinden hızla geçeceğim. Banu Hocam söz etti, Avrupa Birliği, ABD ve diğer ülkelerdekine pek benzemiyor ama Kamu Gözetim Kurumu Başkanı o ilk bizim bir araya geldiğimiz Başkanlar Toplantısında İsveç, Norveç karışımı bir modelin Türkiye'de olduğunu söylüyor. Şimdi, Kanun Hükmünde Kararnameye bakarsanız bu Kurum, muhasebe standartlarını belirliyor. Ama sabah da kendileri söz etti, muhasebe standartlarıyla ilgili olarak Maliye Bakanlığı ile zaten bir çalışmamız var, bundan sonra daha çok finansal raporlama standartları olarak algılayın dedi. Yani bu kurum muhasebe standartları belirliyor ve yayımlıyor. İkincisi denetim, bağımsız denetçiyi tanımlıyor, bunları yetkilendiriyor, bunların çalışma usul ve esaslarını belirliyor, bağımsız denetimin kapsamını, içeriğini, kalitesini tespit ediyor, standartlarını koyuyor denetim standartlarının ve bu denetim standartlarına acaba lisansladığım denetçiler uygun

çalışıyor mu, çalışmıyor mu diye bir de denetliyor, yani denetçinin denetçisi pozisyonunda. Şimdi, Kanun Hükmünde Kararnameye baktığımız zaman olağanüstü yetkileri olan bir Kurum. Avrupa Birliği'ndekilerin tam işleyişini bilmiyorum ama bizde olağanüstü otoriter bir kurum. Zaten dikkat edin başkanını ve üyelerini, Bakanlar Kurulu belirliyor. Yargıtay Genel Kurulu'nda da yemin ediyorlar. Çalışırken aldıkları kararlara bakın; birincisi düzenleyici karar alıyor, ikincisi denetleyici karar alıyor, üçüncüsü yaptırım kararları alıyor. Bunları tekemmül ettiği imzalandıktan sonra derhal ilgili bakanlığa yani Maliye Bakanlığı'na gönderiyorlar. Maliye Bakanlığı derhal, özellikle düzenleyici kararlar için söylüyorum yani standartlar ve ikincil düzenlemeler, piyasayı düzenleme anlamında Resmi Gazeteye gönderiyor ve derhal iki gün içerisinde yayınlıyor. Kararlar kesin, sadece ve sadece Danıştay'da dava edebilirsiniz. Dolayısıyla çok güçlü bir kurumla karşı karşıyayız. Yetmiyor, ben bu denetimi kendi elemanımla yaptırabilirim diyor. Örneğin Burhan Gezgin sen denetçi oldun, şimdi seni denetleyeceğim diyor. Bunu kendim denetlerim ya da Maliye Bakanlığı'nı harekete geçiririm, ondan da uzmanını alırım denetleyin. BDDK, denetleyin. EPDK, denetleyin derim. Olağanüstü bir güçle karşı karşıyayız.

Dolayısıyla yapıyı, yani tarafların birbirini tanınması gerekiyor. Ama biz TÜRMÖB'üz. Biz 87 bin kişiyiz. Biz aynı zamanda denetçiyiz de, yani sadece ve sadece muhasebeci değiliz. Çünkü Kanun'a giderseniz Genel Başkanımız da çok önemli bir noktayı vurguladı, diyor ki, denetçi 3568'e göre çalışma ruhsatını almış ya YMM'dir ya da SMMM'dir diyor. Dolayısıyla memba burası, kaynak burası. Yani denetçilik yeni bir meslek ama unutmayın denetçiyi kazıyın altından muhasebeci çıkar. Çünkü memba burası, kaynak burasıdır, dolayısıyla bunu atlamamak gerekiyor.

Şimdi, yine ilişki anlamında Kanun'a baktığımız zaman, çünkü bu ilişki keyfi bir ilişki değil, sınırların, niteliklerin yasayla belirlenmiş olması gerekiyor. Yasa'nın hiçbir yerinde meslek örgütü geçmez, sadece kurul üyesi olarak bir tane üye verir, iki tane bildirir bir tanesi atanır diye. Örneğin bizim üst birliğimiz TÜRMÖB böyle geçer ama bu yeterli değil. Bakın, çalışma esasları bölümüne gidin, Kanun'un maddesine gidin der ki, bu çok önemlidir, Kurul kararlarını alırken yani düzenleyici kararlar alırken, yani standartları yaparken, çalışma esaslarını belirlerken, ikincil mevzuatı yaratırken ilgili tarafların görüşünü alın der. Bu ilgili taraf tamamıyla ama tamamıyla TÜRMÖB'dur. Yani alacağı kararlarda eğer ki bugün Maliye Bakanlığı ile Kamu Gözetim Kurumu oturuyor ve bir standart belirliyorsa kesinlikle ve kesinlikle ilgili ta-

raf olarak bizim görüşümüzü almak zorundalar. Aksi takdirde görevinizi doğru yapmıyorsunuz. Ben ilgili tarafım. Yani TOBB gibiyim, iş âlemi gibiyim ya da akademisyenler gibiyim. Bu nedenle ısrarla vurgulamak gerekiyor.

Geleceğim nokta, Genel Başkanımız Sayın Nail Sanlı sabah taleplerimizi ilet-ti, hepimizin istediği bu ama ben Kamu Gözetim Kurumu Başkanından beni ikna edebilecek, en azından kendi adıma bireysel olarak bir yanıt gelmedi. Ya-ni şu anda ben yeminli müşavirlik dışında denetçi miyim ya da ne zaman de-netçiyim? Ya da bu nasıl belirlenir? Dikkat edin altı ay sonra Türk Ticaret Ka-nunu yürürlüğe giriyor, altı aylık zamanımız var, yani çok hızla koşulması ge-reküyor. Yani bir sınav var mı, yok mu bunu bilmiyoruz. Mevcut denetçiler var SPK tarafından yetkilendirilmiş ama bu mevcut denetçilerin SMMM ya da YMM olma zorunluluğu var. Acaba hangi SMMM ve YMM'ler? Korkunç bir boşluk oluşuyor. O nedenle 9. madde açık, diyor ki, kamu kurumu bağımsız denetçinin sınavını yapar. Açık, yani sevimsiz ama lütfen gerçekçi olalım şeklinde söylüyorum. Sınavını yapar, lisanslamasını yapar, sürekli eğitimini belirler, etik kurallarını belirler diye bir hüküm var. Dolayısıyla bu maddenin değişmesi gerekiyor, Kamu Gözetim Kurumu Başkanı hep birlikte işbirliği-ne açığız, sonuçta insan hata üzerine kurulmuştur, eleştirilere açığız, birlikte işbirliği yaparız, gerekirse siyasi iradeyi harekete geçirerek bu düzenlemele-ri yaparız diyor. Mutlaka yapılmalı bu. Yani geçici bir madde konulmalı çün-kü kurum çok yeni, emekleme çağında. Personelini bilmiyoruz, donanımını bilmiyoruz, bilgisayar ağını bilmiyoruz, eğitim kadrosunu bilmiyoruz, binası-nı bilmiyoruz. Bunlar ha deyince yapılacak bir iş değil, dolayısıyla yapabil-mek zor. Ha, geçiş döneminde ne olur? Piyasadaki boşluğu da ortadan kaldırmak için, orta yol olarak bir geçici madde eklenir, denir ki, TÜRMOB'un yapmış olduğu bu eğitim çalışmalarına da atıfta bulunarak, bu eğitim çalış-malarına katılmış ve eğitim çalışmaları sonucunda başarı belgesi almış serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli müşavirler arasından belirlenir şek-linde tartışılır. Şu kadar kıdemi doldurmuş kişiler aynı 3568'de olduğu gibi, nasıl birileri sınavsız YMM'liği, SMMM'liği aldı, bir geçiş maddesi düzenle-nir ve piyasadaki boşluk giderilmiş olur. Çünkü şu anda bir boşluk var ve va-kit çok kısa. Ondan sonrası için sınav tartışılır, bunu kim yapar kim yapmaz. Ama bu sınavı yapabilecek yetkinlikte olan tek kurum Türkiye'de TÜR-MOB'dur.

Şimdi, gelmeden önce TÜRMOB ne kadar sınav yapmış ben bir baktım. Ser-best muhasebecilik mali müşavirlik için toplam 68 sınav yapılmış arkadaşlar. YMM sınavı da toplam 56 kez yapılmış. Başarıyı geçiyorum ya da katılımı ge-

çiyorum. Yani 23 yıllık bir kurum serbest muhasebeci mali müşavirlik için 68 sınav yapmıştır. Deneyimi, birikimi, bilgi bankası, akademisyenleri, altyapısı olağanüstüdür. Ve bu sınavların içerisinde Maliye Bakanlığı temsilcileri de vardır. Sınav sayısına dikkat edin. Yani Kamu Gözetim Kurumu bir anda bu binlerce denetçi boşluğunu dolduramazsınız. Gece gündüz sınav yapmakla da olmaz, bilgisayarın başına geçip sonsuz sınav hakkı verseniz inandırıcılığını yitirirsiniz çünkü bu atari oynatmak gibi bir şey olur ve mesleğe gölge düşer.

Dolayısıyla benim son sözüm geçiş dönemi için sınavsızlık esastır.

Dr. Masum TÜRKER **Oturum Başkanı**

- Sayın Burhan Gezgin'e teşekkür ederiz. İki temel düşünceyi dile getirdi; birincisi, sınav yapılacaksa işte veri ve sınav deneyimi bizdedir dedi. İkinci düşüncesi de, şu anda ruhsat sahibi olan arkadaşlar için sınavsız belge alalım dedi. Bu iki düşünce TÜRMOB'un kendi düşüncesi, yol haritası bu. Alkış da aldığına göre herkes de sınavsız ruhsatı bekliyor demektir.

Onun için yol haritasını burada alkışlayan ve burada olmadığı için alkışlayamayanlara sınavsız ruhsat alabilmesinin çerçevesini belirlememiz gerekiyor. Bu konuda sizin de tartışmanızı sağladıktan sonra bir yol bulmaya çalışacağız.

Şimdi, görevli arkadaşlarımız söz isteyenlere mikrofon verecekler. Benim sizden ricam görüşlerinizi dile getirebilirsiniz ama makul sürede sözünüzü bağlayın çünkü başka arkadaşımızı da konuşturalım, ne kadar fazla konuşulursa o kadar iyi olur. Zaten el kaldıranlar azsa ben fazla konuşmanıza müsaade ederim, istediğiniz kadar konuşun. Sonra bazı arkadaşlar Oda başkanı ise farklı konuşabilir, ona da ayrı bir tolerans tanırız. Söz isteyen arkadaşlar önce bir el kaldırın ki dağılım yapabileyim. İki kişi mi söz istiyor yalnız? Buradaki arkadaşımıza verelim hemen yakınınızda. Bir sağ, bir sol ,bir orta taraftan söz vereğim ki adil olsun.

İsa Ruhi BATMAZ **Adana SMMM Odası**

- TÜRMOB'un yapmış olduğu bu eğitim çalışmaları tabii üzerinde durulması gereken bir olay ve çok faydalı bir olay. Ancak bütün bunların yapılmasının

yanında insanların tecrübe kazanabileceği alanların da açılması gerekiyor. Bunun sağlanması için TÜRMOB'un, bu konuda eğitim almış arkadaşlarımızın bu denetim işini nasıl yapacağı ve nasıl uygulayacağı hususunda tecrübe edinmelerini sağlamak açısından bir takım olanaklar sunması gerekiyor. Bunun yanında meslektaşların bu denetim işini yaparken karşılaştıkları sorunları dânişabilecekleri TÜRMOB bünyesinde bir kurul oluşturularak, bu denetim işini yapan kişilere yardımcı olunması sanıyorum faydalı olacaktır. Bu konudaki görüşlerinizi iletirseniz memnun olurum. Teşekkür ederim.

Dr. Masum TÜRKER
Oturum Başkanı

- Teşekkür ederim. Bu taraftan isteyen arkadaşlar. Bu bölgeden yok mu hiç söz isteyen? Göremiyorum. Peki, buyurun ikinci sıradaki arkadaşımıza verelim.

Melih KARA
Konya SMMM Odası

- Sizinle burada olmak bizim için çok büyük bir mesleki tecrübe sağlıyor. Bizim sınavlarla korkutamazlar Hocam, istedikleri sınavı da yapabilirler, onlarla da baş edebiliriz. Benim merak ettiğim bu özellikle KOBİ'lerde ikincil kayıt, yani kayıt dışıyı nasıl engelleriz? Bunu çözmeden acaba çok mu erken konuşuyoruz? Teşekkür ederim.

Dr. Masum TÜRKER
Oturum Başkanı

- Teşekkür ederim. Şimdi, değerli arkadaşlar, diğer sorulara geçmeden bu arkadaşımızın sorusu ile ilgili bir şey söyleyeyim. Biz bu denetim işini nasıl yaparız, nasıl denetleriz diye konuşuyoruz. Denetim işi olursa zaten kayıtdışı kalmaz. Çok iyi bildiğimiz konulara getirmeye çalışıyoruz, kayıtdışı şu anda konumuz değildir. Eğer denetim olursa, yani benim çalıştığım üstatlarım, 1940'larda bunu savunanlar dediler ki, muhasebecilere verin denetim yetkisini kayıtdışı kalmaz dediler. Yani böyle kendi kendimize barikatlar koyma-

yalım. Kayıtdışı var, e biz mi yapıyoruz? Yapan patronlar. Yani burada kendimizi yüceltecek konuları ele alalım, onun için bu kayıtdışı konusu bugünkü toplantının konusu değil. Biz iddia ediyoruz; denetim işini verin Türkiye’de kayıtdışı sıfır olur.

Evet, bu taraftan söz isteyen arkadaşlar? Buyurun.

Levent ÖZAY
Manisa SMMM Odası

- Ben Burhan Üstat’a bir şey sormak istiyorum. 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname şu an için olmasa idi, böyle bir Kanun Hükmünde Kararnameyi bilmiyor olsaydık, sizler ise yine böyle bir toplantı yapıyor olsa idiniz neyi yapmadınız, yapamadınız diye sormak istiyorum. Kanun Hükmünde Kararname bu yüzden var bence Üstadım. Sağ olun.

Dr. Masum TÜRKER
Oturum Başkanı

- Evet, teşekkür ederiz, sağ olun.

Evet, bu ortadan soruyorum, şuradan bir hanımefendi, biraz da hanımlar konuşsun, biraz değil fazla konuşsun, yarı yarıya konuşsun.

Selin YASTI
Mersin SMMM Odası

- Teşekkür ederim söz hakkı verdiğiniz için. Denetim sürecinin uygulama yönünden bize katkıları olması gerekiyor. Denetimde hepimizin teori bilgisi var, denetim raporu nasıl hazırlanır, çalışma kağıtları nasıl hazırlanır, görüşler nasıl bildirilir? Ama Mersin’de özellikle çoğu mali müşavirin hiç gidip de bir denetim firmasında bir denetim raporu hazırlamasını bildiğini düşünmüyorum. Bence teorinin yanısıra buna değinmeniz gerekir. Mesela her mali müşavire birer şirket verilip bu şirketin denetim süreci sonuçlandırılana kadar, rapor oluşturulana kadar uygulamalı bir eğitim sürecinden geçmemiz gerekir. Yani ruhsatı alıyoruz, SPK’nınkini de almak üzereyim. Kendi adıma konuşuyorum TÜRMOB’un eğitimlerine de katılıyorum, onu da inşallah alacağım

ama her şey teoride. Uygulama nerede? Uygulama sıfır. Ben tek başıma durup da bir denetim raporu hazırlayamam. Bence bu konuya değinmeniz gerekir. Teşekkür ederim, saygılarımla.

Dr. Masum TÜRKER

Oturum Başkanı

- Teşekkür ederim.

Evet, yine bu tarafı soruyorum, yok mu? Güzel. Bu taraftan da kimse yok galiba. Var mı? Peki, oradaki arkadaş. Buyurun.

KATILIMCI (Adı Anlaşılamadı)

- Hocam, biz bu denetim sürecinde TÜRMOB'un derken sanki TÜRMOB'un verimli olmadığını görüyoruz burada. Nedenine gelince Hocam, demin siz söze başlarken tam bir politikacı edasıyla Kamu Gözetim Kurulu Başkanının düşüncelerinin böyle olduğunu söylediniz. Biz bunun aksini düşünüyoruz.

İkinci sorum, TÜRMOB'un cevap vermesi gereken en basit soru; serbest muhasebecilikten serbest muhasebeci mali müşavir olan arkadaşlar durumu halen belirsiz. Denetimci olabilecekler mi? Olamayacaklarsa neden imtihan yapılmakta bu arkadaşlarımız? Teşekkür ediyorum hepinize.

Dr. Masum TÜRKER

Oturum Başkanı

Buyurun Sayın Başkan.

Halil BAŞAĞAÇ

Ankara YMM Odası Başkanı

- Öncelikle sayın konuşmacılara teşekkür ediyorum.

Can Mugan Hocam 660 ile ilgili bir noktaya takıldığını belirtti, önce o konudaki fikrimi söyleyeyim. Gerçekten 660 aldığı yetkilerle pek çok kurumun

elindeki yetkileri topladı. Başta TTK'nın denetimle ilgili bir sürü hükmünü eline aldı. O yüzden TTK'yı tartışırken artık 660'ı öncelikle düşünüp, eğer orada bir hüküm yoksa yine 660'daki hüküm gereği TTK'ya gitmemiz lazım, yani TTK'ya bakmadan önce 660'a bakmak gerekiyor.

Yine benzer konularda SPK'nın, BDDK'nın yetkilerini aldı. Bu konuda bir tartışma çıkabilir mi? Çıkabilir ama hukuk hiyerarşisi gereği, hukukçu değilim ama hukuk bilgimle söyleyeyim, hukuk hiyerarşisi gereği sonra çıkan kanun önceki kanunu yok saydığı için ve özel kanun olduğu için 660'ın hükümleri Kanun Hükmünde Kararname olsa da diğer kanunlara üstün geliyor. Zaten içinde de hüküm var, diyor ki, başka kanunlarda bu kanuna aykırı hükümler geçersizdir diyor. Dolayısıyla SPK'nın, BDDK'nın hatta Maliye Bakanlığı'nın, Ticaret Bakanlığı'nın değişik mevzuatlarda eğer bu Kanun Hükmünde Kararname belirtien yetkisi varsa bunlar artık 660'ın içersinde. Yani bunu böyle bilerek tartışmalarımızı yönlendirmemiz lazım.

Bir diğer nokta, doğal olarak 660'a göre Kamu Gözetim Kurumu'nun elinde sınav yetkisi var elinde. 660'ın disiplin hükümlerine dair de yetkisi var. Ancak şunu karıştırmamak lazım, bu yetkileri alması demek bunu bizzat bu kurumun kendi eliyle mutlak kullanması anlamında değildir. En azından benim yorumum öyle olduğu yönünde çünkü denetçiyi yetkilendirmeye ilişkin yuvanlak bir yetki vermiş, geniş bir yetki çizip de sınırlamamış. Dolayısıyla bunları nasıl kullanacağını, geçiş hükümleri olup olmayacağını veya bu sınav yetkisini en azından geçiş hükümlerinde kullanıp kullanmayacağı konusunda tamamen serbest diye düşünüyorum. Şu ana kadar da aksi yönde bir düşüncüyü en azından Kurul Başkanından duymadım, ondan eminim. Yani Kamu Gözetim Kurul Başkanı sınav yapacağım demedi hiçbir yerde o konuda yanlış anlaşılmalarda var.

Bir diğer nokta, yetkilendirme konusunda 3568 yani meslek yasamızın 2'nci maddesi bizim bir rehberimiz. Bu konuda Sayın Türker'in yaptığı konuşmaya da katılıyorum. Meslek Yasamızın 2'nci maddesi SMMM ve YMM'ye denetçilik yetkisini vermiştir, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eğer 8. Yönergede ki kıstasları alıyorsa bizim sınav da var, staj da var mesleğe başlarken, belli bir eğitim zaten var. Dolayısıyla o koşullar zaten yerine getiriliyor. Bu noktaların böyle düşünülmesinde fayda var. Ancak bir tehlike bu Harçlar Kanunu içerisinde getirilen ruhsat harçlarıyla ilgili. Orada kamu yararına tabi şirketleri denetleyecek bağımsız denetim kuruluşlarını kendi içerisinde de farklılaştırma yoluna gidecek gibi görünüyor o ruhsat harçlarından. Karşı çıkımız gerekenlerden birisi de bu. Teşekkür ederim.

Dr. Masum TÜRKER
Oturum Başkanı

Peki, teşekkür ederiz. Buyrun.

KATILIMCI (Adı Anlaşılamadı)
Samsun SMMM Odası

- Sayın Başkan, Sayın Misafirler hoş geldiniz. Ben yaklaşık 40 yıldır bu mesleği ifa ediyorum. Sayın Türker de zannediyorum en az 50 yıldır bu mesleği ifa ediyor. Bu süre zarfında almış olduğum eğitimle bu mesleği hasbelkader ifa ediyorum, bu süreçteki eğitimim, aldığım bilgi birikiminin yok sayılacağını da zannetmiyorum. Yani böyle bir amacın da olmadığını sabahki oturumda Kurum Başkanımız da ifade etti. Buradan şuna gelmek istiyorum, yani altı aylık sürede, bir ayda bu mesleği ifa edecek insanların eğitilmesi, yetkilendirilmesi teknik olarak mümkün değil. Dolayısıyla biz meslektaşlar bu mesleği ifa edeceğiz. Ancak meslek örgütü şu hataya asla düşmemeli; yani meslek gerçekten yeniden şekilleniyor. Yeminli mali müşavir ve mali müşavir ayrımını artık meslek örgütü tartışmamalı. Teşekkür ediyorum.

Dr. Masum TÜRKER
Oturum Başkanı

- Teşekkür ederim. Değerli arkadaşlar Genel Sekreterimiz bundan sonraki oturumda arkadaşlar devam etsinler, diyor. Bu konuda yalnız Genel Başkanımız söz istedi, herhalde bazı şeylere açıklık getirme ihtiyacı hissetti, kendisine söz verelim. Buyurun Sayın Genel Başkanımız. Diğer arkadaşlar kusura bakmasınlar, Genel Sekreter tartışmalara ikinci oturumda devam edebilirler dedi.

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkanı

- Teşekkür ederim Sayın Başkan. Ben bütün panelistlere, konuşmacılara ve sizin Oturum Başkanlığınıza teşekkür ediyorum, çok güzel dünya örnekleriyle ilgili de açıklamalar yaptınız.

Hem Banu Hoca'mız hem de Can Hoca'mız dinlerken çok çarpıcı bir şey söylediler. Meslek mensuplarımızın, değerli başkanların dikkatini çekmek için katkı olsun ve kayıtlara geçsin diye söz aldım. Her iki Hocam da Kamu Gözetim Kurumunun aşçı olmadığını, yemek pişirme hakkının olmadığını, yemek pişirmeye çalışması gerekmeyen bir yer olduğunu anlattılar. Yani bunun anlamı nedir? Kamu Gözetim Kurumu gurmedir, lezzetine bakabilir yemeğin, kalitesine bakabilir ama aşçı olarak asla yemek pişirmeye kalkmamalıdır. Biz de bunu söylüyoruz zaten. Kalite anlamında, kalitenin tuzuna, biberine, baharatına bakabilir ve yeterli bulmayabilir, gözetimini, denetimini, kalite kontrolü açısından yoğunlaştırabilir ama yemek yapmaya kalkmamalıdır. Teşekkür ediyorum.

Dr. Masum TÜRKER
Oturum Başkanı

- Teşekkür ederiz.Tartışmalar için panelistlerden yalnız Sayın Burhan Gezgin söz istedi. Buyurun Burhan Bey.

Burhan GEZGİN
TÜRMOB Genel Saymanı

- Gelen sorulara çok kısa yanıtlar vereceğim. Sağ taraftan bir meslektaşım, biz bu TÜRMOB eğitimlerini aldık, başarı belgesini de aldık ama fiilen nasıl icra edeceğiz, bu anlamda TÜRMOB nasıl katkıda bulunur şeklinde bir soru sordu. Vaka çalışmaları yapılabilir, saha çalışmaları yapılabilir, örnek case'ler, workshop'lar, çalıştaylar düzenlenir. Yeter ki alalım denetleriz arkadaşlar.

Geliyorum SM'den SMMM'ye geçenler evet, doğal olarak olacak, yani SM'den SMMM'ye geçmiş iseniz Yasa çok açık, serbest muhasebeci mali müşavir ya da yeminli mali müşavir diyebeliyor. Ankara YMM Oda Başkanımıla keşke aynı düşünebilsek, şimdi sınav sözcüğü Kanun Hükmünde Kararnamede geçiyordu; 9. maddenin f bendi. Yani yapar ya da yapmaz değil, dikkat edin Kurulun görevi diyor. Kurul nasıl ibra ediliyor? Her yıl Mart ayında bir faaliyet raporu hazırlıyor. Bu faaliyet raporunda aldığı kararlar, özellikle düzenleyici kararların ekonomik ve sosyal etkilerini de araştıran, mali durumunu da koyan bir faaliyet raporu Yüce Meclis'e sunuluyor ve siz orada aklanıyorsunuz. Dolayısıyla görevler arasında saydığımız için ve bürok-

ratik kaygısını da düşünelim lütfen, yani görev olarak kanun koyucu size bir görev verdiyse, yani kaldı ki Kamu Gözetim Başkanı sınav yapacağını ifade etmiyor ama yapmayacağını da ifade etmiyor. Bizim talebimiz çok net; sınavsız olmalı! Evet, sınavsızdır, hayır, sınavlıdır yani bu yanıt gelmediğine göre ben sizin kadar iyimser düşünmüyorum işin açığı.

İletişimi söyledim Kamu Kurumu Başkanlığıyla olan iletişim, kişilerden bağımsız, kurumsaldır. Eğer ki bir yerde başka şekilde ifade ediliyorsa ben bu iletişimin doğru olmadığını ancak ve ancak iki kurum arasındaki ilişkinin, iletişimin Başkanlar düzeyinde yürümesi gerektiğine inanıyorum. Çünkü Kanun açık, Kamu Kurumunu Başkan temsil eder, TÜRMOB'u Genel Başkan temsil eder. Aksi takdirde duydum-duymadım, oldu-olmadı şeklindeyse bunların kurumsal ilişkiler anlamında sağlıklı olmadığına inanıyorum.

Teşekkürler.

Dr. Masum TÜRKER
Oturum Başkanı

- Çok teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, aslında üç tane temel sorunumuz var. Bir sorunu bir arkadaş sordu, hepinize tavsiyem elinizden geldiği kadar başka toplantılarda da benzer hata yapıyor, bu konuyu hiç açmayın. SM'den SMMM'ye geçenler ne olacak? Bunu merak etmeyin, önce bir sistem ortaya çıksın ondan sonra dönüp bakalım ne olacağına. Bazı arkadaşlarımız dediler ki hayali kurulmuş limitet şirketler var, aslı olmayan bir şey yüzünden çok limitet şirketin içi boştur diye tartışılmaya başlandı. Varsa limitet şirketleri denetim dışında bırakma bahanesi doğru. Arkadaşlara dedim ki, kayıt dışı filan bunları tartışmayın, kendi durumumuzu tartışın. O sorunu dondurun şimdilik, sonraki iş. Ama iki tane sorun var; bir, bugün ruhsat sahibi olan arkadaşlarımız ne yapacak? İki, bugünden sonra gelecek olan stajyerler ne olacak? Bu işin esası bu.

Şimdi, bir soru sorun kendi kendinize; şu anda deseler ki üniversiteden mezun olan herkes, canım üniversitede okumuş doğrudan doğruya serbest muhasebeci mali müşavir olsun derse kabul eder miyiz? Hayır, 10 yıllık serbest muhasebeci mali müşavirler sınavsız yeminli mali müşavir olabiliyor mu? Şimdi, konuşacağımız şeyi gelecek için konuşacağız. Bu meslek mücadelesinde kanunun çıkması zamanında hakların nasıl alınması gerektiğinin, yakla-

şık olarak benim bu sene 37'inci yıl denetimde, 45'inci yıl muhasebe mesleğinde, meslek örgütünde de 36'ıncı yılım, yani Muhasebe Uzmanları Derneğinde başladığımdan beri, bu sürelerde edindiğim deneyime dayanarak bu yol haritasını çizerken ortak akılla hareket etmeliyiz diye düşünüyorum. Bir arkadaşımız söyledi kamu Gözetim Kurumu bütün yetkileri almış, SPK, BDDK, TTK yok. Durum böyle değil. Bu Kurum, Başkanı da söyledi denetim zeminini hazırlayacak, denetimi talep eden örgütlere ben iş vereceğim diyecek. Onun için burada tehlikeli bir iş yapılıyor, Türk Ticaret Kanunu'nun patronu Bakanlık denetim yapılacakların kim olduğuna karar verecek. Gözden kaçıyor, şu anda denetim istemeyenler bir tasarı ile denetimi kaldırmaya çalışıyorlar, Şirketler için yetkili Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'dır. Vergi denetimi istiyorsa yetkili Maliye Bakanlığıdır. Vakıf denetimi istiyorsa, Vakıflar Genel Müdürlüğü nereye bağlı öğren. Bugün bir arkadaşımız söyledi, kooperatifler istiyorsa kooperatiflerdir, sendikalar istiyorsa Çalışma Bakanlığıdır. Ama denetçiyi kim seçecek? Yanıt ruhsata sahip bizim meslek mensuplarımızı seçecekler. İki bir işi karıştırmamak gerekir. böyle kaybettik. V.U.K. Mükerrer 227 denetim diye çıktı, kendi ellerimizle ret ettik, şimdi denetçiyiz diye söylüyoruz.

İkincisi, peki, Kurum ne yapacak? Bir arkadaş bana dedi ki, Norveç'te, İsveç'te sınavları Kurum yapıyormuş. Bugün Banu Hoca'nın anlattığına göre lütfen iyi inceleyin, Kamu Gözetim Kurumu bu ülkedeki sınavı gözetir diyor. Bakın sınav yapar demiyor. Banu Hanım'ın yazdığı orada, arada bakın slaytına. Kamu Gözetimi sınavı gözetir diyor, yapar demiyor. Şu anda da bizim sınavları Maliye Bakanlığı gözetiyor. Buradaki sorun gelecek için, önce geleceği çözersek bugünü rahat çözeriz, aynı sınavı Kamu Gözetimiyle birlikte nasıl çözerize bakacağız. Yani birinci sorun o. Bunun için yol haritamız şu olmalı bu toplantıdan sonra; Genel Başkanlığımız yazı yazmalı, benim sınav konularım bunlar, denetçi olmak için siz başka ne tür sınav istiyorsunuz söyleyin bana. Yani şu anda sormamız gereken soru bu. İkincisi değerli arkadaşlar, bu işte mevcutlar ne yapar? Ben önce bir şey söyleyeyim, şurada Dünya Bankası tarafından Türkiye için yazılmış ROSC adlı rapor var. 1992'de meslek örgütüne yönetici seçildiğimiz zaman çalışma programımıza şirketler denetlenecek yazmıştık, bazı arkadaşlarımız ciddiye almamıştı.. Denetim istiyoruz, mesleğimiz denetimdir demiştik. Banka kredileri için denetimi yapalım dedik yasalaştı ama uygulamıyorlar, müeyyideyi de uygulamıyorlar. Değerli arkadaşlar, SMMM'lik mesleği İngilterede Certified Public Accountant'dır, yeni denetçidir, sertifikalı denetçi demektir. Avrupa Muhasebeciler Birliğı'ne TÜRMOB üye olmak istiyor, bize verilen yazıda diyor ki, bizi ilgilendiren

denetim işidir, diğer işler diğer işlerdir ve soruyor; sizin üyeleriniz denetime göre mi hazırlanıyor? Evet. Bizim sorunumuz ne? Bizim sınavlarımızın tamamı denetçi sınavı ama eksiklerimiz var. Bunu ben hep söyledim, bu eksikliği gidermenin birinci yolu biz sınavla yapacaktık. Denetim Merkezini tartışmayacağız konu kapanmıştır. Bugün amacımız sorunu çözmektir. İtalya’da şu anda devam eden uygulamayı söylüyorum, diyor ki, sen ruhsat aldın altı aylık staj, geri kalanı yüksek lisans tezi, bir şirkette bağımlı kabul ediyorum ama denetim ruhsatı alacaksın bir denetçinin yanında en az iki yıl çalışmış olmalısın, altı ay yapmıştın, 18 ay daha tamamla diyor. 8 No.lu Direktifi iyi okusun herkes, üç yıllık staj, en az iki yıl denetim deneyimi diyor.

Değerli arkadaşlar, bizim örgütümüzün eğer bir planlama yaparsak ve deneyim eğitimi, yani staj eğitimi yaparsak tatbikatlı, ben söylüyorum size, her biriniz gerekirse Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gider ayrı ayrı denetçi ruhsatı alırsınız. Mevcut uluslararası kurallara göre tek eksiklerimiz denetim deneyimidir. Genç arkadaşım bir şey sordu söyleyeyim size; denetim o kadar korkulu bir şey değil, aslında hepiniz denetim biliyorsunuz. Bu konuda tavsiyem, zannedersem üç hafta evvel Sayın Yahya Arıkan’ın Dünya Gazetesinde çıkan bir yazısı var, o yazıyı okursanız o yazıda bizi tanımlıyor. O yazıda yapılan tanım bizim denetim yaptığımızı anlatıyor ama onu belki başka dille tanımlayacağız. Eğer her biriniz imzaladığımız beyanname için bizim sınırlı uygunluk denetimi meslek kararına göre rapor ibraz ederseniz, yeminliler aynı şekilde tasdik yaptıkları için rapor ibraz ederse uygun deneyimi sağladığı için sınavsız ruhsat alması gerekir. Bir şansımız var, bugün Genel Başkanımız ciddi bir savaşı yapıp kendini ortaya koydu, yani dedi ki, bu bizim işimizdir. O zaman Genel Başkanımızın arkasında durabilmek için bu çizilecek yol haritasına bakmamız lazım. Bu yol haritasıyla ilgili son sözü söyleyip oturumu kapatıyorum.

Değerli arkadaşlar, TÜRMOB’un bütün kararlarında sicil kurulma kararı var, tescil kararı var, Disiplin Yönetmeliği ona göre değişmiş. Yani Kamu Gözetiminin bizden talep edeceklerini TÜRMOB Yönetimi 2006, 2008 ve 2010 Genel Kurullarında tamamlamıştır. Burada bütün mesele bizim arkadaşlarımızın yetkiyi alabileceklerini söylememizdir. Bir konu Türkiye’de ayrıdır Kamu Gözetiminin, denetim standartlarıyla muhasebe standartlarını yapar mı, yapmaz mı o tartışmaya biz girmeyelim. Önemli değil, kim yaparsa yapsın biz onları uygulayacağız. Bizim yol haritamız bu ruhsatı yani yetkiyi nasıl alırız hedefine odaklanmalıdır. Yani onun için TÜRMOB’un eğitimlerine bir kere değil on kere gidin öğrenmek için, ruhsat almak için değil. Ama asıl olan biz

bu ruhsatı nasıl alırız, yol haritasını nasıl yaparız? Ben açıkçası Genel Başkanımıza ve arkadaşlarına bu işi yapacakları konusunda güveniyorum. Burada bugün bu hedefi gördük, eğer biz bu güvenimizi sürdürürsek, biraz sonraki oturum hemen başlıyor, o oturumda da stajın nasıl uygulamaya dönüşeceğini görebilsek çünkü her yerde denetçi yok. O zaman bunu örgütün içinde nasıl gerçekleştirmeliyiz? Bunun da yolları var, yaparsak bu iş devam eder.

Yolunuz açık olsun. Dileğim tanrıdan, yıllarca bu uğurda örgütlenme faaliyeti sırasında ölenler var, bizimle meslek mücadelesi verirken ölenler var. Onları rahmetle anarken bizden sonraki nesle bizim hakkettiğimiz imkanları verecek bir düzenin kurulması için yapalım. Tek bir şart var burada; ortak akılda birleşelim, oturalım konuşalım. Ben daha iyi biliyorum, sen yanlış biliyorsun değil. Biz, hedefe gidelim. Amaç bu hedefi gerçekleştirmektir. Yoksa sen iyisin, ben iyiyim diyerek bu yolu tartışacak vaktimiz yok, bu meslekte iktidar olmalıyız.

Yolunuz açık olsun, hepinize başarılar diliyorum. Selamlar, sevgiler...

İKİNCİ OTURUM

**YENİ MUHASEBE VE DENETİM
SÜRECİ KAPSAMINDA
MESLEKİ EĞİTİM VE SINAVLARIN
DURUMU**

Rıfat T. NALBANTOĞLU
Oturum Başkanı
TÜRMOB Etik Komitesi Başkanı

- Sevgili Arkadaşlarım,

Sayın Genel Başkanım,

TÜRMOB'un çok Değerli Yöneticileri ve

Sevgili Oda Başkanı Arkadaşlarım,

Sizi böyle karşıdan görmek çok hoş ama bu hoşluğu uzun süre yaşayalım diye değil, mikrofonun açılmasını bekledik. Özel bir protestoya ihtiyaç yoktu yani. Şimdi, öncelikle ben hepinize yürekten teşekkür ediyorum. Gerçekten Samsun'un çok güzel bir bahar gününün bu güzel saatlerini

bizimle geçirmeyi göze aldığımız için hepinize yürekten teşekkür ediyorum. Sağolun.

7'cisini bugün Samsun'da gerçekleştirdiğimiz Türkiye Muhasebe Forumları gerçekten TÜRMOB'un forumdan sonraki çalışma dönemlerine çok ciddi ışıklar, çok ciddi katkılar sunan çalışmalar oldu. Ben bu forumun da aynı verimde geçeceğine gerçekten yürekten inanıyorum. Ev sahipliği yapan Samsun Odamıza da bir kez daha ben de teşekkür etmek istiyorum.

İzin verirseniz ben çok fazla bu güzel saatleri, güzel dakikaları bizimle geçiriyor olmanızı suiistimal etmeden çok kısa bir konuya değinip değerli arkadaşlarıma sırasıyla söz verip sonra toparlayalım istiyorum. Aslında bugün konuşmakta olduğumuz yeni TTK düzeni ve yeni muhasebe ve denetim sürecinde TÜRMOB'un rolü konusundaki temel görüşlerimizi birinci ağızdan, resmi ağızdan Sayın Genel Başkanımızdan çok da anlaşılır bir biçimde, çok da akılda kalır bir biçimde sabah açış konuşmasında dinledik, kendisine ben yürekten teşekkür ediyorum konuyu ortaya koyduğu çerçeve tartışmamıza, konuşmamıza yol açan değerlendirmeleri konusunda. Ve görüyorum ki, daha sonra söz alan çok değerli akademisyenlerimiz de değerli Oda yöneticilerimiz ve meslektaşlarımız da aşağı yuları aynı minvalde ve aynı görüşler. Burada tabii ki temel sorun belki de Kamu Gözetim Kurulu ile yapılması planlanan bir sınav meselesinde sanki bir temel ayrıntı gibi görünse de işin özünüle direk ilgili olduğu için, yani bu mesleği kim şekillendirecek, bu mesleğin

şekillenmesine kim yön verecek meselesi ve TÜRMOB'un ve meslek örgütlerinin aslında işlevini de direk ilgilendirdiği için meseleye sadece bir pratik uygulama sorunu olarak görmeyip, ilkesel bir sorun, mesleğin felsefesi anlamında bir sorun olarak değerlendirirsek daha doğru olur diye düşünüyorum. Belki de bu forumdan sonra aklımızda Sayın Genel Başkanımız biraz önceki konuşmasında tekrar vurgu yaptı ama belki de aklımızda çok net kalacak olan en önemli tarif, en önemli benzetme aşçı ve gurme benzetmesi herhalde. Ben bu anlamda hocalarıma gerçekten teşekkür ediyorum, bu güzel örnekle konunun hepimiz tarafından bir kez daha anlaşılmasına olanak sağladıkları için. Ve tabii ki şu soruyu da insan kendi kendine soruyor; sen belli bir düzeni kontrol etmek üzere kurulmuş bir kurulsan peki senin yaptığın sınavı ondan sonra kim denetleyecek? Yani o sınavın kalitesini kim ölçecek? O sınavın yeterliliğini kim test edecek gibi sorular var. Bu bir başka yeni kurumu gündeme getirir. Oysa aşçı ve gurme örneğinde olduğu gibi iş, işin aşçılık kısmı meslek örgütünün, bizim buradaki örgütlülüğümüzde TÜRMOB'un işinin, uluslararası normlara, uluslararası standartlara uygun yapıp yapılmadığının kontrolü de tabii ki Kamu Gözetim Kurulunda.

Değerli arkadaşlarım, bu oturumumuzda, bu yeni değişen düzenin mesleki eğitimlerimize, sınavlarımıza, staja olan etkileri ile staj, sınav ve eğitim yoluyla bu yeni sürece örgütün daha çabuk nasıl adapte olacağı konusundaki yol haritasını hep beraber aramaya çalışacağız.

Burada ben izninizle, Yeni TTK konusundaki temel yaklaşımlara birkaç atıfta bulunarak sözlerimi tamamlamak istiyorum; yeni TTK'nın çok temel üç tane unsuru var değerli arkadaşlarım. Yani içerdiği, iddia ettiği temel üç unsur var: Şeffaflık, hesap verilebilirlik ve bunların sürdürülebilmesi. Bu üç temel unsur, TTK'nin üstünde yükseldiği üç temel direk, üç temel sütun gibi düşünebiliriz.

Değerli arkadaşlarım, Kanun'u, tek tek maddeler halinde ya da içerdiği içerikler anlamında gruplar halinde irdelediğimiz zaman; tek tek Kanun maddelerini zaman zaman da gruplar, düzenlemeye çalıştığı alanlar anlamında baktığımız da zaten Kanun kimi zaman bu üç temel unsura, şeffaflık, hesap verilebilirlik ve sürdürülebilirlik unsurlarına ya direk atıfta bulunuyor ya da zımnen kimi atıflarda bulunduğunu görebiliyoruz.

Şimdi burada bu üç temel unsurun, dengede durabilmesi ve sağlam olarak kalabilmesi ve günlük hayatımızı da bu şekilde yansıtabilmesi için öncelikle "Kanun yapıcılarının", sonra da ticaret hayatının tüm unsurlarının, tüm aktör-

lerinin üzerine düşen bir görev olduğu açık. Çünkü siz, bazı şeyleri teknik olarak tarif edip teknik olarak anlattıktan sonra bunun uygulamaya geçmesinde bu aktörlerin üstüne, bu işe taraf olan aktörlerin üstüne çok önemli görevler düşüyor. Muhasebeciler, Yeni TTK sürecinin en önemli aktörleridir. Şeffaflık, hesap verilebilirlik, sürdürülebilirlik prensiplerinin işleyişinde mutlaka ve mutlaka sağlıklı bir muhasebe sistemine ihtiyaç vardır. Bu sağlıklı bir muhasebe sistemiyle desteklenemeyen bir ticaret yaşamı ve o ticaret yaşamını düzenlemeye çalışan kanunlar silsilesi, ayakları çok yere basmayan, gerçek hayatta karşılığını çok da kolay bulamayan bir duruma gelir, başarı şansı azalır. Bu anlamda bize gerçekten, çok önemli rol düşüyor diye düşünüyorum.

Şimdi bu yeni yaklaşımlarla, TTK'nin yeni uygulamalarıyla mevzuatın uluslararası uygulamalarla tam uyumlaştırılmış ya da uyumlaştırılmaya çalışılmış olduğunu görüyoruz. Muhasebeden bilgi isteyen kullanıcıların çeşitlenmiş olduğunu dolayısıyla muhasebeden beklentilerin, toplumun beklentilerinin artmış olduğunu görüyoruz. Bütün bunlardan sonra da muhasebenin işlevinin artmış olduğunu tespitini hep beraber yapma olanağına kavuşuyoruz değerli arkadaşlarım.

İşin tabii ki biraz önce paylaştığım gibi teknik yönü ayrı, yani doğru bir teknik organizasyonla mesela işte bu Kanun, doğru bir kanun yapma tekniği ile bu konuyu ilgilendiren tüm taraflarla tartışılabilir tartışılabilir yapılsa bile uygulamada mutlaka ve mutlaka bu işin taraflarının bu işin nasıl uygulanacağı konusundaki görüşlerine ve katkılarına hep ihtiyaç duymak zorundadır. Yani “insan kaynağı” profilinin de yani bu işi düzelterek, düzenleyecek ve geliştirecek olan insan kaynağı profilinin de mutlaka tespit edilmesi gerekmektedir. Bizim işte, bugün burada konuşmaya çalışacağımız konu; bu insan kaynağı profilinin yani mesleğe başlarken, mesleğe girerken aday meslek mensubu noktasından itibaren bir mesleğe giriş şartları, stajları nasıl yapacakları, eğitimlerini nasıl alacaklarını, hangi sınavlardan geçtikten sonra ruhsat sahibi olacakları, bunlar bizim mevzuatımızda biraz önce Değerli Genel Saymanımızın tarif ettiği gibi, aslında çok güzel uygulanan, çok başarı ile uygulanan konular ama işte, bu yeni düzen, bu yeni durum bütün bunları da yeni baştan bir gözden geçirme zorunda bizi bırakıyor. “Acaba bu konuda da almamız gereken önlemler var mıdır? Acaba bu konuda da yapmamız gereken işler var mıdır?” sorusunu gündeme getiriyor. Belki de bu tür durumlara adapte olma ve bu tür durumlardan en yüksek faydayla çıkabilme olanağına, deneyimine, bilgi ve birikime sahip meslek örgütlerinden bir tanesiyiz biz. Bugün karşı karşıya olduğumuz sorunu doğru algılayabilmek, o soruna doğru çözümler üretebil-

mek konusunda gerçekten, çok ciddi deneyimimiz, çok ciddi birikimimiz vardır. Ben çok eminim ki, bu deneyimimizle, birikimimizle bugüne kadar bu işleri yapmak konusunda hep birlikte gösterdiğimiz başarılı çalışmalarımızla mutlaka bu süreçten de alınımızın akıyla çıkacağımıza ben inanıyorum.

Ve yeni muhasebe ve denetim sürecine göre stajın genel hükümlerinin değerlendirilmesi, bu insan kaynağı profili diye tarif etmeye çalıştığımız, bizim mesleğimizin en temel noktası olan aday meslek mensuplarını direk ilgilendiren staj hükümlerinin değerlendirilmesi konusunda Değerli Hocam Profesör Doktor Ercan Bayazıtlı'ya sözü vermek istiyorum. Buyurun Değerli Hocam.

YENİ MUHASEBE VE DENETİM SÜRECİNE GÖRE STAJ GENEL HÜKÜMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Temel Eğitim ve Staj Merkezi Müdürü

- Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Genel Başkanlarım,

Değerli Oda Başkanlarım ve

Değerli Arkadaşlarım,

Türkiye Muhasebe Forumunda böyle bir konunun benim tarafımdan anlatılması istenildiği zaman gerçekten ne yapacağım konusunda çok düşündüm, neyi düşündüm? Yeni muhasebe düzeni diye adlandırıyoruz, yeni denetim düzeni diyoruz, bu yeni düzende staj ve meslek uygulamaları nasıl

olacaktır diye düşünüyoruz. Acaba peşinen, bizim bu yeni oluşturulan ve yahut da oluşturulacak olan koşullara adapte olmamız mı gerekecek, çok fazla noksanlıklarımız var mı? Düşündüm, ancak cevabını bulamadım. Bu nedenle nasıl bir örnek bulabiliriz bize diye düşündüm, herkesin de bildiği gibi bu mesleğin de kiblesi Amerika Birleşik Devletleri'dir, İngiltere'dir ve toparlayıcı bir mevzuat olarak da Avrupa Birliği uygulamalıdır. Bunları incelemeyi düşündüm ama şimdiye kadar yapılan tüm toplantılarda yurtdışına ilişkin uygulamaları anlatan birçok arkadaşımız oldu. Ama doğrusunu söylemek gerekirse hepsi teorik bilgi olarak anlatıldı. Amerika'da böyle, nasıl böyle? veya Avrupa Birliği'nde de böyle diyoruz. Bu nedenle ben öncelikle, mevcut durumda bizim staj sistemimize ilişkin olarak, içinde bulunduğumuz durum nedir, kısaca onu özetlemek istiyorum.

Bizim mesleğimizin hem giriş koşullarını hem de staj koşullarını belirleyen iki tane temel kaynak var arkadaşlar; bunların birincisi, Meslek Yasamız, ikincisi de, bu Yasa'dan alınan yetkiyle çıkarılan yönetmeliklerdir. Eminim ki, 3568 sayılı Yasa, çıkarıldığı yıllarda bu giriş koşullarına ilişkin hükümler veya Staj Yönetmeliğinin kabul edildiği tarihteki getirilen hükümler, o tarihteki yurtdışı uygulamalarıyla da uyumluydu. Doğal olarak gerek yurtdışındaki

koşulların gerekse ülke koşullarımızın gelişmesine paralel olarak bu Kanun ve Yönetmeliklerle getirilen çeşitli uygulamalar bizde de kanun değişikliği ve yönetmelik değişikliğiyle de içinde bulunulan zamana uygun hale getirilmeye çalışılmıştır. Bu nedenle de bizim ilk kabul edildikleri tarihten bugüne kadar Staj Yönetmeliğimiz üç kere, Sınav Yönetmeliğimiz ise dört kere değişmiştir. En son yapılan Genel Kurulumuzda, o günün ihtiyaçlarını karşılaması için Staj ve Sınav yönetmeliklerinin değiştirilmesi kabul edilmiştir. Genel Kurul tarafından, sınava ilişkin değişiklik önerileri kabul edilmiş olmasına rağmen maalesef bugüne kadar bizim elimizde olmayan nedenlerden dolayı yayınlanamamıştır. Ancak burada bir üzüntümü ifade etmek istiyorum; evet, doğrudur, Kamu Gözetim Kurulu kurulmadan önceki uygulamada bizim gözetim kurumumuz da Maliye Bakanlığı idi, bu bir gerçek, onun gözetimi altına bir kuruluşuz. Bizim Kanun ve Yönetmeliklerimiz oradan izin alınarak geçmektedir. Hukuk dilinde yanlış kavram kullanmış olabilirim ama ben pratik olarak böyle olduğunu algılıyorum. Yaptığımız bir sınav değişikliği Maliye Bakanlığı'ndan onay alınmadan yayınlanamıyor veya en son 5786 sayılı Yasa ile 3568 Sayılı Meslek yasamız TÜRMOB tarafından talep edilmesine rağmen Maliye Bakanlığı tarafından değiştirildi. Yasa niye değiştirilir? Herhangi bir konuyu, bir uygulamayı daha ileriye götürmek için değiştirilir değerli arkadaşlarım.

Oysa son yapılan bu yasa değişikliği ile dünyada, bizde ve çok sınırlı sayıda ülkede varolan ama çok gelişmiş dediğimiz birçok ülkede bile olmayan bizim bir uygulamamızı ortadan kaldırmışlardır.

Değerli arkadaşlarım, yapılan değişiklikle yani 6'ncı madde ile bizim mesleğimize staj sisteminin dışından meslek mensubu girmesinin yolunu daha çok açmışlardır. Hani çağın gereklerine, gelişen ve değişen koşullara ilişkin uygulamalar getirilecekti? Daha 3 yıl önce yapılan bu yasa değişikliğinde çağdışı, çağdaş normların uzağında ve bir önceki Kanun'a göre daha da geri sayılabilecek bir uygulamayla, 6'ncı maddeyi incelerseniz görürsünüz "mesleğe sınavsız" girişi anormal bir şekilde genişletmişlerdir ve bunu yapanlarda kendileridir. Kamu Gözetim Kurulu'da Maliye Bakanlığı'nın gözetimindedir, bunun aksini düşünmek hayalcilik olur. Keşke Kamu Gözetim Kurulu Başkanımız da burada olsaydı da beraber konuşsaydık bunları. Bu işin siyasi boyutudur. Ama böyle bir toplantıda siyasi konulardan tamamen uzaklaşarak da konuşmak pek de mümkün değildir değerli arkadaşlarım.

Bizim Kanunumuz, serbest muhasebeci mali müşavir olmanın koşullarını hem genel şartlar hem de özel şartlarda ortaya koymuştur ve buna paralel olarak aynı şekilde Staj Yönetmeliğinde de bu koşulları getirmiştir. Buradaki en önemli etken, konuşmamın ileri bölümlerinde değineceğim, özellikle Amerika, İngiltere ve Avrupa Birliği uygulamalarından esinlenerek, mukayese ederek söylemek istiyorum, en önemli getirilen uygulama, hiçbir ülkede olmayan “staja başlama giriş sınavının” konulmasıdır. Değerli arkadaşlarım, gerçekten biz kendi elimizdeki iyi şeylerin sanıyorum ki savunmasını veya kıymetini çok bilmiyoruz. Gerçekten, Staja Başlama Giriş Sınavının uygulamaya konulması, önce biliyorsunuz ki Staj Yönetmeliği ile getirildi, daha sonra Kanun’da da yerini aldı, böyle bir uygulama dünyada hiçbir ülkede yoktur. Staja Başlama Giriş Sınavı, gerçekten mesleğin kalitesinin artırılmasında bizim ülkemiz için sahip olunan çok önemli bir araç olarak değerlendirilmelidir.

İkinci bir hüküm de, yine meslek mensuplarımıza getirilen zorunlu eğitim kavramıdır ki, bu zorunlu eğitim kavramı zaten Kamu Gözetim Kurullarının esas faaliyet alanları içerisinde de görmek istedikleri, esasında meslek örgütlerinin de kendi üyelerinden talep ettikleri bir faaliyettir ki, bunun da önemi hiçbir zaman yadsınmaz.

Şimdi, bu Kanun ile Sınav ve Staj yönetmeliklerine birlikte baktığımız zaman, burada, esaslı, iyi ve kaliteli bir stajdaki hedefin şu olduğunu görüyoruz. Birincisi, meslek etiğini ve meslek bilincini yerleştirmek, gereksinmek, geliştirmek, ikincisi, hem Staj Yönetmeliğinde yer almıştır bu yabancı dil ve bilgi teknolojileri eğitime olanak sağlamak ve mesleki uygulamalarda uluslararası ve ulusal standartları etkin kılmaktır. Bunlara baktığımız zaman Yeni Türk Ticaret Yasası’na baktığımız zaman elektronik defterin gelmesi, elektronik genel kurulların yapılması bir anlamda bizim stajla getirmek istediğimiz uygulamalarla bir paralellik göstermektedir, bu da nedir? Bizlerin teknolojiye, günün gelişen iletişim araçlarına daha hakim olan, bunları kullanabilen, bu konuda yetiştirilmiş meslek mensubuna ihtiyacımız olduğunu göstermektedir. Ayrıca Kamu Gözetim Kurulu’nun düzenlemelerinde ve Yeni Türk Ticaret Yasası’nda meslek etiğine ciddi yer verilmiştir ki bildiğiniz gibi bu kavrama hem bizim Staj Yönetmeliğimiz’de hem de TÜRMOB uygulamalarında Etik Kurulu kanalıyla önemli yer verilmiştir.

Ama burada mesleğe girişte kalitenin nasıl arttırılacağı konusunda Staja Başlama Giriş Sınavı tek başına yeterli görülmemektedir. Ciddi bir biçimde bi-

zim örgütümüzün, bana göre bu benim kişisel görüşümdür; bir planlama yapması gerekmektedir; bizim ülkemizin ne kadar stajyere ihtiyacı vardır, ne kadar stajyer olmalıdır, biz ne kadar stajyer alırsak daha kaliteli bir staj eğitimi verebiliriz? Bunun üzerinde ciddi bir biçimde kafa yorulmalıdır diye düşünüyorum. Ama diğer taraftan uluslararası uygulamalara paralel olarak bizde de iki yıl olan staj süresi, yine son değişiklikle üç yıla çıkarılmıştır. Aynı zamanda gerek Kamu Gözetim Kurulu ile ilgili Kanun Hükmünde Kararnamede gerek uluslararası kuruluşların uygulamalarında veya hep deriz ya, ABD'deki çeşitli eyaletlerdeki uygulamalarda meslek kütüğüne ilişkin veya stajyerlerin sicillerinin takip edilmesine ilişkin çabaların yer alması gerektiği bulunmaktadır. Bizde de Oda Başkanlarımız çok yakından bilir veya stajyerleriyle gerektiği kadar ilgilenen meslek mensubu arkadaşlarımız da çok iyi bilir, TEOS adını verdiğimiz, stajyerlerimizin bilgisayar ortamında hem merkezden etkili bir biçimde izlenmesini hem Odalar bazında izlenmesine yol açacak bir program geliştirilmiştir ve uygulamaya konulmuştur.

Ben mesleğe giriş açısından bizim Kanunumuzdan, Yönetmeliğimizden kaynaklanan bir eksikliğimiz yok diye düşünüyorum. Peki, bununla ilgili olarak biz bu stajdaki genel hükümlerimizi bir taraftan içinde bulunduğumuz durum, Yeni Türk Ticaret Yasası, Kamu Gözetimi Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Hazine Müsteşarlığı, bir diğer taraftan diğer ülkelerdeki staj uygulamalarıyla karşılaştırsak nasıl bir sonuçla karşı karşıya kalıyoruz? Bu konuda bir iki noktada bilgi vermek istiyorum. Biraz önce dediğim gibi Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun, özellikle 65, 397, 398, 400 ve 515. maddeleri genellikle bu denetim faaliyetlerini, denetim faaliyetlerini kimin yapacağını, bunların kütüklerinin nasıl olacağını ve ne tür tablolar içereceklerini, bu tabloların hangi muhasebe politikalarına göre üretileceğini ortaya koyan ilgili maddelerdir. Bu maddelere ilişkin olarak çok ayrıntıya girmek istemiyorum, sizler çok iyi biliyorsunuz açıklamalar gereksiz olacaktır. Ama burada asıl söylemek istediğim şudur; gerek Türk Ticaret Kanunu'nda gerekse Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetimi Standartları Kurumu'nda esas olan meslek mensubu olunmasıdır. Yani bizim mesleğimiz, serbest muhasebeci mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik üzerine odaklanmıştır. Bu kuruluşların ileriye dönük yapabileceği her türlü çalışmanın, bizim mesleğimizi yok sayarak veya ihmal ederek yapılması mümkün değildir gibi gözükmektedir. O yüzden ben çok fazla karamsar değilim bu anlamda. Çünkü Türkiye'de maalesef ve maalesef her ne kadar yasa koyucu, yasama organı Türkiye Büyük Millet Meclisi olsa bile bizim ülkemizde herhangi bir kuruma ilişkin bir ya-

sa, kim kaleme almışsa o arkadaşımızın sübjektif yargılarına göre yazılmaktadır. Hal böyle olunca da, SPK'ya veya Maliye Bakanlığı'na ilişkin bir kanun çıkarılsa da bakın, ortak noktada göreceksiniz hemen sınav yapma yetkisini alma gibi bir düşüncenin olduğunu görmekteyiz. Sınav yapma yetkisini almanın bunlarda neden depreştiğini bana sorarsanız ben bir cevap veremem, bu bir insanın ruh halidir, herhalde sınav yapma yetkisi bütün yetkilerden daha güzel bir yetki diye değerlendiriliyor. Mesela biz hocalar da, sınav yapmanın çok matah bir şey olmadığını savunuyoruz ama madem öyle tatmin olacaklarsa olsunlar diyoruz ancak bu insanın ağrına gidiyor biraz. "Sen neden bu sınav yapma yetkisini eline almak istiyorsun" ya da "buradan ulaşmak istediğiniz amaç nedir?" Bizim sınavlarımız mı yetersizdir, bizim stajımız mı yetersizdir? Eğer buysa bunu söylemek lazım, tartışmak lazım. Bizim stajımızın neyi yetersizse açıkça ortaya koymamız lazım veya bizim meslek mensubumuzun neyi yetersizse açık açık ortaya koymak lazım. Gerçekten, çok samimi söylüyorum; mesela, ben sınavsız yeminli mali müşavir unvanını alan bir arkadaşımı, Profesör oldum, devlet, bana "Yeminli Mali Müşavirlik" unvanını verdi. Ben bugün serbest muhasebeci mali müşavir olsaydım, yeminli mali müşavir olma gibi bir hedefim olmuş olsaydı böyle bir sınava girme konusunda bu cesareti gösterir miydim, gösteremez miydim, gerçekten bilmiyorum. Gerçekten ben içinizden bir arkadaşınız olarak bu yapılan sınavların sınav konularını da sınav biçimini de çok iyi biliyorum, bu çekilir gibi bir şey değil, onu söyleyeyim size. Bu gerçekten, çok büyük bilgi isteyen, çok büyük sabır isteyen bir uğraşın sonucunda başarılan bir sınavdır. Siz, bu sınavı yok sayamazsınız, buna kimsenin gücü yetmez ve haddi de değildir derim, bu bir insafsızlıktır derim. Eğer sınavın içeriği, staj konularının içeriği yetersiz diye iddia ediliyorsa onun masaya konulması gerekecektir.

Ben şimdi çok merak ediyorum, biraz sonra da teker teker sizlere aktaracağım. Gelişmiş ülkeler gerek stajyer kabul ederken veya gerekirse ruhsat verirken belli sınav konularından adayları sınava tabi tutarlar. Demek ki, bizim de yapacağımız sınavlar bu sınav konularından oluşacaktır. Sınavın ya da o ders konusunun içeriğini bilemem, bu tartışılabilir. Denetim dersi deriz, içeriğini doldurmak herkese göre değişebilir, muhasebe dersi dersiniz, içeriğini doldurmak yine herkese göre değişebilir. Amerika'daki CPA sınavlarında muhasebeciyi tek grup olarak adını yazarlar, altında hangi grupların olduğunu bilemezsiniz ama ciddi biçimde alt başlığı vardır. İngiltere'deki CA dediğimiz Chartered Accountant sınavlarında ise muhasebe kodunun altına çok ayrıntılı olarak inilmiştir. Bizde de bu muhasebe grubu, serbest muhasebeci mali müşavirlik sınavında, finansal muhasebe, maliyet muhasebesi veya mali tablolar

analizi olarak adlandırılmıştır, bu genişletilebilir. Bir başka biçimde, bu yetmez de yönetim muhasebesi de buna ilave edilebilir. Esasen asıl bir stajyer veya bir meslek mensubu adayı akademik hayatı boyunca aldığı eğitimle ilişkili olarak bu sınav konularının içerisinde bulunan derslerin herhangi birisinden üniversite eğitim hayatında veya başka bir biçimde tescil edilmiş kurumlardan bu dersleri almışsa burada bir “muafiyet müessesesi” getirilmiştir. Bu, şu anlama gelmektedir; eğer Kamu Gözetim Kurumu, genç arkadaşımın dediği gibi bizim sınav konularımızın dışında eksikliğini hissettiği bir ders ile ilişkili olarak sınav yapmak istiyorsa, ben çok merak ediyorum, hangi dersten sınav yapacak? Amerika’yı yeniden mi keşfedecek ben çok merak ediyorum. Ama bizim sınav konularımız, bu anlamda yeterli midir dersiniz, tabii ki, bunun geliştirilmesi, içinin doldurulması, ihtiyaçlara göre genişletilmesi lazımdır. Ama şu vardır; bu uygulamayı yani staj uygulamalarını Amerika, İngiltere ve Avrupa Birliği ile karşılaştırarak anlatacağımı söylemiştim size, hepsini ayrı ayrı anlatmaktan ziyade ana başlıklarıyla karşılaştırmalı anlatmak istiyorum. Birincisi, Amerika’da araştırdım diyorum ya şunu yaptım; her ülkenin, meslek örgütünün broşürleri vardır, açarsınız, bakarsınız, okursunuz, şimdiye kadar bizim Forumlarda da bunlar anlatıldı.

Amerika’da CPA olmuş kim var, birisini bulun, bulalım dedik, bir de İngiltere’de kim olmuş onu da bulalım dedik. Bu arkadaşları, karşıma aldım, oturduk, o harıl harıl çevirdiğimiz alt kaynakları da karşımıza koyduk, dedik ki, nedir durum? Çok kısaca, Amerika’da ve İngiltere’de teorik olarak mesleğe girişte belli bir lisans eğitiminden mezunu olma koşulu var ama belli bir alana ilişkin mezuniyet şartı bulunmamaktadır. Ama bakın, bizde belli bir alana ilişkin mezuniyet şartı da bulunmaktadır. Yine ilerideyiz ancak ne yapmış İngiliz ve Amerikalılar? Lisansa ilişkin bir koşul getirmemekle birlikte en az 150 saat bizim alanımızla ilgili dersleri almış olma koşulunu getirmiştir. Böyle olunca siz, arkeoloji mühendisi olarak bu alana giremiyorsunuz demektir, güvenlik bu işte. Herhalde herkesin gönlünü yapıyor, “gel, sen CPA olabilirsin ama bak, şunları, şunları, şu dersleri almış olman gerekmektedir” diyor. Yine çeşitli modüllerden oluşan, belli bir süre içinde tamamlanması gereken sınavları koymuş ama “bu sınavlara ilişkin olarak da siz, eskiden eğitim hayatınızda bu sınavları vermişseniz bunlardan muaf olabilirsiniz” demiş. İşte, bu aynı uygulama İngiltere’de de bulunmaktadır, isim isim girip vaktinizi almak istemiyorum. Ama bir şey daha var; CPA sınavı olsun ve CA sınavı olsun yani Amerika ve İngiltere’de bunlarda sınava girme, stajın bitmesine koşul olarak getirilen bir uygulama değildir. Amerika’da zaten 2012 yılına ka-

dar staj zorunlu değildi, 2012'den sonra staj uygulaması zorunluluğu getirilmiştir. İngiltere'de üç yıllık staj vardır, 450 günlük staj vardır ve bu staj ile birlikte siz, sınavlara girmeye devam edebilirsiniz. Ama bizim ülkemizde maalesef, staj bitmeden sınavlara girilemiyor, bunların hepsi değerlendirilebilir.

Avrupa Birliği'ne geldiğimiz zaman da arkadaşlar, Avrupa Birliği'nin hepimizin dilinde pelesenk olan meşhur 8. Yönergesi. 8. Yönergenin çevirisi burada var. Gerek 8. Yönergede, gerek Amerika Birleşik Devletleri uygulamasında, gerekse İngiltere uygulamasında, bana “denetçi ruhsatı verilir” denen bir kelime varsa ben bu işi bırakıyorum arkadaşlar. Biz ne yapıyoruz? Biz, muhasebeciyiz, mali müşaviriz arkadaşlar. Bütün sistem, Amerika'da da, İngiltere'de de, Avrupa Birliği'nde de denetim yapacak meslek mensubunun özelliklerinin ne olduğu üzerine kurgulanmıştır. Siz nasıl denetçi olacaksınız diye staj, sınav veya koşul getirmemiştir. Ve bütün bu koşulların geliştirilmesi meslek odasına bırakılmıştır. Yani CPA denince zaten onu bir denetçi olarak kabul etmektedir. CA deyince de onu bir denetçi olarak kabul etmektedir. Onun için artık Kamu Gözetim Kurulu'nun bir uğraş yapması gerekmektedir. Kıdem, çalışma süresi, yaptığı iş sayısı gibi kriterler getirebilir. Ama hiçbir zaman denetçi unvanını ayrı bir meslek olarak getirmez. Denetim yapmaya yetkili meslek mensubu, serbest muhasebeci mali müşavirler vardır, o yüzden lütfen rica ediyorum biz denetçi olacağız falan filan demeyin, arkadaşlar. Ayrıca “muhasebe denetim mesleği” kavramını da lütfen kullanmayalım. Ne demek muhasebe denetim mesleği? Böyle bir şey yok ki, mali müşavirlik ve muhasebecilik var. Nasıl ki SPK'da kıdemine göre, çalışma süresine göre başdenetçi veya denetçi ünvanı verildi. Denetim yapabilecek, denetim yapmaya yetkili mali müşavirlik var diyebiliriz.

Bu arada sözlerimi bitirmeden önce çünkü gerçekten daha çok söylenecek söz var ama şimdi Türkiye ile ilgili kimsenin bilmediği bir uygulamayı anlatmak istiyorum. Gönlüm isterdi ki Kamu Gözetim Kurumu ile ilişkili olan arkadaşlar da, BDDK ve özellikle SPK ile ilgili arkadaşlarımız da burada olsunlar. Aynı hak, Türkiye'de Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğünde de var arkadaşlar. Sigortacılık Genel Müdürlüğü Kanunu'nda da kendisine bağlı sigorta şirketlerinin bağımsız denetimini yapma kriterlerini geliştirme hakkı o Genel Müdürlüğe verilmiştir. Bu, BDDK'ya verildiği gibi verilmiştir, SPK'ya verildiği gibi verilmiştir ve dikkat edin kamuoyunda da gerek kaza sigortaları gerekse diğer sigorta kollarında, sigorta sektöründe korkunç fonlar biriktirmektedir. Neredeyse bunların da derinliği İMKB'ye yaklaşıacaktır. Çünkü Hükümet, bu sektörü geliştirmek istiyor. Sigortacılık Genel

Müdürlüğü bu yetkisini kullanırken herkese olması gereken dersi vermiştir, 10 yıl önce TÜRMOB' a gelip işbirliği yapmıştır. Protokol imzalamıştır, demiştir ki, “biz, sizin ve bizim uzmanlarımızla ortak bir eğitim programı yapalım, bu eğitim programından sonra da yine ortak bir değerlendirme yapalım, TÜRMOB Genel Başkanının ve Hazine Müsteşarlığı'nın onaylayacağı bir sertifikayla da bunlara biz, herhangi bir bağımsız denetim firmasında sigorta sektörünü de inceleyebilir, denetleyebilir diye bir yetki verelim” demiştir. Niye Amerika'ya, niye başka yerlere gidiyoruz, bu örneği niye kullanmıyoruz? Ben, Türkiye'mizde, bizim mesleğimize ilişkin olarak karar verecek kim varsa hepsine iyi niyet nasip etsin diyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Rıfat T. NALBANTOĞLU
Oturum Başkanı

- Teşekkür ederiz Sayın Hocam.

Hocamın ortaya koyduğu görüşlerden bir kısmını çok uzun süre mutlaka tartışmak zorundayız ve cevabını bulmak zorundayız. Yani “denetçinin yanında staj yapılınsın” diye bir şey söyleniyorsa bu ne demek? “Denetçilik” diye bir meslek olacak demek. Bu cümle nereye gider, oraya gider ama denetçilik diye bir meslek olmaz, bizim denetçilerin hepsi mali müşavirdir, bizim Kanunumuzda da vardır, “denetçi biziz” iddiasındaysak eğer “denetçinin yanında staj”, “denetim ruhsatı” yada bunlara benzer kavramlar kullanırsak, kendi kendimizle çelişmiş oluruz diye düşünüyorum. Ama bunlar, mutlaka tartışmak zorunda olduğumuz konulardır.

Hocamın, tabii, o stajyer yani mesleğin planlanması konusunda söylediklerine katılmamak elde değil ama ben muhtelif konuşmalarda hep ifade etmişimdir; bir işi hangi zeminde yaptığın o işin kalitesi ve o işten beklediğin verimi çok ciddi etkileyen bir unsur. Yani Türkiye'de maalesef, hiçbir şeyin hesabı yok ki. Mesela, Anadolu Üniversitesi, bizim kaynaklarımızdan bir tanesi; yani Anadolu Üniversitesi Açık Öğretimi bitiren arkadaşlar bizim sınavlarımıza girebiliyorlar. Bu sene Açık Öğretimin kaç kişi alacağını Açık Öğretiminin dekanı bilmiyordur ki, dolayısıyla buna göre planlama yapmak çok güç. Ama tabii ki, doğrusu, tarif ettiğiniz, olması gerektir.

Bu işin staj yönüydü. O bir türlü yayınlanmayan Staj Yönetmeliğimizi hatırlatmış olmanız ve bir kez daha altını çizmiş olmamız gerçekten çok önemli.

İki sene oldu arkadaşlar yani Genel Kurulda hep beraber kabul ettik biz Staj Yönetmeliğini, oybirliği ile kabul ettik, Kanun'da yazıyor işte, "Maliye Bakanlığı bunu yayınlar!" İki senedir Maliye Bakanlığı'nda bekliyor, dikkatini zi çekerim.

Evet, şimdi bu süreçte SMMM ve YMM sınavlarının bir genel değerlendirmesini Bartın Oda Başkanımız Sayın Aykut Oktay Ulu yapacak. Buyurun Sayın Başkanım.

**YENİ MUHASEBE VE DENETİM SÜRECİNE GÖRE
SMMM VE YMM SINAVLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

Aykut Oktay ULU
Bartın SMMM Odası Başkanı

- Sayın Genel Başkanım,
Değerli Meslektaşlarım,
Değerli Oda Başkanları,

Bartın Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. 7. Türkiye Muhasebe Formunun gerçekleştirilmesine katkısı olan başta TÜRMOB olmak üzere Samsun SMMM Odamıza teşekkürlerimi sunarak konumuza geçmek istiyorum.

Sabahtan beri burada olduğumuz için ben de, hem bugün konuşulanları tekrara düşmeden hem de çok da ayrıntıya girmeden özet bir şekilde kısaca geçmek istiyorum sunumunu.

Konumuz, “Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecine göre Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Sınavlarının Değerlendirilmesi.” Hepimizin bildiği gibi 3568 sayılı Meslek Kanunumuzda üç tür sınavımız var; Staja Başlama Sınavı, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Sınavı ve Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı. Ve bu sınavların dışında yeni konumuz olan Yeni Türk Ticaret Kanunu ışığında denetçi olma sürecini de anlatmaya çalışacağım. Bunu ikiye ayırdım; birincisi eğitim süreci, ikincisi değerlendirme süreci.

Staja Başlama Sınavı, hepinizin bildiği gibi 120 soruluk, 20 tanesi genel kültür, 100 tanesi alan bilgisi olmak üzere her yıl üç kez yapılan, alan bilgisinin içerisinde de Muhasebe, Ekonomi, Maliye ve Hukuk alt başlıkları olan bir sınav. Bu sınavın genel özelliklerinde bağlı değerlendirme sistemi yatmakta, aslında hepinizin bildiği başarı notu “60”, ama burada adayın almış olduğu puandan çok, o sınava giren adayların ortalama puanının daha çok önemi olduğunu biliyoruz. Sınavın önemli ve olumlu yönlerine değinecek olursak, Anadolu Üniversitesi yapıyor, öncelikle Türkiye’de ki adaletli ve şaibesiz sınavlardan birtanesi olduğunu biliyoruz. Ayrıca bu sınavı yapma hakkı örgütümüzde yani TÜRMOB’da olmasına rağmen bu yetkisini tarafsız bir kuruma delege

etmesi de bu sınavın tarafsızca yapıldığını bir başka göstergesidir. Bu sınav için şahsım adına TÜRMOB ve TESMER'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Sınavımızla ilgili kamuoyunda dersanelerce yaratılan rant ya da dersane baskısı başlığı altında toplayabileceğimiz bir konu var. Ama biliyorsunuz Türkiye'de üniversite sınavlarında da bir dersane rantı var. Ama ben TÜRMOB ve TESMER olarak burada bir kez daha farkımız olduğunu düşünüyorum. O da şu; hepinizin bildiğiniz gibi TESMER'in hazırlamış olduğu ve Odalarımızın aracılığıyla stajyerlere sunduğumuz CD'lerde, bu CD'lerin yeterince değerlendirildiğinde ve TESMER'in sisteme yüklediği yaklaşık 3000-4000 soruluk bir soruları çözüldüğünde aslında çok da dersanelere ihtiyaç olmadığını göreceğimiz kanaatindeyim. Sonuç olarak Staja Başlama Sınavı, devam etmeli diye düşünüyorum. Ayrıca Staja Başlama Sınavına ileride yabancı dil soruları eklenmeli mi eklenmemeli mi bunu değerlendirmeliyiz.

Kamuoyunda diğer bir konu da; Staja Başlama Sınavındaki başarı oranının fazla olduğu. Son 10 yıllık staja başlama sınav sonuçlarının ortalamasına başarı oranının %13 ile %15 arasında olduğunu görmekteyiz. Bu rakamın da çok yüksek olmadığı bir aşikar.

Staj Başlama ve Mesleki Yeterlilik Sınavlarını artık daha farklı tartışmamız lazım, Hocamız Prf.Dr. Ercan Bayazıtlı'da belirtti. Bu üç yıllık staj aslında nasıl değerlendirilmeli? Yani meslek mensubunu ileride hem denetim hem de mesleğe hazırlama sürecinde ara sınavlar konulabilir mi? Yeterlilik sınavlarının bir kısmı staj süreci içerisinde yapılabilir mi? Yabancı dil sınavını koymak gerekir mi? Ve en önemlisi, TFRS ile UFRS'yi ayrı bir sınav konusu olarak sınavlara koyalım mı? Bunlar önümüzdeki günlerde tartışacağımız konular diye düşünüyorum.

Yeminli Mali Müşavirlik Sınavlarından, ilginç bir istatistikle devam etmek istiyorum; 2000 ile 2007 yılları arasındaki yeminli mali müşavirlik sınavlarını kazanma oranı %14, 2008-2009 yılları arasında %7, 2010-2011 yılları arasında %2,5. Muhtemelen böyle devam ederse sınavı kazanma oranı 2012-2013'de %1'in altına düşecek.

Peki, TÜRMOB'un yaptığı Yeminli Mali Müşavirlik Mesleki Yeterlilik Sınavındaki başarı oranları böyleyken, 2011'de Maliye Bakanlığı tarafından yapılan özel YMM sınavındaki, tek bir sınavdaki başarı oranının yüzde 97,5 olduğunu biliyor muydunuz?

Belki % 2,5 da sınava giremeyenler diye düşünüyorum, yoksa %100 olacaktı.

Buradaki son değerlendirmem Şöyle; hep böyle giderse sınavları Maliye Bakanlığı mı yapmalı ? ya da YMM sınavları kaldırılmalı mı bu istatistiklerle? Yorumu sizlere bırakıyorum.

Denetim sürecine geldiğimizde Genel Başkanımızın da ifade ettiği gibi, Avrupa Birliği 8. Direktifi, IFAC 8 Numaralı Eğitim Yönergesine bugün ciddi anlamda atf oldu. Aslında AB 8. Direktifinde kesin bir gözetim belirlemiyor, aslında bağımsız denetimde Şeffaf bir seçim sürecini öngörüyor, bağımsız denetim firmalarının etkisinde kalmamayı ve sisteminin Şeffaf olmasını öngörüyor.

Peki, IFAC denetçi olma Őartlarında öne çıkanlar neler? Mesleki ehliyet ve ruhsat, tecrübe ve sürekli eğitim.

Şimdi denetçi; kimler denetçi olmalı? Nasıl denetçi olmalı? Burada kaliteyi nasıl yakalamalıyız? Hep beraber bu sorunun cevaplarını arayalım. Kimler denetçi olmalı TTK'da ve 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede net bir Şekilde var, Türk Ticaret Kanunu 400. maddesinde denetçiyi, 400'üncü maddeye bak, "ancak ortakları Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik unvanı taşıyan bir bağımsız denetleme kuruluşu olabilir" demektedir. 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2-a maddesinde de ruhsat almış Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali MüŐavirden bahsetmektedir. Yani sadece Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavir ruhsatı almış kişiler denetçi olabilir. SMMM ve YMM'lerin zaten mesleki sınavlarını vermiş, denetim de dahil birçok konuda yapılan sınavları baŐararak ruhsatlarını aldıkları için bu hakları Şuanda kendilerinde olmalı diye düşünüyorum.

Peki, nasıl denetçi olunur? Eğitim ve değerlendirmeye mi? Sınavla mı? Kalite hangisiyle yakalanır? Sermaye Piyasası Kurulunun yapmış olduğu en son sınavın başarı oranı %6,8. 2008 ve 2010 yılları arasındaki SPK tarafından denetim firmalarının denetlenmesinde denetlenen 47 firmadan listeden çıkarılan firma sayısı 7, uyarma verilen firma sayısı 20, idari para cezası alan firma sayısı 16, denetimi tamamlanmayan firma sayısı 3, rica etsem toplar mısınız geriye kaç firma kaldı?

Şimdi, TÜRMOB'un eğitim projesinde denetçi eğitimleri, 5786 sayılı kanunla yapılan değişiklikle düzenlenen Zorunlu Eğitime baktığımızda, uzun süredir üzerinde çalıŐılan bir proje olduğunu görüyoruz. Bu proje başladı, Genel Başkanımız sabah da bahsetti, Türk Ticaret Kanunu, KOBİ-TFRS, Denetim, Denetim Uygulamaları başlığı altında toplam 100 saate yakın bir denetim eği-

timinden geçiyoruz. TTK ve TFRS tamamlandı, denetim eğitimi şunda başlamak üzere.

Peki 5786 Sayılı Kanun ile 3568 Sayılı Meslek Yasamıza eklenen 44'üncü madde de meslek mensuplarının mesleki faaliyetlerine fiilen devam ettirmeleri ve Birlik ve Odalar tarafından düzenlenecek mesleki gelişim ve eğitim seminerlerine katılmaları zorunludur denmektedir. Şunda ülkedeki diğer meslek örgütleriyle bizi kıyasladığımızda TÜRMOB kadar üyelerini, mevzuatını hazırlayan ve eğitime bu kadar önem veren bir kuruluş daha var mıdır? Sormak istiyorum!

Tüm bunlardan da anlaşılacağı üzere denetçinin, bence zorlaştırılarak yapılan sınavlarla değil meslek mensubu unvanı almış meslektaşlarımızın TÜRMOB'un bu kadar önem vererek yapmış olduğu eğitimlerden geçerek, eğitim sürecini tamamlamış meslektaşlarımız olabilir diye düşünüyorum. Zaten faal meslek mensuplarımız, bizler SMMM veya YMM ünvanlarımızı aldığımız andan itibaren bir denetim faaliyetinin içerisindeyiz, finansal tablolarımızı hazırlarken, beyanname ve bildirimlerimizi yaparken, muhasebe sürecine katkı sunarken, Vergi ve Ticaret Kanunu düzenlemelerine göre uygunluk denetimini zaten gerçekleştiriyoruz. Bir de SPK, KOBİ-TFRS ve denetim eğitimleriyle beraber tüm aslında bunlar pekiştiriliyor.

Sonuç olarak ben bizim yöremizden bir söz ile tamamlamak istiyorum; şimdi Zonguldak Bartın biliyorsunuz madenci bölgesi, bizler madenci yöresinde de "Yüz karası değil, kömür karası böyle kazanılır ekmek parası" deriz. Bu yüzden de bugüne kadar gösterdiğimiz hem sınava girerek hem staj sürecinde ki emeğimiz ve alın terine dayanarak söylüyorum "denetçi" ünvanını hak ediyoruz ve bu hakkımız için mücadeleden hak ettiğimizi belgelerimizi bundan sonra "denetçi" ünvanında da görmek ve geri adım atmamalıyız. Hepinize saygılarımı, sevgilerimi sunuyorum.

Rıfat T. NALBANTOĞLU
Oturum Başkanı

- Bartın Oda Başkanı Sayın Oktay Ulu'ya teşekkür ederiz.

Sevgili Arkadaşlarım, yine aynı konuda Gaziantep Yeminli Mali Müşavirler Odası Sekreterimiz Sayın Ali İhsan Kaya değerlendirmede bulunacak.

Buyurun Sayın Kaya.

**YENİ MUHASEBE VE DENETİM SÜRECİNE GÖRE
SMMM VE YMM SINAVLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

Ali İhsan KAYA
Gaziantep YMM Odası Sekreteri

- Sayın TÜRMOB Genel Başkanım ve Yöneticileri,

Sayın Devlet Eski Bakanım,

Değerli Oda Başkan ve Yöneticileri,

Çok Değerli Meslektaşlarım, hepinizi Gaziantep Yeminli Mali Müşavirler Odası adına saygıyla selamlıyorum.

Zamanımız kısa olduğu için bazı konuları biraz kısa geçeceğim. Şimdi serbest muhasebeci mali müşavir olmanın ve yeminli mali müşavir olmanın

şartlarını hepimiz biliyoruz, bunları geçeceğim.

Burada önemli olan konu, Staja Başlama Sınavının konulmuş olması ve bu sınavın çok ciddi bir şekilde yapılıyor olması. Sınavda çok ciddi bir değerlendirilmenin yapılıyor olması, Mesleğe daha kalifiye kişilerin alınmaya çalışılması. Burada TÜRMOB'un hakkını vermek gerekiyor. İş baştan çok sıkı tuttular ve mesleğe daha az kalifiye olanların girişini engellediler ve meslektaş enflasyonu da engellediler. Ancak stajyerlerimizin SGK'lı iş bulmaları konusunda bazı sıkıntıları oluyor, bu da mesleğe olumsuz yansıyor, yeri gelmişken bunu da söylemek isterim.

Şimdi yeni düzenlemelere baktığımızda, Yeni TTK'da ve 660 sayılı Muhasebe ve Denetim Standartları'na ilişkin Kamu Gözetimi Kanun Hükmündeki Kararnameye baktığımızda denetçi olabilecekler, Yeni TTK'da 400. maddede belirlenmiş. Denetçi, ancak ortakları yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir unvanını taşıyan bir bağımsız denetleme kuruluşu olabilir, orta ve küçük ölçekli anonim şirketler bir veya birden fazla yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşaviri denetçi olarak seçebilirler diyor. Ancak henüz KOBİ şirketlerinin ayırımı belirlenmemiştir. Yeni TTK taslağı 6 yıldır gündemde olmasına rağmen birçok belirsizlikler halen devam

etmektedir. Bu arada KOBİ kriterleri, Avrupa Birliğinde orta ölçekli 50.000.000 Euro yani yaklaşık 120.000.000 TL ciro iken şuanda Türkiye’de 25.000.000 Türk lirasıdır. Küçük ölçekli işletme kriteri Avrupa Birliği’nde 10.000.000 Euro iken yani yaklaşık 25.000.000 TL olarak bakarsak Türkiye’de 10.000.000 TL’dir. Biz her şeyimizi Avrupa Birliği’ne göre yaparken KOBİ kriterlerini de Avrupa Birliği’ne uyumlu hale getirmeliyiz.

Denetçinin neye göre denetim yapacağı 402. maddede şu şekilde belirlenmiş; bağımsız denetçinin denetim raporunda Türkiye Muhasebe Standartları çerçevesinde şirketin mal varlığı, finansal ve kârlılık durumunun resmini gerçeğe uygun olarak ve dürüst bir şekilde yansıtıp yansıtmadığı belirtilir. Ayrıca TTK 88. maddede de, 64 ve 88. madde hükümlerine tabi gerçek ve tüzel kişiler, gerek ticari defterlerini tutarken gerek münferit ve konsolide finansal tablolarını düzenlerken Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yayınlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve bunların ayrılmaz parçası olan yorumlara aynen uymak ve bunları uygulamak zorundadırlar demiştir.

Şimdi 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye baktığımızda da, 1.maddede amaç olarak uluslararası standartlara uyumlu Türkiye Muhasebe Standartlarını oluşturmak ve yayınlamak, bağımsız denetimde uygulama birliğini, gerekli güveni ve kaliteyi sağlamak, denetim standartlarını belirlemek, bağımsız denetçi ve bağımsız denetim kuruluşlarını yetkilendirmek, bunların faaliyetlerini denetlemek ve bağımsız denetim alanının kamu gözetimini yapmak yetkisine haiz Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartlarını Kurumunun kuruluş, teşkilat, görev ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

2. maddede, bağımsız denetçi, bağımsız denetim yapmak üzere 3568 sayılı SMMM ve YMM Kanunu’na göre yeminli mali müşavirlik ya da serbest muhasebeci mali müşavirlik ruhsatını almış meslek mensupları arasından kurum tarafından yetkilendirilen kişiler olarak ifade ediyor.

Şimdi, bunları belirttikten sonra şunu söyleyebiliriz; TÜRMOB-TESMER, bugüne kadar meslek mensubunun eğitimini, stajını, kurslarını ve sınavını başarı ile yapmıştır. Bunun sonucu halen yuvarlak olarak 84.000 SMMM ve 4.000 YMM olmak üzere toplam 88.000 meslek mensubu olduğunu görüyoruz. TÜRMOB, bununla da yetinmemiş yeni TTK’nın yasalaşmasıyla birlikte 2011 yılında yeni TTK, TFRS, UFRS ve bağımsız denetim için eğitim verecek hocaları maddi, manevi büyük bir özveri ve ciddi bir eğitmeden geçir-

miş ve 2012 yılında 88.000 kişilik bu büyük bir camiyayı sözünü ettiğimiz yeni Yasalara uyum ve denetçi yetiştirmek için eğitim seferberliğine girişmiştir. Bu eğitimler başlamış ve yeni TTK yürürlüğe girmeden de bitirilecektir sanıyorum.

Bu yeni yasaların asıl muhatabı olan iş dünyasının üst birliğinin yani TOBB'un ise çok daha büyük maddi imkanları olmasına karşılık aynı duyarlılığı yeterince göstermediğine şahit oluyoruz. Ama TÜRMOB, çok daha kıt imkanlarla kendi camiasının eğitimini üstlenmiş ve devam ettirmektedir. Bu çalışmaların ve gayretlerin altını çiziyoruz. Hiçbir sivil toplum kuruluşunun bu kadar yoğun, özverili ve ciddi bir eğitim çalışması yaptığını sanmıyoruz. Denetimin sertifikalandırılmasında tek yetkili konuma gelen Kamu Gözetimi Kurumunun bu çalışmayı dikkate alacağını temenni ediyor ve umuyoruz. İşin doğrusu, TÜRMOB ve TESMER'in gerek SMMM'lerin mesleğe giriş, staja başlama sınavları gerek SMMM'lik ve YMM'lik sınavlarıyla ilgili kurslar konusundaki çabalarını, son olarak da yeni TTK, TFRS ve bağımsız denetim eğitimlerini, bu konulardaki ciddiyetlerini, fedakârlıklarını taktir etmemek mümkün değildir.

Şimdi gelelim bugüne; bugün iş dünyasında devrim sayılacak yasalara uygun meslek mensubu yetişmektir amacımız diyebiliriz. Gerçi, ikincil düzenlemeler henüz çıkmadı ama temel sistem belirlenmiştir. Şimdi bunlarla ilgili yapmamız gerekenlere bakalım. Artık yeni dönemde muhasebe kayıtlarını Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına göre tutacağız. Bunun için de TFRS'ye göre muhasebe kaydını tüm SMMM ve YMM'lerin yani tüm meslek mensuplarının öğrenmesi ve uygulaması gerekmektedir.

Yeni dönemde tüm sermaye şirketleri bağımsız denetçi tarafından denetlenecektir; kim bunlar? SMMM ve YMM'ler ile bunların kurdukları bağımsız denetim şirketleri, yani bizler. Bağımsız denetimi de denetim standartlarına göre yapacağız. Bunun için denetim standartlarını da öğrenmemiz gerekmektedir. Şimdi bunun için ne yapmamız gerekir? Bir, SMMM ve YMM sınavlarındaki derslere yeni TTK ve 660 sayılı KHK hükümlerine göre TFRS ve Bağımsız Denetim Standartları derslerinin bir şekilde ilave edilmesi veya konulara dâhil edilmesi gerekiyor. Mevcut Yönetmeliğe göre yeminli mali müşavirlerin her dersten 100 üzerinden 50 ve aritmetik ortalamada da 65 alması gerekiyor. SMMM'lerin ise ortalamada 60 alması gerekiyor. Bu konudaki notun da yükseltilebileceğinin tartışılması gerektiğini düşünüyorum.

Yine, mevcut Yönetmeliğe göre yanında staj yapılan meslek mensubu tarafından verilen tezkiye, ayrı ders gibi ortalamaya dahil edilmektedir. Bunun da ortalamadan çıkarılması daha kalifiye meslek mensubu yetiştirilmesi açısından önemlidir diye düşünüyorum.

Yine, bir diğer konu, yabancı dil konusu. Bu konu SMMM Staj Yönetmeliğinde stajın hedefleri arasında 6.maddede yabancı dil ve bilgisayar eğitimine imkan vermek olarak belirlenmiş olmasına rağmen sınavlarımız arasında yok. Bu konunun da tartışılması gerektiğini düşünüyorum.

Ayrıca 6102 sayılı TTK'nın 88.maddesi, 5.fıkrası şöyle diyor; “Türkiye Muhasebe Standartlarının hüküm bulunmayan hallerde ilgili oldukları alan dikkate alınarak 4. Fıkıradaki belirtilen ayrıntıya ilişkin düzenleme, ilgili düzenlemede de hüküm bulunmadığı takdirde milletlerarası uygulamada genel kabul gören muhasebe ilkeleri uygulanır” diyor. Şimdi burada denetçinin yabancı dili olmazsa Türkiye Muhasebe Standartlarında hüküm bulunmayan konularda uluslararası araştırmayı nasıl yapacak? Bu sebepten yabancı dil konusunun ve sınava ilave edilmesi hususunun tartışılması gerektiğini düşünüyorum.

Sözlerime son verirken hepinizi saygıyla selamlarım.

Rıfat T. NALBANTOĞLU
Oturum Başkanı

- Evet, teşekkür ederiz.

Evet, sevgili arkadaşlarım, bizim Oturumumuzun son konuşmacısı Muğla Oda Başkanımız Sayın Hasan Demir. O da zorunlu eğitimi, bu zorunlu eğitimin unsurlarını ve bu yeni muhasebe sürecinde acaba bu zorunlu eğitim ile ilgili yeni bir değerlendirme yapıp yapmamamızın gerekliliği üzerinde duracak. Herhalde Türkiye’de “ya, biz zorunlu olarak eğitime tabi olalım, her yıl işte 100 saat, 150 saat neyse yönetmelik ne söylüyorsa, zorunlu olarak bir eğitim alalım” diye, bunun kararını genel kurulda oybirliği ile alan, ondan sonrada yönetmeliği bir türlü, biraz önce bahsedilen bir diğer Yönetmelik gibi yayınlanmayan bizim dışımızda bir başka meslek grubu da yoktur herhalde diye düşünüyorum. Buyurun Sayın Hasan Demir.

**YENİ MUHASEBE VE DENETİM SÜRECİNE GÖRE
ZORUNLU MESLEKİ EĞİTİMİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Hasan DEMİR
Muğla SMMM Odası Başkanı

- Değerli Genel Başkanım,

Değerli Bakanım,

Değerli TÜRMOB Yöneticileri,

Değerli Oda Başkanı ve Oda Yöneticisi Arkadaşlarım,

Sevgili Meslektaşlarım,

7. Türkiye Muhasebe Forumunun bu oturumunda sizlere hitap etmekten dolayı memnuniyetimi belirtmek istiyorum. Bana bu olanağı verdikleri için değerli TÜRMOB Genel Başkanına, Yönetimine ve ilgililere çok teşekkür ediyorum.

Evet, son oturum, son konuşmacı, çok da sabrınızı zorlamak istemiyorum, mümkün olduğu kadar kısa bir şekilde sunumumu tamamlamak istiyorum.

Sevgili meslektaşlarım, bildiğiniz gibi mevcut TTK, 50 yılı aşkın bir süredir uygulanıyor. Ancak bugünkü ekonomik şartlar ve gereksinimler karşısında yetersiz kalmış, Türkiye'nin ekonomik ve finansal alanda rekabet etme gücü sınırlanmıştır. Yeni Türk Ticaret Kanununun, muhasebe meslek mensuplarının iş modelini çok ciddi bir şekilde değiştirecek düzenlemeleri de beraberinde getirdiğini hepimiz biliyorsunuz. Bilindiği gibi yeni TTK, Temmuz ayında yürürlüğe giriyor. Bugüne kadar birçok işletme, sadece Vergi Usul Kanununa göre mali tablo düzenlerken artık yeni TTK ile birlikte bu finansal tablolar TFRS'ye uygun bir şekilde düzenlenmeye devam edilecek. Dolayısıyla KOBİ'ler, Genel Başkanımızın da açış konuşmasında ifade ettiği gibi uluslararası ortamda kendilerini gösterebilecekler, ayrıca işletmelerin tüm taraflarına doğru, anlaşılır ve şeffaf bilgi sunulacak, uluslararası sermaye piyasasında işletmelerin finansal tabloları geçerlilik kazanacaktır.

KOBİ-TFRS'ye geçiş, teknik bir değişiklikten çok daha fazlasını ifade etmektedir sevgili meslektaşlarım. Yeni TTK ile başlayan süreçte muhasebe

meslek mensupları esasında kültürel bir devrim yaşamaktadırlar. Finansal raporlarının temellerini muhasebe standartları, denetim, kurumsal yönetim, eğitim, sürekli mesleki eğitim, meslek etiği ve iç denetim oluşturmaktadır. Bu köprünün ayaklarından birinin olmaması finansal raporlamayı eksik kılar. Bu yeni dönemde Türk Ticaret Kanunu'yla, buna bağlı TFRS ve bağımsız denetim ile ilgili gerçekten, mesleğimizi, bizleri çok önemli gelişmeler, çok önemli günler beklemektedir. Muhasebe mesleği, içinde bulunduğu çevre nedeniyle bilgi çağından ve küreselleşmenin beraberinde getirdiği değişimlerden en çok etkilenen mesleklerden biridir. Muhasebe meslek mensubunun teknolojik, ekonomik ve sosyal değişimler karşısında etkin ve yeterli olabilmesi için sadece okuldan alınan eğitim ile yetinmeyip meslek yaşamı boyunca eğitimine devam etmesi önem kazanmıştır. İşte, sürekli eğitim veya yaşam boyu eğitim olarak adlandırılan eğitim yaklaşımları muhasebe meslek mensuplarının, çağımızın gelişmelerini algılayabilmesi ve onlara ayak uydurabilmesi için bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır. Meslek mensuplarının doğru ve güvenilir bilgi sunabilmek için değişimleri izlemeleri ve kendilerini bu konuda geliştirmeleri gereklidir. Artık insanların gençliklerinde öğrendikleri şeyleri yaşam boyunca kullanmaları mümkün değildir. Çünkü bugün çok önemli değişimlerin meydana gelme süresi, bir insanın ömründen daha kısa sürede olmaktadır. Meslek mensubu, görev niteliği ne olursa olsun birbirinden farklı bilgi kullanıcıları için bilgi üretmektedir. Bunun gerçekleştirilmesi için meslek mensubunun belli bir birikim ve eğitime sahip olması beklenmektedir. Daha öncede değinildiği gibi gelişen teknoloji, bilgiye ulaşmayı kolaylaştırmakta ve güçlü, doğru ve güvenilir bilgi birikimine neden olmaktadır. Böyle bir durumda muhasebe meslek mensubunun doğru ve güvenilir bir şekilde bilgi üretebilmesi için son gelişmelerden ve değişimlerden mutlaka haberdar olması gerekmektedir.

Meslek mensuplarının mesleki faaliyetlerini fiilen devam ettirmeleri için TÜRMOB ve Odalar tarafından düzenlenecek mesleki geliştirme ve eğitim seminerlerine katılma zorunluluğu vardır. Genel Başkanım da ifade etti, ben de sunum nedeniyle rastladım birkaç gün önce. Genel Kurulda kabul edildi yönetmelik. Yönetmelikte “zorunlu eğitim” ile ilgili kısaca neler vaat ediliyor, neler zorunlu haller arasında yer alıyor, kısaca sizlerle paylaşmak istiyorum.

TÜRMOB, demin de ifade ettiğim, bir, TÜRMOB ve Odalar tarafından düzenlenecek mesleki geliştirme eğitim seminerlerine mutlaka katılma zorunluluğu var. Bu zorunluluk bildiğiniz gibi 3568 sayılı Yasamızın, 5786 sayılı Ka-

nunu ile değişen 44. maddesinde yer almakta. “Meslek içi eğitim ile ilgili konular, eğitim programları ve süreleriyle diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir” ibaresi Yasa’da yer almakta ve bu Yönetmelik hazırlanarak 2 yıl önce TÜRMOB Genel Kurulu’ndan geçtikten sonra, öğrendiğimiz kadarıyla Maliye Bakanlığına yayınlanması üzerine gönderilmiş ancak Staj Yönetmeliği gibi bu Eğitim Yönetmeliği de bir müddettir bekliyor.

3 yıl önce Yasa değişti ancak söz konusu yönetmelik 3 yıl içerisinde çoktan yayınlanması gerekirken, çoktan meslek mensuplarının ve Odaların uygulamaya geçmesi gerekirken herhalde Maliye Bakanlığı’nın bilmediğimiz düşünceleri yüzünden bekliyor.

Yönetmelikte, henüz yayınlanmamış olmasına rağmen TÜRMOB tarafından hepimizin bildiği gibi bir yıl öncesinde başlayan çok yoğun “Eğiticilerin Eğitimi Projesi” bana göre çok olağanüstü başarılı bir projedir. Demin de ifade ettiğim gibi 01 Mart tarihinden itibaren tüm Türkiye’de, meslek mensuplarıyla yüz yüze yapılan eğitimler, gerçekten, TÜRMOB’un, Odaların ve meslek mensuplarının bu eğitimlere Yönetmelik yayınlanmadan bile ne kadar hazırlıklı olduğunun önemli bir kanıtıdır.

Biraz nce Değerli Bakanımız Sayın Masum Türker stadımız da belirtti, tekrar tekrar eğitimlerle biz bu dönemi kesinlikle başaracağız.

Meslek Yasamızın 44. maddesine istinaden hazırlanan bu Yönetmelik meslek mensuplarının yaşam boyu öğrenme sürecini benimsemelerini sağlamak amacını taşıyor. Müşterilerine ve diğer paydaşlara yüksek kaliteli hizmet sunmalarını sağlamak üzere mesleki yetkinliklerini arttırmak ve gelişmelerini sağlamak, meslek standartlarıyla, etik kurallara uygun tesisi de teşvik etmek, uygulama, mevzuat ve yöntem bilgilerinde yeterli ve yetkin olmalarını sağlamak, uzmanlık alanları, st unvanlar ve yeni iş alanları için hazırlanmalarını sağlamak amaçlarını taşıyor. Yönetmelikte bunlar gibi çok önemli amaçlar tarif edilmiş.

Bu yönetmelik, serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirlerin, çalışma yeri, çalışma şekli ve çalışma unvanı ne olursa olsun tamamının meslek ruhsatlarını edindikleri günden başlayarak meslekle ilişkilerinin kesildiği güne kadar tabi olacakları geliştirme eğitimlerine ilişkin düzenlemeleri kapsıyor.

Sürekli Mesleki Geliştirme Eğitim Merkezi, zorunlu eğitimlerin, bu eğitimlerin nasıl ve ne şekilde olması gerektiğini programlayan bir Merkez olacak.

Bu eğitim programları da halihazırda günümüzde büromuzda, işyerlerimizde, firmalarda uyguladığımız mesleki konularla birlikte, bunun dışında çok daha önemli, yabancı dilden tutun çok daha farklı kişisel gelişim, moral değerleri eğitimi, uluslararası mesleki standartlar gibi çok önemli konuları içermektedir.

Görüldüğü gibi gerçekten debiraz öncede ifade ettiğim gibi çok çeşitli ve de çok önemli programlar bu Yönetmelikte yer almakta ve gerçekten, mesleğimizin uluslararası düzeyde boy ölçüşebilecek şekilde daha donanımla hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu Yönetmelikte, Sürekli Mesleki Geliştirme Eğitim Programlarına katılım ve başarı tarif edilmekte, Sürekli Mesleki Geliştirme Eğitim Programlarına tüm meslek mensuplarının meslek ruhsatlarını edindikleri yılı takip eden yılın ilk gününden başlayarak meslekle ilişkilerinin kesildiği güne kadar düzenli olarak katılmaları ve programları tamamlamalarını zorunlu kılmaktadır.

Yönetmelikte Sürekli Mesleki Geliştirme Eğitim süreleri çok güzel bir şekilde tarif edilmiş. Her meslek mensubunun yılda en az 30 saatlik ve her üç yılda 120 saatlik Sürekli Mesleki Geliştirme Eğitim Programına katılması zorunlu hale geliyor. Üç yıllık dönemde de 120 saatin üzerindeki olan mesleki gelişim eğitimi alması halinde gelecek yıla bu eğitimler devredilmiyor.

Sürekli Mesleki Geliştirme Merkezi tarafından planlanan ve programlanan, Sürekli Mesleki Geliştirme Eğitim Programının yüz yüze eğitim yöntemiyle Odalarımızdaki, TESMER şubelerinde düzenlenmesi halinde, her yıl için en az 10 saatlik yüzyüze eğitim alınması gerekmektedir.

Burada tabii, bu Odalarda yapılan eğitimlerin mutlaka akredite olması gerekmektedir.

Bunun dışında Yönetmelikte çok önemli bir husus var, ben o hususu gördüğüme gerçekten çok mutlu oldum. Çünkü hep bugüne kadar Odalarda, Odalardaki çalışmalarda ifade edilen bir husus var, kağıt üzerinde komiteler, kağıt üzerinde komisyonlar var şeklinde. Bu zorunlu eğitim kapsamındaki Odalarda komitelerde, komisyonlarda çalışan meslek mensuplarının da kaç saat, hangi konular, Yönetmelikte yok ama ben bunu öneri olarak sunmak istiyorum; gündemli toplantı halinde ve hangi konuların görüşüldüğünü bunu, Mer-

keze, TÜRMÖB'a göndermek suretiyle ve TÜRMÖB tarafından akredite edilmesi sonucu zorunlu eğitim kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Aynı zamanda Odalarımız mesleki yayın, mesleki dergi çıkarmakta gerçekten zorlanmaktadırlar. Meslek mensuplarının, Odaların mesleki yayınlarına yazdıkları makaleler, hakemli dergilerde yazdıkları makaleler de mutlaka bu zorunlu eğitim kapsamında değerlendirilmesi gerekir. İşte, şimdi burada bulunduğumuz Forum gibi, konferans, sempozyumlarda katılan etkinlikler de bildiri sunmak, konuşma yapmak, katılmak gibi durumlarında mutlaka zorunlu eğitim kapsamında değerlendirilmesi gerekir. Zaten Yönetmelikte de buna benzer bir, iki husus var.

Sürekli eğitimlerle ilgili Merkezde bir sicil söz konusu, her meslek mensubu için sicil tutuluyor. Zaten bu eğitimlerde yani TFRS, TTK ve bağımsız denetim eğitimlerinde görüldü ki, TÜRMÖB bu konuda gerçekten, son derece hazırlıklı, herkesin kartları var, kartlar vasıtasıyla hangi eğitime ne kadar, ne şekilde katıldığı tespit edilmekte. Bu Yönetmelik yürürlüğe girdiği zaman hiçbir sorunla karşılaşacağımızı sanmıyorum.

Meslek mensubu ruhsatı aldıktan sonra, eğitim çalışmalarına katılmama hakkına sahip. Ama eğer işe başlarsa işe başladıktan sonra 60 saatlik teorik eğitimi almak zorunda, almazsa mesleki faaliyetlere başlayamıyor. Gerçekten çok önemli bir husus; zorunlu eğitimlere katılmayan meslek mensuplarına yönelik tabii ki, yaptırımlar var. Bu yönetmeliğe göre gözetim yada denetiminde stajyer çalıştıramıyor. Disiplin Yönetmeliğinin hükümleri uygulanıyor. "Büro tescil belgesi" vize edilmiyor, faaliyet belgesi talebi yerine getirilmiyor. Tabii, bu husus yok ama diğer mesleklerde var, oradan benim aklıma geldi, "ruhsatın askıya alınması" bana göre de çok önemli bir husustur diye düşünüyorum.

Tabii, bu zorunlu eğitimlerin programlanmasında çok önemli kıstasları göz önünde bulundurmak gerekiyor. Maliye Bakanlığı, bildiğiniz gibi 2-3 yıl önce, durdu, durdu, meslek mensuplarının boş zamanı hangi günlerdir diye düşündü ve buldu, Katma Değer Vergilerini beyanından sonra meslek mensuplarının rahat nefes alacağı 3-5 günü buldu ve oraya BA ve BS'leri koydu. Buna benzer şuanda mükellef bilgileri formlarını getirdi. Ancak bu işi yapan koskoca camiaya siz danışmazsanız getireceğiniz her türlü uygulama yanlış olur, aldığımız bilgiler sağlıklı olmaz. Haziran ayına niye koymuyorsunuz bu bilgileri? O nedenle zorunlu eğitimleri programlarken Maliye Bakanlığının düştüğü, bilerek ya da bilmeyerek düştüğü hataya düşmemek gerekir diye düşünüyorum.

Tabii ki, Odaların hazırlayacağı programları TÜRMOB'un onaylaması gerekiyor; meslek mensuplarını zora sokan, işini engelleyici konularda program koymamak gerekiyor diye düşünüyorum.

Çok daha tane tane anlatabilirdim ama zamanı iyi kullanmak için çok hızlı geçtim ve sonuç olarak sözlerimi bitirmek istiyorum. Muhasebe mesleği için sürekli mesleki eğitim gereklidir; ruhsat almayı, ömür boyu mesleği sürdürmeye hak kazanma olarak görmemek gerekiyor. Örneğin, araç kullanmak için ehliyet alan ancak 10 yıl, 20 yıl sonra trafiğe çıkan bir kişi, herkes için tehlike arz ediyorsa her meslek için zorunlu eğitim de gerçekten gereklidir. TÜRMOB ve Odalarımızın bir süredir sürdürdüğü bu çalışmayla da zorunlu eğitime hazır olmuş olduğunu kanıtlamış oldu.

Beni dinlediğiniz için, sabrınız için çok teşekkür ediyorum.

Rıfat T. NALBANTOĞLU

Oturum Başkanı

- Evet, çok teşekkür ederiz Sayın Başkan. Ayrıca tane tane konuştunuz. Bu Oturuma yaptığınız katkılar ve paylaştığınız bilgiler için çok teşekkür ederiz.

Şimdi ben Sevgili Hasan Başkanının sözlerine bir, iki şey ilave edip hemen söz almak isteyen, katkı koymak isteyen birkaç arkadaşımız varsa onlara söz verip oturumu tamamlamak istiyorum. Çünkü başlarken suiistimal etmeyeceğimiz konusunda söz vermiştik.

Bir defa çok güzel bir konunun altını çizdi Sevgili Başkan; yani zorunlu bile olmasa, ortada bir zorunluluk bile olmasa eğitimin ve bilgi yenilemenin şart olduğu, insanın yapmakta olduğu, hangi işi yapıyorsa yapsın o işe saygının çok temel bir unsuru olduğunun altını çizdi. Çok teşekkür ederiz, doğrudur, TÜRMOB ve bizim meslektaşlarımız bu konuda çok duyarlılar. Bir de tabii, mevzuat değişiklikleri zorunlu hale getiriyor, mesela, şimdiki bu standartların doğası gereği muhasebe uygulamaları, muhasebe işi daha dinamik bir yapıya haliyle kavuşacak ve dolayısıyla aslında bu dinamik yapıya eğitimle ve bilgiyle kendini yenileme yoluyla ayak uyduramayan da üzgünüm ama sistemden çıkacak. Ve belki de o zaman üstünlükler arasındaki rekabetin, haksız rekabetin değil de üstünlükler arasındaki rekabetin hüküm sürdüğü daha iyi iş, daha iyi bilginin prim yaptığı bir düzene doğru geçeceğiz diye düşünüyorum.

Sınav konusunda değerli Başkanlarımın tespitlerine de yürekten teşekkür ediyorum. Tabii ki bu düzene uygun olarak sınav içeriklerinin yeniden tasarlanması, bu duruma daha uygun hale getirilmesi, kaldı ki Hocamın açış konuşmasında söylediği çok önemli bir şey vardı, aslında bizim çok fazla eksikliğimiz yok yani ama tabii ki her yeni değişen duruma karşı yeni bir tasarlama, yeni bir şey yapmak uygun olur diye düşünüyorum.

Sevgili Başkanımın, %97,4 idi yanılmıyorsam, %97,5 diye tarif ettiği sınava ilişkin ben de bir şey söyleyeyim; o da herhalde bir Bakanlığın, dünyanın herhangi bir yerinde yaptığı korsan, ilktir yani, korsan sınav yaptılar resmen. Anayasa Mahkemesinde işin görüşüleceğini öğrendiler, iş gidiyor, apar topar tak bir korsan sınav, işte %97 küsur başarı. Aslında Anayasa Mahkemesi yazdı gerekçeli kararında, böyle bir şey yapamazsın, böyle bir şey yapma hakkında yoktur yani. Ama o korsan sınav oldu, başarı oranı da %95'lere kadar vardı.

Staj meselesiyle ilgili olarak tabii Sevgili Hocamın hem işin teorik boyutu hem de fiilen işi yürüten uygulamalarından bizlerle paylaştığı görüşlerine gerçekten teşekkür ediyoruz. Ben staj konusuyla ilgili sadece üç noktanın altını direk sizleri, meslektaşlarımızı ilgilendirdiği için çizmek istiyorum. Staj yapılan yer yani stajyerin bu işe yarın bir gün koyacağı katkıyı belirlemesi anlamında. Yanında staj yapılan meslek mensubunun pozisyonu; yani bilgi düzeyi, kendini yenilemesi, stajyere vereceği katkı. Oda Başkanlarıma, bir konuyu daha hatırlatmak istiyorum; stajı denetleyen örgütsel yapının durumu. Bizim bu denetleme işimiz, bu stajı denetleyecek işin normlarına, kurallarına uygun hale gelip gelmediğini denetleyecek örgütsel yapının durumu da bu arkadaşların yetişmesi ve mesleğe katılmaları noktasında çok önemli unsurlardan bir tanesidir diye düşünüyorum.

Evet, peki, buyurun,

İbrahim AKEL
Mersin SMMM Odası Başkan Yardımcısı

- Tüm katılımcıları saygıyla selamlıyorum.

TÜRMOB Genel Saymanı Burhan Gezgin Üstadım- “kapıları birbirimize açmalıyız” dedi, biz, kapılarımızı sürekli açmamıza rağmen, Haksız Rekabet Kongresinde de Gelir İdaresine yine aynı serzenişte bulunmuştum, “bize kar-

şı sevgisizliğiniz niye?” Bu Örgüt, Türkiye’de gerçekten, sizin de bahsettiğiniz gibi ilkleri başarmanın şerefine ermiştir. 2001 yılında Lütfü Kırdar’da uzaktan, yerinde eğitime perspektif bakışı tartıştık, 3 yıl sonra TESMER’de başında olduğunuz, Yönetici olduğunuz Kurumda bu eğitimleri hayata geçirdik. Ve yine, sürekli ve zorunlu eğitim, 2. Türkiye Muhasebe Forumunda sizin de benim de görev aldığım, tebliğ sunduğum, 120 saat önerdiğimiz tebliğlerle sürekli ve zorunlu eğitim, yaşam boyu öğrenme yine, tartışıldı. Bu örgüt, denetim boyutunu, muhasebe standartlarını hiçbir zorunluluk olmadan 20 yıldır sempozyumlarla tartışıyor. Bu örgütün yeterliliğini, yetkinliğini bu kadar basit bir şekilde tartışmak sınavla algılatmak gerçekten çok ayıp diye düşünüyorum.

Tabii ki, dünyayı nasıl bilirsiniz? Kendiniz gibi bilirsiniz, burada tenzih ediyorum çok ciddi üstatlarımız da o kurumlardan yetişmiştir ama “Hacivat-Karagöz” sınavlarında o yeterlilik belgesini, YMM belgesini almak o arkadaşlarımızın zaten mesleğe girerken ne kadar etik başladıklarının bir göstergesidir. Bunun pratiklerini illerde nasıl iş kabul ettiklerini gözlerimizle göreceğiz.

Tabii ki, yeterliliğimizi kimse sorgulamamalı, bu örgüt, gerçekten, staja başlama sınavındaki performansıyla Türkiye’deki en zor mesleğe girişi gerçekleştirdiğini zaten göstermektedir.

Bir tek şeyi, son bir şeyi paylaşmak istiyorum; “nispi temsil” ile bu örgütün gücünü yok etmek isteyenlere inat, birlikte hareket etmeliyiz. 20 yıllık bu örgüt, meslek siyasetinin ne olduğunu, ötekileştirme yapmadığımızı, herkese eşit mesafede hizmet sunulduğunu, ortak paydamızın meslek mensubu olduğunu herkese göstermiştir. Farklı algılamalarla bu örgütü zayıflatma anlayışında olanlara hep birlikte “hayır” deyip önümüzdeki dönemde de el ele, kol kola birlikte hareket etmemiz gerektiğini düşünüyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Rıfat T. NALBANTOĞLU
Oturum Başkanı

- Başka var mı arkadaşlar söz almak isteyen arkadaşımız? Hanımefendi’ye de verelim son sözü, zaten başka da yok isteyen kimse. Evet, buyurun,

Yasemen ORAL

Muğla SMMM Odası TESMER Yönetim Kurulu Üyesi

- Hepinize merhabalar.

Forumumuzun ve oturumunuzun konuları çok özenle seçilmiş, hepimiz almamız gereken mesajları aldık. Başta, Muğla Odası Başkanımız Hasan Bey'e çok teşekkür ediyorum, bizlere hep bu fırsatı verdi, eğitimlerde bize çok fazla destek verdi, en fazla eğitimi alan Odalardan biriyiz ve ufkumuzu açmasını sağladığı için Hasan Başkanımıza çok teşekkür ediyorum. Ayrıca TÜRMOB Genel Başkanı Nail Bey'e çok, çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Rıfat T. NALBANTOĞLU

Oturum Başkanı

- Evet, efendim, biz de size teşekkür ediyoruz.

Evet arkadaşlar, sanki standartlar, yeni görevler, kurullar gibi nedenlerle sıkıntılı bir ortam geliyormuş gibi bir havaya giriyorum ama emin olunuz TÜRMOB, Odalarımız ve sizler bu problemlerin hepsinin üstesinden gelecek deneyime, bilgiye, birikime, enerjiye sahibiz. Bu tür problemler hep doğabilir ama biz bunların hepsinin üstesinden bir şekilde geliriz.

Hangi vesileyle olursa olsun bu saate kadar kalıp bizi dinlemek nezaketini gösterdiğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

PANEL

**YENİ MUHASEBE VE DENETİM
SÜRECİNDE TÜRMÖB'UN ROLÜ:**

***“HESAP VEREBİLİRLİK, LİDERLİK,
MENTORLUK, REHBERLİK”***

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı
İstanbul SMMM Odası Başkanı
TÜRMOB Haksız Rekabet Kurulu Başkanı

- Saygıdeğer konuklar, TÜRMOB'un Sayın Genel Başkanı ve değerli kurul üyeleri, Türkiye'nin dört bir yanından gelen değerli Oda Başkanları, değerli kurul üyesi arkadaşlarım, değerli meslektaşlarım, sizleri sevgi ve saygıyla selamlayarak TÜRMOB Türkiye 7. Forumumuza hoş geldiniz. Öncelikle bu Forumu düzenleyen, emeği geçen arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Bir teşekkürüm de Samsun ilimize muhasebe mesleğine yararlı bir meslek Odasını kazandıran Samsun Oda Yönetimine, başta değerli dostum Ahmet Hayvalı olmak üzere emeği geçenleri de kutluyorum.

Konuşmama başlamadan önce iki günden beri Ordu'dan buraya gelen İstanbul örgütüne de ayrıca teşekkür ediyorum. Sabah 9.55'te salondaydı arkadaşlarım, onlara bir teşekkür borcum var.

Evet, değerli meslektaşlarım, değerli konuklar, 7. Türkiye Muhasebe Forumunun bu yılki ana temasını, yeni muhasebe ve denetim sürecinde hesap verebilirlik, liderlik, mentorluk, rehberlik kavramları ışığında TÜRMOB'un rolünü ele alacağız. Değerli meslektaşlarım, bilindiği gibi hem yeni TTK'de, hem de bu kanun çıkmadan önce ülkemizde birçok platformda çok kullandığımız ve devamlı vurgu yaptığımız kavramlardan biri de kurumsal yönetim, başka bir ifadeyle yönetişimdir. İyi kurumsal yönetimin birbirini tamamlayan 8 özelliğinden biri hesap verebilirliktir. Değerli meslektaşlarım, hesap verebilirlik; kurumların faaliyet, işlem ve eylemlere ilişkin bir otoriteye karşı açıklama sorumluluğunu ifade etmektedir. Bu açıklama sorumluluğu, görev ve yetkiler konusunda net çizilmiş prosedür ve süreçleri gerektirmektedir. Bu bakımdan hesap verebilirlik hizmet sunumundaki aksaklıkların tespit edilmesini, aksaklıkların nedenlerini açıklamayı, işin sorumluluğunu veya sonuçlarını üstlenmeyi içermektedir. Hesap verebilir olmanın olmazsa olmaz şartı, şeffaflıktır. Bu açıdan bakıldığında şirketlerin, kurumların ya da devletlerin bilgilendirme süreçlerini yeniden gözden geçirmeleri ve iş yapış biçimlerini bu gelişmeye göre adapte etmeleri gerekmektedir. Hesap verebilirlik görev, yetki ve sorumluluklar kullanırken ilgililere karşı cevap verebilir, eleştiri ve ta-

lepleri karşılayabilir olmaktır. Bu anlamda yeni TTK ile bu kavram daha da anlam kazanmakta, kamu veya özel kurumlar hesap verebilirliklerini tartışmak durumunda kalmaktadırlar.

Değerli meslektaşlarım, liderlik; bir örgütün amaçlarını gerçekleştirme ya da bu amaçları değiştirmek için yeni bir yapı ve prosedür başlatma olarak tanımlanabilir. Liderlik bıraktığımız etkidir. Yeni TTK kapsamında liderlik; bir kurum ya da kuruluşun farklılaşması, yaptığı işlerle ön plana çıkması, arkasından diğer kurumları ve insanları çekebilmesidir. Değerli meslektaşlarım, mentorluk ve rehberlik ise muhasebe ve denetim alanında başarılı bir kariyer için gerekli olan bilgi ve becerileri geliştirme konusunda meslek mensubu adayına destek olmak ve rehberlik etmektir. Nitelikli bir meslek mensubunun yetiştirilmesinde adayın çalışkan ve nitelikli olmasının yanı sıra iyi bir mentorunun olmasının da rolü büyüktür. Mentorun başlıca nitelikleri nelerdir diye baktığımızda; tecrübesini aday meslek mensubu ile paylaşmaya hazır bir danışman, aday meslek mensubuna moral aşılayarak destekleyen bir psikolog, aday meslek mensubunun kişisel performansını değerlendiren bir öğretmen, aday meslek mensubunu çırak gibi yetiştiren bir usta, aday meslek mensubunun her zaman başvurabileceği bir bilgi kaynağı ve yönlendirici, aday meslek mensubuna kişiliği ile bir model... Buradan anlaşılacağı gibi, mentorluk meslek mensubunun danışman veya işveren olmasının çok ötesinde bir kavramdır ve meslek eğitiminin can damarıdır. Bu nedenle burada mentor bir özel isim olmaktan çıkmış; yol gösterici, kılavuz, rehber anlamındadır. Nitekim IFAC eğitim standartlarında, yanında staj yapılan meslek mensubu mentor olarak ifade edilmiştir. Yeni TTK ışığında mentorluk yeni bir düzenlemeye, alışmaya çalışanlara yol göstermek, onlar adına planlama yapıp vizyon çizmek olarak yorumlanmaktadır. Bu anlamda, bu süreçte vizyonu çizecek olan bizleriz değerli meslektaşlarım. Bir başka anlamda da her birimiz bir mentor olmak zorundayız. İşte değerli arkadaşlarım, yeni süreçte TÜRMOB'un rolünü tartışırken bu kavramlar ışığında tartışmanın daha doğru ve yapıcı olacağına inanmaktayım.

Değerli konuklar, değerli katılımcılar, Forumun ana konusu bu olmasına rağmen, bugün Türkiye'nin dört bir yanından gelen meslek mensuplarımızın bu Forumda bazı soruların da yanıtlarını aradığını bilmekteyiz. Örneğin, angaryalar azalacak mı? İşlerimizi yetiştirebilecek miyiz? Benim yeni süreçte yerim ne olacaktır? Ekmeğim elimden mi alınıyor? İşte buna benzer soruları da ilerleyen vakitte değerli katılımcılara soracağız ve yanıtlarını aramaya çalışacağız.

Panel iki bölümden oluşacak. Birinci bölümde değerli katılımcılar sunumlarını yapacaklar. Benim özellikle Forumun amacına ulaşabilmesi açısından değerli konuşmacılardan ricam 15 dakika içerisinde konuşmalarını yapmalarıdır. Ve bu 1. tur bittikten sonra siz değerli katılımcıların görüş ve katkılarıyla Forumumuzu zenginleştirmek istiyoruz. Ben ilk sözü Gelir İdaresi Başkan Yardımcımız Sayın Mustafa Güneş'e vermeden önce birkaç tane sıkıntımızı kendisiyle paylaşıp bu konudaki sorunlarımıza da yardımcı olursa sevineceğimizi belirterek başlamak istiyorum. Tabii Sayın Güneş konuyla ilgili olarak Bakanlığımızın TÜRMOB' la ilişkilerini, yeni süreçte TÜRMOB'dan neler beklediklerini bizlere ifade edeceklerdir. Ama ben izninizle buraya gelmeden önce Sayın Güneş, Mayıs ayında sadece meslek mensuplarının yapacağı işleri saymak istiyorum. Bakın bu ay, özel iletişim vergisi vereceğiz, BSM vereceğiz, geçici vergi vereceğiz, imzalamak zorunda olduğumuz beyannamelerle ilgili vergi dairelerine ayın 15'ine kadar liste vereceğiz, muhtasar beyanname vereceğiz, KDV beyannamesi vereceğiz, SGK' ya bildirimlerde bulunacağız, Ba-Bs vereceğiz ve bir de 413 No.lu tebliğe göre mükellef bildiriminde bulunacağız. Şimdi burada iki tane sorum var. Bunlardan bir tanesi, biliyorsunuz, ayın 15'ine kadar vermemiz gereken bir bildirim var. TÜRMOB'un Sayın Genel Başkanının size bu konuda bir talepte bulunduğunu biliyoruz. Biliyorsunuz 4 No.lu tebliğe göre bu bildirimlerin vergi dairesine manuel ortamda verilmesi gerekmektedir. Yine bildiğiniz gibi aracılık sözleşmeleriyle ilgili olan tüm bildirimler, meslek mensupları bunları bildirmekte ve biz camia olarak bu bildirim gereksiz olduğuna inanmaktayız, bu bilgilerin sizin elinizde olduğuna inanmaktayız, ayın 15'inden önce bunu kaldırmayı düşünüyor musunuz? Yine Sayın Gelir İdaresi Başkan Yardımcım, inanın bürolar sabahlara kadar çalışıyorlar. Herkesin merakla bekledikleri 413 sayılı tebliğe göre bunca işin yoğunluğundan sonra Mayıs ayı sonuna kadar bu bildirim süresini uzatmayı düşünüyor musunuz? Ve yine bununla bağlantılı olarak evet, işin ciddiyeti açısından özel hukuk cezaları yerinde gibi gözükebiliyor. Ama maalesef bunların sorumluluğunu, çilesini, külfetini biz meslek mensupları çekiyoruz. Şu mükerrer 355 yerine başta 413 Tebliğ olmak üzere genel usul cezasına çevirmeyi düşünüyor musunuz? Bu kadar sorunun yeterli olduğuna inanıyorum ve ilk sözü Gelir İdaresi Başkan Yardımcımız Sayın Mustafa Güneş'e veriyorum. Buyurun Sayın Güneş.

Mustafa GÜNEŞ
Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı

- Sayın Başkana çok teşekkür ediyorum, sağ olsun, yeni durumda TÜRMOB'un rolü konusunun içerisinde yıllardır birikmiş konuları da gündem yaparak başladı. Ben öncelikle sunumumu arz ettikten sonra o konularda da kamu tarafında durum nedir, yani hakikaten bu alanda meslek mensuplarının yapmış olduğu hizmet ve katkı yadsınmaz. Ama devletin ihtiyacı noktasından da olaya baktığımızda ne yapılabilir konusunu da düşünmek gerektiğini düşünüyorum. O konuda da görüşlerimi ifade edeceğim.

Sayın konuklar, değerli meslek mensupları 7. Türkiye Muhasebe Forumuna hepiniz hoş geldiniz. Günümüzde muhasebe ve denetim mesleği dünyada olduğu gibi Türkiye'de de önemli bir gelişme ve değişme göstermektedir. Halka açık anonim şirketlerin çoğalması, sermayenin giderek tabana yayılması, para ve sermaye piyasasının gelişmesi, mali tabloların düzenlemesinin ve denetiminin önemini bir kat daha arttırmıştır. Ülkemizde de muhasebe mesleği; uluslararası arenada meydana gelen değişim ve gelişmelerden uzak kalmaz. Küresel ve bölgesel olarak yaşanan gelişmelerin ülkemizi ve dolayısıyla da muhasebe mesleğini nasıl etkilediğini bilimsel bir çerçevede tartışmak ve muhasebe mesleği için alınacak önlemlere rehberlik sağlamak adına ortak etkinliklerin gerçekleştirilmesi gerekir ki TÜRMOB'un da bu doğrultuda ulusal ve uluslararası alanda gerekli adımları attığını görmekteyiz. TÜRMOB, profesyonel muhasebe mesleğinin gerek nicel, gerekse nitel olarak geliştirilmesi doğrultusunda çok güzel çalışmalar yapmaktadır. Ben şahsım olarak TÜRMOB'a, ülkemize muhasebe ve denetim alanında vermiş olduğu ve vereceği hizmetler için sizlerin huzurunda teşekkür etmek istiyorum.

Muhasebenin temel amacı, işletmelerin ticari faaliyetlerinin parasal sonuçlarını tam ve doğru bir biçimde kayıt altına alarak bu şekilde oluşturulan veri ambarından çıkarılacak bilgiler neticesinde kullanıcılara doğru ve kullanılabilir finansal raporları üretmektir. Şirketlerin gerçeği yansıtan sağlıklı ve kaliteli finansal raporlar düzenlemeleri, yatırımcıların şirketlerin genel finansal görünümünü daha kolay değerlendirmesini sağlayarak sermaye piyasalarının daha etkin işlemesine katkıda bulunarak doğrudan yabancı yatırımları hızlan-

dırmaktadır. Son yıllarda dünyada yaşanan finansal krizlere baktığımızda da gerçek anlamda finansal tablolar üzerinde denetimin yapılmaması, söz konusu krizlerin ortaya çıkmasına neden olan en önemli faktörler olarak göze çarpmaktadır. Ülkemizde muhasebe ve denetim sisteminin gelişimi işletmelerin, dolayısıyla ekonominin gelişmesiyle yakından ilgilidir. İşletmeler büyüdükçe ve ekonomik ilişkilerinin boyutu arttıkça işletmelerin yönetimi açısından da muhasebe kayıtlarının, finansal raporlarının ve denetimin önemi artmaktadır. Zira sağlıklı büyümek isteyen her işletme tüm ekonomik ilişkilerini kavrayan ve objektif şekilde bunları kaydedebilen bir muhasebe sistemine sahip olmalıdır. Bu ise objektif temelleri olan muhasebe ve raporlama sisteminin oluşturulmasıyla mümkündür. İyi bir muhasebe denetimi, bir işletmede sağlıklı ve etkili bir risk yönetim sürecinin çok önemli bir parçasıdır. Zira zayıf bir muhasebe denetimi risk alıp saklanmasına ve kontrol uygulamalarına engel olma potansiyeli taşır. Nitekim işletmeler faaliyetlerini sağlıklı ve güvenli bir şekilde sürdürmeleri ve güçlü bir sermaye tabanını muhafaza etmeleri için iyi bir bağımsız denetçiye ihtiyaç duymaktadırlar. İşte bu ihtiyaç sizin gibi yetişmiş ve yetiyecek değerli meslek mensupları tarafından sağlanacaktır. Bilindiği üzere, 14 Şubat 2011 tarihli Resmi Gazete’ de yayımlanan 6102 sayılı TTK ülkemiz ticari hayatına birçok yenilik getirmiştir. Bu yeniliklerin en önemlileri muhasebe ve denetim alanıyla ilgilidir. Yeni TTK’ da ticari defterler ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır, buna göre her tacir ticari defterleri tutmak ve defterlerinde, ticari işletme ve mal varlığı durumunu açık bir şekilde ortaya koymak zorundadır. Türkiye muhasebe standartlarını belirleme yetkisi ise malumunuz olduğu üzere 660 sayılı KHK ile Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumuna geçmiş ve ülkemizde muhasebe ve bağımsız denetim konusunda tek yetkili otorite bu kurum olmuştur. Yeni dönemde meslek mensuplarına oldukça önemli görevler düşecektir. Bağımsız denetim olgusu ve yeni muhasebe düzeni beraberinde yeni yasal ve idari düzenlemeleri getirmektedir. Bu yeni düzenin kavranması ve işletmelerin bu düzene geçirilmesinde en büyük katkıyı da siz meslek mensupları yapacaktır. Bu sebeple meslek mensuplarının bu geçiş döneminde kendilerini hazırlamaları önemlidir. Nitekim TÜRMOB’ un ve Meslek Odalarının bu konuda çok duyarlı olduğunu Gelir İdaresi Başkanlığı olarak görmekteyiz. Yeni düzen sadece işletmeleri ve muhasebe mesleğinin mensuplarını etkilemeyecek, bunun yanında Gelir İdaresi olarak bizim çalışmalarımızı da etkileyecektir. Bildiğiniz gibi ülkemizde vergi sistemi beyan sistemine dayanmaktadır, bu nedenle mükellefler tarafından tutulacak muhasebe kayıtları ve bu kayıt sonunda oluşacak ticari ve mali karlar vergi matrahının belirlenmesinde büyük bir öneme sahiptir.

Bu aşamada Türkiye muhasebe standartlarını uygulayacak olan mükelleflerin hangi hesapları nasıl kullanması gerektiği, hesapların tanım ve işleyişleri hususlarında belirlemenin yapılması gerekmekte olup; Başkanlık olarak da bu konuda çalışmalarımız devam etmektedir.

Öte yandan muhasebe sisteminin oluşturulmasından sonraki aşama ise, bu standartlarla uyumlu olarak hazırlanması gereken finansal tabloların denetimi olacaktır. Dolayısıyla finansal tabloların denetiminde de belirli standartların oluşturulması gerekmektedir. Yeni TTK' da denetim ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre anonim şirket, limitet şirket, şirketler topluluğunun finansal tablolarının denetçiler tarafından uluslararası standartlarla uyumlu Türkiye muhasebe standartlarına göre denetlenecektir. Ayrıca yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerinin de denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığı denetlenecek ve denetçinin denetiminden geçmemiş finansal tablolar ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu düzenlenmemiş hükmünde olacaktır.

Bu denetimlerde denetçi kamu yararını ilgilendiren işletmeler için bağımsız denetleme kuruluşu ve ortaklarının da 3568 sayılı Kanun'a göre ruhsat almış YMM ve SMMM olması zorunludur. Diğer işletmeler açısından da meslek mensupları arasından yine bağımsız denetçiler olacaktır. Burada önemli olan husus; denetçinin bağımsız olması, şirketle organik bir bağın olmaması şarttır. Eski Ticaret Kanunu'nda şirketlerin denetimi uzman bilgisine sahip olması zorunlu bulunmayan murakıp eliyle yapılmakta iken, yeni kanun ile bağımsız denetim, uzmanlık alanı bağımsız denetçilik olan ehil ellere geçmiş durumda. Bu bağlamda TÜRMOB Maliye Bakanlığının vergi denetimi konusundaki ağır yükünü hafifleten, vergicilik ve işletmecilik sahasında güven ve ahlak unsurunun gelişmesi misyonuna katkıda bulunan bir kurum olarak, ülkemiz ekonomisinde büyük öneme sahip olmaya devam edecektir. Muhasebe alanında görev yapan meslek mensuplarının vergi denetimi ve buna bağlı olarak kayıt dışı ekonomiyle mücadeledeki önemi oldukça büyüktür. Bu yüzden mali müşavirlik mesleğinin hayata istenildiği şekilde geçirilmesi, kayıt dışını azaltacaktır. Vergi sisteminin gerekli ve yeterli otokontrol mekanizmalarından yoksun olması kayıt dışı ekonomiyi arttırmaktadır, bu nedenle meslek mensuplarının denetim anlamında sisteme katkıları önemszenmeyecek kadar fazladır.

Kayıt dışı ekonomiyle mücadelede etkinliğin sağlanmasında alınması gerekli önlemlerin neler olduğu kadar, bu önlemlerin uygulamaya geçirilmesi de

önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu itibarla, diyebilirim ki muhasebe meslek mensuplarının mesleki alanda uzmanlaşmaları ülkemizin ekonomik gelişmesinde çok büyük katkı sağlayacağı şüphesizdir.

Sözlerime son vermeden önce genel sunumlardan sonraki değerlendirmelerde belki gündeme gelebilecek konulara ilişkin Sayın Başkanın sorularına da kısaca izahatta bulunmaya çalışayım. Arkadaşlar şimdi belki bu söylediğim laflar size çok klasik gelmiş olabilir ama hakikaten Türkiye’de bir değişim var, yani her alanda. Şimdi bu değişimin kamu kurumuna bakan yönüyle ben şunları söyleyebilirim. Üst düzeyde kayıt dışılıkla bir mücadele programı işletiliyor. Ülkemizin içinde bulunduğu durum, sizler mali hayatın da, ticari hayatın da işletmelerin en yakınında bulunan insanlarsınız. Gerçek durumu sizler biliyorsunuz. Sizlerin bildiği konuların belki bir %50’si kadarlık kısım veya bir kısmı diyebilirim bizim de bilimizde olan konular. Şimdi hal böyle olunca artık bu işler daha derli toplu, daha bilerek kamu otoritesinin bilgisi ve bu bilgiye dayalı olarak çözümler ve tedbirler anında uygulanarak yeni uygulamalara geçiş olacak. Şimdi buna sizin açınızdan baktığımızda, hakikaten Sayın Oturum Başkanı Yahya Beyin söylediği gibi bir ayın içerisindeki iş listeniz gündeme getirildiğinde hakikaten böyle bir yoğunluk gözüküyor. Belki bunlar kısmen derlenip toparlanabilir, ancak şimdi gerek mali yapı, gerek mükellefin genel tutum ve davranışı, gerek vergi ahlakıyla ilişkili olarak yapılması gereken şeyleri gündeminize aldığımızda bir kısım şeyler vazgeçilmez olarak önünüze geliyor. Bu eğer İdare olarak o konularda geçit vermeyi düşünmüyorsanız mutlak surette vazgeçemeyeceğiniz konular oluyor. Şimdi kayıt dışılıkla bu ülke mücadele edecek. Gelir İdaresi olarak biz de bu mücadelede sonuna kadar gideceğiz, bu bir. Bir taraftan malumunuz Akaryakıt Kaçakçılığıyla Mücadele Eylem Planı var, Kayıt Dışılıkla Mücadele Eylem Planı var. Bu eylem planları hükümetimizin 2008 – 2010 eylem planı olarak gündeme geldi, hepinizin malumu. Bir kısım konuşulan tedbirler hayata geçti, bir kısmı geçemedi. Bunun geçememe sebepleri bir kısım ya kamu otoritesinden kaynaklandı veya bürokrasiden kaynaklandı ama şunu çok açık söyleyebilirim bu konular takipli konular ve bunlar yerine getirilecek. Bunların içerisinde mutlak surette hayata geçirilmesi gereken daha lokal ve daha önemli eylemler ise zaten 47 madde olarak 2011 – 2013 yılı Eylem Planında yer aldı. Akaryakıt kaçakçılığı konusu malum, sigarayla ilgili eylem planı malum, bunların hepsi bir ihtiyaçtan doğdu. Şimdi haklısınız yani şimdi mükellef bildireleri, bildiri dediğimizde tabloya bir baktığımızda belki %70 – 80’i fiiks, aslında sizin açınızdan da İdarenin bildiği kabul edilen konular olabilir ama ihtiyaç bu NACE kodları ve bir mükellefin hangi alanda faaliyette bulundu-

ğunu devletin bilmemesi. Şimdi sizin mükelleflerinizin bizdeki faaliyet kodu, TÜİK'deki faaliyet kodu, SGK'daki faaliyet kodu, başka kurumlardaki faaliyet kodu farklı farklı. Şimdi bu dediğim eylem planlarından mütevellit olarak devletin şu bilgiye ihtiyacı var, mükellef imalatçı mı? İhracatçı mı? Hangi sektörde faaliyette bulunuyor? Mutlak surette bilinmesi gerekiyor. Niye? Artık eskisi gibi değil, risk analizleri yapılıyor. Yani genel olarak denetimlere bakış o illere gittiğimizde ilin yüzünü çağır, gelsin yok keyfime göre şunu alayım noktalarından geçildi, daha teknik yaklaşıyor her türlü mevzuda. Bir düşünün ki, yani bizim yazdığımız geriye dönük baktığımızda, düzenlemelere baktığımızda aslında mükelleflerin veya mükelleflere bu hizmetleri sunması gereken siz değerli meslek mensuplarının mükellefinizin faaliyet alanına ilişkin bildirimleri güncelleyerek İdareye bildirme yükümlülüğü var. Bu yıllardır hiç gündeme gelmemiş, hiçbir şekilde de güncellenmemiş. Düşünün ki bir şirketin kurulduğu anda o genel faaliyet, işte tescillerde vardır ya, neyle uğraşacak bu mükellef diye konuyu yazdığında, adamın hiç niyetinde yoksa dahi, tutar oradan aklına gelen her şeyi yazar. Oradan tanımlama yapamazsın, yani bir adam aslında, esasında iki veya üç konuda faaliyette bulunacaksa, şirket kuruluş sözleşmesinin temelinde bu 2-3 konuyla gelmiyor olay, çok geniş bir tanımla geliyor. Şimdi ilk bildirilen faaliyet konusu güncellenmeyince de İdare olarak elinizde vardır dediğiniz bilgiye göre biz o mükellefin hangi alanda ne kadarlık bir faaliyette bulunduğunu bilmiyoruz. Büyük işletmelerde de özellikle birden fazla alanda daha ciddi rakamlarda faaliyette bulunulduğunda, bu bildirim yükümlülükleri de yerine gelmediğinde çok dikkate şayan bir durum Ekonomi Koordinasyon Kurulunda konuşuluyor, çok meşhur bir GSM'ci bizim kayıtlarda inşaatçı gözüküyor. Ama adam meşhur bir GSM operatörü, telekomünikasyon alanında faaliyette bulunuyor. Şimdi devleti düşünün, istatistik üretiyorsunuz, ona göre teşviklere giriyorsunuz, ona göre daha özel düzenlemeler yapıyorsunuz ve kitle olarak o verilere dayalı olarak bir kısım tedbirler alıyorsunuz. Maliyeye gelelim, maliyede artık işler dediğimiz gibi yani sektörel analizleri, risk puanlarını görebiliyoruz. Sektör mesela çok rahat 2 yıl sonra, 2 yıl boyunca, 3 yıl sonra, 5 yıl boyunca şu 3 sektör sadece incelensin denebilir. Yani bu mantıkla yaklaştığımızda devletin aslında cari olarak güncel olması gereken bilgisi çok eskimiş. Bunu bir defa revize etme ihtiyacı var. Ve bu mükellef, en son kısımda arkadaşlar Yahya Bey böyle girdiği için kısaca şöyle bir açıklama yapayım, en son değerlendirmelerde de bu konulara gireriz Şimdi yaptığımız işin mükellefe mi hizmet sunuyoruz, bir kamu hizmeti mi gündeme getiriyoruz? Bir mükellefin mükellef yönü de var işin ama bir de kamu hizmeti yönü var. Son zamanlarda hakikaten bu kayıt dışılıkla mücadele, vergicilik anlamında uygulamada

otokontrol sistemleri kurma gibi... Yani elimizi attığımız noktada gördüğümüz eksikliklerden dolayı tedbir olarak konulması gereken şeylerde gerekli bilgileri gündeme getirdiğinde hakikaten çok ciddi eksiklikler var ve bunlara dayalı olarak bu tür düzenlemeleri yapma gereği doğuyor. Yani şimdi o yönüyle değerlendirildiğinde, hakikaten bir taraf itibariyle yük sizlerde ama kamunun da böyle bir bilgiye ihtiyacı var. Bu dengelenebilir mi? Dengelenebilir belki yani hem kamunun ihtiyaçlarına cevap veren, hem de bu tür, o tabire ben çok karşıyım ama angarya tabirini çok kullanıyor sizin arkadaşlar. Son zamanlarda da bayağı bir mail organizasyonu da var aranızda, neticede bunun hakikaten size bakan yönüyle, İdareye bakan yönüyle, hem ihtiyaca cevap veren, hem de sizlerin yükünü kısmen hafifleten bir yol bulunabilir, belki bakılabilir ama sizlerden özellikle istirhamım şu; mükerrer 355, sahtecilik had safhada arkadaşlar. Emniyetin en son yapmış olduğu operasyonda 84 şirket, o büyük bir ihtimalle daha da genişleyecek, ama devlet hepsini biliyor, çok ciddi organizasyonlar var, çok ciddi hayali ihracatlar var. Düşünün ki bir lüks otoda, bizzat bildiğim için söyleyeyim, bir Porsche ithalatında 20 bin lira ÖTV veren ve bunu içeride 400 – 500 bin liraya satan kişiler var. Yani hatta onu ödemeyen, onu da bir kısım mahsuplaşmalara götüren kişiler var. Bunlar kötü emsal değildir ama şimdi Ba-Bs'nin bizlerde sunmuş olduğu ve tutmuş olduğu çok önemli bir yer var. Şimdi bu ceza bir yönü itibariyle zamanında ve vaktinde sağlıklı bilgilerin bir an önce alınmasına veya düzeltme hakkının suiistimaline de engel olacak şekilde bir tarafı var. Biz bunları iletelim diye çok düşündük, inanin sizlere yardımcı olmak adına sağından solundan meseleyi çok yatırdık, tartıştık fakat bir çözüm yoluna götüremedik ama yine de bu konulardaki çabalarımız devam edecek. Neticede devlet hepimizin, sıkıntı büyük ve devletin ihtiyacı var ve bu ülke 300 milyarlarla 400 milyarlarla değil 700 – 800 milyarlarla bütçe yapacak inşallah. O açıdan hakikaten bakımımız, duruşumuz sizlere angarya yüklemek değil. Gereken ihtiyaçları inanin en elzemleri itibariyle yani bir kısım hatta çok fikir planında tartıştığımız, çok yarayacağını düşündüğümüz şeyler var ama gündeme getirmediğimiz, öteledik. Ama dediğiniz gibi yıllık işlemlere bir bakılıp, değerlendirilip belki bunlar toplulaştırılabilir. Şimdi bu daha önce bu gündeme geldiğinde biz Nisan gibi mükellef bildirelerini, bilgilerin bildirimini gündeme getirdik. Şimdi Mart – Nisan yoğun beyanname döneminden dolayı, Mayıs ayını uygun tarih olacak düşüncesiyle Mayısı kaldı bu olay. O bilgileri almamız gerekiyor. Erteleme konusu beni aşan bir konu ama bilgiye ihtiyacımız var. Hepinize teşekkür ediyorum, hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Evet, Sayın Güneş'e teşekkür ediyoruz. Tabii bazı konular burada net cevap verilebilir Sayın Güneş ama şunun altını çizmek istiyorum, özellikle konuşmasında yeni süreçte meslek mensuplarının öneminden bahsettiler ve yine İdare olarak kayıt dışı ekonomiyle mücadele konusunda ısrarcı olacaklarını... Ben geçmişten bir örnek vereceğim, bu meslek örgütüyle iyi bir diyalog kurulduğu zaman bunun çok olumlu sonuçlarıyla ilgili bir örnek 4811'dir. 4811'de İdarenin beklenenin üzerindeki bir gelir elde etmesi meslek mensuplarıyla, oluşan diyalog sayesinde olmuştur. Ama size bu soruları sormak, bu sorunları aktarmak bizim görevimiz. Siz de göreceksiniz tartışma kısmında insanların dayanma gücü kalmamıştır. Belki net bir şey söyleyemeseniz ama en azından buradaki görüşü Gelir İdaresine aktarmanızı sizden diliyoruz. Evet, şimdi ikinci konuşmacımız Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü Sayın İsmail Yücel.

Sayın Yücel, normal sunumunuzun yanı sıra size de bir soru yöneltmek istiyorum. Tabii ki Bakanlığımızın TÜRMÖB' la işbirliğini, TÜRMÖB'dan beklentilerini, ne gibi tecrübelerden yararlanmasını ifade edeceksiniz. Yalnız çünkü açış konuşmasında Kamu Gözetim Kurumu Başkanı şöyle bir ifade kullandı, denetim sistemini oluşturacağız dedi. Şimdi bizim bildiğimiz kadarıyla gözetim kurumu sisteminin var olduğunu biliyoruz ama denetimin bir sistemi var mı, burada ne kastediliyor veya siz Bakanlık olarak bu işe nasıl bakıyorsunuz, bu soruya da yanıt verirseniz teşekkürlerimizi iletacağız. Söz sizin efendim buyurun.

İsmail YÜCEL

T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü

- Teşekkür ederim Sayın Başkan. TÜRMOB' un değerli Başkanı, değerli katılımcılar, TÜRMOB'un değerli mensupları, hepinizi Gümrük ve Ticaret Bakanlığı adına sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. 7. Türkiye Muhasebe Forumunda aranızda bulunmaktan duyduğum memnuniyeti özellikle ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Sayın Başkan ben özellikle sunum yapmayacağım, bu 15 dakika içerisinde müsaade ederseniz, şu an Bakanlığımın gündemini, TTK ile ilgili gündemini sizlerle paylaşacağım ve buradan Bakanlığımın önümüzdeki sürece ilişkin öngörülerini, değerlendirmelerini mümkün olduğu kadarıyla sizlerle, denetim boyutuyla paylaşmak isteyeceğim. Hem oturumda hem de aramızda denetimle ilgili, muhasebeyle ilgili değerli üstatlarımız var. Biz de haddimizi bilerek kendi görev alanımızda sizlerin merak ettiği hususlarda mümkün olduğu kadar sizleri bilgilendirme gayreti içerisinde olacağız.

Öncelikle, yaklaşık üç aydır Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, yani Bakanlığımızın himayesinde TÜRMOB ve TOBB'la işbirliği ile yürüttüğümüz TTK bilgilendirme ve tanıtım faaliyetlerinden kısaca bahsetmek isterim. Sonuncusu geçtiğimiz haftalar içerisinde İzmir'de olmak üzere 6 toplantı gerçekleştirdik. Bu 6 toplantıda toplam 5500 katılımcıya ulaştık. Sadece toplantılarda hazır bulunan katılımcıları kastediyorum. Hem iş dünyası açısından hem de meslektaşlarınız açısından ve de düzenleyici Bakanlık olarak, ticari işletme ve ticaret şirketleri kitabının uygulayıcısı Bakanlık olarak, son derece istifade ettiğimizi düşünüyorum, son derece yararlı olduğunu düşünüyorum. TOBB' un bir çalışması vardı, "iş dünyası bu kanunu bilmiyor". Evet, doğru bir çalışmaydı ama ben de her yerde diyordum ki iş dünyası eski kanunu ne kadar biliyor? Yayımla tarihiyle yürürlük tarihi arasındaki bu 18 aylık süre bu anlamda Türkiye için, iş dünyası için son derece yararlı olmuştur. Bu konuda işbirliği için Bakanlığımızın bu bilgilendirme ve tanıtım toplantılarına sağladığı katkı için bir kez daha huzurlarınızda TÜRMOB'a teşekkür ediyorum. TÜRMOB Başkanımız da her toplantıda bizlerle birlikte oldu ve konuşmalarıyla bu toplan-

tlara katkı sağladı, kendilerine huzurlarınızda bir kez daha teşekkür ediyorum.

Şimdi kamuoyunda özellikle son 4-5 ay içerisinde kanuna karşı çok büyük bir talep oluştu, çok büyük bir ilgi oluştu. Ben tasarı aşamasında, 5 yıldır bu görevdeyim, tasarı aşamasında bu kanunu anlatmaya gittiğim zaman toplantıya 300 kişi 400 kişi davet ediliyordu, 50 kişiye 100 kişiye konuşuyordum. Şimdi emin olun 300 kişinin davet edildiği toplantılarda 1000 kişiye 1500 kişiye konuşuyoruz. İzmir’de Sayın Başkan çok iyi hatırlar, 1000 kişilik salonun dışında 500 kişi de fuayede, lobide ilave ekranlarla toplantıyı izledi. Bu talebin oluşmasına katkı sağlayan değerli yazarlarımıza, değerli dostlarımıza da özellikle teşekkür ediyorum. Yani hürriyeti bağlayıcı ceza, iş dünyası, işletme sahipleri aman dikkat diye onları uyarıp TTK’nın daha fazla öğrenilmesine, TTK ile ilgili daha fazla bilgi edinilmesine vesile olan değerli dostlarımıza da huzurlarınızda bir kere daha teşekkür ediyorum.

TTK Türkiye’nin geleceğini hazırlayan bir Kanun... TTK Türkiye ekonomisinin dünya liginde geldiği yerin hukuki altyapısı. Her yerde böyle ifade ediyoruz. TTK tam anlamıyla bir devrimdir. Türkiye’nin her yerinde, aşağı yukarı bu 6 toplantıyı 7 bölge esaslı çerçevesinde yaptık, bunu görmüş olmaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum. TTK’da sıkışan, iş dünyasında ve meslek mensuplarımız arasında kaygı uyandıran hususlar vardır. Evet, ama genel olarak kanunun dönüştürdüğü, kanunun getirdiği yenilikler açısından değerlendirdiğinizde kaygı uyandıran hususlar son derece dar bir alanda ve önümüzdeki süreçte giderilebilecek niteliktedir. Bunları da aşağı yukarı hepiniz biliyorsunuz, sizlerle bir kez daha paylaşmak istiyorum. İş dünyası, ortakların şirkete borçlanma yasağından tedirgindir. İş dünyası internet sayfası zorunluluğundan, sermaye şirketleri için, ve internet sayfasından bulundurulması zorunlu olan içerikten tedirgindir. İş dünyası tutulması zorunlu defter sayısından ve bu defterlerin açılış kapanış onay zorunluluğundan tedirgindir. Cezalar, müeyyideye bağlanmış suçlar, sayı olarak fazladır diye bir tedirginlik vardır, bir değerlendirme vardır ve bu cezaların işte tek kanunda olduğu gibi ekonomik suçta ekonomik ceza olması gerektiği şeklinde bir değerlendirme vardır. Bir tanesi de 39. maddede ifadenin biraz muğlak olmasından kaynaklanan, efendim yöneticilerin bilgilerinin her türlü belgede yer alması gerektiği şeklinde bir algıdan oluşan tedirginliktir. Yani 6-7 konuda toplanmaktadır bu tedirginlikler. Şimdi Sayın Bakanımızın bu toplantılarda yaptığı bir değerlendirme var, ben de o değerlendirmeyi sizlerle paylaşıyorum. Hiçbir kanun kutsal metin değildir. Bakanlığımızın hedefi ticaretin önündeki engelleri

kaldırmaktır, ticareti daha kolay ve daha güvenli yapılabilir hale getirmektir bu ülkede, dolayısıyla bu ifade ettiğim kaygıların birçoğunu Bakanlığımız sorumluluğunda yürütülen ikincil mevzuat çalışmalarında gideriyoruz, giderme gayreti içerisindeyiz. Gideremediklerimizi de eğer bu kaygılar hakikaten iş dünyasıyla, akademik çevrelerle, tasarı hazırlık bilim komisyonuyla değerlendirdikten sonra ticareti zorlaştıracak nitelikteyse, bizler teknisyenler, bürokratlar olarak, siyaset kurumu da kanun yapıcılar olarak gereğini yapacaktır. Biz alt yapıyı hazırlayacağız, takdir siyaset kurumunundur. Ama yıllardır bu işin içerisinde olan bir kardeşiniz olarak bir kaygımı da ifade etmeden geçemeyeceğim. Yürürlük öncesinde bir kanun değişikliği inisiyatifi bizi ürkütmektedir. Şu anda herkesin bu kanunun değişeceği yönünde bir beklenti içerisinde olması bu kadar önemli bir düzenlemeyi, devrim niteliğindeki bir düzenlemeyi zafiyete uğratabilecek veya bu kanundan beklenen sonuçları zafiyete uğratabilecek diye de büyük bir kaygı içerisindeyim, bunu da sizlerle paylaşmak isterim. Sizler, muhasebeciler, mali müşavirler bu kanunun gerçek uygulayıcılarıdır. Finansal tabloların okuyucuları, yatırımcılar, iş dünyası sizlerin aracılığıyla gerçek verileri, gerçeği okuyabilmektedir, okuyabilecektir. Onun için bu kanuna karşı gösterdiğiniz sahiplik, TÜRMOB' un Kanun'un yayımlandığı tarihten itibaren bu kanuna karşı gösterdiği ilgi, eğitim süreci, daha öncesinden kanunla ilgili çalışmalar bu kanunun geleceği açısından son derece önemlidir. Ve bu süreçte kanunun yürürlük tarihinden sonra da TÜRMOB' un ve sizlerin bu kanuna göstereceği sahiplik, kanunun ortaya koyduğu hedeflerin Türkiye açısından gerçekleşebilmesi için son derece önemlidir. Ben biliyorum Bakanlığın görev alanıyla ilgili birçok sorunuz olacaktır, o sorulara daha fazla fırsat verebilmek için sözlerimi çok fazla uzatmak istemiyorum, son bölümde karşılıklı soru – cevap şeklinde belki daha fazla yararlı olabiliriz.

İkincil mevzuat çalışmalarımızla ilgili de birkaç hususu ifade ederek sözlerimi tamamlamak istiyorum. Geçtiğimiz haftalar içerisinde 3 tüzüğümüz Bakanlığımızın resmi web sayfasından yayınlanmıştır; hem ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine açılmıştır hem de kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. Sorumluluğumuzdaki 6 yönetmelikten 4'ü de bu hafta içerisinde Hukuk Müşavirliğimize sunulmuştur, önümüzdeki hafta içerisinde de yine ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine Bakanlığın resmi web sayfasından sunulacaktır, bu aynı zamanda kamuoyunun bilgisine de sunulması anlamında. Yine sorumluluğumuzda olan 11 tebliğden 5'i önümüzdeki hafta içerisinde Bakanlığımızın resmi web sayfası gumrukticaret.gov.tr adresinden ve Genel Müdürlüğümün web sayfası icticaret.gov.tr adresinden kamuoyunun bilgisine sunulacaktır.

Bizim buradaki takvimimiz 1 Temmuz itibariyle 3 tüzük, 6 yönetmelik, 11 tebliğden oluşan çalışmalarımızın büyük bir bölümünü tamamlamış olmaktadır ki şu an itibariyle aksayan herhangi bir husus yoktur. Tüzük ve yönetmeliklere bağlı olmayan tebliğlerimizin de büyük bir bölümü dahil olmak üzere 1 Temmuz 2012’ de yürürlüğe girecek şekilde ikincil mevzuatlarımızı tamamlamış olacağız. Biz bu ikincil mevzuat çalışmalarımızı katılımcı bir anlayışla tamamladık. 2008 yılının Ocak ayından beri yürütüyoruz, yani tasarının kanunlaşmasından tam 3 yıl önce başladı. İlgili kurum ve kuruluşların, TÜR-MOB’ un da dahil olmak üzere temsilcileri bu komisyonlarda görev yaptı, dolayısıyla oluşan metinlerimiz ilgili tarafların görüşlerine olabildiğince yansıtılan metinlerimizdir. Zaten 3 tüzüğün kamuoyunun görüşüne, ilgili kurum ve kuruluşların görüşüne açılmasıyla beraber bu öngörümüzün de ne kadar doğru olduğu ortaya çıktı. Çok kısa süre içerisinde ticaret sicil tüzüğü, denetime ilişkin tüzüğümüz ve elektronik ortamda genel kurul tüzüğümüzle ilgili çok olumlu geri dönüşleri, olumlu sonuçlar aldık. Onları da kısa süre içerisinde tamamlayarak Başbakanlık aracılığıyla Danıştay’ın değerlendirmesine sunacağız. Ben bu aşamada sözlerimi tamamlamak istiyorum. Soru cevap bölümünde eğer sorularınız olursa yardımcı olma gayreti içerisinde olacağım. Hepinizi tekrar sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Yahya ARIKAN **Oturum Başkanı**

- Evet, İç Ticaret Genel Müdürümüz Sayın Yücel’e değerli açıklamalarından dolayı teşekkür ediyoruz. Sayın Bakanımızın bir sözünü tekrarladı. Bu yasanın kutsal bir metin olmadığını, değişebileceğini... Gerçekten TTK’ nın devrim niteliğinde bir yasa olduğunu ve bu süreçte biz meslek mensuplarının önemini ve yerinin altını çizdiler. Ama zaten kendilerinin de yakından takip ettiği gibi bu süreci hem yakından takip eden hem de inanan bir camia olduğumuzu biliyorlar. 45 bin meslek mensubu şu anda değerli arkadaşlar, değerli katılımcılar belki 45 bin rakamı düşük bir rakam gibi gelebilir, ama 45 bin sayısının insan/saat olarak boyutu 4,5 milyon insan/saat, Türkiye’nin en büyük eğitim projesi yapılmaktadır. Ve bu da meslek camiamızın bu işe ne kadar önem verdiğini, değer verdiğini gösteriyor. O eğitimler o kadar ciddi olarak sürdürülüyor ki sabah 10’dan akşam 5’e kadar insanlar yerinden kımıldamadan bu eğitimi almakta ve bu işe ne kadar önem verdiğimizizin göstergelerinden bir tanesi. Tabii aldığımız bilgiler, duyular yasanın değişeceği şeklin-

de. Ama bir dileğim Sayın Tekinalp'in ifade ettiği gibi direkleri yıkılmadan bir değişiklik olmasıdır. Eğer yapılan değişiklik temel mantığı değiştirirse ülke bundan bir yarar görmeyecektir. Umut ederim bu şekilde sonuçlanmaz. Evet, şimdi Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu Üyesi Sayın Orhan Çelik Hocam, söz sırası sizde. TÜRMOB'dan neler bekliyorsunuz, neler düşünüyorsunuz, Kamu Gözetim Kurumu Başkanımızı dinledik. Yalnız konuşmasında Kurul Başkanımız bir çalışmadan bahsettiler. Tekdüzen uygulama tebliği doğrultusunda tek bir tebliğ çalışması olduğunu ve hesap planı konusu da hem VUK'a göre hem de finansal raporlamaya uygun olacak şekilde bir açıklamada bulundu. Ben şöyle yorumluyorum, 2 tane mali tablo mu üreteceğiz, bu doğru mudur, bu yaklaşım, ihtiyaç giderecek midir? Bu konuda da bir Hoca olarak, bir kurul üyesi olarak yorum yapmanızı rica ediyorum. Buyurun Sayın Çelik.

Doç. Dr. Orhan ÇELİK

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Üyesi

- Çok teşekkür ederim Sayın Başkan. Sayın Genel Başkanım, değerli konuklar ben de Türkiye muhasebe dünyasının önemli temsilcilerinin yer aldığı, Türkiye'deki muhasebe dünyasına yön veren değerli uygulamacıların yer aldığı bu Forumun düzenlenmesinden dolayı Sayın Genel Başkan nezdinde tüm katkı verenlere çok çok teşekkür etmek isterim. Ayrıca kurumum adına kurumumuzun görüşlerini burada paylaşma fırsatı verdiğiniz için de ayrıca teşekkür etmek isterim. Sayın Başkan isterseniz bu soruya en son cevap vereyim çünkü bu sorunun cevabı uzun gibi, bi-

raz da zor herhalde. Ben dikkat ettim hep zor soruları bana soruyorsunuz, kolay soru hiç sormadınız şimdiye kadar. Ama herhalde sonunda dilim döndüğü kadar bu zor sorunuza cevap vermeye çalışacağım. Şimdi değerli Üstadımın belirttiği gibi TTK ile Türkiye'deki ticaret iklimi yeniden düzenleniyor. Türkiye'deki ticaret iklimi yeniden düzenlenirken birçok kuruma görev düşüyor. Tabii ki bunun ortasında bu ticaret kanununun uygulanmasıyla ilgili olarak temel göre Gümrük ve Ticaret Bakanlığımıza düşüyor ama bu kanun ile bir de Kamu Gözetim Kurumu kuruldu ve Kamu Gözetim Kurumu da mu-

hasebe ve denetim standartlarının belirlenmesinden denetçilerin yetkilendirilmesine ve denetim faaliyetinin gözetiminin yapılmasına yönelik olarak kuruldu. Bu anlamda bu konuda faaliyet gösteren diğer kurum ve kuruluşların yetkilerini de devralmış durumdadır. Dolayısıyla şu anda biz hem muhasebe standartları yapan bir kurum olarak çalışıyoruz hem bu muhasebe standartlarına göre oluşturulmuş finansal tabloları denetleyecek denetçileri yetkilendirecek bir kurum olarak faaliyet gösteriyoruz, göstermekteyiz ve daha önemli olan, en önemli fonksiyonumuz olan gözetim faaliyetini yapmaktayız. Dolayısıyla bizim esas faaliyet alanımız bu. Bunun dışında başka bir şey yok. Kim denetlenecek, denetimin kapsamına kim girecek konusunda herhangi bir düzenleme yetkimiz bulunmamaktadır. Bu kurumlar çerçevesinde Ticaret Kanunu diyorsa Ticaret Kanunu, Kooperatifler Kanunu diyecekse Kooperatifler Kanunu, sendikalarla ilgili kanun, kim denetimi bundan sonra zorunlu kılar ise denetimin nasıl yapılacağı konusunda süreci belirlemek ve denetçinin yaptığı denetim faaliyetinin kalitesini onaylamak, piyasaya kalite güvencesini vermek üzere de biz faaliyetlerimize başlamış durumdayız. Şimdi bunlar yapılırken 3 aşaması var veya 3 sacayağı var. Bir tanesi standart geliştirmek, öbürü denetçi yetkilendirmek, bir diğeri gözetim yapmak. Biz bu 3 faaliyetimizi yaparken kamu yararına faaliyet gösteren kuruluşlara biraz daha farklı uygulamalar getiriyoruz Kanunun verdiği görev ile. Kamu yararını ilgilendiren kuruluşlar olarak tanımladığımız, biz ifade ederken bunu kısaca KAYİK olarak ifade ediyoruz, bunlar için hem muhasebe standartlarının uygulanması bakımından hem de denetim standartlarının uygulanması bakımından ve gözetim faaliyetlerinin uygulanması bakımından biraz daha farklılıklar var. Kanunu okuduğumuzda bunu açık bir şekilde görebiliyoruz. İşte, 3 yılda bir en az gözetimin yapılacağı vs. düzenlemeler yer almaktadır. Dolayısıyla bizim perspektifimizde bu 3 faaliyet kamu yararına çalışan kuruluşlar ile diğer kuruluşlar olarak ayrılmış durumda yani böyle bir perspektifle bakıyoruz, bütün şirketlere bu ayrımı dikkate alarak bakıyoruz. Bu ayrımı yaparken veya bu faaliyetlerimizi gerçekleştirirken aslında 2 temel hedefimiz var bizim, bunlardan bir tanesi uluslararası karşılaştırılabilir finansal tabloların üretilmesine yardımcı olmak yani Türkiye'deki şirketlerin üretecekleri finansal tablolar uluslararası karşılaştırılabilir olmalıdır. Başka herhangi bir bilgiye gereksinim olmadan, herhangi bir ek bilgi olmadan başka ülkelerde, gelişmiş ülkelerde nasıl bir finansal tablo üretiliyorsa artık bizde de bundan böyle öyle olsun ve tabii ki TTK'nın ulaşmak istediği temel hedef de budur zaten şirketler bakımından. Bu şeffaflık için, hesap verilebilirlik için olmazsa olmaz şartlardan bir tanesidir. Bunu yaparken biz aynı zamanda bunun kaliteli olduğunu, bu fi-

nansal bilgilerin doğru olduğunu, kim kullanacaksa bunların işe yaradığını denetleyecek olan denetçilerin de uluslararası anlamda kabul edilebilir olmasını sağlamak durumundayız, ikinci hedefimiz de budur. Yani, Türkiye’deki denetçiler ve Türkiye’deki denetim faaliyetinin sonucunda denetlenmiş finansal tabloların artık başka bir denetçinin denetim faaliyetinden geçmeksizin diğer ülkelerde, özellikle AB’ de kabul edilmesinin sağlanması yani denetçilerimizin de akredite edilmesi bizim önemli hedeflerimizden bir tanesidir. Yani 2 tane ulaşmak istediğimiz hedef bu şekilde planlanabilir. İşte bunu yapmak için uluslararası muhasebe standartlarını, finansal raporlama standartlarını, uluslararası denetim standartlarını kullanıyoruz, bunları yayınlıyoruz ve uygulayıcıların da meslek mensuplarının da bunları uygulamaları için çaba sarf ediyoruz. Birinci hedefe ulaşmak için bizim temel enstrümanımız uluslararası muhasebe finansal raporlama standartları ile uluslararası denetim standartlarıdır. Temel enstrümanlar bunlar.

Denetçilerin uluslararası kabul görebilmesi için, uluslararası akredite edilebilmesi için, AB’nde ve diğer gelişmiş piyasalarda akredite edilebilmesi için de bizim temel enstrümanımız AB’nin 8. Yönergesidir. Biz şirketler hukuku faslıyla ilgili olarak da diğer Türkiye’nin uluslararası yükümlülüklerinden dolayı AB 8. Yönergesindeki hedef çerçevesinde faaliyet gösteriyoruz. Yani ulaşmak istediğimiz temel nokta 8. Yönergenin ortaya koyduğu çerçevedir aslında. Bu enstrümanı da bu şekilde ifade etmiş oluyorum. Şimdi bizim perspektifimizde ulaşmak istediğimiz bunlar iken aslında bizim bu hedeflere ulaşabileceğimiz temel kitle muhasebe meslek mensubudur. Yani aslında 660 sayılı KHK’nın çok çok önemli bir katkısı vardır muhasebe meslek mensupları bakımından. Muhasebe meslek mensuplarına bu KHK aslında bir imtiyaz veriyor. Bu söylediğimiz hedeflere ulaşabilmek için, bunları sağlayabilmek için biz muhasebe meslek mensupları ile birlikte bunu yapmak durumundayız yani muhasebe mesleğinin dışında başka birinin, başka bir yapının bu söylediğim işleri yapabilmesiyle ilgili herhangi bir risk söz konusu değildir. Herhangi bir sonuç da çıkmaz bundan. Dolayısıyla bu aslında muhasebe meslek mensupları bakımından çok çok önemli bir imtiyazdır. Öncelikle bunu vurgulamam gerekiyor. Bu imtiyazın da kullanılması bakımından Kamu Gözetim Kurumunun önemli çalışmalar yürüttüğünü ifade etmem gerekiyor. Şimdi dikkat ederseniz bu söylediğim işlerin yapılabilmesi, Türkiye’deki bu iklimin yenilenebilmesi için çok temel bir handikabımız var, çok temel bir eksiklerimiz veya eksik demeyelim de tamamlanması gereken bir nokta var. İşte TÜRMOB yıllardır yaptığı eğitim çalışmalarıyla aslında bunu tamamlamaya çalışıyor. Buradaki temel, bizim açımızdan kilit unsur, uluslararası finansal rapor-

lama standartlarıyla tam uyumlu Türkiye muhasebe standartlarını bütünüyle uygulayabilen muhasebe meslek mensuplarının yetiştirilmesidir. Muhasebe meslek mensuplarının uluslararası muhasebe standartlarını ve buna uygun olarak geliştirilen Türkiye muhasebe standartlarını tam ve eksiksiz olarak uygulayabilmesidir. Bizim öncelikle bunu sağlamamız gerekiyor. TÜRMOB'un eğitimlerini bu açıdan önemsiyoruz biz. TÜRMOB'un kendi içerisinde yaptığı eğitimler, yıllardır yaptığı eğitimler, Odalarda yürütülen eğitimler, sempozyumlarda yapılan eğitimler bu handikapı gidermek için yapılan temel çabalardır. Dolayısıyla bunlar aslında Türkiye'ye çok çok önemli katkılar olarak algılanmaktadır ve temsil ettiğim kurum bakımından da bu katkılar önemli olarak kabul edilmekte, görülmektedir ve bu katkıların mutlaka sürdürülmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Çünkü söylediğimiz gibi eğer biz muhasebe standartlarını uygulamadıktan, muhasebe standartlarına uyumlu finansal tablolar üretilemedikten sonra denetimin yapılabilmesi söz konusu olamayacak, gözetimin yapılabilmesi söz konusu olamayacak yani zincirin sonraki halkalarının bizim açımızdan hiçbir kıymeti olmayacaktır. Bunun bir kez daha vurgulanmasının yararlı olacağını, en azından kayıtlara geçmesinin yararlı olacağını düşünmekteyim. Şimdi biz bu finansal raporları üretirken, biz bu gözetim faaliyetini yaparken, denetçilerle ilgili yetkilendirmeyi yaparken bizim düzenleme alanımız bellidir. Şimdi bu düzenleme alanının dışında başka herhangi bir kurum, ne tür bilgi isterse bunlarla ilgili düzenleme yapabilirler. Yani uluslararası raporlama standartlarıyla tam uyumlu Türkiye muhasebe standardı uygulandıktan sonra, bunlarla ilgili finansal raporlar üretildikten sonra bunun dışında EPDK işte şirketten başka bir bilgi istiyormuş, bununla ilgili düzenleme yapabilir. Ticaret Kanunu da buna izin veriyor, zaten KHK da buna izin veriyor. Maliye Bakanlığı bilgi isteyebilir, olabilir, SPK isteyebilir, BDDK isteyebilir, herkes kendi alanıyla ilgili olarak ek bilgi talebinde bulunabilirler. Bu o kurumlarla ilgili yasal alt yapı ile sağlanan bir durumdur. Bizim açımızdan muhasebe standartları ile uyumlu finansal raporların üretilmesi amaçtır ve bunların denetlenmesi amaçtır. Bunlar üretildikten, denetlendikten, denetlenip de kamuya açıklandıktan sonra diğer talepler karşılanabilir ancak. Dolayısıyla bu sağlanabilir ise, bunun sonucunda diğer kurumların da fayda göreceğini düşünmekteyiz. Yani Maliye Bakanlığı denetlenmiş bir finansal tabloyu kullanabilir, BDDK kullanabilir, SPK kullanabilir, bunlarla ilgili hiçbir sakınca yoktur ve hatta bunlar da onların çok daha iyi düzenleme yapmalarına, çok daha kaliteli düzenleme yapmalarına, denetim faaliyetini, gözetim faaliyetini daha iyi yapmalarına imkan verebilir. Bu zaten TTK'nın 400. maddesiyle 88. maddesiyle ortaya konulmuştur, işte bizim KHK' da ortaya konulmuştur, çerçeve bu şekilde oluşturulmuştur.

İsterseniz bu çerçeveyi çizdikten sonra pratikte ne olacak biraz ona değineyim, sonra da sözlerimi tamamlamış olayım, soru cevapta daha rahat ilerleyebiliriz. Şimdi pratikte bir kere muhasebe standartlarının uygulanmasıyla ilgili olarak büyük ölçekli şirketler bakımından, halka açık şirketler, bankalar bakımından hiçbir problem yoktur. Yani bu şirketlerde muhasebe standardı da uygulanıyor, uluslararası raporlama da yapılıyor, denetim de yapılıyor, denetimle ilgili işlemler de yapılıyor, dolayısıyla burayla ilgili bizim açımızdan çok önemli bir risk alanı söz konusu değildir. Esas problemleri olan nokta ve esas belki de bu Forumun gündemini oluşturan nokta da bu kapsamın dışındaki firmalar bakımından uygulama ne olacak? Şimdi bizim uygulama bakımından en önemli araçlarımızdan bir tanesi hesap planıdır. Yani biz muhasebe kurallarını, muhasebe ilkelerini hesap planıyla uyguluyoruz yıllardır Türkiye’de. Hesap planını kullanarak biz finansal raporlama yapıyoruz. Hesap planının içerisinde değerlemeye ilişkin hükümler var veya yok ama hesap planını kullanarak finansal rapor ürettiğimiz bir gerçektir ve denetim faaliyeti buna göre yapılıyor, inceleme faaliyetleri buna göre yapılıyor, vergi daireleri buna göre inceleme yapıyor, böyle bir alt yapı var. Dolayısıyla bizim açımızdan bu büyük çoğunluğa, yeni uygulayacak büyük çoğunluğun başarılı bir şekilde bunu sağlayabilmesi için öncelikle bu enstrümanı düzeltmemiz gerekiyor. İşte değerli Üstadın belirttiği nokta oydu. Bir hesap planı yapılmakta, bu hesap planı Gelir İdaresi Başkanlığımız tarafından yapılıyor, birinci gün Sayın Başkan ifade ettiler, Kamu Gözetim Kurumunun bu hesap planı çalışmalarına birtakım katkıları oluyor. Bu katkılar sonucunda yeni bir hesap planı, tabii ki bu hesap planının içeriğinin ne olduğunu şu anda bilemiyorum ben ama bu hesap planıyla biz finansal raporlarımızı bundan sonra üretebileceğiz. Dolayısıyla bizim açımızdan bir enstrüman şu anda Gelir İdaresi Başkanlığımız tarafından ve Kamu Gözetim Kurumu tarafından hazırlanıyor. Çok çok büyük bir ihtimalle, bu konuda herhangi bir yönlendirici bir şey söylemek istemem ama 2013 den önce yani TTK’nın bu hükümleri yürürlüğe girmeden önce de bunun tamamlanmış olmasını bekliyoruz. Şimdi bu hesap planı dediğimiz araç, enstrüman, finansal raporları üretmekte kullanılacak çok temel enstrümanlardan bir tanesi olacak. İşte bu hesap planı, Gelir İdaresi Başkanlığımız tarafından yapılacak olan bu hesap planının, bizi ilgilendiren kısmı var, bir de VUK’u ilgilendiren kısmı var. Bizi ilgilendiren kısmı şu; bu hesap planını kullanarak dönem sonunda muhasebe standartlarına uygun bir finansal rapor üretebilmelidir bu yani orada hesap ayrımları, hesap kesimleri buna uygun bir finansal rapor üretebilmelidir. Bu tabii ki öyle bir hesap planı olmalıdır ki aynı zamanda VUK’daki değerlendirme hükümleri uygulandığında da ona yönelik

olarak bir bilgi üretebilmelidir. İki tarafın da kullanabileceği, belki başka tarafların da kullanabileceği bir hesap planı olmalıdır. Belki sizin ilk sorunuzun cevabı da budur, esas olarak uygulamacıları rahatlatacak olan, uygulamacılar bakımından uygulamayı kolaylaştıracak olan yol haritası da bu olacaktır, Sayın Başkanımın ifade ettiği durum budur. Bizim açımızdan hesap planı sadece bir araçtır ve bu araç uluslararası finansal raporlama standartlarına uygun finansal rapor üretebilmek için kullanılabilir bir araçtır. Dolayısıyla bu araç isterse başkaları tarafından da kullanılabilir şekilde olacaktır. Şimdi bu sağlandıktan sonra tabii VUK'daki vergi toplamayla ilgili, vergi matrahına ulaşmayla ilgili problemler, hesap planıyla ilgili problemler bir şekilde o hesap planı içerisinde çözülebilmesini biz de beklemekteyiz. Şimdi dolayısıyla finansal raporlama standartlarıyla ilgili bu açıklamayı yapabiliriz. İkinci nokta, denetim. Denetim faaliyeti nasıl olacak? 1 Ocak 2013 geliyor, TTK'nın hükmü açık, Ticaret Kanunuyla ilgili olarak bağımsız denetim faaliyetinin başlaması lazım, tamam, bağımsız denetçilerin yetkilendirilmesi lazım, tamam, kimler olacak bunlar? Meslek mensupları olacak, tamam. Elimizde ortalama olarak 85 bin meslek mensubu var, bunların bir kısmını üniversite mezunu olmadığından çıkaralım, onları ayırdık. Bir kısmının bağımlı çalıştığını düşünelim, yani bağımsız denetim yapamayacak olduğunu düşündük, hadi onları da çıkardık; geriye elimizde bir sayıda meslek mensubu kalıyor. Ne kadar olduğunu şu anda bilmiyoruz, yaklaşık olarak bir rakam belli, Türkiye'deki şirketler belli, şu anda denetim yapanların sayısı belli. Şu anda SPK tarafından yetkilendirilmiş olan denetçi sayısı yaklaşık olarak söyleyebilirim size, 2390, 2400 kişi yaklaşık olarak. Bunların ne kadarının SMMM - YMM olduğunu bilmiyoruz. Bunların bir kısmı SMMM – YMM değil. Dolayısıyla Kamu Gözetim Kurumunun düzenlemesi kapsamında değil, onlar bağımsız denetim faaliyeti yapamazlar. Ön koşul bir kere SMMM – YMM olmaktır. SMMM – YMM olmaksızın yapılmaz, dolayısıyla bizim elimizdeki tablo belli, insan kaynağı belli. Özür dilerim SPK'nın yetkilendirdiği 2400 kişi var, bunların bir kısmı SMMM – YMM değil, öğrencidir sınava girmiştir, iş bulmak için sınava girmiştir, stajyerdir sınava girmiştir, başarılı olmuştur. Şimdi dolayısıyla bizim açımızdan şu anda denetim faaliyetini yaptığını var saydığımız hacim de belli. Şimdi elimizdeki insan kaynağı, ulaşmak istediğimiz hedef, işte denetim faaliyeti hangi şirketler kapsamında olacak, nasıl olacağı belli, TTK ve KHK'nın verdiği şekilde, dolayısıyla açıktır ki bu planlama yapılırken bu sayılar dikkate alınarak planlama yapılacaktır. Dolayısıyla bizim öncelikle şu anda hedefimiz bir bağımsız denetim taslağı hazırlayarak kamuoyunun görüşüne açmaktır bunu. Eğer biz bu bağımsız denetim tebliğ taslağını tamamladı-

ğımız zaman, nasıl olacağını, nasıl olması gerektiğini de görmüş olacağız. Buradan ulaşmak istediğim hedef şudur, söylemek istediğim şudur; doğal olarak bizim önümüzdeki zaman diliminde denetçilerin yetkilendirilmesiyle ilgili kuralları belirleme durumundayız. Şunlar şunlar denetçi olabilirler, şunlar olamazlar, denetçi olmak için şu şu şu koşulları sağlamanız lazım. Bu, gelecekte olacaklar veya şu anda sisteme dahil olacaklarla ilgili ama bir de fiilen şu anda meslek mensubu olanlar var, SMMM ve YMM ler var. Doğal olarak bu bağımsız denetim tebliği içerisinde bu SMMM – YMM lerin de bağımsız denetim faaliyetine dahil edilebilmesi için birtakım geçiş hükümlerine ihtiyacımız olacak. Yani bu mevcut SMMM – YMM’lerin denetim faaliyetine transferlerini sağlayacak birtakım mekanizmalar geliştirmemiz lazım. Esasında bizim uğraştığımız, üzerinde çalıştığımız ve esas zamanımızı alan kısım da burasıdır, yoksa ilkin söylemek çok kolay. Belli çünkü 8. Yönerge açık bizim açımızdan, gelecekte denetçi ile ilgili ne olacak sorusuna cevap ararsanız 8. Yönergeyi okuyun, TÜRMOB’ un çevirisi de var, orada her şey yazıyor, ne olacağı. Ama sorun o değil, sorun şu anki SMMM – YMM’ler ne olacak? Şu anki SMMM – YMM’ler ne olacak sorusuna cevap ararken bizim açımızdan, kişisel olarak benim açımdan, çok önemli bir kırmızı çizgi var, o da şudur: Öyle bir geçiş planlanması gerekiyor ki, bu geçiş planlanırken küçük – orta ölçekli muhasebe meslek mensubunun denetim pazarına girmesine engel olacak kurallar konulmaması gerekiyor yani pazarın adil bir şekilde yönetilebilmesi için denetçilerin, denetim faaliyetinin etkin bir şekilde yönetilebilmesi için bir kere küçük – orta ölçekli bağımsız denetçilerin, bağımsız denetim kuruluşlarının yaşatılması gerekiyor. Bu bütün dünyada ulaşılmaya hedeflenen bir durumdur. Yani biz muhasebe mesleği içerisinde de, denetim faaliyeti içerisinde de küçük ve orta ölçekli denetim kuruluşlarını, denetçileri yaşatamaz isek, pazarı veya denetimle ilgili piyasayı düzenleyemeyiz, hakim durumun kötüye kullanılmasına engel olamayız, fiyat anlaşması yapmalarına engel olamayız, denetim faaliyetinin kalitesini sağlayamayız. Bunun bilinci içerisindeyiz, bunu sadece biz düşünmüyoruz, bu dünyada da tartışılan bir konudur. Dolayısıyla bizim açımızdan ulaşılmaya zorunlu olan hedeflerden bir tanesi budur. Öyle bir şey yapılsın ki biz bu meslek mensuplarının denetim pazarında yaşamasına imkan verelim, yok değilse dışarıda zaten denetçiler var. Dünyanın her yerinde faaliyet gösteriyorlar. Tabii ben burada işte büyük denetim şirketlerinin düşmanlığını yapmak gibi bir durumda değilim, herhangi bir fikir belirtmek durumunda değilim ama literatürdeki karşılığını söylüyorum. Eğer biz pazarı atomize edebilir isek, pazara çok sayıda denetçinin girmesini sağlayabilirsek daha rahat yönetebiliriz piyasayı, denetim faaliyetinin güven-

cesini daha rahat sağlayabiliriz. İşte ikinci ulaşmak istediğimiz hedef de budur ve bağımsız denetim yönetmeliği taslağında da ortaya çıkmasını beklediğimiz durum budur. Tabii ki bunlar yapılırken hep muhasebe meslek mensuplarıyla birlikte çalışıyoruz, çünkü nüve odur, insan kaynağı odur, bunun aksini düşünmek mümkün değildir. Yani dolayısıyla muhasebe meslek mensubu ve muhasebe meslek mensuplarının temsilcileriyle bunların görüşülmesi veya taslakların tartışılması çok doğaldır ve Sayın Başkanın ifade ettikleri gibi biz bütün bu çalışmaları yaparken doğal olarak muhasebe meslek örgütüyle işbirliği içerisinde olacağız ve bundan sonra da bu işbirliklerimizi geliştirerek artmasını sağlayacağız. Bu işin doğası gereğidir ve olması gerekir ve kurum olarak da Sayın Başkan da ifade ettiler bunu sürdürme niyetinde olduğumuzu ifade ederiz. Tabii ki dediğim gibi eğitim faaliyetleri, daha önce yapılan eğitimleri yapılmakta olan eğitimler kurumumuz tarafından önemli olarak kabul edilmektedir ve bunların mutlaka ve mutlaka muhasebe mesleğine, denetim faaliyetine çok çok önemli katkılar sağlayacağını düşünmekteyiz. Bu vesile ile tekrar fırsat verdiğiniz için, görüşlerimi paylaşma imkanı verdiğiniz için çok çok teşekkür ediyorum efendim.

Yahya ARIKAN **Oturum Başkanı**

- Evet, Sayın Orhan Çelik Hocamıza teşekkür ediyoruz. Elbette doğal olarak bu süreçte Kamu Gözetim Kurumunun TÜRMOB' la işbirliği içerisinde olacağını ifade ettiler. Sayın Çelik konuşmalarında dün de Kurum Başkanının ifade ettiği gibi kurumun hedeflerinin 2 noktada olduğunu ama bundan önce denetçi oluşum sürecinden önce finansal tabloları düzenleme konusunda UFRS ve TFRS öğrenmenin de en az denetim süreci kadar önemli olduğunun altını çizdi ve bu grupta TÜRMOB' la bir işbirliği içerisinde olunmasının gerekli olduğunu, TÜRMOB' a büyük görevler düştüğünü ifade ettiler. Tabii kurumun hedeflerine baktığımız zaman değerli arkadaşlar 2 tane temel hedefi var kurumun. 1- Finansal tabloların uluslararası süreçte mukayese edilebilir olması ve 2. nokta da denetçinin uluslararası süreçte karşılık esasının kabul edilebilir olması. Evet, buna bir itirazımız yok, dün Sayın Genel Başkan çok net olarak ifade etti, tüm mesele bu geçiş aşamasının nasıl olacağıdır. Yani meslek örgütü bu konudaki kırmızı çizgilerini belirtmiş ki umut ediyoruz bu doğrultuda olacaktır. Birincisi bu süreçte hiçbir kesime ayrıcalık tanınamaması; ikincisi, bu geçişte sınav yapılmadan meslek mensuplarını tekelleşmenin ku-

cağına götürmeden bir sürecin oluşmasını talep ediyoruz. Bu da meslek örgütünün kırmızı çizgileridir. Umut ederiz bu böyle olur. Ve yine değerli Üstadımız da Sayın Güneş de toplantıya girmeden önce; dün de Sayın Genel Başkan ifade etti, bu denetim ile ilgili harçlar konusu var. Gerçekten değerli arkadaşlar 30 bin lira, 15 bin lira bu harç bedelleri, lisanslama ücretleri. Hiçbir meslek mensubunun bunu ödeme şansı yok, umut ediyorum Meclis'te de bu yanlış olay düzeltilir, bunu da bu şekilde ifade etmiş olalım. Evet, şimdi Değerli Hocam Galatasaray Üniversitesi Öğretim Üyesi Sayın Volkan Demir'i davet ediyorum. Sevgili Hocam siz de sunumunuzu yaparken yine dün muhasebe hocalarıyla da konuştunuz, tartıştınız, Kurum Başkanı ifade etti ama kafamız çok karıştı bu konuda. Muhasebe ile finansal raporlama ayrıştırılacak gibi bir ifadede bulundu, gerçekten bu bilime uygun mu, bu nasıl bir şeydir? Bu konuda da bir bilim insanı olarak yanıt verirseniz sevineceğiz. Buyurun Değerli Hocam.

Doç. Dr. Volkan DEMİR
Galatasaray Üniversitesi İİBF

- Teşekkür ederim Sayın Başkanım. Efendim ben de Sayın Sanlı nezdinde TÜRMOB' a, yönetim kuruluna, ilgili kurullara memleketim olan Karadeniz'de sizlerle birlikte olma fırsatı verdiği için çok teşekkür ediyorum. Konuşmamı Sayın Başkanın verdiği sürelerle riayet ederek yapmaya çalışacağım ama benden önceki konuşmacı herhalde emsali 30 dakikaya çıkarttı, ben de dolayısıyla o emsali kullanmak istiyorum Sayın Başkanım. Tamam, 20 dakika o zaman.

Konuşmamı 5 ana başlıkta toplamaya çalışacağım. Bir tanesi yeni TTK ki kendi branşım ile ilgili, ben muhasebe finansman öğretim üyesiyim. Hukukçu meslektaşlarımıza haksızlık etmemek gerekiyor. Çünkü bu günlerde yeni TTK'yı maalesef hukukçular dışında herkes tartışıyor. İkincisi hesap verebilirlik konusunda devam edeceğim, hesap verilebilirliğin finansal raporlamaya etkisi, sonra dünyada kamu gözetimi ne yapıyor bizde ne yapmaya çalışıyor onunla ilgili bir iki şey söylemek istiyorum. Ve en son da bu yeni düzende roller, kurumların rolleri ve nereye gidiyoruz ile ilgili konuşmamı tamamlayacağım.

Bildiğiniz gibi amacımız 2023 de Cumhuriyetimizin 100. Yılında dünyanın 10 büyük ekonomisi arasına girmek. Bu kimsenin tabii karşı çıkacağı bir ideal, bir fikir değil, hepimizin de desteklediği bir fikir. Fakat 2023 de dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına gireceğim derken bunun altının doldurulması gerekiyor, eylem planının yapılması gerekiyor. Bu eylem planlarından da bana sorarsanız en önemlisi yeni TTK'dir. Yeni TTK'ya gelen tepkileri bu nedenle anlamakta güçlük çekiyorum. Yeni TTK'nin tam orta yerinde özellikle de ticaret şirketleri kitabının, meslek mensupları durmaktadır. Denetim boyutunda, kurumsal yönetim boyutunda, finansal raporlama boyutunda yeni TTK'nin olmazsa olmazı meslek mensuplarıdır. Kanun Meclis'e sevk edildiğinden beri, ilgilenmeye, okumaya, takip etmeye çalışıyorum ve dehşete düştüğüm anlar oluyor. Bazı ifadeleri sizinle paylaşmak istiyorum. Bir tanesi şu, biz hepimiz bunu içselleştirdik yeni TTK ile ilgili. "Ekonomik suça ekonomik ceza" bunun İngilizcesi yok değerli dostlar. Bu lafı bir yabancıya İngilizceye çevirip anlatamazsınız. Ekonomik suçun ekonomik cezasıymış, böyle bir şey yok, dünyanın hiçbir yerinde yok. Tıpkı şike vardır ama sahaya yansımamıştır lafı gibi. Böyle bir şey olabilir mi? Sayın Başkan. İkincisi, içselleştiremediğim başka bir konu; denetim çok popüler oldu, denetim işinin muhasebecilik dışında farklı bir meslek haline getirilmeye çalışıldığını görüyorum. Bu da imkânsız, denetim muhasebecilerin işidir ama iştir. Üçüncüsü bazı toplantılarda bazı ifadeler görüyorum. Efendim hapis yatacaksak muhasebecilerimizle beraber yatalım. Doğru, çok doğru bir ifade! Ama suçun ve cezanın adil ve oranlı olması gerekiyor. Dolayısıyla muhasebeci ile bir patron hapis yatacaksa cirosu ile mali müşavirine verdiği parayı oranlayıp yatıralım bunları.

Bir başka konu, "muhasebe ve finansal raporlama ayrı iştir". Böyle bir şeyi ben ilk defa bugün duydum, Sayın Başkandan duydum çünkü dünkü konuşmayı dinlemedim. Söylemek istememiştir herhalde bunu söyleyen. Çünkü muhasebe bir bilgi sistemidir. Her sistemsel yaklaşımda olduğu gibi muhasebe bilgi sisteminin de 3 tane unsuru vardır; girdi, işlem ve çıktılar. Finansal raporlar muhasebe bilgi sisteminin çıktılarıdır. Dolayısıyla herhangi bir muhasebeci finansal rapor düzenleyemezse o muhasebeci değildir, yaptığı iş de muhasebe değildir. Bir başkası, gene biraz önce sizden duydum, bir hesap planı yapacağız, hem UFRS olacak içinde, hem vergi olacak, hem denetim olacak. Şimdi tabii hayal ettiğiniz zaman bunun ismi Japon kâğıt sanatıdır, origamidir bunun ismi. Yani kâğıdın bir tarafına bakacaksınız vergi göreceksiniz, bir tarafına bakacaksınız UFRS, finansal rapor tektir, çıkan kar tektir. İşletmenin patronuna sorduğunuz zaman çıkan kar tektir ve o karı isteyen kuruluş alır, istediği yorumu yapar. İster onu vergi matrahına götürürsünüz, is-

ter dağıtabilecek kara götürürsünüz, isterseniz hesap verebilirsiniz paydaşlarınıza ama kar tektir, bunu hiçbir zaman unutmayalım. Şimdi yeni TTK ile ilgili baktığımız zaman Sayın Başkan da açıkladı, kurumsal yönetim ilkeleri TTK'ya damgasını vuruyor. Kurumsal yönetimin 8 tane unsurundan birisi de "accountability" İngilizcesi, Türkçesi de "hesap verebilirlik". Şimdi bakın son 3 gündür gazeteleri tarıyorum, size birkaç örnek vereceğim. Çocuklarımız süttten zehirleniyor, gazetelerde başlık "hesap soracağız". Kadınlarımız dayak yiyor, kötü muameleye tabi tutuluyor, hep birlikte "hesap soracağız" diyoruz. Terör örgütü kanlı eylemlerine devam ediyor, hep birlikte "hesap soracağız" diyoruz. Fakat kimsenin hesap sorduğu, tam tersinden kimsenin de hesap verdiği yok. Çünkü bizim toplum yeterince hesap verebilir bir toplum değil. Bu içinde akademisyeniyle, muhasebecisiyle, kamusuyla, özeliyle bir gerçek! Acaba biz zihnimizi değiştirebilecek miyiz? Hesap verebilir bir toplum yaratabilecek miyiz? Bu tabii ki bugünden yarına olmuyor, bunun için bazı gerçekler var. 1- Hesap verebilirlik. Biliyorsunuz bu meslek mensupları standartlara çok alışık, her şeyin bir standardı var. Hesap verebilirliğin de standardı var. Uluslararası hesap verebilirlik standartları ve o standartların 3 tane unsuru var. 1- hesap verebilirlik kapsayıcı bir kavramdır diyor. Yani öyle sadece ben kamuyum, ben özelim, ben özerk grubum, Bakanlığımıza hesap veririm, istediğime hesap veririm değil tüm paydaşlara hesap vermek zorundasınız. 2- hesap verebilirlik ülkenin, kamunun, toplumun önemlilik sınırlarını dikkate almak zorundadır. Yani bizim gündemimizde en önemli konu neyse ona odaklanmak zorundadır. 3- sorumluluk esaslı çalışmalıdır. Hesap verebilirlik sadece finansal tablodaki hesap verebilirlik değildir. Hesap verebilirlik finansal tabloya yansıdığı zaman onun ismi finansal hesap verebilirliktir ama bu yeterli değildir. Bakın, doğru bir finansal tablo işletmenin paydaşlarına nasıl hesap verebilir? Bilançoyu çıkaracağız, uluslararası kurallara göre, varlık ve kaynaklarımızın finansal durumunu göstereceğiz. Kar – zarar tablomuzu çıkaracağız, varlık ve kaynaklarımızın finansal performansını göstereceğiz, acaba aktifimizi pasifimizi iyi yönetmiş miyiz? Nakit akış tablomuzu çıkaracağız, faaliyetlerimizin sonucu yarattığımız nakitleri göstereceğiz, bu nakitlerin nerede kullanıldığını göstereceğiz. Dolayısıyla bunlar sadece kısıtlı yaklaşımlardır, hesap verebilirliğin temelinde karşı karşıya taban tabana zıt olduğu bir kavram vardır. Kavramın ismi de şudur: "ben yaptım, oldu" kavramıdır. Bu kavram hesap verebilirliğe terstir. Bu kavramı Türkiye'de kullanan herkesin acilen terk etmesi gerekir.

TTK ile ilgili Sayın Genel Müdürü de dinledik ve yazılanları da okuyoruz, herkes şundan bahsediyor: "TTK bir devrimdir." Doğru, ikinci aşaması

“TTK, bir zihin devrimidir.” O da doğru. Ve tüm ticaret yapanların bu zihin devrimini gerçekleştirmesi gerekir. O da doğru. Ancak bence en önemlisi kamunun bu zihin devrimini yapması gerekir. Kamunun daha fazla hesap verebilir olması gerekir ki ticari hayat da kendine yön bulsun. Kamu Gözetim Kurumu bildiğiniz gibi aylardır gündemimizi meşgul eden önemli konulardan bir tanesi. Dünyada da örnekleri var, başarılı örnekleri var, başarılı olmaya çalışan örnekleri var. Kamu Gözetim Kurumu tabii bu mesleği bazı yetki maddeleriyle rahatsız etti, haklı olarak rahatsız etti. Çünkü yaptığı işlere baktığınızda muhasebe standartlarını belirlemek, denetim standartlarını belirlemek, etik standartlarını belirlemek, disiplin uygulamalarına yön vermek, denetçinin kim olacağını, denetim şirketlerini belirlemek, kütüğü tutmak, mükabiliyeti belirlemek, yabancı şirket denetçilerini belirlemek, kalite güvence sistemini belirlemek, biraz önce ekledim hesap planı yapmak. Hesap planında da müdahil! Şimdi baktığımız zaman kimsenin aslında tedirgin olmasına gerek yok, benden önce kurum üyesi de belirtti zaten. Uluslararası Muhasebe Standartlarına uyumlu olmayan başka bir muhasebe standardı belirleyemezsiniz. 2009 da Sayın Başbakanın da Resmi Gazete ile yayınladığı AB’ye uyumla ilgili kararlar var. Dolayısıyla kimsenin tedirgin olmasına gerek yok. Denetim standartları, uluslararası denetim standartlarından başka bir standart belirleyemezsiniz. Etik standartlarını IFAC’ın yayınladığı etik standartlarından farklı bir standart olarak belirleyemezsiniz. Bu noktada dikkatinizi çekerim, TÜRMÖB’ un yayınladığı etik standartlar var. Lütfen karşılaştırın, Türkçesi var. Onlar uluslararası etik standartlarının aynısıdır. Dolayısıyla baktığımız zaman Kamu Gözetim Kurumunun yapacağı en önemli işlerden bir tanesi aslında “oversight” dediğimiz gözetim mekanizmasını iyi işletmektir. Çünkü bu saydığımız işlerin birçoğu Türkiye’de yapılıyor. Şimdi size bir örnek vermek istiyorum müzikten. Beethoven ve Mozart’ın en büyük farkı Beethoven’ in müziğini deneysel yapmasıdır. Müziği deneye deneye ortaya çıkarıyor, Mozart’ tan en büyük farkı budur. Ortada 21 yıllık bir deneyim var, TÜRMÖB deneyimi. Gelin bunlardan yararlanalım. Ortaya yeni müzik yapmaya, yeni notalar çıkartmaya gerek yok. Bu yararlandığımız, yaptığımız her çalışmayı kamuya mal edelim ve paydaşların kullanımına sunalım. Bu noktada roller konusunda TÜRMÖB’ un yıllardır Maliye Bakanlığı ile sürdürdüğü ilişkileri de örnek göstermek istiyorum. Gelinek noktada işbirliği devam ediyor ama yeterli midir? Elbette ki eleştirilecek birçok noktası vardır ama gelinen noktada tüm paydaş kurumların bu işbirliğini esas alıp devam etmesi gerekmektedir.

Konuşmamın sonunda Sayın Başkanın sorduğu muhasebe hesap planı ile ilgili bir husus daha eklemek istiyorum. Akademik olarak ben hesap planına karşıyım aslında, kayıtlara geçsin diye sylyorum bunu. Ama lke gerçekleri ve gerekleri olarak da hesap planının faydası yadsınamaz. Hesap planını, Maliye Bakanlığının yaptığını biliyoruz, daha önce TMSK zamanında, TMSK’da da komisyon vardı, orada vardı, hesap planındaki istihramım şu; kimse kurumsal kaygı düşünmeden bu hesap planını yapsın. Uygulama kolaylığı ve muhasebe biliminin ana noktası bu hesap planının temelini oluştursun, sonra çıkacak olan finansal sonuçlardan zaten hep beraber yararlanacağız. Çok saygılar sunuyorum hepinize efendim.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Evet, Sevgili Volkan Demir Hoca’ma da teşekkür ediyoruz. Konuşmasında özellikle hesap verilebilirlik konusunun önemini bir kez daha ifade ettiler. Tabii başta kamu olmak üzere herkes hesap verebilmeyi öğrenmeli, alışmalıyız buna, Türkiye’nin buna ihtiyacı var. Evet, şimdi söz sırası Ankara YMM Oda temsilcimiz Sayın Nurettin çekici’ de. Buyurun stadım. Yeminli Mali Müşavirler cephesinde neler bekliyorsunuz, bu konuda sizleri dinleyelim.

Nurettin ÇEKİCİ
Ankara YMM Odası Yönetim Kurulu yesi

- Başkanım çok teşekkür ederim. Sayın Genel Başkanım, değerli meslektaşlarım, panelimizin konusu yeni muhasebe ve denetim sürecinde TÜRMOB’ un rolü. Ama herkes kendi kurumunun rolünü anlattı. Maliye Bakanlığı, Gümrük Ticaret Bakanlığı, Kamu Gözetimi Kurumu kendi rollerini anlattı ama bir türlü yeni süreçte TÜRMOB’ un rolüne gelinemedi. Bana da bu kaldı.

Yeni muhasebe ve denetim düzeninde TÜRMOB’ un rolüne girmeden önce isterseniz TÜRMOB’ un rolü nedir önce ona bir bakalım. Genel olarak TÜRMOB 2 ana akstan, 2 meslek grubun-

dan SMMM'ler ve YMM'lerden oluşan 2 ana mesleğin çatısını oluşturmaktadır. Amaçları, meslek yaşamızın ilgili maddesine göre yönetmelikte belirlenmiş. Bu amaçlar doğrultusunda da yine yönetmelikte bunların gerçekleştirilmesi yönünde kendisine bir seri görevler verilmiş. Amaçları 4 kategoride önce bir ortaya koyalım. Birincisi, mesleki alanda yapacağı çalışmalarla mesleğin gelişmesini sağlamak... İki, mesleğin onurunu, üyelerin ve Odaların haklarını korumak... Üç, meslek uygulamaları ile ilgili olarak normlar geliştirmek ve mesleğe katkıda bulunmak... Bunun dışında daha sonra yönetmelikle de ortaya konulan üyeler ve Odalar arasında dayanışmayı sağlamak ve haksız rekabeti önlemek. Amaçları bu TÜRMOB' un. Bu amaçları yerine getirmek üzere kendisine oldukça fazla görev verilmiş. Ben bu görevleri 4 başlık altında topladım ve bugüne kadar bakalım bunlardan neler yapılmış ve nasıl yapılmış onları kısaca özetlemek istiyorum. Sonunda konuşmamın serim bölümü bittikten sonra yargı bölümüne ve TÜRMOB' un yeni misyonuna değinirken yararlı olacağını ümit ettiğim için bunu kısaca başlıklar halinde saymak istiyorum.

Meslek mensuplarının menfaatlerini, mesleki ahlakı ve düzeni ve geleneklerini korumak bakımından TÜRMOB 2 ana kurulu hayata geçirdi. Bunlardan bir tanesi Etik Kurulu, diğeri Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu... Haksız Rekabetle Mücadele Kurulunu önce merkezde TÜRHAH olarak hayata geçirdi, daha sonra SMMM Odalarında ve YMM Odalarında kuruluşunu tamamladı. Bu 2 kurulun faaliyetlerinden bahsetmek istemiyorum, konumuzun dışında kalır. Mesleğin uygulanmasıyla ilgili normların geliştirilmesi bakımından ise uluslararası çalışmalara katılmak dahil olmak üzere bir seri tebliğ, meslek kuralları, mecburi meslek kararları aldı ve bunların takipçisi oldu. Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu, Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu, Avrupa Muhasebeciler Federasyonu, İngiltere Tescilli Ruhsatlı Muhasebeciler Birliği de içinde olmak üzere, birçok uluslararası kuruluşta bazılarında üye, bazılarında partner, bazılarında takipçi oldu. Hatta IFAC'a üye bile verdi, eski Genel Başkanımız IFAC'ın yönetim kurulu üyesidir. Bu bağlamda uluslararası toplantılara, düzenlenen çalışmalara katıldı ve onları da ülkemize davet etti. IFAC'ın yayınladığı küçük ve orta ölçekli muhasebe ve denetim firmalarına kurumsallaşma yolunu açacak olan uygulama ve yönetim rehberini TÜRMOB geçen yıl küçük ve orta ölçekli muhasebe büroları için Büro Yönetim Kılavuzu adıyla Türkçeye çevirdi, 850 sayfa civarında bir metni yayınladı. TÜRMOB ayrıca ACCA işbirliği kapsamında sınavlara uluslararası etkinliğinin sağlanması bakımından bazı sınavlardan muaf olmak üzere işbirliği anlaşması imzaladı. Mesleki eğitim gelişmesine katkı bakımından ise,

üçüncü başlıkta, sanırım herkes bilir, aslında söylediğim her şeyi herkes biliyor ve izliyor ama ben derli toplu, kronolojik bazda ve sınıflama olarak belirtmek istiyorum. TÜRMOB eğitime baştan itibaren önem veren mesleki geliştirme eğitimini sürekli kılmayı da zorlayan ve bu bakımdan birçok kuruluşu, birçok toplantıyı ve eğitimi yapa gelmiş bir kurumdur. Öncelikle bünyesinde Temel Eğitim ve Staj Merkezi TESMER' i kurmakla bu işin kurumsal yapı boyutunu gerçekleştirmiş; temel eğitim ve staj merkezi, sürekli eğitici eğitimi, zorunlu stajyer eğitimi, proje izleme bilgi merkezi gibi merkezleri faaliyete geçirmiş ve bu yapısı ile planladığı eğitimleri izlemiş, eğitim setleri hazırlamış, kitapçıklar şeklinde yayınlarda bulunmuştur. Birlik bu kapsamda SMMM Staj Yönetmeliği ile mesleğe giriş sınavlarına ilişkin yönetmelikleri hazırlamış, zorunlu eğitim programını yayınlamıştır. Eğitim ve iletişim ile mesleki gelişim konusunda bütün meslek mensuplarını bir araya getirip iletişimi etkin kılmak bakımından hepimizin izlediği ve katıldığı bir sürü form, panel, konferanslar düzenlemiş ve bunların birçoğunu da geleneksel hale getirmiştir. Bulduğumuz 7. Türkiye Muhasebe Kongresi de bunlardan bir tanesidir. Ancak eğitim konusunda söylenmesi gereken en önemli şey Cumhuriyet tarihinin en kapsamlı, bütçesi en büyük ve hedef kitlesi en yaygın olan eğitim seferberliğini başlatmış olmasıdır. Yeni muhasebe ve denetim düzenine meslektaşlarımızı hazırlayacak, bu yeni düzende yeni sistematik konum alacak şekilde eğitimlerin planlanması gerçekten takdire şayandır. Bunun bütçesinin büyük olduğunu söylemeye gerek yoktur. 8-9 ay yalnızca eğiticilerin eğitimi sürmüş olan bu projede Ocak ayı itibariyle bütün illerde bütün Odalar kapsamında eğitimler hayata geçirilmek üzeredir.

TÜRMOB' un deneyimlerinden yeni muhasebe ve denetim düzeninde yararlanmak kaçınılmazdır. Belli birikimin, belli deneyimin ve belli kitlenin mutlaka değerlendirilmesi gerekir. Ülkemizin ne zaman israfına, ne insan israfına, ne para kaybına tahammülü yoktur. TÜRMOB' un yönetmelikle kendisine verilen ve grupladığım son ödevi de mesleğin geliştirilmesi yönünde yaptığı çalışmalardır. Bunları hepimiz yaşıyorsunuz ama ben tekrar dile getireyim. Çok çeşitli yayınlar, merkezi muhasebe sistemi ve e-kütüphane bunların ana başlıklarını oluşturuyor. MU-DEN Birliğin yayın faaliyetlerini sürdüren yayıncı bir kuruluşumuz. Elime gelen en son yayının sayısı 428'di. Bunlar günceli takip eden, meslek camiamızı eğiten ve mesleki sorunlarımıza açıklık getiren yayınlardan oluşmakta. LUCA, zannediyorum Türkiye'de veri tabanlı ilk merkezi sistem teknolojisini kullanan geliştirilmiş bir muhasebe programıdır. Aslında elektronik defter ve belge uygulamasına geçmeyi planlanan ülkemizde LUCA bu anlamda çok değerli bir anahtardır ve TÜRMOB aslında

LUCA projesini meslek mensuplarımıza kullanıma hazır hale getirilmiş bir program olarak sunmanın ötesinde mesleki öğretimde bir rehber şekline de sokmuş, mesleki eğitime bunu hediye de etmiştir. TÜRMOB aslında mesleki gelişim ve iletişim bakımından internet ve bilgisayar uygulamalarını en geniş anlamda kullanmaktadır. E-kütüphane kurmuştur, 1445 adet dijital yayın bulunan bu kütüphaneden sirküler raporlar, mali bülten, bilanço dergileri, muhasebe ve denetime bakış, e-kitaplar izlenebilir, indirilebilir. Mevzuat bilgi sistemi açılmıştır. Burada mesleğe yönelik her türlü mevzuat, pratik bilgiler online olarak izlenebilmektedir. Son olarak TÜRMOB Haberci' yi hizmete almıştır, buradan güncel haber ve duyumlara ulaşmak an meselesidir. Bunları anlatmamın sebebi hepimizin yaşadığı ama derli toplu bir anda göremediğimiz konuları hatırlamaktı ve ayrıca TÜRMOB' un nelerle uğraştığı ve nelerle doğru gittiği ve nerede koştuğunu göstermekti.

Yeni muhasebe ve denetim sürecinde TÜRMOB' un rolü, aslında misyonu değişecek değildir. Bu söylediğim ödevleri, söylediğim amaçları vizyonu bazında tamamlarken bunlara ilaveler yapacaktır. Bu ilaveleri yaparken bildiği konular üzerinde çalışacaktır ve bu bildiği konular ona çok büyük avantaj tanımaktadır. Aslında konunun tarafı olan diğer kamu kurum ve kuruluşlarının böyle bir partnerle çalışma şansı da vardır. Bunu değerlendirmelerini taraflar açısından kaçınılmaz buluyorum. Aslında tabii TÜRMOB' un yeni muhasebe ve denetim sürecindeki rolünü ortaya koyabilmek bir anlamda yeni muhasebe sistemi neler getiriyor ve yeni denetim süreci neler getiriyor, bunları da ortaya koymayı gerektirmekle beraber bu konuda herkes birçok bilgiye sahip olduğu için ben vurgulayıcı birer cümleyle geçiştirmek istiyorum.

Yeni muhasebe düzeninde, yeni muhasebe sisteminde uygulanacak olan yeni hesap planı; tabanını oluşturacak olan, Türk Muhasebe Standartları ve Türk Finansal Raporlama Standartları hayata geçecek, veri tabanını oluşturacak, muhasebe standartları ile düzenlenecek olan defter ve kayıtlar TFRS ile raporlanacak ve denetime hazır hale getirilecektir. Burada çünkü konuşmalardan dikkatimi çeken bir konuyu dile getirmemde yarar var. Muhasebe ile finansal raporlamanın ayrı faaliyetler olduğu, muhasebenin işletmelerin iç düzenleri, mutfaflarıyla ilgili olduğu, raporlamanın ise dışa dönük bir faaliyet olduğu söylendi. Buna katılmıyorum, katılmamız mümkün olmaz. Muhasebe ve raporlama bir bütünün iki parçasıdır. İkisi de mutfakta olur, eğer raporlama takdim edilecekse dışa dönük kullanılabilir ama imalatı mutfaktır. Muhasebe raporlamadan ayrılamaz. Aynı veri tabanını kullanır, aynı kişiler yapar ve denetime sunar. Ondan sonrası mutfağı ilgilendirir mi, tabii ilgilendirir, hesap

verilebilirlik yönünden ilgilendirilecek, Volkan Hocamın söylediği konuya az sonra değineceğim.

Yeni muhasebe düzeninin getirdiği dönem sonu standartlarının kullanılması dışında, dönem sonu mali tabloların miktar olarak artacağı, nitelik olarak değişeceği ve boyutlarının farklılaştırılacağıdır. Bu konu tabii çok önemli... Yeni denetim düzeninde de söylenmesi gereken çok şey olmakla beraber bir iki cümleyle izin verirseniz onu da tamamlamak istiyorum. Yeni denetim düzeninde şirketlerin ölçekleriyle uyumlu olarak YMM'ler ya da SMMM'ler ya da bunların kuracakları denetim şirketleri faaliyet gösterecektir. Bu konuda da bir şey söylememe izin verin, yine dün bahis konusu edildi, dendi ki yeni bir meslek doğuyor, yeni bir denetim mesleği doğuyor. Aslında değerli arkadaşlarım yeni bir meslek doğmuyor, denetim bir meslek değil bir faaliyettir. Meslek kanunla kurulur, kanunla tescil edilir, bir imtiyazdır, unvanlar da öyledir. YMM'lik unvanı, SMMM'lik unvanı kanunla verilmiş unvanlardır, mesleği temsil ederler, meslek denetim işiyle uğraşan, tasdik yapan, muhasebe tutan ve bunları yürüten kişilerin unvanıdır. Yeni TTK'nin Denetçi diye tanımladığı şirketler ya da Denetçi diye tanımladığı SMMM'ler, YMM'ler yeni bir mesleğin elemanları değil, kendi mesleklerini yapacak ama yeni bir uğraş konusunda çalışacak insanlardır. Bunu düzeltmekte yarar görüyorum.

Yahya ARIKAN **Oturum Başkanı**

- Üstat şöyle tamamlayabilir miyiz? Bu yeni süreçte YMM'ler nasıl etkilenecek? Onları neler bekliyor? Biraz da bu konuda somut düşüncelerinizi alarak konuşmamızı toparlarsak sevinirim. Buyurun efendim.

Nurettin ÇEKİCİ **Ankara YMM Odası Yönetim Kurulu Üyesi**

- Soru tabii hem çok kolay hem de Orhan Hoca'ma sorduğunuzdan daha zor. Bağımsız denetim konusunda ikinci olarak vurgulamak istediğim konu hesap verebilirlik esasının benimsenmiş olması. Burada denetçinin sorumluluğu tabii kuşkusuz kusur sorumluluğudur ama kapsamı çok geniştir. Volkan Hocamın söylediği gibi sadece işletmeye karşı ya da kamu kuruluşlarına karşı değil; paydaşlara karşı, işletme ile ilişkide bulunan bankalardan tedarikçilere

kadar uzayan bir zincirin bütün halkalarına karşı sorumluluğu kapsamaktadır. Bu bakımdan bu konuda çok dikkatli olunması ve bu konunun önemle gündeme her daim getirilmesinde yarar görmekteyim. Denetim konusunda izin verirseniz bir konuya daha değineceğim, TÜRMOB' un rolüne geçeceğim, beklediğiniz sözlere geçeceğim.

TTK'de denetim aslında bütünlük esasına göre benimsenmiştir. Bu bütünlük denetimde bütünlük, denetçide bütünlük, denetlenebilir belgelerde, mali tablolarında bütünlük, şirketlerde bütünlük, mevzuatta bütünlüğü kapsamaktadır. Bu bütünlük kavramının içinde kalınarak hareket edilmesinde ve ikincil mevzuatta yapılacak olan düzenlemelerde bu hususun asla gözden uzak tutulmamasında yarar görmekteyim. Evet denetim konusunda klasik olarak Yasada, 498. madde, 400. madde ve devamındaki düzenlemelerden bahsedecek değilim. Ayrıca özelliklerini bu şekilde vurguluyorum, daha sonra TÜRMOB' un rolüne bunları bağlamak için vurguluyorum.

Hesap verilebilirlik, liderlik, mentorluk ve rehberlik konusunda Başkanımız yeterli bilgiyi verdiler. Bu açılardan TÜRMOB' un rolünü ortaya koymak gerekirse bunlardan en etkin olanı liderlik rolüdür. Ama tabii Osmanlı döneminde lalalık diye bildiğimiz mentorluluğu, rehberliği tabii yapacaktır fakat asıl işlevi bence liderliktir. Ama liderliği bireysel liderlik olarak görmem, burada karşımıza kurumsal bir liderlik çıkmaktadır. Bir sürü tanımın dışında isterse ben bir tanım vereyim, o tanımın içine girmeye çalışalım. Bireysel, bireyler tarafından gerçekleştirilen ve diğer bireylerin de ortaklaşa yaratılan vizyona dönük olarak bir araya gelmesini istekli ve coşkulu olarak ortak hedefleri benimsemesini ve bu hedeflerin gerçekleşmesi için güçlenerek bütün varlıklarıyla katkıda bulunmasını sağlayan enerjik bir süreçtir. Bu bir işlevsel ve pragmatik tanımdır. Bana göre TÜRMOB' un rolü, az önce tanımını verdiğim ve bu tanımın unsurlarını yaratan hususları bir araya getirmektir.

Evet, gelelim TÜRMOB' un misyonuna ekleyeceği yeni görevlere... Yeni görevlere, TÜRMOB' un yapacağı yeni çalışmalara değinmeden önce aslında 4 tane temel ilkeye değinmekte yarar var. Bunlardan bir tanesi birlikte çalışılacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Kamu Gözetimi Kurumu, 3 kamu kuruluşunun üzerinde çalışılacak TTK ve 660 sayılı KHK gibi 2 anayasal düzenleme var. Yani masanın üçayağı orada, dördüncü ayağı da burada, dört ayaklı bir masa kuracağız; Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kamu Gözetimi Kurumu, Maliye Bakanlığı ve TÜRMOB. Yeni süreç bu dört ayağın mutlak surette birlikte çalışmasını talep ediyor. Bunu gerek 660 sayılı

KHK' da, gerekse 6102 sayılı TTK' da açıkça belli ediyor. Yapılacak işler, yapılacak düzenlemeler ve gelinecek nokta olarak hem gerekçesinde TTK'nin, hem de maddelerinde çok açık ifade ediyor. Demek ki birlikte çalışacağız, birinci ilke bu.

İkinci ilkemiz yeni süreci ortaya koyan ana düzenleme, TTK'nın şirket yapıları ile yeni muhasebe ve denetim düzenine ilişkin koyduğu amaçtan ve bu düzenlemelerin sosyal ve ekonomik felsefesinden ayrılmamaktır. Toplumsal, idari ve mesleki talepleri de bu bakış açısıyla karşılamak mutlak surette gerekiyor. Bunu açacağım biraz sonra. Üçüncü ilke, bilgi için muhasebeye ulaşıırken vergi için muhasebeden asla uzaklaşılması zorunluluğu unutulmamalıdır. Şimdi, bunu da az sonra açacak olmakla beraber, kısaca şöyle bir şey söylemek istiyorum. TMS ve TFRS' ye göre tutulan muhasebe kayıtlarından, ulaşılan dönem sonu tablolarından ortaya çıkan ticari kar aslında birçok öngörüye, birçok tercihe ve birçok seçime bağlı olarak oluşturulmuş bir ticari kar. Bu ticari kar gerek VUK açısından, gerek kamu düzeni açısından, hiçbir şey ifade eden nitelikte değil. Bu bir tercihler bütünüdür. Dönem sonu raporuna yansıyan kaleminden ibaret bir şey. Bununla vergi alınmaz, bununla hesap verilebilir ama kamu dışındakilere hesap verilebilir, kamuya hesap verilmez. Dönem sonu tablolarındaki ticari kar, kamuya uygun bir ticari kar değil. O nedenle, üçüncü ilke olarak hep göz önünde bulundurulması gereken konu, bilgi için muhasebeye ulaşıırken vergi için asla muhasebeyi terk etmemek olduğudur. Bunu bir kenara not etmekte yarar var. Son olarak yapılacak çalışmalar gerek TÜRMOB'un, gerek diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yasal düzenlemelerinde ve ortaya koydukları uygulamalarda meslek mensupları ve iş alemi ile haksız rekabetin kaynağını oluşturmaktan uzak durmalarıdır. Evet, bu 4 ilkeyi bence unutmamak gerekir.

Bundan sonra TÜRMOB neler yapmalıdır? Bir kere sürecin tarafı olan kamu kurumlarının ikincil mevzuat çalışmalarına katılmalıdır. Gerek Gümrük ve Ticaret Bakanlığının tüzük, yönetmelik ve tebliğ çalışmalarına, gerek Maliye Bakanlığının ve gerekse özellikle Kamu Gözetimi Kurumunun hazırlayacağı ikincil mevzuata katılmalıdır. Bu katılma, görüş bildirmeyi aşmalıdır. İkinci olarak mesleğin düzenlenmesi ile doğrudan ilgili mevzuat düzenlemelerine de müdahil olmalıdır. Hatta bu hususta usul bile ihdas edilmelidir. Bu çok canlı örnek, kısa kısa değinildi, Sayın Başkan da değindi, dün de bir ara gündeme geldi, Harçlar Kanununda yapılmak istenen düzenleme az önce saydığım ilkelerden tamamen uzaklaşarak, birtakım hesaplamalar yapılarak belki gelir kaygısıyla ama gelir de elde edilmeyecek bir düzenlemedir. Getirilen dü-

zenleme ile bağımsız denetim şirketleri 2 kategoriye ayrılmaktadır. Bunlardan 30 ve 15 bin Türk lirası yıllık maktu harç talep edilmektedir. Denetim faaliyetlerinde bulunacak YMM ve SMMM'lerden ayrıca ruhsat harcı talep edilmektedir. Şimdi, bu kısacık düzenlemede, belki gelir endişesi ile yapılan düzenlemede 3 tane ilkemiz ihlal ediliyor. Bunlardan bir tanesi az önce söylediğim TTK'nın denetimde bütünlük ilkesi ihlal edilmektedir. Çünkü bağımsız denetim şirketleri 2 kategoriye ayrılmaktadır. Böyle bir yasal yetki yok. Yasal yetki olmayan yerde uygulama da olamaz. İkinci olarak TTK'nın bütün şirketler için ön gördüğü ve bizim bütün meslek camiası için ön gördüğümüz, bütün meslektaşlarımız için ön gördüğümüz kurumsallaşma rafa kaldırılıyor. Bundan böyle değil kurumsallaşmak, değil 3-5 meslektaşın bir araya gelerek denetim şirketi kurması, mevcut faaliyetlerini sürdürmesi bile mümkün olmayabilir. Hiçbir arkadaşımız, birkaç kişi bir araya gelip, denetim şirketi kurup, kurulduğu yıldan itibaren yılda 30 bin, 15 bin lira gibi harçları ödemeye tahammül edemez, böyle bir şey olamaz.

Ama asıl önemli konu bu harçlar uygulamasının haksız rekabetin kaynağını oluşturmasıdır. Zannediyorum harçlarla ilgili bu düzenleme bir sipariş düzenlemesidir. Siparişin adresi bellidir. Bunu mutlak surette dillendirmeli, ortaya koymalı ve meslektaşlarımızın haksız rekabete kurban gitmesini önlemeliyiz.

Genel anlamda söylenebilecek TÜRMOB'un yeni rollerinden bir tanesi de artık angaryalardan, meslek mensuplarının Bakanlıklar tarafından kendilerine yüklenen angaryalardan ne zaman ve nasıl kurtulacağını ortaya koymasındır. Az önce Sayın Başkanım vergi takvimini açtı, bir güzel okudu, bu ay neler yapacağız? Geçici vergi vereceğiz, KDV beyannamesi vereceğiz, muhtasar vereceğiz, Ba-Bs formları vereceğiz, müşteri bilgi formlarını düzenleyeceğiz vs. vs. yani ilgili Bakanlık, ilgili kamu kuruluşu neredeyse muhasebecinin 30 gününü tespit ve tayin etmiş, izlemiş, boşluk bulduğu 2 güne 3 güne bir iş yüklemiş. Artık bunun gözden geçirilmesi, meslektaşlarımızı fuzulen yoran, onlara çalışma vakti bırakmayan ve bu konumu itibarıyla sosyalleşmekten uzaklaştıran uygulamalardan vazgeçmenin zamanı gelmiştir.

TÜRMOB'un misyonuna ekleyeceğim bir konu da Bakanlıklar nezdinde izlenen konularda takipte ısrarcı olmasıdır. Bunda da güncel bir örnek vereyim, sürekli mesleki geliştirme eğitimleri konusunda Maliye Bakanlığında uzun süre bekletilen, neden bekletildiği belli olmayan düzenlemenin artık çıkmasında yarar var, üstelik konjonktürel olarak bunun çıkmasında Bakanlıkların da yararı var.

Yeni muhasebe düzeni bakımından da birkaç şey söylemek istiyorum. Öncelikle mutfağın yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Bunun için mutfak çalışanlarının yani meslek mensuplarının eğitimlerinin az önce söylediğim sürekli mesleki geliştirme eğitimlerinin kesintisiz olarak hayata geçirilmesi ve bunun izlenmesi lazım. Bu konuda hiçbir sorun yok, TÜRMOB' un asli görevi, en güzel yaptığı işlerden bir tanesi. Ama mutfağın malzemelerinin de değiştirilmesi, alt yapısının da onarılması lazım. Yeni muhasebe programlarının, yeni denetim programlarının bilgisayar ortamında meslektaşlarımıza hazırlatıp verilmesi ve bunlardan para talep edilmemesi ama bunların mali yükünün masada oturan temsilcilere yükletilmesinde sonsuz yarar var. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bunu finanse etmelidir, Maliye Bakanlığı bunu finanse etmelidir, TÜRMOB aracılık göreviyle bu çalışmayı tamamlamalı, meslek mensubumuzun mutfağını onarmalıdır.

Her toplantıda kısaca belirttiğim ama açmadığım ve şimdi de açmayacağım ama sinyal olarak, not olarak vermek istediğim bir konuyu not almanızı rica ediyorum. TÜRMOB' un misyonuna ekleyeceği yeni bir görev de bu yeni muhasebe ve denetim sürecinde haksız rekabetle mücadele konusundaki gösterdiği performansı, rekabet ihlalleri konusunda da göstermesidir. Rekabet yok edilmektedir, ihlal edilmektedir. Haksız rekabete kurban giden meslektaşlarımız rekabet etme şansını dahi bulamamaktadır. Haksız dahi olsa buna son vermek için TÜRMOB mutlak surette rehberlikse rehberlik, mentorluksa mentorluk, lalalıkta lalalık, liderlikse liderlik mutlaka yapmalı ve haksız rekabeti önlemek için gösterdiği çabayı rekabet ihlalleri için de Rekabet Kanununun 4. ve 5. maddesini işletmesi için hukuki düzen ve tertip almalıdır. Saygılarımla değerli meslektaşlarım.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Evet, Sayın Çekici'ye çok teşekkür ediyorum. Son konuşmacımız Bursa SMMM Oda Başkanımız Sayın Mesut Topçu. Sayın Topçu.

Mesut TOPÇU
Bursa SMMM Odası Başkanı

- Değerli konuklar, değerli katılımcılar, sevgili meslektaşlarım hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle SMMM'ler olarak yeni muhasebe ve denetim sürecini iki kelimeyle özetlemek gerekirse bizim için umut ve hayal kırıklığı olarak ifade edebilirim. Neden umut, neden hayal kırıklığı olduğuna gelince... Ülke koşullarında değerli arkadaşlar nitelikli sayılabilecek bir eğitim sürecinden, uzun sayılabilecek bir staj döneminden ve ardından da ciddi bir sınavdan geçerek ruhsatlarımızı alıyoruz. Böylesine zorluklarla aldığımız

ruhsatlarımız ile bugüne kadar sadece vergi denetçiliği, vergi danışmanlığı ve vergi muhasebeciliği üçgeninde faaliyet sürdürüyor olmamız bizleri tatmin etmediği gibi ülkemize de arzu ettiğimiz oranda katma değer üretmemenin sıkıntısını yaşıyorduk. Çünkü biz bundan daha fazlasını yapabilecek bilgiye, birikime ve kapasiteye sahip olduğumuzu biliyoruz. Ekonomiye daha fazla katma değer yaratmak için vergi beyannamesi üreten muhasebecilikten bilgi üreten muhasebeciliğe geçmemiz gerekmekteydi. Yani ülkemizin yeni muhasebe ve denetim düzenine geçmesi gerekiyordu. Dünya uygulamalarına baktığımızda yeni düzene geçişi sağlayacak en önemli argümanın tüm işletmelerde uluslararası muhasebe standartlarının uygulanmasının zorunlu hale getirilmesi ve bu standartlara uygun olarak hazırlanmış olan finansal tabloların denetiminin sağlanması olduğunu görüyorduk. Bu dönüşümün alt yapısının da hazırlanmakta olan o dönemde yeni TTK ile sağlanabileceğine de inanıyorduk. Yeni TTK'nın hazırlanış aşamasından itibaren TÜRMOB konuya yakın ilgi göstermiş ve süreç içerisinde her türlü yardım ve desteği vermiştir. Türkiye yeni TTK'yı daha yeni tartışmaya başladı değerli arkadaşlar. Bizde ise bu konu örgütümüzün gündemini 5 yılı aşkın bir süredir işgal etmekteydi. TÜRMOB muhasebe ve denetim alanındaki dünya uygulamalarını yeni TTK aracılığıyla Türkiye'ye taşıma gayreti içine girmiş, bunda da oldukça başarılı olmuştur. Bu konudaki TÜRMOB'un ileri görüşlülüğü kanunu hazırlayanları ve kanun koyucuyu olumlu yönde etkilemiştir. Dolayısıyla, öncelikle şunun tespitini yapmamız lazım; yeni muhasebe ve denetim düzeninin esas mimarı TÜRMOB'dur. Olması gereken de değerli arkadaşlar zaten budur. Mes-

lekle ilgili düzenlemelerde aktif rol oynaması gereken tabii ki meslek örgütünün kendisi olmalıdır. ABD'ye veya Avrupa'ya baktığımız zamanda da mesleki alanda düzenleme yapma yetkisinin tamamen meslek örgütlerinde olduğunu görüyoruz. AB tarafından muhasebe ve denetim alanında yapılmakta olan tüm düzenlemelerde üye ülkelerin muhasebe kuruluşlarının oluşturduğu muhasebe çalışma grubunun görüş ve önerileri dikkate alınmaktadır. Mesleğin geleceğini düzenlemede TÜRMOB' un bu gayretleri vesayet merakı yüzünden maalesef kesintiye uğramıştır. Malum, devletimiz vatandaşına güvenmez, bürokrasimiz de meslek örgütlerine güvenmez arkadaşlar. Bu sorun sadece bize ait, bizim meslek gurubumuza ait bir sorun da değildir, Türkiye'nin yapısal bir sorunudur. Türkiye'deki hakim siyaset anlayışı, sadece askeri bürokratik vesayetin Türkiye için olumsuzluklarının farkında. Sivil bürokratik vesayetin gelişimimiz üzerindeki olumsuz etkisi görmezlikten gelinmektedir. Yeni muhasebe ve denetim düzeninin inşası konusunda ilk aşamada yani yeni TTK' nın hazırlanması ve yasalaşması konularında TÜRMOB' un liderlik ve rehberlik anlamında üzerine düşeni tam anlamıyla yerine getirdiğinden hiç kuşumuz yok. Ancak film ikincil düzenlemeler sırasında kopmaya başlamıştır. Denetim alanında ikincil düzenlemeler konusunda çok geç kalınmış, konu adım adım belirsizliğe sürüklenmiştir. Bu gecikmenin esas sebeplerini gözden kaçırmamalıyız. Yeni TTK olması gerektiği şekilde bu alandaki ikincil düzenlemeleri yapma yetkisini Gümrük ve Ticaret Bakanlığına ve TÜRMOB' a vermiştir. İki kurum tarafından çalışmaların belirli bir noktaya geldiğini de o dönemde biliyoruz.

Değerli arkadaşlar biliyorsunuz, Yasa Meclis'ten çok hızlı geçmiştir. Maliye bürokrasisinin galiba dikkatinden kaçmış olacak ki yasayla ilgili daha sonra maliye bürokrasisi ilgilenmeye başlamış ve mesleğimiz üzerindeki vesayet yetkisini kaybetmemek refleksiyle harekete geçmiş, takdire şayan bir çabayla bu işi gerçek sahibine bağlamayı başarmıştır. Güzel bir formül bulunmuştur, düzenleme ve ruhsatlandırma yetkisine sahip bir Kamu Gözetim Kurumuyla meslek üzerindeki tüm hakimiyet yeni dönemde de tesis edilecek, Maliye Bakanlığınca dilediği gibi kullanılmaya devam edilecektir. Kamu Gözetim Kurumunun kurulmasının yöntemi ve zamanlaması süreci oldukça olumsuz etkilemiştir. Ticaret Bakanlığının ikincil düzenlemeleri yayınlayacağı bir zamanda Kamu Gözetim Kurumunun ihdası ile her şeyin sil baştan, yeniden ele alınması bizi gereksiz tartışmaların içine sürüklemiştir. Kurumun oluşturulmasından bu yana 6 ayı aşkın bir zaman geçmesine rağmen ikincil düzen-

lemeler konusunda herhangi bir adımın atılmadığını da maalesef görüyoruz. Sadece gözetim görevini yapmak durumunda olan bu kuruma maalesef düzenleme yetkisi de verilmiştir. Düzenleme konusundaki hazırlıkları olan TÜRMOB' un işbirliği talebine de yeni kurumun hevesli olmadığını da gözlemlemekteyiz. Bu yüzden konu SMMM'ler açısından tam bir hayal kırıklığı yaratmıştır. Hele dünkü konuşmada Sayın Kurum Başkanının, bu benim ifadem değildir değerli arkadaşlar bir önceki Başkanlar Kurulu toplantısında Sayın Kurum Başkanının ifadesidir, kendi ifadesiyle söylüyorum, sağır kurbağa taktığı bizleri gerçekten umutsuzluğa sürüklemektedir. Ben az önce Orhan Hocamın konuşmasını Sayın Başkandan dinlemek istedim. Biz, her şeyin net bir şekilde tartışılmadan, kendileri arasında tartışılmadan ortaya konulmasını beklemiyoruz ancak burada Genel Başkanın ifade ettiği o sözlerin üzerine biraz daha açıklama beklerken aynı Başkanlar Kurulu toplantısında olduğu gibi Sayın Başkan hiçbir açıklama yapmadan maalesef aramızdan ayrılmıştır. Eğer Kamu Gözetim Kurumunun görevi sadece dünya örneklerinde olduğu gibi denetim ve gözetim olsa, bu kadar sıkı bir işbirliği ortamına gerek yoktur arkadaşlar. Ancak durum farklıdır. Şu anda başka bir çaresi yoktur, kurumun düzenleme yetkilerini tek başına kullanması demokratik açıdan doğru olmayacağı gibi teknik açıdan da mümkün değildir. Kamu Gözetim Kurumu kurulmadan önce denetçiliği kimse ayrı bir meslek olarak algılamıyordu. Ama KHK'nin yazılış tekniğinden kaynaklanan bir sebeple ayrı bir meslek olarak 660'dan sonra algılanmaya başlanmıştır. Oysa yeni TTK'na baktığımızda denetçi yetkisine sahip olmak için SMMM veya YMM olmanın yeterli olduğunu görüyoruz. Biz ikincil düzenlemelerden yeni bir meslek yaratılmasını değil, bizlerin beklediği sadece denetim kuruluşlarının nasıl oluşturulacağı, çalışma şeklinin ne olacağı, işletme büyüklük ölçülerinin netleşmesi gibi konulardır. Yeni TTK'da kimin denetçi olacağı belirlenmişken ve burada unvanlarımız net bir şekilde ifade edilmişken yepyeni düzenlemeler yapılacağını duy-mak, yeni unvanlar yaratmak bizler için gerçekten hayal kırıklığıdır. Hadi diyelim ki düzenlemeyi yapacak olanlar bizleri göremiyorlar, yeni TTK'yı da mı göremiyorlar? Peki, yeni TTK'yı yeterli görmüyorlar diyelim uluslar üstü hukuk kurallarına ne diyecekler? Uluslar üstü hukuk kuralları hepimizi bağlamıyor mu değerli arkadaşlar? Ne diyor 8. Yönerge? Lisans mezunu olan, staj görevini yerine getirip yeterlik sınavında başarılı olanlar denetim işini yapabilir demiyor mu? Yani bizim bildiğimiz SMMM ruhsatı tarif edilmiyor mu arkadaşlar burada? Bu tartışmalar giderek denetçiliğin tamamen yeni bir meslek olduğuna yönelik bir algının oluşmasını sağlamak içindir değerli arkadaşlar. Bunu mesleğimiz açısından çok sakıncalı buluyoruz ve bunun bizim

için bir kırmızı çizgi oluşturduğunu herkesin bilmesi gerektiğini ifade ediyoruz. Bu çizginin ihlali halinde, hatta ihlali ihtimalinde dahi her türlü demokratik hakkımızı kullanmak zorunda olduğumuzu da huzurlarınızda ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, şu kavram kargaşasını da artık ortadan kaldıralım. Hepimiz öncelikle muhasebeciyiz. Bunun adı batıdaki gibi ruhsatlı kamu muhasebecisi olabilir ya da 3568'deki gibi serbest muhasebeci mali müşavir olur ama hepimizin öncelikle muhasebeci olduğunu bilmemiz lazım. Ama mesleğimizin bunun altında çeşitli uzmanlık alanlarına ayrılmasında da bir sakınca görmüyoruz. Bağımsız denetçilik, yeminli mali müşavirlik, hile denetçiliği, iç denetçilik gibi çeşitli uzmanlık alanlarına ayrılarak; her uzmanlık alanının da kendine özgü eğitim şartlarını, giriş koşullarını belirleyerek branşlar oluşturabiliriz. Biz denetçilik diye yeni bir meslek tanımlanmasını yanlış bulurken dün Sayın Kurum Başkanı muhasebe ile finansal tablo düzenlemeyi de ayrı işler olarak gördüğünü ifade etti. Sayın Başkan muhasebeciyi eskiden olduğu gibi muhasebe kayıtlarını yapan kişi olarak değerlendiriyor. Önceleri böyleydi belki ama bu devrin geçtiğini kendisine hatırlatmak istiyorum. Çünkü değerli arkadaşlar muhasebe kayıtlarını artık meslek mensupları yapmıyor. Faturayı düzenleyen kişi hiç farkında olmadan şu anda muhasebe kayıtlarını yapıyor. Hatta işletme dışından, bankadaki veznedeki bir memur yaptığı bir işlemle hem kendi bankasının muhasebe kaydını yapıyor hem ilgili işletmenin muhasebe kaydını yapıyor. Yani artık biz bu işi bilgisayarlara yaptırıyoruz, bu işi artık insan yapmıyor değerli arkadaşlar. Bizim muhasebeden anladığımız başka şey ve bunun da herkes tarafından bilinmesini istiyoruz. Bizim uzunca süreden beri bu kayıtların denetimi ve bu kayıtlara uygun mali tabloların düzenlenmesi işiyle meşgul olduğumuzu da bütün Türkiye'ye tekrar duyurmak istiyorum. Bu yüzden yeni meslekler yaratmanın hayatta karşılığı olmadığını tüm kesimlerin anlamasını istiyoruz. Suni olarak yaratılacak meslekleri kabul etmeyeceğimizi, tek meslek tek örgüt anlayışımızdan asla taviz vermeyeceğimizi bir kez daha ifade ediyor; bu kırmızı çizgileri görmek istemeyenlere karşı tüm meslek örgütünü mücadeleye davet ediyorum. Saygılar sunuyorum.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Evet, sevgili Mesut Topçu'ya teşekkür ediyorum. 10 dakikada konuşmasını aktardı bize. Özellikle konuşmasının temelinde yatan yeni bir meslek yaratıl-

masına, meslek örgütü olarak sıcak bakmadıklarını, kavram kargaşası olduğunu ve bir kez daha Sayın Genel Başkan'dan sonra bizim de açış oturumunda sunduğumuz gibi kırmızı çizgilerimizin neler olduğunu ifade etti ama önemli bir mesajı daha var; eğer bu görüşler göz önüne alınmıyorsa meslek örgütü olarak demokratik haklarımızı kullanırız diye de mesajını verdi, kendisine çok teşekkür ediyorum.

Tabii ki söz vereceğiz. Değerli arkadaşlar, söz sırası sizde, daha sonra konuşmacılara birkaç dakikalık tekrar cevap hakkı vereceğiz ve bir kapanış değerlendirmesiyle Forumu tamamlayacağız. Buyurun Sayın Mehmet Koç.

Mehmet KOÇ
Ankara SMMM Odası Başkanı

- Sayın Başkan, değerli panelistler hepimize katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyoruz. Ben sözlerime Sayın Topçu'nun umut ve hayal kırıklığı deyimiyile başlamak istiyorum. Gerçekten yeni TTK ticari yaşama olduğu gibi muhasebe meslek yaşamına da çok ciddi anlamda bir umut kazandırmıştı, yeni açılımlar getiriyordu. Ancak gün geçtikçe, özellikle 660'la birlikte bu umutlarımız hayal kırıklığına dönüşmeye başladı. Bildiğiniz gibi 26'sında Meclis'e sevk edilen bir torba yasa var. Amme Alacakları Kanunu adı altında Harçlar Kanununun 8 sayılı tarifesine ilavelerle mesleki ruhsatlar ve bağımsız denetçi yetkilendirilmelerine çok ciddi anlamda harçlar getirildi. Şimdi bu harçların mantığına baktığımızda, sonuçlarının neler olacağını değerlendirdiğimizde gerçekten yeni muhasebe ve denetim süreci içerisinde muhasebe meslek mensuplarını hiç de hak etmedikleri, toplumsal sorumluluklarıyla özdeş olmayan mali yüklerle ve mesleğin dışına doğru atacakları bir süreçle karşı karşıya bırakmaktadır. Tarifinin 11 sıra No.lu Finansal Harçlar Bölümüne baktığımızda bu bölümde banka faaliyetleri, aracı kurum faaliyetleri, döviz büfeleri, sigorta ve reasürans şirketlerinin faaliyetleri ile ilgili yani finansal faaliyetler ile ilgili bölüme bir de bağımsız denetim faaliyet için kurumsal ortaklık yapıp bu şekilde faaliyet gösterilmesi halinde verilecek harçlar ilave edilmiş. Şimdi baktığımızda bankacılık sektörü, aracı kurumlar, döviz büfeleri ve sigorta ve reasürans şirketleri bir alım satımı ya da aracılık faaliyetini yürütüyorlar. Bizim yaptığımız işe geldiğimizde olsa olsa biz para ve sermaye piyasalarının sağlıklı işleyebilmesi için toplumsal bir rolü üstleniyoruz. Onlarla aynı kategoride değerlendirilip her yıl 30 bin lira gibi çok yüksek bir meblağda harç öngörülmesi, Orhan Hocanın söylemiş olduğu, kamu gözetiminin

böylesi bir politikası var demiş olduğu, küçük ve orta ölçekli işletmelerin tamamen bu piyasadan çekilmesinin maddi olarak bir engeli olarak gündeme gelmektedir. Bu piyasa 5-10 tane yabancı menşeli şirketlere neredeyse tabiri caizse, çok üzülererek söylemek istiyorum peşkeş çekilmek istenmektedir. Burada bir tekelleşmenin önu açılmak istenmektedir. Böylesi yüksek harçlarla küçük ve orta boy işletmelerinin bu alanda kalmaları mümkün değildir. Kaldı ki TTK'nın ana hedeflerinden birisi kurumsallaşmayı öngörmektedir. Böyle yüksek meblağlı rakamlarla, her yıl ödenecek bu rakamlarla böylesi bir kurumsal yapının tercih edilmesi mümkün değildir. Siz küçük işletmelerin denetimini yapın, bireysel bir faaliyet olarak denetim işlevini icra edin diyorlar bize. Bunu asla ve asla kabul etmememiz gerekiyor. En doğal demokratik tepkimizi ve Meclisten bu yasanın bu şekilde geçmemesi için ne gerekiyorsa, gerek TÜRMOB olarak merkezde, gerek Odalarımız olarak bölgelerimizde yerine getirmemiz gerekiyor.

Bir de yine 8 sayılı tarifenin mesleki ruhsatlar bölümünde çeşitli meslek gruplarını saymış. Doktorlar, uzman doktorlar, diş hekimleri, kimyagerler, mühendislik ruhsatları ve bize en yakın meslek grubu olan avukatlık ruhsat harçlarını saymış. Onlarda 448 lira iken mali müşavirlerde 1250 lira olması, YMM'lerdeki ruhsat harcının 1750 olması, bağımsız denetçilik ruhsatının 1500 lira olması gerçekten hakkaniyete uygun bir durum değildir. Tamam, ruhsatı veren, sınavı yapan TÜRMOB'sa TÜRMOB zaten bu harçları almaktadır. Hizmeti veren kimse harcı alan odur. Biz bu harçların da adil olmadığını düşünüyörüz, hepimize teşekkür ederim.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan'a. Arkada bir bayan arkadaşımız var. Buyurun Sevim Hanım.

Sevim ERGEN

- Tüm meslek mensuplarına merhaba diyorum. Öncelikle yeni bir konuşmacıyım, bununla eğer bir hatam olursa şimdiden özür diliyorum. Konuşmaları dinlediğim kadariyle önemli gördüğüm bazı konulara değindikten sonra soruma geçeceğim. Sorum Sayın Mustafa Güneş'e olacak. Risk yönetimi sürecin-

de, bağımsız denetçinin kaliteli denetiminin öneminin büyüklüğü konusunda size katılıyorum. Meslek mensubu bu denli önemli iken, panelist Sayın Orhan Çelik 'in de bahsettiği gibi küçük ve orta ölçekli muhasebecilerin varlığının muhafaza edilmesi, Sayın Yahya Arıkan'ın da dediği gibi tekelleşmenin önüne geçmek adına kanun koyucularının bağımsız denetçi kriterlerinde kamuoyunun nabzını yokladı mı? Bir çalışma yapıldı mı? Kamu kurum ve kuruluşları; BDDK, SPK, TÜRMOB gibi kurum ve kuruluşlardan yazılı ya da sözlü bir görüş alındı mı? Bunun haricinde UFRS diyoruz, uluslararası finansal raporlama diyoruz, tamam, ülkeler arasında uyum açısından doğrudur belki ya da gereklidir, lakin bu bizim ülkemiz için ülkeler arası ekonomik farklılıklar, sosyal yapısı ve muhasebe kültürü göz önünde tutuldu mu bunlar düşünülürken. Bunları özellikle çok önemsiyorum ve Mustafa Bey'den yanıt bekliyorum, teşekkür ederim.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Teşekkür ederim. Buyurun Sayın Sami Kazıcı. Buyurun söz sizin.

Sami KAZICI
Ankara YMM Odası

- Kurum Başkanı aslında çok önemli mesajlar verdi. Vermiş olduğu mesajlardan bir tanesi muhasebe sistemi ile ilgili. Sizin de özellikle önemle üzerinde durduğunuz Sayın Başkan, bir muhasebe sürecinden bahsetti. Bu muhasebe sürecini iyi okumak lazım diye düşünüyorum. Benim sorum Orhan Hocama olacak, Hocam ben o mesajdan şunu anladım, biliyorsunuz Türkiye'de 2 model var UFRS ile ilgili. Esasen 1990'lardan beri UFRS Türkiye'de uygulanıyor biliyorsunuz. Şimdi bir SPK modeli var, SPK modeli şu, bütün takvim yılı boyunca VUK hükümlerine göre defterler tutulmakta, yıl sonunda ortaya çıkan bilançolar daha sonra UFRS' ye göre uyarlanmaktadır. BDDK modeli de şu; BDDK modelinde her kayıt, her an her dakika bütün kayıtlar UFRS' ye göre yapılmaktadır. Şimdi UFRS'ye göre BDDK'nin bunu yapmasında çok fazla sorun yok, hem çok kurumsallaşmış olan şirketler, hem de parasal değerler. SPK modelini Türkiye'de uygulamak mümkün olmaz mı? Yani bütün takvim yılı boyunca VUK hükümlerine göre defterlerin tutulması, yıl sonunda yine Kurum Başkanınızın da dediği gibi yıl sonunda da onun UFRS' ye

göre uyarlanması ve bunun ayrıca TTK, Sayın Genel Müdürümden de özellikle rica edeyim, TTK 82. Maddenin de buna uygun olduğunu, buna müsait olduğunu, buna imkan verdiğini düşünüyorum. Teşekkür ediyorum.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Teşekkür ediyorum, arka taraftan bir meslektaşımız var. Buyurun.

Cevdet ERGİN
Samsun SMMM Odası

- 2 sorum olacak. Bir tanesi Gümrük ve Ticaret Bakanlığını temsilen aramızda bulunan İsmail Yücel Bey'e. Sayın Yücel, TTK' da güzel şeyler anlattıklarından bahsetti. Ama bütün halka, özellikle meslektaşlara ve ticaret erbabına anlatırken hep kötü yönleri anlatıldı. Bu yasanın hiç mi iyi yönü yok? Hiç mi faydalı yönü yok? Bir de özellikle bir maddesi var ki bundan sonra TTK' ya göre muhasebe, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre yapılacak denildi bunun ne manada olduğu iş adamlarına anlatılmadı. Tabii meslek mensupları olarak biz biliyoruz ne olduğunu, çok şey değişecek de, bu Türkiye Muhasebe Standartlarına göre yapılacak denilenin altında çok güzel şeyler var. Fakat bu güzel şeyler hiç anlatılmadı. Buna paralel olarak bir şey daha sorayım. Biz bu zamana kadar mali tablolarımızı VUK' a göre, daha doğrusu vergi yasalarına göre yaptık ve bu zamana kadar doğru olarak yaptık ve sunduk. Fakat doğru olmadığını biz de biliyoruz, Maliye Bakanlığı da biliyor, herkes biliyordu. Ve doğru olmadığı için de Türkiye Muhasebe Standartlarına göre yapılacak denildi ve bundan sonra paydaşlar yani bu tablolardan istifade edecek olan kişiler muhasebe standartlarına göre yapılmış doğru mali tabloları alıp kullanacaklar ama Maliye Bakanlığı bunları kullanmayacak, yani doğruları mali tabloları kullanmayacak. Doğru bilanço, doğru gelir tablosunu kullanmayacağına göre ve vergiyi de kendilerine göre yapılmış tablolara bakarak alacaklarına göre soruyorum, Türkiye muhasebe standartlarına göre yapılmış mali tablolarından vergi çıkarılmaz mı?

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Çok teşekkür ediyorum. Evet, burada bir arkadaşımız, buyurun. İsminizi lütfeder misiniz?

Serkan SEMİZ
Bursa YMM Odası

- Sayın Başkanım benim sorum Sayın Musafa Güneş'e olacak. Bu yeni tebliğle ilgili... Yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, güncellemek için meslektaş ihtiyacı duyduklarını söylediler. Buna katılıyoruz, tamam. Kayıt dışı ekonomi ile mücadeleden bahsettiler, meslektaşlar olarak bunun sonuna kadar arkasındayız, yanındayız, bunda da sıkıntı yok. Fakat bir iş yeri açıldığı zaman ilgili görevli memur gidip yoklamasını tutuyor, tescilini de tescildeki arkadaş yapıyor. Buradaki yanlışlığın bizim meslektaşlar tarafından düzeltilmesi ve bu angarya bildirimine bize ek bir yük getirmesinin mesulü niye biz olalım? Birinci ricam bu... İkincisi ise, bizler kendisini meslektaş olarak görüyoruz. Benim meslektaşım şu anda hangi şartlarda hangi büroda nasıl çalışıyor diye düşünsün. Teşekkür ederim.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Evet, o arkadaşımız evet. Buyurun.

Ali SERBEST
Bursa SMMM Odası

- Devlet felsefesinin temelinde yatan şu ilke vardır. Bürokrasinin asıl amacı millete hizmettir. Fakat görüyoruz ki bürokrasi de tam tersine milleti kendine hizmetkâr olma yönünde bir anlayışla çıkartılıyor yeni tebliğler. Hâlbuki Anayasanın 18. maddesinde angaryanın yasak olduğu ve zorunlu düzenlemelerde bir önceki maddede, 17. madde de sayıldığına göre yeni çıkan tebliğlerde bu 18. maddenin gereği düşünülüyor mu, buraya başvuruluyor mu? İkinci olarak da 3568 sayılı Yasa'nın 47. maddesinde meslek mensuplarının işle-

diği suçlardan dolayı kamu görevlisi olarak yargılanmaları gerektiği hususu var ancak herhangi bir kamu görevlisinin bir hatasından dolayı oluşan suçun cezasını kamu görevlisi nasıl çekecektir? Bu da ayrı bir sorum.

Bir husus daha var, son cümle. TÜRMOB üyelerine sesleniyorum buradan, 29. maddesinde birliğin görevleri arasında 7 tane sayılmasına rağmen 6'sı la-yıkıyla yerine getiriliyor fakat 29/b fıkrasındaki "meslek mensuplarının men-faatlerini, düzen ve geleneklerini korumaktır" görevi neden yerine getirilme-di şimdiye kadar, teşekkür ediyorum, saygılarımla.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Teşekkür ediyorum. Evet, size söz veriyorum. Buyurun.

Bülent DÖNERTAŞ
Adana SMMM Odası

- Mustafa Güneş Bey işletmelerin neler yapması gerektiği konusunda bilgile-rinin olmadığını belirtti. Ancak yeni yasamız ultra vires kavramını ortadan kal-dırdı. Herkes dilediği işi dilediği şekilde yapacak, ana sözleşmeye bağlı kal-mayacaklar. Bu konuda ne diyorlar onu öğrenmek istiyorum. İkinci sorum Orhan Çelik Beye. Üyeleri arasında TÜRMOB'un yalnızca bir üyesinin bu-lunduğu kurum acaba doğru kararlar alabilecek mi? Teşekkür ederim.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Evet, Sayın Aktan son olarak size söz veriyorum. Buyurun.

İbrahim AKTAN
İstanbul YMM Oodası

- Teşekkür ederim Sayın Başkan, İstanbul YMM Odasından katılıyorum. De-đerli meslektaşlarım TTK'nın 5 senelik bir süreci var, hatta 99'dan başlayan

bir süreç ama çok aktif olarak 2005 den bu yana tartışılıyor diyelim. Bu Kanun aslında maalesef tarafların tartışmasına açık bir ortamda oluşmadı. Yani bu bir komisyona havale edildi, sadece Komisyon Başkanı veya üyeleri tarafından bilgilendirmeler yapıldı, ancak tartışmaya açılmadı. Eğer bu kanun tartışmaya açılmış olsa idi ve tartışılan konulara kulak verilmiş olsaydı, eleştiriler dikkate alınmış olsaydı, bunların üzerinde 5 senelik süreç içerisinde kafa yorulmuş olsaydı öyle zannediyorum bugün gündemde olan tartışmaların büyük çoğunluğu olmayacaktı. Onun için Sayın Genel Müdürüm İsmail Yücel Beyin umarım ki TTK'da değişiklikler olmaz, kaygı duyarım diyor. Hayır, demokratik rejimlerde, demokrasilerde kaygı duyulacak bir şey yoktur. Eğer bir sorun varsa, sıkıntı varsa bunu siyasiler, bürokratlar çok iyi bilirler ve söylerler, bununla ilgili gerekli yasal düzenlemeler yapılır ama hepimiz biliyoruz ki bu Kanunla ilgili sıkıntılarımız vardır. İkincisi de cezalarla ilgili, iş alemiyle ilgili olarak... Bu bizim meslek mensuplarımızın sorunu değil değerli meslektaşlarım. İş alemi, yani bu cezaları, hapis cezalarını, adli cezaları çok ağır buluyor. Ekonomik suça ekonomik ceza da bizim meslek mensuplarımızın ürettiği bir kelime değildir. Bu Allah rahmet eylesin Sayın Turgut Özal'ın ürettiği bir kelimedir, onun ilk defa kullandığı bir kelimedir. Mantıklı mıdır, doğru mudur, eğri midir ayrı bir tartışma konusu ama iş alemi çok tedirgin. Hapse girmekten yani müteşebbis, liberal ekonomi diyorsunuz, kapitalizm diyorsunuz fakat insanları hapse atarız diyorsunuz. Millet kaygılı. En azından Bakanlık olarak, İdare olarak, Hükümet olarak, siyasiler olarak, otorite olarak bunu gidermek durumundasınız. Yani siz devlet olarak bu kaygıları gidermek durumundasınız. Bir kanunun devrim kanunu olabilmesi için onun sonuçlarının olması lazım, sadece kanun yapmakla ve bu kanuna da devrim kanunu demekle bu kanun devrim kanunu olmaz. Onun için de kanunun bütün tarafların görüşüyle kabul görüyor olması lazım sevgili meslektaşlarım. Son cümlemi söyleyeyim, bizim mesleğin 3 ayağı vardır, belki bir şey yanlış anlaşılıyor onu vurgulamak istiyorum devamlı; muhasebe, raporlama, denetim. Sevgili meslektaşlarım muhasebe biliyoruz, denetimi biliyoruz, raporlama, finansal raporlama sıkıntılı yani anlamakta sıkıntı çekiyoruz. Çünkü Halil Başağaç'ın bir terimi var, kafana göre muhasebedir raporlama. Onun için üçüncü kişi oraya girer, Türkiye'de olur mu olmaz mı bilmiyoruz, çok büyük şirketlerde örneğin bankalarda olabilir bu, muhasebe yapılır, sonra yöneticiler araya girerler, biz mali tabloları, öz kaynakları özellikle kar zararı nasıl görmek istiyoruz ona göre bir raporlama yapılır. O yapan kişi, üçüncü kişidir. Onu özellikle ifade etmek istiyorum belki bu ayrıma dikkat etmiyoruz, belki yanlış terimler kullanıyoruz, orada sıkıntı yaşıyor. Sevgili Orhan Çelik Hocama bir şey söyle-

mek istiyorum, top Şimdi sizde sevgili Hocam, 800 bin Şirketten bahsediliyor, siz de biliyorsunuz, yok ama 343 bin tane aktif Şirketin olduğunu biliyoruz. Cemal Hocanın da vermiş olduğu sunumda bu ifade edildi, bunun da 75,8'i, 1 ile 9 kişi arasında işi istihdam ediyor. Bunların sayısı 310 bin. Dolayısıyla 343 bin eksi 310 bin, 33 bin kalır. Yani olaylara bu perspektiften bakabiliyor muyuz? Hakikaten nasıl yapacağız? Raporlamayı nasıl yapacağız, denetimi nasıl yapacağız? Muhasebe ayağını iyi kÖtÖ biliyoruz, bÖtÖn bunların topluca değerlendirilmesi lazım sevgili Orhan Hocam. Ve tekelleŐmeye de mÖmkÖn merteye Sayın Ankara Odası Başkanımız Mehmet KoÇ Bey ifade etti, denetimde tekelleŐmeye mÖsaade etmeyelim mÖmkÖnse, istirahat ediyorum ve hepinize saygılar sunuyorum.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- İbrahim Bey çok teŐekkÖr ediyoruz. Evet, Şimdi değerli katılımcılar son tura giriyoruz. Bu sefer en sondan baŐlıyorum. Sevgili Mesut TopÇu'dan. BirkaÇ dakika ekleyeceğiniz bir Şeyler varsa sÖz vermek istiyorum, çok teŐekkÖrler. Sayın Çekici sizin ekleyeceğiniz bir Şey var mı efendim?

Nurettin ÇEKİCİ
Ankara YMM Odası YÖnetim Kurulu Üyesi

- Ben bir soruyla alakalıyım, bir arkadaşımın sorusu var onu toparlayayım Hocalarımı dinledikten sonra.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Peki efendim. Volkan Hocam sizin ekleyeceğiniz bir Şeyler var mı? Buyurun.

Volkan DEMİR
Galatasaray Üniversitesi İİBF

- Birincisi Sayın Başkan Sami Kazıcı Bey bir şey ifade etti, soru direk bana değildi ama konuyla ilgili olduğu için ben söz aldım. SPK modeli, BDDK modelinden bahsettiniz, şimdi dünyada finansal UFRS' yi günlük muhasebe kayıtlarında kullanan bir ülke yok, dünya örneklerinde yok. Onlarda da vergi yok. Dolayısıyla bize de gelen o soruları cevaplayamıyoruz açıkçası. Baktığımız zaman başarılı olacak mı? Deneyeceğiz, inşallah başarılı olacak hep beraber göreceğiz. Ancak, dediğinize katılıyorum. Şimdi Türkiye'deki işletmeler özellikle KOBİ büyüklüğündeki işletmelerin BDDK modelini kullanmaları zor, biz bunu günlük hayatta da gözlemliyoruz. Ancak SPK modelinin kullanılmasında da sakıncalar var. Dolayısıyla mesela standartları ikiye ayırdığımızda böyle bir ifade yok ama tam set dediğimiz büyük set ve KOBİ muhasebe standartlarını ayırdığımızda, özellikle KOBİ muhasebesi standartlarını iyi analiz ettiğinizde birçok işlemin ki %90'ı aşan işlemin dönem sonu işlemi olduğunu görürsünüz. Dönem içerisinde KOBİ muhasebe standartlarında meslek mensubunu üzecek, rahatsız edecek birçok şey yok, dönem sonu işlemi var. Ama tam set dediğimiz o büyük sete geldiğimizde ki diyebilirsiniz ki onlar zaten büyüklerin işi, onlar kendi çözümlerini buluyorlar muhasebe programlarıyla, orada durum farklı, dolayısıyla bu noktada müdahale etmek istedim. İkincisi de şu; sanki bir algı var, hesap planı konusunda. Şu anki muhasebe düzeni konusunda, vergi için muhasebe yapıyoruz, şu an yaptığımız şey aslında tam olarak da vergi için muhasebe değil. Şu an Bakanlığın sayın bürokratları burada, çıkan kardan vergi almıyoruz ki biz, öyle değil mi? Ticari kardan mali kara dönüştürüyoruz öyle bir şeyler yapıyoruz. Dolayısıyla bundan sonra da çıkan kardan vergi alınmamasının bir sakıncası olduğunu da düşünmüyorum. Yani Türkiye'nin geleneklerine uygun olduğunu düşünüyorum. Bir de o sayılar konusunda, kaç şirket var? Ben bir istatistik vereyim, Bakanlık açıklıyor, Maliye Bakanlığı açıklıyor ama ben tersten gittim. Türkiye'nin en büyük sorunu biliyorsunuz işletmelerin işletme sermayesi yok, yani neredeyse bankadan kredi almayan işletme yok. Türkiye'nin, örnek olsun diye söylüyorum, kredide en büyük bankasının kredi müşteri sayısı 278 bindir, şirket olarak. Dolayısıyla Türkiye'de kaç tane şirket kalacak sorusunun bir anlamda tersten sağlamasını buradan da yapabilirsiniz. Teşekkür ederim efendim.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Çok teşekkür ediyoruz değerli Hocam. Evet, Orhan Çelik Hocam size de sözü verelim.

Orhan ÇELİK
Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu Üyesi

- Sayın Başkan bana gelen sorulardan direkt olarak cevap verebileceğim sorulardan bir tanesini değerli hanımefendi sordular, muhasebe standartları belirlenirken muhasebe standartlarının Türkiye’de uygulaması planlanırken Türkiye’deki kültürel alt yapı, muhasebe kültürü, muhasebe alt yapısı düşünüldü mü, düşünülerek mi karar verildi? Çünkü buraya ses çok zor geldi. Algım bu şekildeydi, eğer yanlışsa düzeltin lütfen. Sorunuz bu şekildeyse, bu soruya cevap burada hemen verilebilir bir cevap değildir. Bu dünyanın her yerinde tartışılan bir sorudur ve tartışılan bir cevaptır. Muhasebe kültürü nedir, ülkenin alt yapısı nedir, hukuk sistemleri farklılaşır ne olur, muhasebe standartlarının uygulamasındaki başarısı ne olur tartışmaları vardır. Türkiye’deki gerek meslek örgütü, gerekse kamu adına düzenleme yapan kurumların bu konudaki çabaları Türkiye’nin yatırım yapılabilir bir ülke olmasını sağlamaktır, Türkiye’nin rekabet edebilir şirketlerinin olmasını sağlamaktır, Türkiye’deki Türk insanının, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının gelir seviyesini yükseltmektir, şirketlerin güçlenerek yükselmesini sağlamaktır, refahı arttırmaktır. Bunların da araç olduğunu düşünmektedir, dolayısıyla bir de bu tarafından bakarsanız belki daha doğru bir şekilde iletişim kurmuş olmamız söz konusu olabilir. Ama bu tartışma sadece bizde değil, başka ülkelerde de var. Çoğunlukla 3. Dünya ülkelerinde bu tür tartışmalarla karşı karşıya kalıyoruz.

Denetimin tekelleşmemesiyle ilgili olarak da söylediklerim son derece inanarak söylediğim hususlardır. Özellikle denetim sektöründe denetçiler açısından. Çünkü denetim faaliyeti nihayetinde bir kamu hizmetidir. Kamu adına üretilen finansal bilgilerin güvenilir olduğunun açıklanmasıdır. Dolayısıyla burada tekelleşmenin engellenmesinin piyasanın regüle edilmesi bakımından önemli olduğunu düşünmekteyim, düşünmekteyiz. Tabii ki bu planlanırken Türkiye’deki mevcut şirket sayısı, Türkiye’deki denetçi sayısı, denetçi potansiyeli sayısı, bir denetçinin ne kadar faaliyet gösterebileceği gibi değişik kri-

terler kullanılmaktadır ve bunların hepsi planlanabilmektedir. Bu ne kadar sürede olur, nasıl olur, o biraz daha zaman alabilecek bir husustur.

Esas soru Sami Kazıcı Üstadın sorduğu soruydu. Bir kere şunu düzeltelim, bunu her yerde düzeltiyoruz, burada da düzeltelim. Vergi Usul Kanununun değerlendirme hükümlerinin tam ve gerçeğe uygun bilgi üretmek gibi bir amacı olamaz. Böyle bir amaç beklemek yanlıştır. Dolayısıyla bunu tartışmanın bir anlamı yok. Bizim amacımız ise tam ve gerçeğe uygun bilgi üretmektir. Bu soru yanlış, bu tarafından bakarsak yanlış bir şey sormuş oluruz, Maliye Bakanlığı veya vergi otoritesi veya Mozambik Maliye Bakanlığı niye tam ve gerçeğe uygun bilgi kullanmıyor? Çünkü vergi toplama amacı başka bir husus. Bunların aynı olmasını beklemek yanlış olur, bizi yanlış yerlere götürür, dolayısıyla bir kere bunu düzeltelim. Bunu düzelttikten sonra Sami Beyin sorusuna veya ilk baştaki tartışmaya cevap vereyim.

Şimdi, benim biraz önce söylediğim çok fazla tartışmak istemiyorum. Bilim adamı kimliğimle, öğretim üyesi kimliğimle bunu çok rahatlıkla tartışabilirim. Bununla ilgili çok çok ayrıntılı tartışmalar yapabilirim ama şu anki pozisyonum itibarıyla sadece şunu söyleyebilirim; benim biraz önce söylediğim kimsenin origami yapmasını sağlamak değildir. Bizim amacımız kimse origami yapmasın diye faaliyet göstermektir, origami yapılmasını engellemektir. Tek bir güvenilir bilgi üretilmesini sağlamaktır, bunu yaparken de meslek mensuplarıyla yapmaktır. Şunu söylüyorum, söylemek istediğimiz şudur; Türkiye'deki tartışma, bakın ilk zamanlarda, değerli Genel Müdürüm de takip etmişlerdir Ticaret Kanunu ile ilgili tartışmalarda 88. madde, 88. maddede şunu söylüyor, diyor ki, muhasebe kayıtları ve finansal raporlar Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak yapılır. Tamam, yapalım. Bu sefer meslek mensuplarımızdan bizler de haklı olarak şunu sorduk, günlük muhasebe kayıtlarında biz bunu nasıl yapacağız? İşte bir şirketin yüzlerce kalemi var, hasılat kalemi var, bu hasılat kalemlerinin her birinin farklı vadeleri var. Ben bu vadeleri nasıl ayıracağım, içindeki faizi ayıracağım, günlük muhasebe kayıtlarını yapacağım. Bunu hepimiz konuştuk mu? Bunlar yapılamaz dedik mi hepimiz? Ben bunları çok çok iyi hatırlıyorum, birçok toplantıda bunlar eleştiri olarak, Türk Ticaret Kanunu'na eleştiri olarak getirildi. Bunlar muhasebe standartlarının uygulanmasındaki zafiyetler olarak dile getirildi. Şimdi soru şudur; eğer biz günlük muhasebe kayıtlarını muhasebe standartlarına göre yapar isek önemli bir paydaşı dışarıda bırakmış oluruz. Şunu söylemeye çalışıyorum, büyük şirketler dışındaki küçük ve orta ölçekli işletmelerin muhasebe bilgilerinin en önemli talepcisi, talep edeni, en önemli paydaşı

vergi dairesidir. Bu Türkiye’de de böyledir, dünyanın her yerinde bu böyledir. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin muhasebe bilgilerini temel talep edici vergi dairesidir, vergi otoritesi bunu talep eder. Dolayısıyla bizim günlük muhasebe kayıtlarından hesap planı diye ifade ettiğimiz çift kayıt değildir veya iki finansal tablo üretilmesi değildir. Söylemek istediğimiz, belki ifade etmekte güçlük çekiyoruz güçlük çekmemizin sebebi başkadır, şunu söylemeye çalışıyoruz, biz öyle bir günlük defter veya günlük muhasebe kayıtlarını öyle bir şekilde yapalım ki muhasebe kaydı ile muhasebe kaydının dayanağı belge arasındaki bağı koparmayalım. Bizim ilk başta tartıştığımız konu, hasılatlar. İşte vadeli satış yapıldı, bilmem ne oldu. Faturaya bakıyorsunuz 5 lira, vadesi var üç aylık vade, siz ne yapıyorsunuz gerçeğe uygun değerini alıyorsunuz ve gerçeğe uygun değeri ile bunu muhasebeleştiriyorsunuz muhasebe standardına göre kayıt yapar iseniz. O zaman ne oluyor? Belge ile bağı koparıyorsunuz. İşte küçük, orta ölçekli işletmelerin temel muhasebe bilgisi talep edicisi olan, belki Türkçesi yanlış oldu ama kavramı bu şekilde kullanıyorum ben, diyor ki, siz eğer bu bağı kopartırsanız ben zafiyet yaşarım. O zaman ne yapalım? Bu bağı kopartmadan günlük işlemleri muhasebeleştirilelim, dönem sonuna geldiğimizde sayın meslektaşım ifade ettiler, esas muhasebe standardını uygulaması dönem sonu değerlendirme işlemleri sırasında oluyor. Değerleme sırasında bu günlük muhasebe işlemlerinden elde ettiğimiz bilgilerden muhasebe standartlarına uygun finansal tablo üretelim ve bu günlük muhasebe kayıtları tutulan havuz var ya, bu havuzdan eğer vergi dairesi başka bir bilgi istiyorsa çekelim ona o bilgiyi verelim. Banka başka bilgi istiyorsa çekelim ona o bilgiyi verelim. Ama bizim için asıl olan tek bir finansal tablodur, Türk Ticaret Kanunu’nun amir olan hükmü budur, uygulanacak olan hüküm budur. Bunun dışında başka bir yorum yapmak, başka bir beklenti içerisinde olmak yanlıştır. Dolayısıyla bu ne BDDK modelidir, ne SPK modelidir. Bu aslında küçük, orta ölçekli muhasebe meslek mensubunun beklentisi olan bir uygulama olacağını düşünmekteyiz. Bu şu anlama geliyor; bugün bir şey olsun gözümüzü kapatalım ve gözümüzü açalım 01 Ocak 2013 oldu, 01 Ocak 2013 olduğunda en kötü senaryoyu söylüyorum, en kötü senaryo bugündür. Bugünden daha kötü bir şey olmayacak eğer kötü ise. Bizim bütün kavgamız, bizim bütün çabamız 01 Ocak 2013’te bu mevcut durumu daha iyileştirebilir miyiz? Daha iyileştirelim ve bu iyileştirmeyi kalıcı halde turalım. Yoksa mevcut yapı içerisinde herhangi bir geriye gidiş beklemiyoruz, geriye gidiş ön görmüyoruz. Çok çok teşekkür ederim.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Hocam teşekkür ediyorum. Sayın Yücel buyurun efendim.

İsmail YÜCEL
T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü

- Teşekkür ederim Sayın Başkan. Ben de kısa kısa cevaplar vererek daha sonra da genel birkaç değerlendirme yaparak sözlerimi tamamlamak istiyorum. Öncelikle İbrahim Aktan Bey'in ifadeleriyle ilgili TTK'yi değiştirecek bir iradeden veya bir TTK değişikliğinden kaygı duyuyorum dedim, doğru. Bu değişiklikten duyduğum kaygıdan değil, kontrolsüz bir değişiklik süreci yaşamaktan duyduğum kaygı. Bakın çok net konuşayım, birçoğunuz uzun süredir birlikte çalışıyoruz beni tanıyorsunuz. Çok açık sözlü bir kardeşinizim. Komisyonunda da Bakanlığın kabul görmeyen birçok önergesi vardır. Bununla şunu söylemek istiyorum; Gümrük ve Ticaret Bakanlığı da bu Kanun'daki bazı hükümlerin değiştirilmesi yönünde bir iradeye sahiptir. Bu Kanun temel bir kanundur, kod bir kanundur. Adalet Bakanlığının koordinasyonunda hazırlanmıştır, beş yıl değil on bir yıl çalışılmıştır. 1999'da Profesör Doktor Hikmet Sami Türk'ün Adalet Bakanlığı döneminde oluşan 40 kişilik bir komisyon marifetiyle hazırlanmıştır. 2005'te Meclis'in gündemine gelmiştir. Ben de 2007'de Adalet Komisyonuna tasarı geldiği zaman bu sürece dahil oldum. Meclis'te, yani 2005'ten 2011 yılına kadar altı yıl kaldı. 2009'dan 2011'e kadar iki yıl Genel Kurulda kaldı. Eğer bu süreçte Türkiye bunu yeteri kadar tartışmadıysa bu sadece koordinasyonu sağlayan bakanlığın veya ilgili bakanlığın görevini eksik yapmasından değil uygulayıcıların da bu konuya yeteri kadar ilgi duymamasından kaynaklanmıştır. 1535 maddeden bahsediyorsunuz, olağanüstü bir sistematik var içerisinde. Bakın çok net söyledim, değiştirilmesi gereken bir takım hususlar konusunda biz de hem fikiriz ama bir kanun yürürlüğe girmeden önce değiştirilirse öngörmediğimiz bir takım olumsuz sonuçlar ortaya çıkar diye kaygı duyuyoruz. Şu anda emin olun birçok kurum, kuruluş sizlerin dışında kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları bu Kanun'u değiştirmeye yönelik bir takım çalışmalar yürütüyor. Biz Bakanlık olarak böyle düşünmekle beraber 15-20 gün öncesine kadar, ne zaman 15-20 gün önce belki bir ay hafızam beni yanıltmıyorsa bir ay, Adalet Bakanlığından bakanlıklara Türk Ticaret Kanunu'nda bir değişiklik düşünüyor musunuz, düşünüyorsanız bunlar nedir yazısı gelene kadar değişiklik ifadesini hiç telaffuz

etmedik. Sayın Bakanımız da bizler de. Biz, bu sürecin kontrolsüz yaşanmasından kaygı duyuyoruz uygulayıcılar olarak. Biz her zaman söyledik, yürürlükten sonra yürürlük ile beraber ortaya çıkacak ihtiyacı değerlendirip bu ihtiyacı karşılayacak bir değişikliği daha uygun görüyoruz. Türkiye bunu yeteri kadar tartışamadı katılıyorum. Tartışsaydı bugün kaygı duyulan birçok husus da ortadan kalkmış olurdu katılıyorum. Niye tartışılmadı? Altı yıl, bırakın o Adalet Bakanlığında geçen Bilim Komisyonunda sürdürülen diğer beş yıllık süreci. Meclis'in ilgili komisyonlarında, Genel Kurulda kaldığı süre içerisinde hatta yayınlandıktan sonra 5-6 ay öncesine kadar bir yıl süre boyunca neden tartışılmadı? Türkiye'nin mevcut meri kanununa karşı da bir ilgisi yoktu. Konuşmamda söyledim, TOBB bir çalışma yaptı, işletmelerimizin %80'i bu Kanun'u bilmiyor. %80'inden fazlası eski kanunu bilmiyor. Türkiye'de maalesef şirketleşme bilincinin sonucu bu. Onun için diyorum ki, Türkiye yaşadığı bu bir yıllık süreci, geçiş sürecini yani Kanun'un yayımından sonra geçen süreci bir şans olarak görmeli. Biz, 30 binin üzerinde 120 soruda TTK, daha sonra da 140 sorunda TTK kitapçığı dağıttık. Yani 140 soruyla bu Kanun'u işletmelere ve meslek mensuplarına anlatmaya çalıştık. Aslında değerli bir katılımcının sorusuna da cevap vermiş olayım veya tespitine de, biz bu Kanun'un iyi yönlerini fazlasıyla anlattık. Ama ben burada meslek mensuplarına bu Kanun şu hususları düzenliyor, bu Kanun şu kadar iyi, bu kadar iyi demem. Çünkü bu Kanunu sizler en az benim kadar biliyorsunuz. Ama ben 2007'den beri bu Kanun'un olumlu yönlerini il, il her platformda anlatıyorum. Bugün burada olumsuzlukları anlatmamın sebebi sizlerin daha fazla sahiplenmiş olmanız, o anlamda, bu olumsuzlukları aşma anlamında ihtiyaç duyduğumuzdandır. Yoksa sizler birlikte yürütüyoruz bu bilgilendirme ve tanıtım toplantılarını ve bunların amacı iş dünyasına, işletmelerimize bu Kanun'un olumlu yönlerini anlatmak. Benim standart bir sunumum var ve bunun süresi 1,5 saat. O toplantılarda da gene sizlerin, işletme sahiplerinin sorularını cevaplandırıyoruz ve o 1,5 saat boyunca bu Kanun'un olumlu düzenlemelerini anlatıyoruz. Bugün beş başlıkta veya altı başlıkta ifade etmeye çalıştığım kaygılara karşı sizlerin sahipliğini istediğim için, sahipliğine ihtiyaç duyduğum için özellikle altını çizdim.

Mesut Topçu Bey'in birkaç tespiti oldu. Burada Kamu Gözetimi Kurumu temsilcisi değerli Hocamız var. Evet, biz Kasım ayına kadar 400. madde gereği Bakanlığımızca hazırlanması gereken bir yönetmeliği çalıştık ve büyük ölçüde de tamamlamıştık ama bugün itibariyle Türkiye'de Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu var ve muhasebe ve denetim standartları ile bağımsız denetimin gözetimiyle yetkili. Dolayısıyla bugün buradan

tekrar geriye dönüp orayı değerlendirmek istemem doğrusu ama doğrudur kısım ayı itibariyle büyük ölçüde tamamlanmış 400. maddede ve Geçici 3. maddede tanımlanmış yönetmeliklerimiz çalışılmıştı ve tamamlanmıştı. Bakanlık olarak iki üyeye de kurulda temsil ediliyoruz, o birikimin, o çalışmalarında Kurul çalışmalarına yansıtıldığını önümüzdeki süreçte hep birlikte göreceğiz. İşbirliği içerisinde çalışıyoruz ve dolayısıyla bu konuda söyleyeceklerim bundan ibaret.

Şu şirket sayılarıyla ilgili sorumlu birim olarak bazı rakamları sizlerle paylaşmak istiyorum çünkü farklı farklı rakamlar telaffuz edildi yanlış anlamadıysam. 31.12.2011 tarihi itibariyle Ticaret Sicil verilerine göre Türkiye’de 98 bin anonim şirket var. 744 bin limitet şirket var. Bunların toplamı sermaye şirketlerinin sayısı 842 bin. Ancak başka bir resmi rakamı da paylaşayım; bunların 208 bini gayri faal ve münfesi durumda. Bunların da kısa yoldan tasfiyesi için bir kanun tasarısı taslağımız hazır Başbakanlığa sevk edilmek üzere bunları da kısa yoldan tasfiye etmek için bir süreci başlattık. Esasen uygulama Kanun’un 31.maddesi olarak düzenlenmişti ama bu gayri faal ve münfesi şirketlerin kısa yoldan tasfiyesini Adalet Komisyonumuz 2007 yılında ayrı bir kanunda düzenlenmesini öngördü, ayrı bir kanun tasarısı olarak düzenledik, belli bir noktaya getirdik. Onu da önümüzdeki günlerde inşallah yasalaştırırsak büyük bir sorunu da çözmüş oluruz. Yani 620 bin civarında bir sermaye şirketi söz konusu ama ben müsaade ederseniz ilgili kurumların temsilcileri burada, yani denetim elemanı sayısı bu kadar, sermaye şirketi sayısı bu kadar. Ben şu kadar mı yeterli bu kadar mı yeterli tartışmalarına girmek istemiyorum. Benim aldığım notlar bunlar, bu aşamada başka soru varsa cevaplandırabilirim. Teşekkür ederim.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Evet, Sayın Yücel’e teşekkür ediyoruz. Son konuşmacı Sayın Güneş, önemli müjdeler de verecek aslında değil mi Sayın Üstat? Buyurun efendim.

Mustafa GÜNEŞ
Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı

- Evet, Sayın Başkanın söylediği bu 4 No.lu Tebliğe biz inşallah bakacağız, hakikaten gereksiz hiçbir şeyi meslek mensubu siz değerli arkadaşlarıma muhatap etmek istemiyoruz ama devletin ihtiyacını da az önce konuşmamızın başında Yahya Bey'in söyledikleri şeyler çerçevesinde söyledik.

Meslekle ilgili bu konularda başta Genel Başkan olmak üzere hakikaten yoğun bir şekilde görüşmelerin içerisindeyiz arkadaşlar. Yani İdare olarak da amacımız hiçbir şekilde gereksiz bilgiyi alıp da, kullanmayacağımız bilgiyi alıp da yani orada ekranın başında saatlerce bakmak değil. Yani o açıdan her şey devlet, millet için tabii arkadaşların söylediği gibi hepimiz millete hizmet için buradayız ve o doğrulukta da devam edeceğiz. O taraftan farklı görünüyor, bu taraftan farklı noktalara çekiliyor olabilir ama neticede hepimiz devletimiz için, milletimiz için varız.

Şimdi, Sevim Hanım'ın söylediği o kanun düzenleme politikaları Maliye Bakanlığı kısmıyla alakalı ama ben genel olarak şunu biliyorum, bu kanun tasarıları birleştirilmiş kanun tasarısı, daha önce Meclis'te Plan Bütçe Komisyonu'nda bekleyen yasalarda ikisi bir araya getirildi. Son anlarda bildiğim kadarıyla buna ihtiyaç hissedilmiş böyle bir noktaya geldi. Bir de bu angarya tabirini arkadaşlar sizler kullanmayın. Bizler de kullanmıyoruz. Angarya, ben gelirken sizlerin gönderdiği maillerden sonra sözlükten taradık nedir bu angarya diye baktığımda hiç hoş tanımlamalar yok. Neticede hakikaten kimse kimsenin durumunu çok bilemiyor olabilir ama biz yakinen sizin sıkıntılarınızı biliyoruz, hissediyoruz Bir taraftan devletin ihtiyacı bir taraftan sizlerin yükü sarmalında düşünürken tabii ki her şey "millet için" sloganına gelip takılıyoruz. İnanın bu konularda ihtiyaç var, eskisi gibi değil fakat bu yükü de fark ederek davranmakta, bunun dengesini korumak da önemli. Neticede şunu demeye çalışıyorum, günlerce bizim de evlere gidemediğimiz, sabahlara kadar çalıştığımız çok oldu. Günlerce çocuğumuzu göremediğimiz, hakikaten yemek yemeye fırsat bulamadığımız günlerimiz çok oldu. Eski dönemde denetim elemanıyken başladık, idarecilikte de bilirsiniz, yönetim ihtiyacı belirler, bütçenin gelir ayağı bellidir, yakın takibatlar yapılır. Bu şimdi de var, işte yani geçen ay 5,5 milyar bütçe açık verdi. Yani eşit işe eşit ücret deniyor, daha iyi bir toplum deniyor, daha iyi devlet deniyor, millet rahat etsin deniyor, işte bir taraftan yoksul, fakir fukara sosyal devlet, bir taraftan ihtiyaçlar. Bunlar genel hususlar ama biz toplayan ayaktayız ve toplayan ayakta da gecemiz

gündüzümüz inanın karıştı. Hakikaten bu yolda da en önemli temel taşı, bu konuda ciddi şekilde meseleye sahip çıkan, destek veren kişiler sizlersiniz. Sizin bu durumunuz inanın bizim dikkatimizde. Neticede devlet, millet için ne gerekiyorsa o yapılacak, sizler de bunun farkındasınız bizler de bunun farkındayız. Hepinize teşekkür ediyorum.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Evet, Sayın Güneş'e de teşekkür ederiz. Tabii sizlerde şikayetçisiniz eve gidememekten dolayı, biz de eve gidemiyoruz, Üstat oturup ortak bir çözüm yolu bulmamız gerekiyor. İsmail Bey son küçük bir katkı daha sunacak ve bitiriyorum arkadaşlar.

İsmail YÜCEL
T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü

- Kusura bakmayın notlarımda unuttum, şu ekonomik suçta ekonomik ceza ile ilgili birkaç cümle söylemek istiyorum. Ben de bu tabirden çok rahatsız oluyorum her konuşmada da buna cevap veriyorum. Çek Kanunu'ndaki düzenlemenin ortaya çıkarttığı bir ifade aslında bu. Anayasa'nın 38. maddesi bir sözleşmeden doğan sorumlulukların yerine getirilmesinin sonuçları hürriyeti bağlayıcı ceza olamaz diyor. Doğru mu? Oradan kaynaklı bir düzenleme yapıldı Çek Kanunu'nda. Çek Kanunu'ndaki bu düzenleme ile Türk Ticaret Kanunu'ndaki ceza öngörülen fiilleri aynı yerde görmek çok büyük bir haksızlık. Bu Kanun'da 37 fiil var suç olarak tanımlanmış. Bunlardan 10 tanesi ödeme kapsamında, yanılmıyorsa 4 tanesi doğrudan hapis sonucu doğuruyor, diğerleri de erteleme kapsamında. Ve bunların tamamı kamu düzenini koruyucu, ortakların ve alacaklıların haklarını koruyucu düzenlemeler. Ben bunu ifade ederken bir örnek veriyorum, daha doğrusu ekonomik suçta ekonomik ceza başlığı ile Türk Ticaret Kanunu'ndaki adli para cezalarını idari para cezası olarak talep edenlere karşı şu örneği veriyorum; Gümrük ve Ticaret Bakanlığında iki tane denetim elemanı geldi bir şirkete. Şirketin yetkilisinden defterlerini, belgelerini istedi. Bir gerekçesi var, Bakan adına geliyor değil mi? İnceleme yapacak. Muhtemelen ortada bir ihlal iddiası var. Belki ortakların, şirketin diğer ortaklarının haklarını koruyucu bir inceleme ,belki alacaklıların

hakkını koruyucu bir inceleme. Diyor lar ki, bu da tartışıldı süre belirtilmemiş diye, evet, Kanun'da belirtilmedi ama Tüzük taslağında herkes gördü, başta Sayın Kızılot gördü; iki ile on gün arasında bir süre öngörecektir denetim elemanı. Defter ve belgeleri istedi, vermedi. Bir daha geldi bu son süre içinde gene vermedi, onuncu gün yazı ile söyledi, "Ben şu amaçla geldim sen vermedin!" Vermedi nihai olarak. Bu şirket 50 bin lira versin kurtulsun mu? Baktığınız yerden bu da ekonomik nitelikte bir suç, yani meseleye böyle bakılmasını, özellikle istirham ediyorum. Konuşmamda söyledim, bu Kanun uygulamasında sizler çok önemlisiniz, meslek mensuplarımız çok önemli, bu anlamda özellikle suç olarak düzenlenmiş bu fiillerin de doğru anlaşılması ve doğru anlatılması anlamında sorumluluk üstlenmenizi istiyorum. Bu Kanun'un 01 Temmuz'da yürürlüğe girmesiyle beraber ortaya çıkacak bir takım muhtemel sıkıntıların aşılmasında da sizlerin duruşu, sizlerin sahipliği çok önemli. Şu ana kadar hepiniz bu sorumluluk anlayışının gereği olarak bu kanuna sahip çıktınız, biz Bakanlık olarak bu süreçten sonra aynı anlayışla sahipliğinizin devam edeceğine inanıyoruz, bizim işbirliğimiz de aynı anlayışla devam edecektir. Ben bu vesile ile bir kez daha saygılarımı sunuyorum.

Yahya ARIKAN
Oturum Başkanı

- Çok teşekkür ediyorum Sayın Yücel .

Değerli arkadaşlar sabrınıza bir kez daha teşekkür ediyoruz. Değerli panelistlere sizler adına teşekkür ediyorum. Bu panelde TÜRMOB'un Yeni Muhasebe Denetim Sürecinde Rolünü tartıştık. Tüm konuşmacıların ortak olduğu nokta şudur; bu sürecin olmazsa olmazı meslek mensuplarıdır. Olmazsa olmazı TÜRMOB ile oluşacak olan işbirliğidir. Buna katılmamak mümkün değil. Yine değerli temsilciler bu yeni süreçte meslek örgütümüzün kırmızı çizgilerinin altını çizdiler.

Ben son olarak önemsendiğim bir konuyu belirterek paneli kapatmak istiyorum. Şimdi, değerli arkadaşlar meslek örgütü kurulduğu günden bu yana yaklaşık 23 yıldır vergi için muhasebe yapmaktayız. Bunun altını çizmek istiyorum özellikle. Vergi için muhasebe yaptık ve ne müşteriye yarandık ne Maliyeye yarandık! Öyle mi arkadaşlar? Hiçbir taraf bizim yaptığımız işin ne olduğunu görmüyor. Hocalarımız yıllardır altını çizdiler, ne zaman ki bu iş, bu meslek bilgi için muhasebe yapıldığı takdirde bir anlam ifade edecektir. Biraz

nce değerli konuşmacılar ifade ettiler, eğer bir finansal tablo bu ülkedeki Türkiye muhasebe standartlarına göre dzenleniyorsa ve yine uluslararası denetim standartlarına göre denetleniyorsa herkes bundan payını alacaktır, özellikle meslek camiası olarak bence yeni muhasebe denetim sürecinde ortak şiarımızın, ortak beklentimizin bu olması gerekiyor. En azından benim beklentilerim bu doğrultuda, tekrar katkı sunan arkadaşlarımıza ve sabırla bu saate kadar bekleyen arkadaşlarımıza teşekkür ediyor, saygılar sunuyoruz arkadaşlar.

FORUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yücel AKDEMİR
TÜRMOB Genel Sekreteri

- Sayın Başkan,

Kamu Kurum ve Kuruluşlarımızın Değerli Temsilcileri,

Çok Değerli Konuklar,

Sevgili Meslektaşlarım,

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Mersin, Gaziantep'ten sonra Samsun'da 7. Türkiye Muhasebe Forumunu birlikte gerçekleştirdik. Belki Samsun'dan başlamak gerekiyordu ama kısmet bugüneymiş, 7'cisini Samsun'da yaptık. Tabii bütün şehirlerimiz güzel ama bizim için Samsun'un ayrı bir anlamı var. Hem Odamızın açılışını gerçekleştirdik, hem de hepimizin hatırlaması, unutmaması gerekiyor. İçeriden ve dışarıdan işgal edilen, yıkılan yakılan bir ülkenin Kurtuluş Savaşının başladığı yer Samsun. Mustafa Kemal ve arkadaşlarının Kurtuluş Savaşı için ilk adımı attıkları yer. Bu anlamda bizler Samsun'u sadece forumlarda, bu tip etkinliklerde değil her zaman hatırlayacağız, Samsun'un önemini her zaman içimizde hissedeceğiz.

1.750 arkadaşımız, meslektaşımız bu foruma katıldı. Bunun yaklaşık 1.500 tanesi diğer illerimizden, 250 tanesi Samsun'dan. Bir panel, iki oturum, 16 tane konuşmacımız zengin bir içerikle konuyu birlikte değerlendirdik. Bir Bakanımız, bir Milletvekilimiz, Valimiz, Belediye Başkanımız ve Genel Başkanımızın konuşmasıyla bize yakışır bir açılış birlikte gerçekleştirdik. Bütün forumlarımızın konuları önemli ama bugün bu forumda günceli, yeni bir dönemi tartıştık. Yeni TTK'dan yola çıkarak denetimi, denetçiliği, kamu gözetimini ve burada TÜRMOB'un rolünü tartıştık. Oturumlara şöyle bir göz attığımızda birinci oturumda ağırlıklı olarak akademisyenlerimiz görev aldı. Burada özellikle denetimin bizim için bugün duyduğumuz bir uzmanlık alanı değil zaten yıllardır yaptığımız bir iş olduğunun altı çizildi. Denetimi bizim yeni öğrenmeyeceğimiz, zaten sınırlı uygunluk denetimiyle meslektaşlarımızın yıllardır uyguladığı, yaptığı bir iş olduğunun altı özellikle çizildi. Amerika örnekleri verildi, Avrupa örnekleri verildi ama bir şeyin altı çok çizildi; özellikle dünyada hiçbir ülke yokmuş gibi ısrarla Norveç'in, İsveç'in altı çizili-

yor. Burada 8. Yönergede geçen sınav kelimesinin bu ülkelerde bile sınav yapmak olmadığı, bu kurumların sınav kelimesinden yola çıkarak bu sınavları gözetleyebileceği ifade edildi. Kısacası şu tartışıldı; kalite önemli, bizim bu kaliteyi yakayabileceğimiz söylenerek örnekler verildi. Biz bu kaliteyi şekilsel sınavlarla mı yakalarız? Yoksa IFAC tarafından belirtildiği gibi eğitimle, sürekli eğitimle mi yakalarız? Bu kalitenin eğitimden geçtiğinin altı çizildi.

Yine burada altı çizilen şu; burada sürekli şu tartışılıyor. Zaman zaman siyasetler de bunun altını çiziyor, Avrupa Birliği ülkeleri kendilerinde hayata geçiremedikleri birçok konuyu başta insan hakları ve demokrasi olmak üzere bizim gibi ülkelerde hayata geçirmeye çalışıyorlar. Sürekli bizde insan hakları ihlallerinden bahsedilir, gidin İtalya'ya, Sicilya'ya bizdeki insan haklarının onda birini bile bulamazsınız değerli meslektaşlarım. Bir noktada bizi bazı konularda kobay olarak kullanmak istiyorlar. Bu forumda bunun altı çizildi. Biz evrensel, uluslararası kalıcı olan IFAC'ın kurallarını mı dikkate alacağız, bu kuralları görmemezden gelip bir ayağı çukurda olan, her gün bir ülkesinden iflas sesleri gelen, çatırdayan Avrupa Birliği'nin 8. Yönergesine mi sıkı sıkıya sarılacağız? Yarın Avrupa Birliği giderse ne yapacağız? Tabii ki buradaki kurallara uyacağız, uymaya çalışacağız, buradaki 8. Yönerge doğrultusunda birlikte yapacağımız çalışmalar var ama her şeyin bu 8. Yönergeden ibaret olmadığını da altını çizmek istiyorum.

İkinci oturumumuzda mesleğe girişi tartıştık. Burada bu örgütün mesleğe girişte bir kez daha kendini ispat ettiğini, Türkiye'de kokusu çıkmayan sınav kalmamışken, bu örgütün 22 yıldır büyük bir titizlikle sınav yaptığının altını birlikte çizdik. Eksiklerimiz yok mu? Tabii ki eksiklerimiz var, bu oturumda görev alan arkadaşlarımız planlamadan bahsettiler, içeriğin değiştirilebileceğinden bahsettiler, denetim konularının ağırlaştırılmasından, ağırlıklı olmasından, yabancı dilden bahsettiler. İlerde mesleğe girecek yeni meslek mensuplarımızın tecrübe konusunda sıkıntı çekmemesi için denetçi yanında stajdan bahsettiler. Kısacası eğitimde denetime yönelik uyum konusunda çalışmadan bahsettiler.

Son bölümde ise özellikle birlikte olduğumuz, iş yaptığımız kurum temsilcilerinin de burada olması dolayısıyla zaman zaman mesleğin sorunları dile getirildi, karşılıklı olarak sorunların çözümünden bahsedildi, her yerde olduğu gibi bir kez daha Gümrük ve Ticaret Bakanlığı temsilcimiz yapılacak ikinci düzenlemeler, Türk Ticaret Kanunu'nun içeriği konusunda bize doyurucu bilgiler verdi. Akademisyenlerimiz ise panel bölümünde özellikle standartlar üzerinde, standartların önemi üzerinde durdular.

Diğer tartışılan bir konu da, belki çok tartışılacak bir konu değildi ama farklı tablolardan bahsedildi. Artık bilgi için muhasebenin yapıldığı düzende tüm kesimlerin şunu bilmesi gerekiyor: Tek bir tablo vardır değerli meslektaşlarım, o da finansal tablodur. Artık mali tablo söz konusu değildir, mali tabloya giden yol çalışma kağıtlarından geçer, beyannameden geçer. Onun için birden fazla tablonun hazırlanması asla söz konusu değildir, tek bir tablo olacaktır; finansal tablo. Tüm kesimlerde verilerini, istediklerini, bu tablo üzerinden alacaktır. Yine Kamu Gözetim Kurumu temsilcimiz yaptığı değerlendirmede, özellikle 8. Yönergeye uygun olarak, 8. Yönergede de bunun altı önemle çiziliyor; bağımsız, şeffaf olarak özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelere denetim hizmeti verecek bağımsız denetçilerin, bağımsız denetim kuruluşlarının kulanması, bu alanda yaratılması konusunun altını bir kez daha çizdiler. Değerli Hocamız Volkan Demir ile ilgili herhangi bir değerlendirme yapacak durumda değilim, söylediklerinin tamamına canı gönülden katılıyor, kendisine teşekkür ediyoruz.

Sonuç itibariyle bu forumda özellikle soru ve değerlendirme bölümüne, program taslağına bakarsanız daha fazla zaman ayırmayı planlamıştık. Panelde kısmen buna imkan bulmakla birlikte dün elimizde olmayan nedenlerle imkan bulamadık. Bunun birincisi, kamu görevlilerimiz, bakanlarımız çok yoğun ondan dolayı programımızı değiştirmek zorunda kaldık . Ama bana göre ikinci ve esas neden Sayın Genel Başkanımızın konuşmasıdır. Sayın Genel Başkanımız, mesleğin, meslektaşın, kurumun ve gündemimizdeki denetçilikle ilgili o kadar doyurucu konuştu ki belki biraz da bu konuşma dolayısıyla meslek mensuplarımız dünkü oturumlarda çok fazla söz alma ve değerlendirme ihtiyacı hissetmediler. Bu forumun konusu; TÜRMOB'un Rolü. Aslında bizim amacımız bu konu başlığını seçerken TÜRMOB'a burada yeni bir rol biçmek değildi değerli meslektaşlarım. TÜRMOB'un rolü 22 yıldır zaten belli, yeni gelişmeler ışığında TÜRMOB'un rolünü nasıl pekiştiririz, nasıl geliştiririz? Bizim asıl amacımız buydu. Forumun da bu anlamda amacına ulaştığını düşünüyoruz. Bu forumun ortaya çıkarttığı ağırlıklı sonuç; denetim de, eğitim de bizim işimizdir değerli meslektaşlarım. Sayın Genel Başkanımız da altını çizdi, Türk Ticaret Kanun'un gerekçesini okuduğunuz zaman eğitimle ilgili, denetçilikle ilgili tartışılacak çok fazla bir konu yok. Bu konuda kurum ve kuruluşların bize göre Kanun'da açıkça TÜRMOB ismi belirtilerek altı çizilen gerekçeye uyması yeterlidir. Bizim görevimiz bu gerekçeye sahip çıkmaktır, bütün kurum ve kuruluşların da bu gerekçeye saygı göstermesidir. Bunun dışında bu konuda tartışılacak hiçbir şey yoktur değerli meslektaşlarım. Sayın

Genel Başkanımız ifade etti, biz kendimize güveniyoruz, biz açışımıza da güveniyoruz, mutfağa da güveniyoruz, malzemeye de güveniyoruz. Biz yapacağımız işe güveniyoruz, 22 yıldır yaptığımız gibi bu konuda son derece net ve açığız. Yeter ki önümüze engelleme konulmasın. Bu konuya hazır olduğumuzun altını bir kez daha çizmek istiyorum. Biz bu konuya hazır mıyız değerli arkadaşlarımız? Hazır mıyız? Teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunarken Genel Başkanımı kapanış konuşması yapmak üzere kürsüye davet ediyorum, saygılarımla.

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkanı

- Teşekkür ederim Sayın Genel Sekreter.

Gelir İdaresinin Değerli Başkan Yardımcısı

Sayın Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürüm,

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulunun Değerli Üyesi,

Değerli Hocalarım,

Değerli Oda Başkanları,

Değerli Meslektaşlarım,

Hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. Sabrınızın çok taşığının, zamanın da biraz geçtiğinin farkındayım ama tabii ki forumlar zaten bu nedenlerle ele alınıyor ve tertipleniyor. Birkaç dakikada düşüncelerimi sizinle paylaşıp forumumuzu kapatacağız.

Her şeyden önce Sayın Arıkan'nın başarılı bir şekilde yönettiği panel için hem kendisine hem bütün panelistlere teşekkür ediyorum ve panelin başında dile getirdiği bir iki konuyla alakalı olarak şunu söylemek istiyorum, Sayın Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı Mustafa Güneş beyde dile getirdi, bu arada, Gelir İdaresi Başkanlığı Daire Başkanı Sayın Faruk Gözübüyük de burada, bizi onurlandırdıkları için teşekkür ediyoruz, kendisi ile çok sık görüşüyoruz ve bizimle direk bağlantılı olan bir Daire Başkanımızdır. Birçok işimize koşan, el uzatan, bize katkı veren bir Daire Başkanımızdır. Kendilerine tekrar hoş geldiniz diyorum.

Bir kere bu angarya kelimesini kullanırken çok hassasiyet göstermemiz gerekiyor. Benden hep duyarsınız, angarya kelimesini kullanmayalım diye hep söylüyorum kürsülerden. Kamu bizden ne kadar çok bilgi ve belge isterse bizim mesleğimizin o kadar kıymetli olacağını, o kadar anlam kazanacağını hep vurguluyoruz. Ama arkadaşlarımızın, meslektaşlarımızın angarya olarak tabir ettiği farklı bir durum. Yaptığımız işin angarya olmadığını biliyoruz ama yapılan her yeni düzenleme özellikle teknolojik gelişmeler nedeniyle kamuda, meslek örgütümüzden ve meslektaşlarımızdan bilgi isteyen, belge isteyen ve bizim tanzim ettiğimiz bu bilgilerden, formlardan, bildirimlerden faydalanmak isteyen kurum sayısı, kişi sayısı hızla artmaktadır. Hatta o kadar artmaktaki işte Sayın Arıkan söyledi, 413 sayılı Vergi Usul Kanunu ile alakalı Tebliğ 31 Mayıs'a kadar verilmesi gerekir. Şimdi, bir anket çıkartın Sayın Başkan kamuoyuna, piyasaya en iyi tüccara, esnafa, vergi mükellefine sorun 31 Mayıs'a kadar 413 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre verilecek olan müşteri bildirimini diye bir bildirim var ve bunun mükellefiyeti size aittir, bundan haberdar mısınız? Bakalım kim size cevap verecek? Hiç birinin haberi yok! Kağıt üzerinde yükümlülük mükellefin ama düzenleyen TÜRMOB'un üyesi serbest muhasebeci mali müşavir, yeminli mali müşavir yani bizim üyemiz birinci derecede sorumlu şeklinde. Sorunumuz başka, birincisi verilen bu bildirimlerle alakalı teknolojiyi en iyi kullanan bakanlıklardan birisidir Maliye Bakanlığı. En iyi veri tabanına, bilgi bankasına sahip olan kurumlardan birisidir. Teknolojiyi çok iyi kullanıyor ama artık elinizin altında verilen bilgileri süzgeçten geçirip alabileceğiniz bilgiler varsa mükerrer bilgileri istemeyin diyoruz, angarya ifadesi buradan çıkıyor. İkincisi, mükellefler bu bildirimlerin kendisinin sorumluluğunda ve yükümlülüğünde olduğunu bilsin. Yükümlü olan onlar ama sorumlu tutulan biziz. Angarya kelimesi verilecek sürelerin yetersiz olduğundandır, bu yüzden arkadaşlarımız angarya diyor buna. İnanın alkış almak için söylemiyorum bunları, hazır samimi bir ortamda sizlerin adına ilgilileri, yetkilileri bulmuşken bunları halisane duygularımızla yetkililerle paylaşmaktan öteye bir şey değildir bu söylediklerim. Onun için 413 ile alakalı da biz bunun üç aşağı beş yukarı sözünü aldık, önceden hiç konuşma prensibim yok ama mükellef bildirimleriyle alakalı daha yayınlandığında biz bununla ilgili katkı veren kurum olduk. TÜİK, Gelir İdaresi Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Türkiye Odalar Borsalar Birliği ile bir araya geldik ve gereken destekleri verdik. Meslektaşımıza anlattık, CD'ler yapıldı, kitapçıklar yapıldı, üyelerimize dağıtılmak üzere Odalarımıza gönderildi. Biz üstümüze düşen görevi yapıyoruz. Yani mükellef bilgileri bildirimleri ile alakalı yapılması gereken katkıyı yapıyoruz. Bu bildirimlerle ilgili olarak üze-

rimize düşeni devlet bundan fayda sağlayacağı için yerine getireceğiz. Biz biliyoruz ki bu bildirimlerle Türkiye'nin sanayi ve ticaret envanteri yeniden oluşacak. İş kolları yeniden tanımlanacak. İstihdamla ilgili yeni veriler oluşacak. Buna katkımız olacaksa ne mutlu bize! Bundan gurur duyarız, onur duyarız ama bu bildirimler için verilen süre, yani 31 Mayıs yeterli değildir. Mayıs ayı içerisinde yapılması gerekenlerle ilgili Sayın Arıkan ne yapmamız gerektiğini söyledi. Bu süre Haziran ayının sonuna kadar uzamalıdır. Bunu başaracağız, bunun sözünü Maliye Bakanlığı'ndan aldık. Birbirimizi çok iyi anlayalım, ne söylemek istediğimizi iyi anlatalım, bizim ne söylediğimizi kamu kesimi lütfen çok iyi anlasın. Yapmaktan, vermekten imtina ettiğimizden değil sürelerin yetersizliğinden şikayetçiyiz ve yaptığımız işin asıl ilgilisi tarafından anlaşılmadığından şikayetçiyiz. Bütün derdimiz bu. Bunlar için sizlerden destek bekliyoruz, katkı istiyoruz. Bizim verdiğimiz destek ve katkı kadar sizler de destek verin.

Şimdi, değerli arkadaşlar çünkü konuşmamda da söyledim, gündemimizi iki ana konu üzerine oturttuk. Gündemimizde yoğun olarak Türk Ticaret Kanunu var ve buna paralel olarak 2 Kasım 2011 tarihinde yayımlanmış 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname var. Türk Ticaret Kanunu ile ilgili hiçbir şey söylemeyeceğim. TÜRMOB bu konuyla alakalı on bir yıllık hazırlık süreci dahil hep katkı veren bir kurum olduğunu, katkılarının devam ettiğini ve edeceğini, yasayla bir sorunumuz olmamasına rağmen ceza maddeleriyle sınırlı küçük bir revizyona sıcak bakabileceğimizi söyledik. TÜRMOB bu konuya çok önemli dört ana kolda hazırlandı. Birincisi, yasalaşma sürecinde hazırlık döneminde katkı verdi. İkincisi, bu yasanın uygulanması için meslek mensuplarını hazırlayacak her türlü altyapıyı ve en önemlisi eğitim sürecini bir seferberlik anlamında çok ciddi bir proje kapsamında ele aldı ve uyguluyor. Üçüncüsü, bu işin tanıtımı ve bilgilendirilmesine yönelik konunun taraflarıyla yani kamu kesiminde düzenleyici kurum Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Türk Ticaret Kanunu'nu yaşayacak olan ve denetlenmesi öngörülen iş dünyası (TOBB) ve iş dünyasının yapmış olduğu faaliyetlerini, hesaplarını denetleyecek ve raporlarını düzenleyecek taraf olan TÜRMOB olarak, tanıtım ve bilgilendirme toplantılarımızı sürdürdük. Dördüncü hazırlık konumuz ise, meslek mensuplarımızın aldıkları eğitimler çerçevesinde denetimlerini sağlıklı yapabilmeleri için ihtiyaçları olan yazılım programlarının hazırlığı içerisindeyiz, uygun görülen süre içerisinde meslektaşlarımızı bu yazılım programlarıyla da tanıştıracamız, onların istifadesine sunacağız. Biz üzerimize düşen görevi Türk Ticaret Kanunu açısından yaptık ve yapmaya devam ediyoruz. Onun için Türk Ticaret Kanunu ile ilgili bir tek cümle söylüyorum, şu anda Türk

Ticaret Kanunu'nun uygulanabilmesi için en hazırlıklı kurum TÜRMOB'dur, en hazırlıklı olanlarda TÜRMOB'un üyeleridir.

Şimdi, gelelim 660 sayılı, Kanun Hükmünde Kararname'ye. Kanun Hükmünde Kararname çıktığı günden beri çok yerde söyledik ve bu forumun da kayıtlarına geçsin diye tekrar söyleyeceğim, Kanun Hükmünde Kararname çıktığından beri Kamu Gözetimi Muhasebe Denetim Standartları Kurumunun gerekli bir kurum olduğunu, sahiplenilmesi gereken bir kurum olduğunu, bir dünya uygulaması olduğunu, buna ihtiyacımız olduğunu söyleyen bir kurumuz. Düzenleme sürpriz değil beklenen bir düzenlemeydi diyoruz. Sürpriz olan yayınlanma şekliydi sadece diyoruz. Biliyoruz ki, ENRON Vakasından sonra, Sarbanes Oxyle Yasasıyla denetimin denetimi anlamına gelen bir kavram ile Kamu Gözetimi kurumları dünyada hızla kabul gören bir kurumdur. Biz, Kamu Gözetim Kurumunun varlığından memnuniyetimizi belirttik ve gerekliliğine inancımızı tekrarlıyoruz. Kamu Gözetim Kurumuna, “hoş geldiniz, iyi ki geldiniz, ne iyi ettiniz de geldiniz” diyoruz ama geldiniz diye “biz yokmuşuz gibi davranamazsınız” diyoruz, sadece bunu söylüyoruz. Biz kimiz biliyor musunuz? Biz, 22 yıllık geçmişinde önceliği hep eğitim olmuş ve gündeminde hep eğitim olan TÜRMOB'uz. TÜRMOB, 22 yıllık süre içerisinde TESMER'i kurmuş, uzaktan eğitim sistemini ve mesleki eğitimlerini binlerce kişiye başarı ile uygulamış, bunları tescil etmiş bir kuruluştur. TÜRMOB, Uluslararası Muhasebe Federasyonunun 1994'ten beri en güçlü üyelerinden birisidir. TÜRMOB, IFAC'ta Eğitim Standartları komisyonunda, IFAC DNC'de yani “Gelişmekte olan Ülkeler Komisyonunda”, IFAC'da, Kamu Kesimi Muhasebe Standartları Komisyonunda, IFAC'ta SMP'de yani “Küçük ve Orta Ölçekli Muhasebe Ofisleri, Denetim Ofisleri,” komisyonlarında görev yapmış, bu dönemde IFAC Yönetim Kurulunda temsil edilen güçlü bir meslek örgütüdür. TÜRMOB, bütün bunlardan daha öteye uluslararası ilişkileriyle IFAC Üyeliğiyle birlikte FCM yani Akdeniz Ülkeleri Muhasebe Federasyonunun Kurucu Üyesidir. SEEPAD'in yani Güneydoğu Avrupa (Balkan Ülkeleri) Muhasebe Gelişimi Ortaklığının Üyesidir. Edinbourgh Grubunun Üyesidir. Avrasya Muhasebe Federasyonunun kuruculuğuna öncülük yapan ve şuanda kuruluş çalışmalarını yürüten bir kuruluştur. Halen gözlemci geçici üye olarak katıldığımız Avrupa Muhasebeciler Federasyonu'nda (FEE) çok yakın bir zamanda tam üyeliğe geçecektir. Yani mesleğimiz açısından Avrupa Birliği'nin üyesi bir kurumun üyesidir. TÜRMOB, daha staj safhasında sınav düzenleyen ve stajyerini bile sınavla tespit eden ve mali müşavirlikte ve yeminli mali müşavirlikte çok ciddi sınavları 22 yıldır hayata geçi-

ren ve bunları gerçekleştiren bir kuruluştur. Sadece bu uygulamalar ve biz yokmuşuz gibi davranamazsınız diyoruz.

Yani “hoş geldiniz” ama geldiğinizde biz vardık, artık bu bahçede beraberiz diyoruz, gelin el sıkışalım, el birliğiyle, gönül birliğiyle, işbirliğiyle yapılması gerekenleri beraberce yapalım diyoruz.

Denetim mesleğimizin bir uzmanlık alanıdır dedik , her yeni bir uzmanlık alanı için yeni bir sınava gerek yok diyoruz. Zaten meslek mensuplarımız, yıllardan beri sınavlardan geçerek bugünlere geldi. Bütün bu sınavları, bu stajları, 22 yıllık kurum kültürüyle yoğrulmuş bu meslek mensubunun haklarını yok sayamazsınız. Yani diyoruz ki, hiçbir ülkede, hiçbir mesleğin akıbeti bu kadar sürüncemede kalmadı bizde de kalmamalıdır diyoruz, sadece bunu söylüyoruz ve mesleki haklarımıza sahip çıkıyoruz.

TÜRMOB varlık gücünü Anayasa’dan alıyor. Anayasa’nın 135.maddesi, varlığımızın sebebi. Gücümüz 3568 sayılı meslek yasamız ve görevimiz 87.000 üyenin ve 13.000 stajyerin haklarının korunması ve mesleki standartlarımızın arttırılmasıdır. Varlık nedenimizi ortadan kaldıramazsınız, bunun için buradayız. Bunun için “denetim” bizim işimizdir diyoruz. Yeniden bir meslek yaratmayın, var olan mesleğin kalitesi hakkında isteklerinizi söyleyebilir ve bunları arayabilirsiniz. Biz bunları hayata geçiririz. Yani diyoruz ki, dün bir tespit yapıldı, kayıtlara düşsün diye tekrarlayayım; ortada malzeme var, ortada aşçı da var, yemek yapmakla ile uğraşmayın, Kamu Gözetim Kurumu Gurme olmalıdır. Gurme sadece yemeğin kalitesiyle ilgilidir. Yemeğin kalitesini kamu adına gözetleyiniz, aşçılık yapmayınız diyoruz. Onun için hep birlikte bunları hayata geçirmek için Kamu Gözetim Kurumuyla el birliğiyle, gönül birliğiyle ve işbirliği içinde olmak zorundayız. Yol haritamızı dün çizdik, bugün tekrarlamak istemiyorum.

Örnek olsun diye son olarak; Allah hiç kimseye ölümcül hastalık vermesin. Diyelim ki bugün, onkolojik hastalıklarda yani kanserin çok önemli ilacı bulundu, “eczacılık mesleği” şekil mi değiştirecek, eczacılar onkoloji ilaçlarını satanlar, satmayanlar diye ikiye mi bölünecek? Ya da “inşaat mühendisliği”, bugünkü yeni plaza tarzı inşaat mimari anlayışla beraber 4 katlı binaya kadar yapan mühendisler ile çok katlı inşaat yapan mühendisler diye mi ayrılıyor? Böyle mi yapılıyor ülkede bu işler? Muhasebe mesleği 3568 sayılı Yasa ile kurulmuş kamu kurumu niteliğinde mesleki kuruluştur. Meslek yasamızın 2. maddesi mesleğin konusunu çok açık ve net bir şekilde belirtmiştir ve denetim mesleki işlerden birisidir. Bugüne kadar denetime talep azdı. 6102 sayı-

lı Yeni Türk Ticaret Kanunu, denetime talep yaratan bir Kanundur, onun için önemsiyoruz. Bugüne kadar bu talebi yaratan kurum yani en büyük müşteri Maliye Bakanlığı'ydı. Bugün Ticaret Kanunu açısından bir talep daha yaratıldı. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı da bu çerçevede önemli bir kurum durumunda. Bunları böyle göreceğiz ve değerlendireceğiz. Devlet böyle güçlenecek ve büyüyecek. Ekonomimiz uluslararası piyasalarda böylece büyüyecek. Onun için varlık sebebimizi tartışmıyoruz. Biz, olması gereken ve var olan bir kuruluşuz. Bundan sonra da ülkemizin geleceği ve gelişmesi için var olmaya devam edeceğiz.

Değerli başkanlar, değerli meslektaşlarım, ben bu duygu ve düşüncelerle, 7. Türkiye Muhasebe Forumu'nun düzenlenmesinde emeği geçen ve katkı veren herkese teşekkür ediyorum. Öncelikle, dünden beri bizi sabırla izleyen, katılımlarıyla bu iforumu güçlendiren, anlamlandıran katılımcılara teşekkür ediyorum. Oturumlarda söz alan oturum başkanları, panelistlerimize ve konuşmacılarımıza teşekkür ediyorum. Protokol Konuşmalarıyla ve toplantımıza katılarak bizi onurlandıran Bakanımıza, Milletvekilimize, Valimize, Samsun Büyükşehir Belediye Başkanına, Kamu Gözetim Kurumu Muhasebe Denetim Standartları Kurumunun Değerli Başkanına, Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı ve diğer temsilcilerine, bütün misafirlerimize, konuklarımıza teşekkür ediyorum. Samsun Odamıza, özellikle teşekkür ediyorum. Bütün Oda Başkanlarımıza teşekkür ediyorum. TÜRMOB Çalışanlarına ve Organizasyon Firmamıza teşekkür ediyorum.

8. Türkiye Muhasebe Forum'unda, büyük ihtimalle de Antalya'da buluşmak üzere hoşçakalın diyorum, saygılar sunuyorum.

